

HÅGAR DUNOR DE VIKING

door Dik Browne

Leren combineren

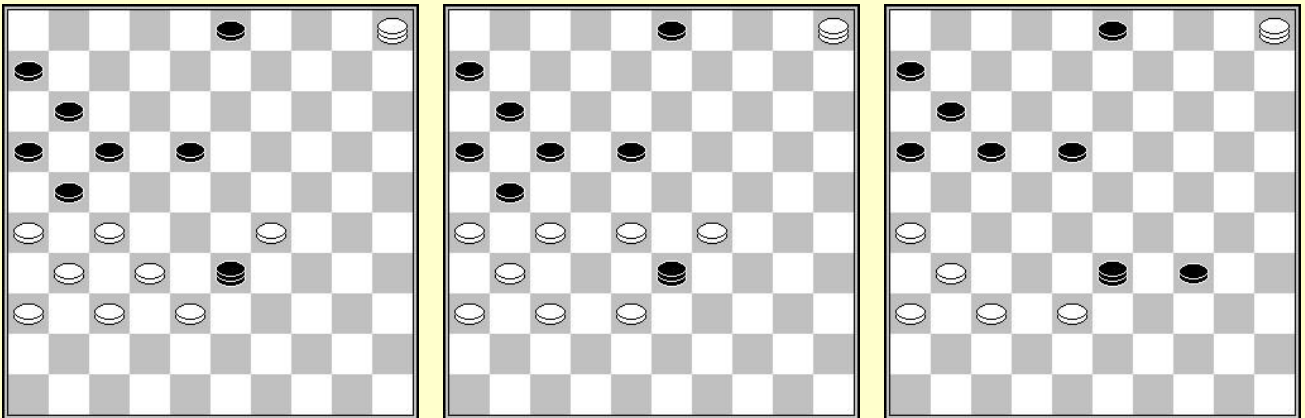
Leren combineren

Om niet te moeilijk van start te gaan beginnen we met combinaties in 2 tijden.

In het damspel ziet men slechts wat men ziet.

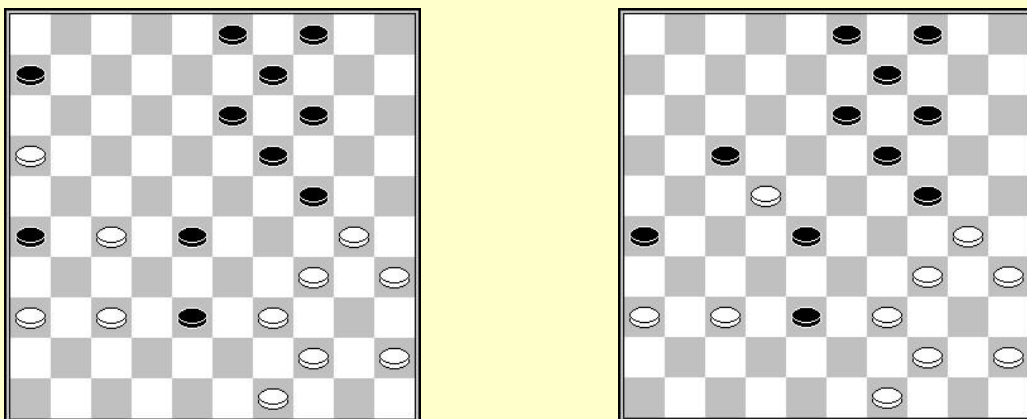
Dit lijkt simpel en onnodig, maar men moet toegeven dat men na jaren spelen soms nog verrast wordt door een combinatie die niet verder gaat dan 2 zetten. Dit heeft enkel te maken met een gebrek aan opmerkzaamheid. Dit wil zeggen dat het steeds nodig is om alles te bekijken om te zien of er toch niet ergens een combinatie mogelijk is. Dit is niet mogelijk zonder een stand te beoordelen, en de schijven in gedachten te verplaatsen.

Twee voorbeelden die het misschien duidelijker maken :

Wit aan zet

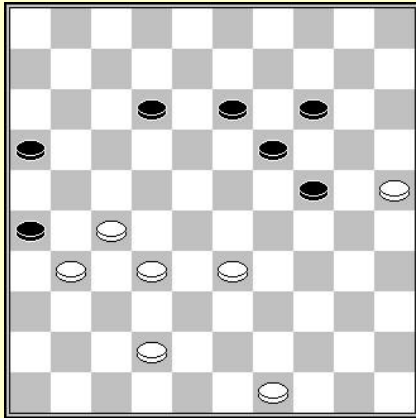
Deze stand kwam voor tussen Wouter SIPMA en Alexander GEORGIEV, meervoudig wereldkampioen tijdens een sneldampartij. Zwart plaats zijn dam tussen de twee schijven en biedt zijn tegenstander een directe winst door 32-28, waardoor zwart drie schijven moet slaan, 21x34, waarna, zoals in het derde diagram te zien is wit de dam slaat door 38x40.

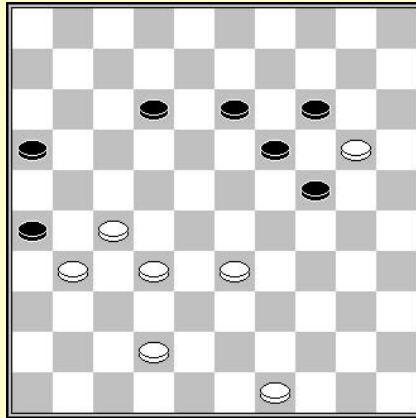
Het twee voorbeeld komt uit een vriendschappelijke partij. Zwart speelde als laatste 23-28. Het lijkt erop dat wit verloren staat, doch door een offer kan hij de situatie nog omdraaien, 16-11 06x17, 27-22 en zwart moet een schijf verliezen.

Hoe gaat men te werk om een combinatie te vinden

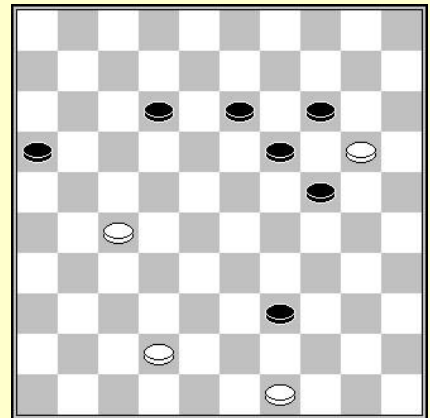
Het zoeken naar combinatie is iets dat niet in onze geest zit ingebakken. Schijven offeren om er maar te kunnen slaan, of om een dam te maken, zit niet in onze genen. Nog minder een meerslag. We moeten onze geest dus gewoon maken aan een gedachtegang die niet spontaan is. Het herhalen van oefeningen leidt snel tot betere resultaten. Men moet eraan wennen dat de eerste zet die men zoekt een contact tussen twee schijven forceert. De tegenstander moet verplicht reageren door te slaan waarbij het aantal schijven te slaan van belang is. De tweede slag kan er slagkeuze zijn. Samenvattend, we maken contact, daarna een slag van de tegenstander, en tenslotte onze eigen slagzet.

Wit aan zet

Zwart aan zet

Wit aan zet

Contact : de eerste zet van wit, 25-20.

Slaan van zwart : de meerslag, 3 schijven, gaat voor

Slaan van wit : 20x7

De technieken

De combinaties zijn altijd opgebouwd uit één of meerdere technieken gevolgd door één of meerdere slagen.

In de voorbeelden die volgen vindt men 3 basistechnieken : **het plakken, de meerslag en het offer** :

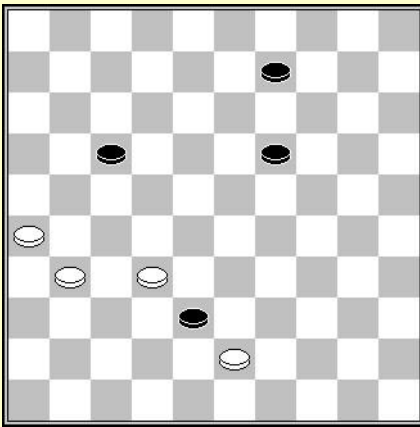
De werkwijze

Het doel van de oefeningen is het gewoon worden aan het idee van schijven te offeren, het zien van de meerslag en denkbeeldig het verplaatsen van de schijven te volgen. Het is tevens de bedoeling bewust te worden van het feit dat alles mogelijk is, zelfs de minst "natuurlijke" zetten kunnen een oplossing bieden.

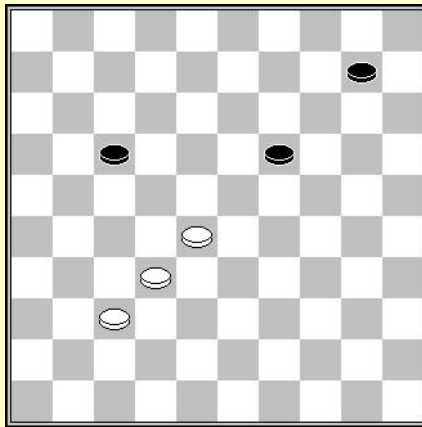
In die geest wordt het aangeraden om de combinaties te zoeken, op een computer of voor een bord. Zonder stress en zonder tijdsbeperking. Neem de tijd om de verplaatsingen van de schijven denkbeeldig te visualiseren.

Er wordt ook aangeraden, eens de combinatie gevonden, de aanvangsstand te memoriseren gedurende enkele seconden, en hem vervolgens weer op te zetten op een dambord. Deze oefening van het geheugen zal in de toekomst erg nuttig zijn. Men ervaart hoe men een figuur in het geheugen fixeert, globaal of in groepjes van schijven. Het ideale is natuurlijk om een globaal visueel geheugen te hebben, maar dat is niet iedereen gegeven. Dit heeft geen grote gevolgen daar de hersenen andere manieren vinden om een stand terug op te zetten. Men moet het gewoon regelmatig eens doen. Dit zorgt er voor dat men de het geheugen ontlast tijdens het spelen van partijen..

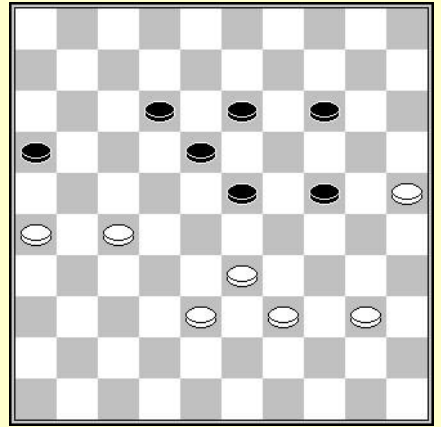
Combinaties in 2 zetten

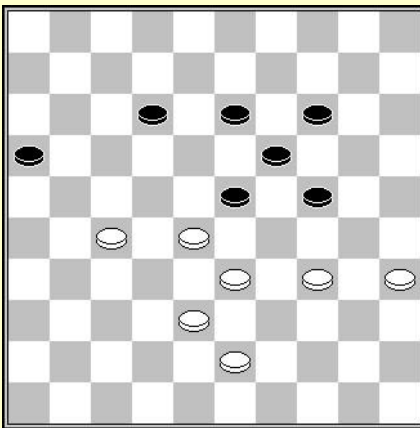
D1 : wit aan zet

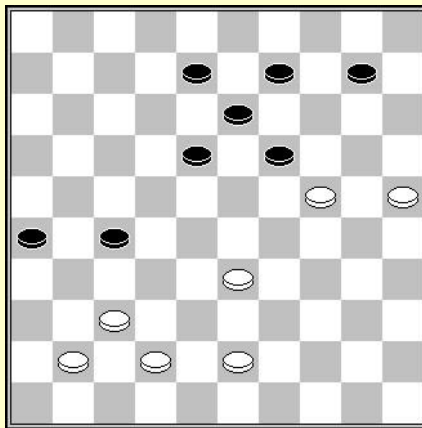
D2 : wit aan zet

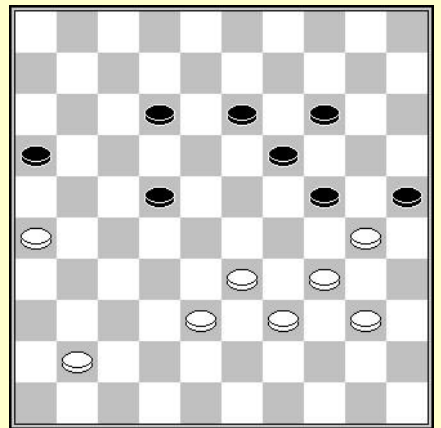
D3 : wit aan zet

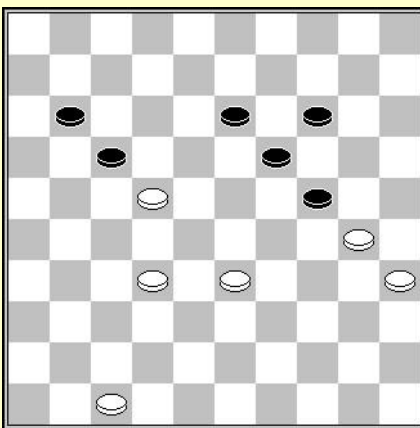
D4 : wit aan zet

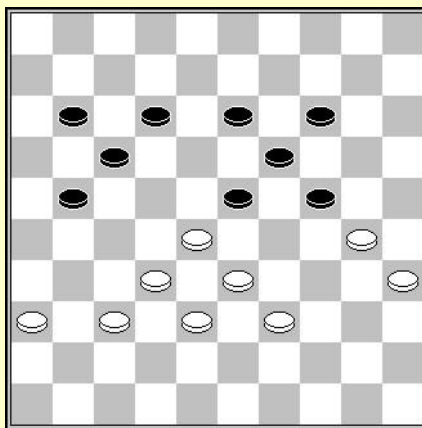
D5 : wit aan zet

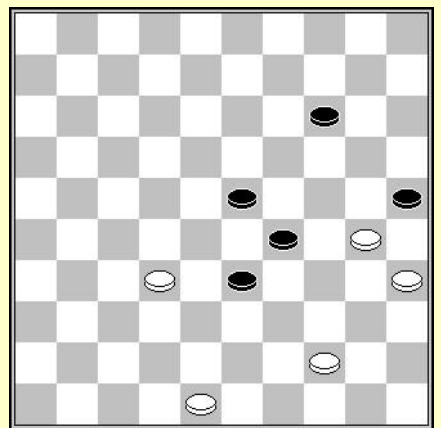
D6 : wit aan zet

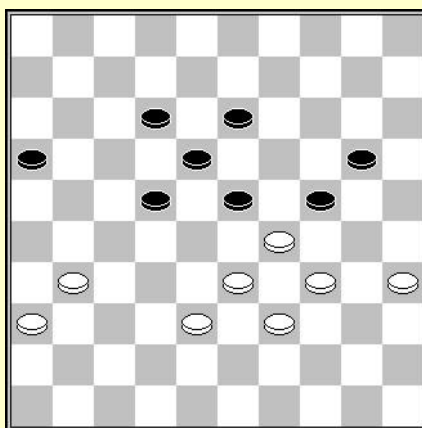
D7 : wit aan zet

D8 : wit aan zet

D9 : wit aan zet

D10 : wit aan zet

Oplossingen :

D1 : de eerste zet is noodzakelijk een contact met een schijf van de tegenstander, hier 26-21. Zwart kan op 3 manieren slaan. De meerslag is verplicht, dus 17x28. Waarna 43x03 volgt.

D2 : deze zet is bekend onder de naam Haarlemmer zet. Deze komt vaak voor in een partij.
28-22 (17x28) 32x5

D3 : wit heeft meerdere manieren om een schijf te offeren. Het is noodzakelijk deze allemaal de revue te laten passeren en kijken welke de beste is. Slechts één manier om te winnen :
33-29 (23x21) 26x10

D4 : zwart valt twee schijven aan. Dergelijke situatie moet ons doen denken om te zoeken naar een mogelijke plakker :
34-29 (23x21) 29x7

D5 : de oplossing is niet voor de hand liggend. Nogmaals, het is nodig om alle zetten zorgvuldig te beoordelen en rekening te houden met meerslag.
37-31 (27x20) 25x5

D6 : een aanval op 2 schijven door zwart. Dit doet ons onmiddellijk zoeken in de richting van een plakker. Hier is dit echter niet mogelijk. Als we echter alle mogelijkheden bekijken komen we tenslotte bij de oplossing :
34-29 (25x32) 29x38

D7 : een aanval op 2 schijven, dus een plakker :
33-29 (17x37) 29x18

D8 : 3 schijven offeren komt niet op natuurlijke wijze voor de geest. In veel gevallen zal de oplossing aan de intuïtie ontsnappen. Men moet moeite doen om zich alle mogelijke zetten voor de geest te halen. Oplossing :
33-29 (24x31) 36x20

D9 : de meerslag is hier beslissend :
43-38 (25x43) 48x10

D10 : zoals in diagram nr 8 is de oplossing niet voor de hand liggend :
34-30 (23x32) 30x37

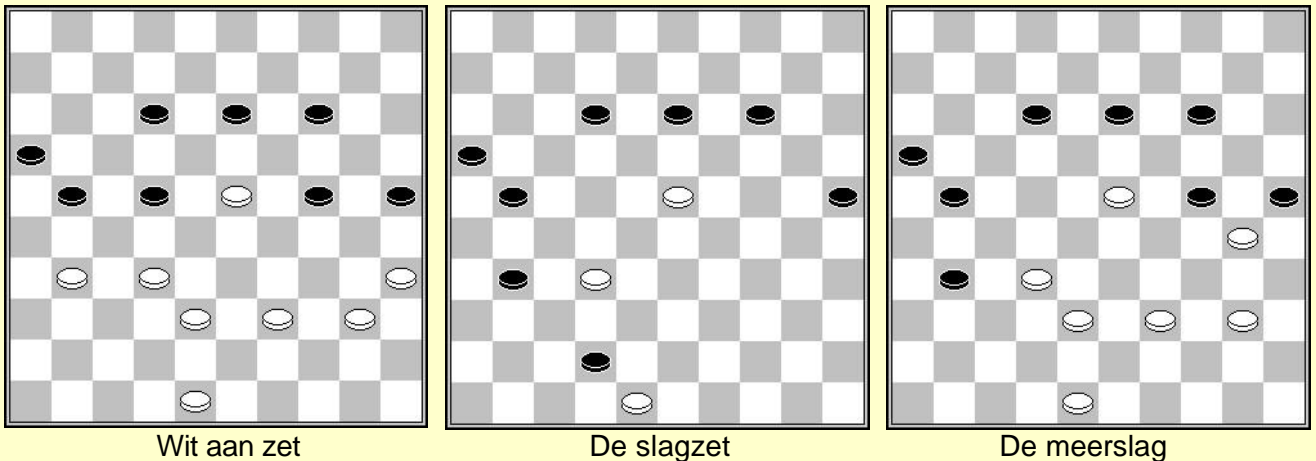
Methode om de slagzet te identificeren en enkele steunpunten

De combinatie in 3 tijden verschillen van deze in 2 tijden.

De combinaties in 2 tijden zijn gebaseerd op 2 principes, te weten de meerslag en de plakker. Er zijn geen specifieke moeilijkheden. Het volstaat om geconcentreerd te blijven en de aandacht te houden bij de speelbare zetten, inbegrepen de meest onverwachte, en de oplossing te visualiseren. Ons verstand zal op een steeds meer automatische manier leren om het principe van de meerslag te herkennen. De moeite die het kost om de verplaatsing van de schijven te visualiseren wordt steeds minder.

Combinaties in 3 tijden helpen bij het verbeteren van het inzicht. Ze hebben meer beredenering om het aantal mogelijkheden te reduceren. In feite, vanaf 3 zetten, wordt het systematisch zoeken naar de oplossing vervelender en uiteindelijk minder productief.

Om de oplossing te vinden dient men de aandacht in de eerste plaats te vestigen op de mogelijke slagzetten en op steunpunten die kunnen dienen voor dergelijke slagzetten. Laat ons de voorbeelden hieronder eens bekijken :

Wit aan zet

De slagzet

De meerslag

Welke zijn de steunpunten die kunnen dienen als startpunt voor een slagzet.

We hebben de schijven 35 en 48.

Een slagzet beginnend met schijf 35 kan naar de velden 2, 4, 11, 13, 15, 22 of 24. Men begrijpt onmiddellijk dat een slagzet beginnend bij veld 35 geen zin heeft.

Een slagzet beginnend bij veld 48 kan naar de velden 6, 8, 10, 17, 19, 26, 28, 30.

De zet 48x10 is dus denkbaar. Dit zien we in het tweede diagram. Rest ons vervolgens een manier te zoeken om de schijven 31 en 42 zo te schikken om de slag mogelijk te maken.

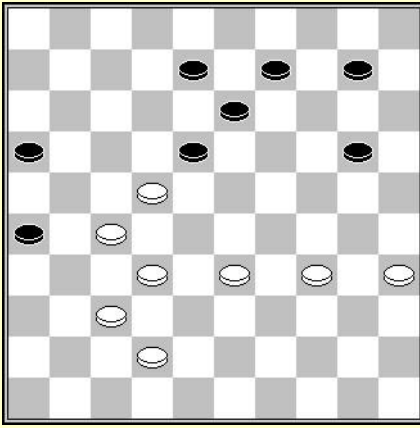
Oplossing : 1. 31-27 22x31 2. 35-30 24x42 3. 48x10.

De methode bevat dus 2 stappen :

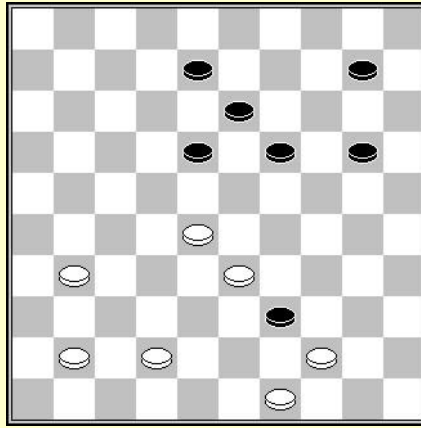
- 1 – de slagzet en de steunpunten onderkennen
- 2 – de gekende technieken gebruiken om de slagzet mogelijk te maken

We zien dat deze manier van redeneren niet de enige is, maar ze is ondanks alles essentieel om in de toekomst te evolueren naar meer ingewikkelde combinaties.

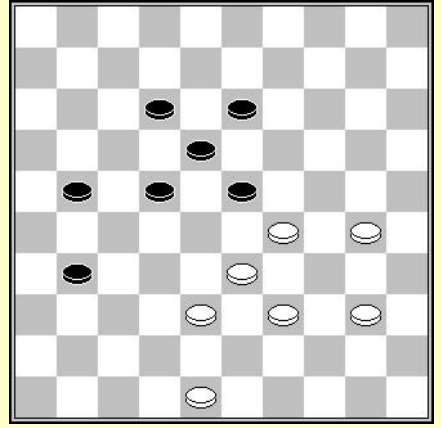
Combinaties in 2 en 3 tijden

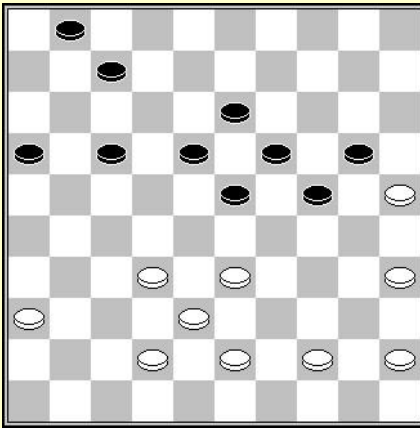
D1 : wit aan zet

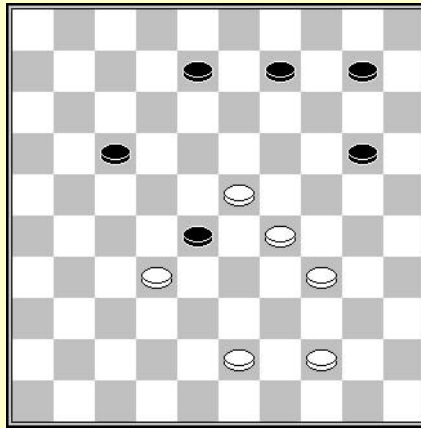
D2 : wit aan zet

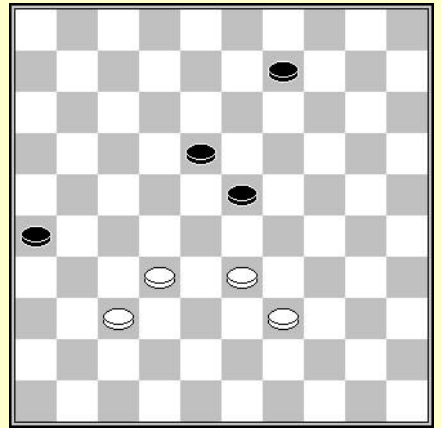
D3 : wit aan zet

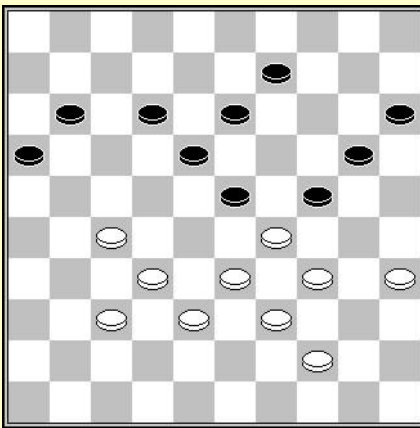
D4 : zwart aan zet

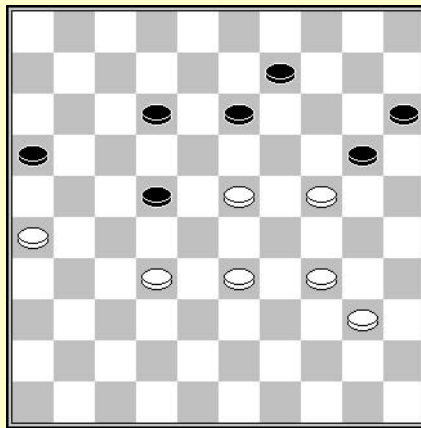
D5 : wit aan zet

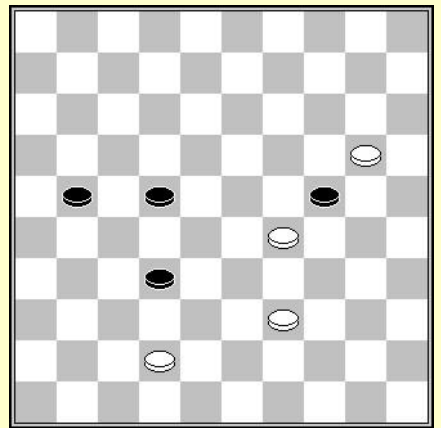
D6 : wit aan zet

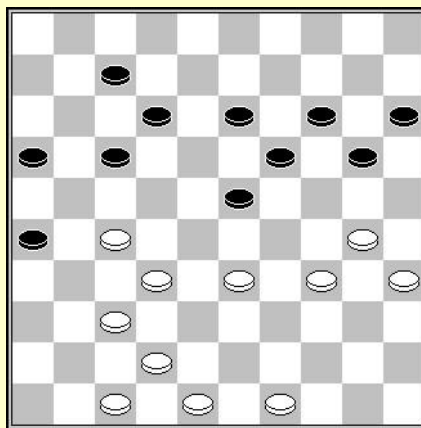
D7 : wit aan zet

D8 : wit aan zet

D9 : wit aan zet

D10 : wit aan zet

Oplossingen :

D1 : om de oplossing te vinden dient men aandacht te hebben voor de contactpunten. De eerste zet kan niet anders zijn dan 27-21 of 37-31. Vervolgens dient men te denken aan de meerslagregel.
Oplossing : 37-31 (26x30) 35x4

D2 : zwart valt aan door in een bril te gaan staan. Ze dreigen een schijf te winnen of naar dam te gaan. We moeten weer denken aan de meerslagregel.
28-22 (18x29) 44x4

D3 : de oplossing is gebaseerd op hetzelfde principe als voorgaande diagram
33-28 (22x42) 48x28

D4 : opgelet, dit maal is het zwart die wint. Het is belangrijk de combinaties te zien met wit en met zwart, zoals in een echte partij. De oplossing is nogmaals gebaseerd op hetzelfde principe. Men dient goed de contactpunten en de opstelling van de schijven in het oog te houden om een meerslag te forceren.
(23-28) 25x21 (23x50)

D5 : de oplossing is onverwacht. We zijn niet voorbereid om dit soort combinaties te zien. Men dient de contactpunten te verbeelden, zelfs indien dit absurd lijkt. Men heeft vaak van deze verrassingen.
29-24 (20x27) 23x5

D6 : deze zet is bekend onder de naam "coup de l'express". Hij staat hier in zijn meest simpele vorm.
37-31 (26x28) 33x4

D7 : 27-22 komt slechts neer op een ruil. De winst bekomt men door
33-28 (24x33) 39x6

D8 : de aanval op meerdere schijven ligt vaak aan de oorsprong van "plakkers"
33-28 (20x18) 28x19

D9 : ook hier is de sleutel de meerslagregel.
42-38 (32x23) 20x16

D10 : als men de stand bekijkt, kan men hopen een damzet uit te voeren naar veld 2. Het startveld is dus noodzakelijk veld 42, daar dit het enige beschikbare steunpunt is. Om de slagzet mogelijk te maken is het nodig een schijf op 28 en op 38 te krijgen.
30-24 (19x28) 27-21 (16x38) 42x2

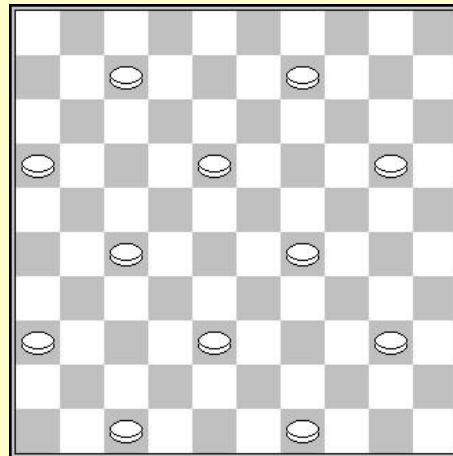
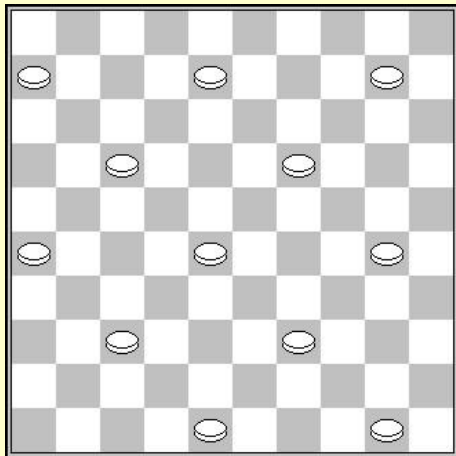

De start- en aankomstvelden

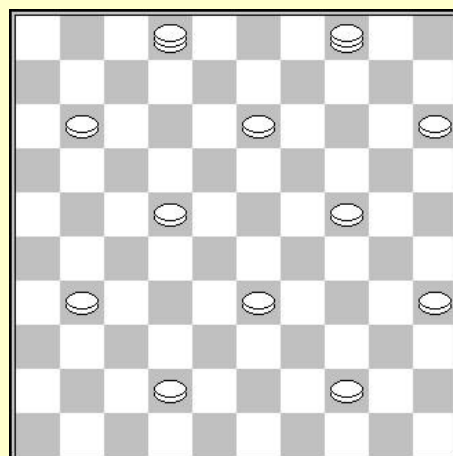
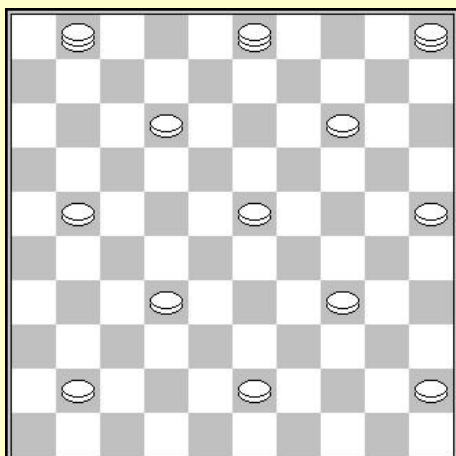
We hebben eerder gezien dat het belangrijk is de oplossing te rationaliseren door te beginnen met de slagzet te onderkennen.

Slagzetten hebben steeds een vertrekpunt en een veld van aankomst. Het zijn deze punten die belangrijk zijn te herkennen.

Onderstaand de start en aankomstvelden op de onpare lijnen :

Onderstaand de velden op de pare lijnen :

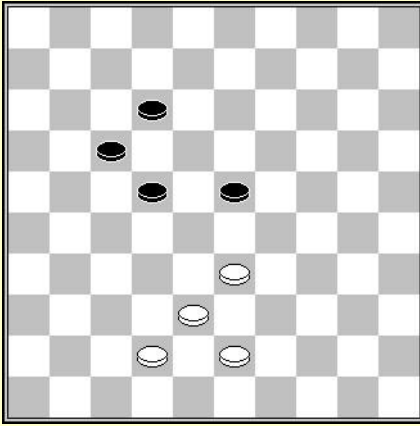

Bijvoorbeeld, een slagzet vertrekkend van veld 43 kan eindigen op de velden 1, 3, 5, 12, 14, 21, 23, 25, 32, 34, 41 of 45, met uitsluiting van alle andere velden.

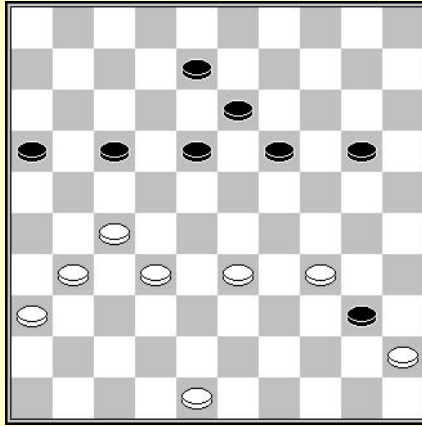
Ander voorbeeld : een damzet op veld 2 kan enkel komen van de een van de velden 11, 13, 15, 22, 24, 31, 33, 35, 42, 44.

Een slagzet eindigend op een pare lijn kan enkel komen van een vertrekpunt dat ook op een pare lijn ligt.

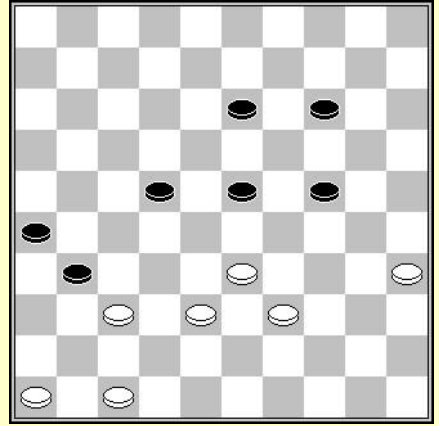
Combinaties en 2 en 3 tijden

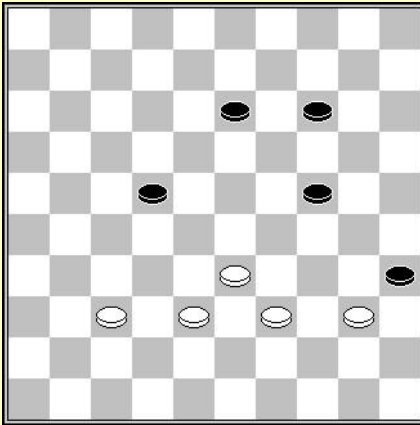
D1 : wit aan zet

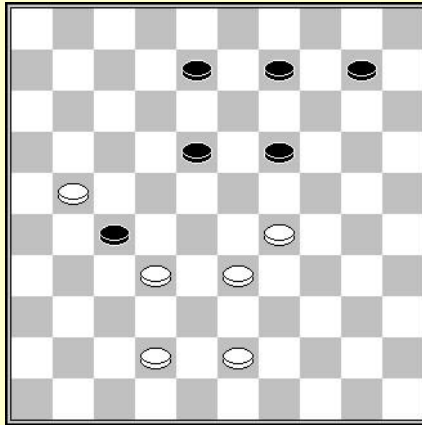
D2 : wit aan zet

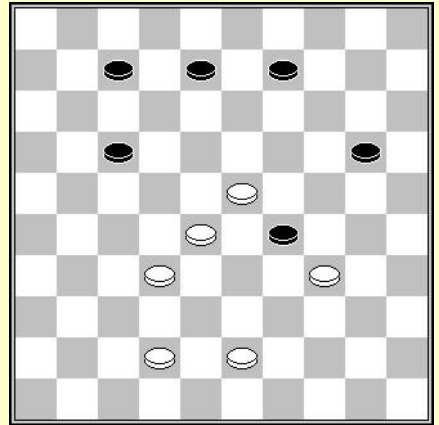
D3 : wit aan zet

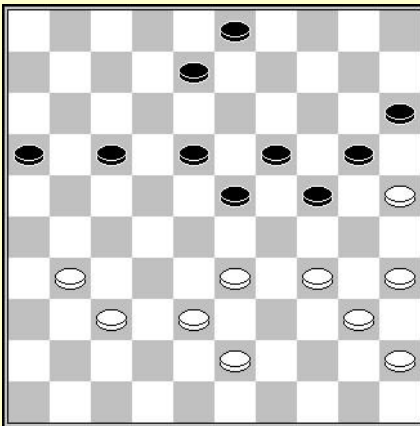
D4 : wit aan zet

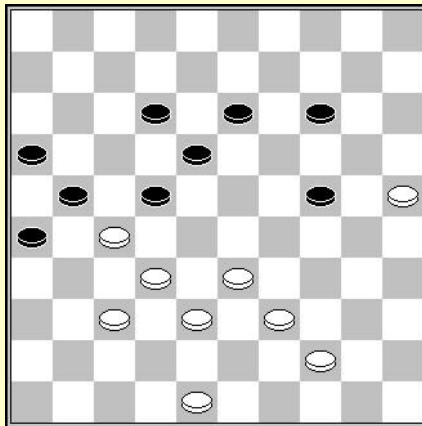
D5 : wit aan zet

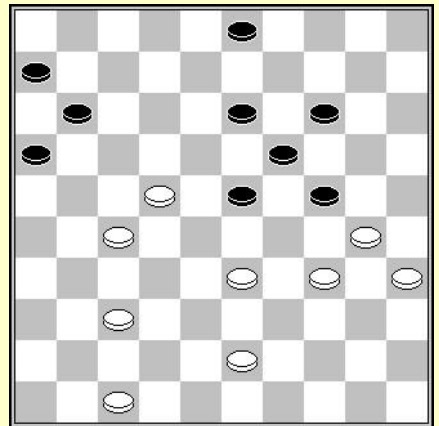
D6 : wit aan zet

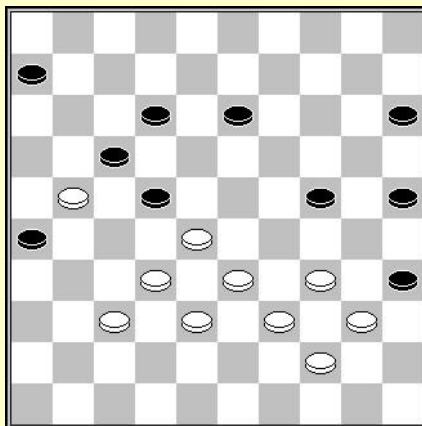
D7 : zwart aan zet

D8 : wit aan zet

D9 : wit aan zet

D10 : wit aan zet

Oplossingen :

D1 : de formatie van de 4 schijven 33-38-42-43 is zeer interessant voor het maken van combinaties bekend onder de naam "Coup parallèle".
33-28 (ad lib) 38x7

D2 : zwart is in de bril gaan staan en bedreigt 2 schijven. Als men de zwarte positie bekijkt ziet men dat het voldoende is om een schijf op 30 te krijgen om de slagzet 45x03 mogelijk te maken. De oplossing is gebaseerd op de meerslagregel.
27-21 (17x30) 45x3

D3 : veel gaten in het zwarte kamp. De meerslagregel zorgt hier opnieuw voor een beslissing.
33-29 (23x41) 47x29

D4 : 33-29 (35x31) 29x36

D5 : 29-23 (19x28) 21x5

D6 : 28-22 (17x30) 23x1

D7 : dit soort situaties komt vaak voor in een partij. Bij de aanval op schijven, moet men zich alles voor de geest kunnen halen. De minst 'natuurlijke' zetten verbergen vaak mooie verrassingen.
(23-28) 25x21 (28x48)

D8 : een zeer praktisch geval. Een beslissend lijkende aanval op 2 schijven. De meerslagregel is vaak een manier om zijn vooruitgeschoven schijven te beschermen wanneer men te laat is om ze te beschermen.
32-28 (21x34) 28x39

D9 : Harry KOLK – Leo MOUS (NI kamp 1e klasse A, 27-02-1993)
Een combinatie in 3 tijden. Men kijkt automatisch naar een slagzet en naar een steunpunt. Hier is het zeer waarschijnlijke steunpunt schijf 47. De slag 47x20 of 47x29 lijkt mogelijk.
33-29 (24x33) 22-17 (11x42) 47x20

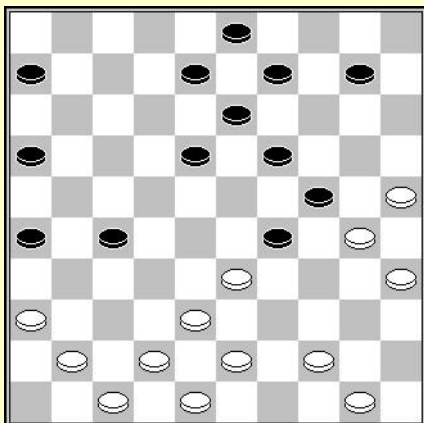
D10 : S. LAUTENBACH – J. van der DOE (NI kamp. Hoofdklasse 1, 28-11-1970)
De slag 28x30 staat reeds klaar. Het enige dat nog te doen staat is schijf 17 verwijderen.
37-31 (26x37) 32x41 (17x26) 28x30

Dam geven

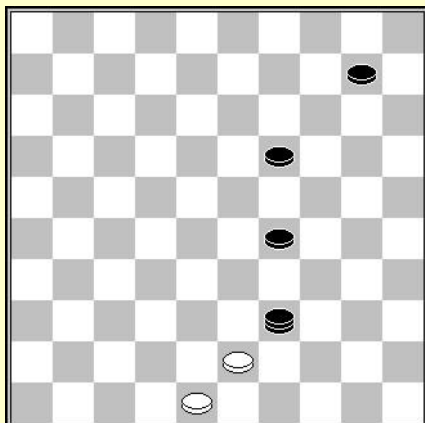
We hebben reeds gezien dat een van de manieren om oplossingen te vinden is het zoeken naar mogelijke slagzetten, en het is pas daarna dat men een manier dient te zoeken om de schijven zodanig te plaatsen dat de slagzet ook mogelijk wordt. Deze tweede fase noemt men gewoonlijk 'mecanisme' of techniek.

Een van deze steeds verbazende technieken is het geven van een dam aan de tegenstander en vervolgens deze dam af te nemen met voordeel.

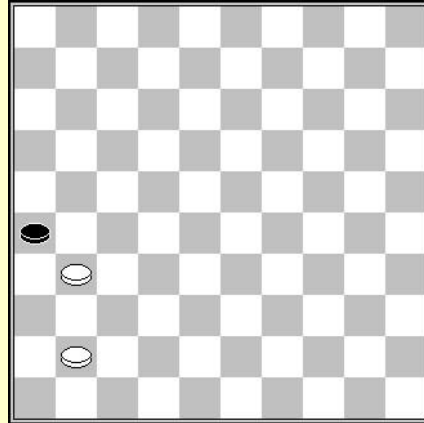
Laat ons volgend voorbeeld eens bekijken :

Wit aan zet

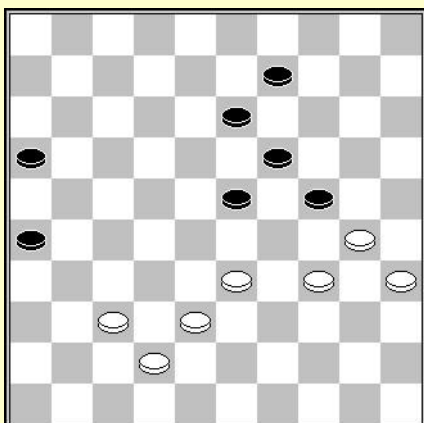
De slag 43x5

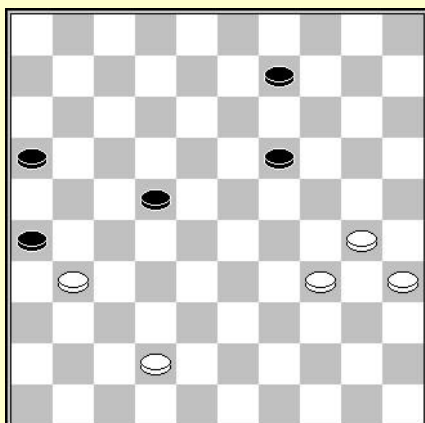
Dam geven

Vanuit de stand van het 1ste diagram kan men hopen op een damzet naar veld 5. Er ontbreekt slechts een zwarte schijf op veld 39 om de slagzet van het 2de diagram uit te voeren. De oplossing is dus schijf 26 naar dam te laten gaan en ze vervolgens naar veld 36 te loodsen.

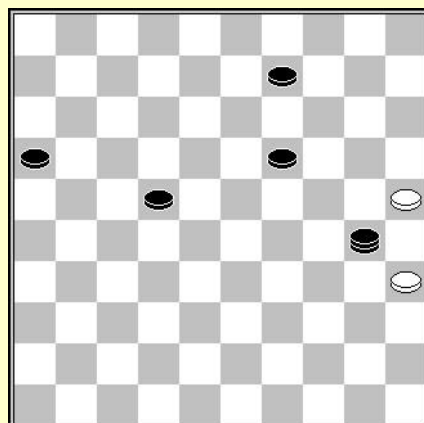
Oplossing: 36-31 (26x46) 42-37 (46x39) 43x5.

Wit aan zet

Dam geven

De slagzet 35x4

De stand van het eerste diagram is gewonnen voor wit. Ondanks het weinige aantal schijven, is de oplossing niet erg evident. Toch dient men een damzet naar veld 4 te verbeelden. Het steunpunt voor de slagzet kan enkel schijf 35 zijn. Opdat de slag 35x04 mogelijk wordt, moet men in de eerste plaats de schijven 13 en 22 zien te verwijderen, en vervolgens een schijf naar veld 30 zien te krijgen.

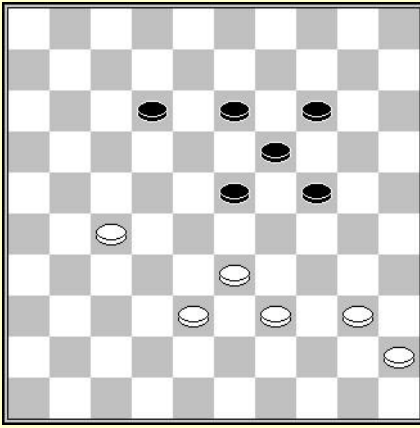
Oplossing :

Stap 1 : verwijderen van de schijven 13 en 24 door 33-29 (24x33) 38x18 (13x22)

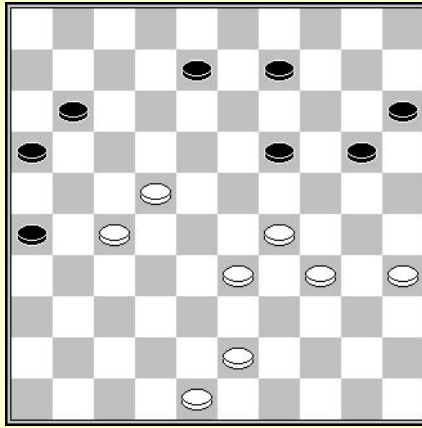
Stap 2 : een schijf naar veld 30 brengen door dam te geven 37-31 (26x48) gevolgd door 40-35 (48x30)

Stap 3 : uitvoeren van de slag 35x4.

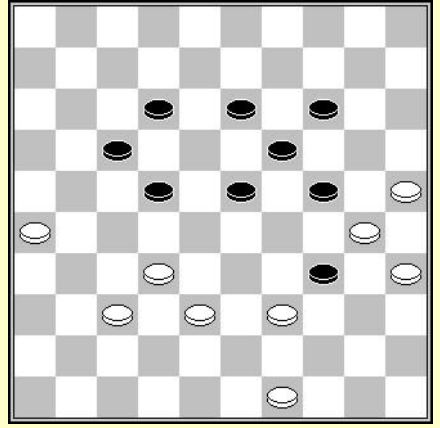
Combinaties in 2 en 3 tijden

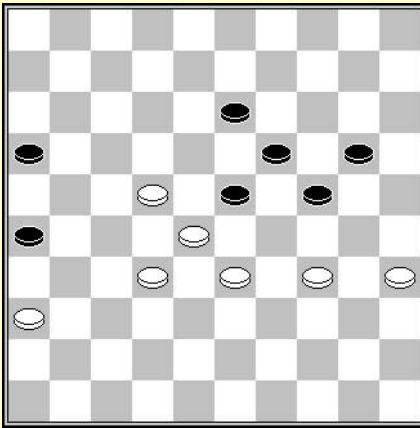
D1 : wit aan zet

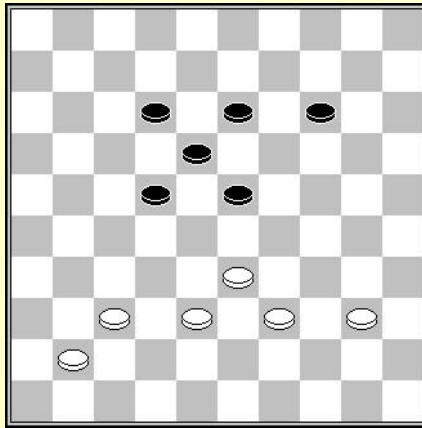
D2 : wit aan zet

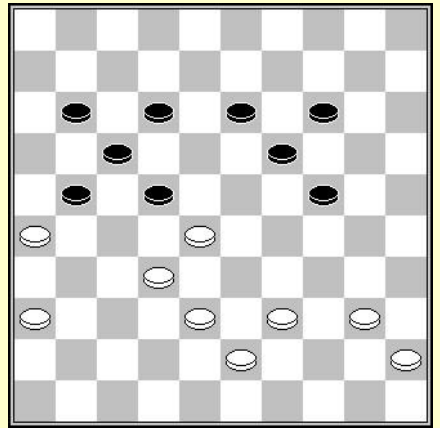
D3 : wit aan zet

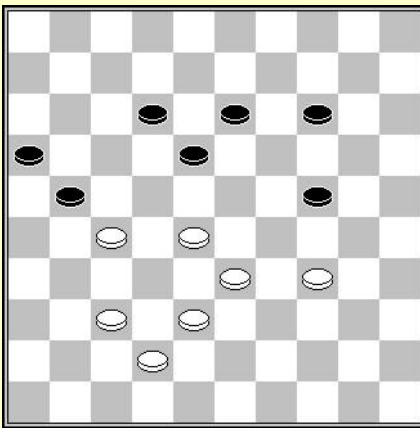
D4 : wit aan zet

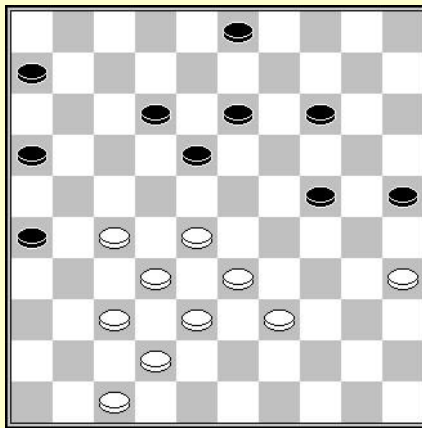
D5 : wit aan zet

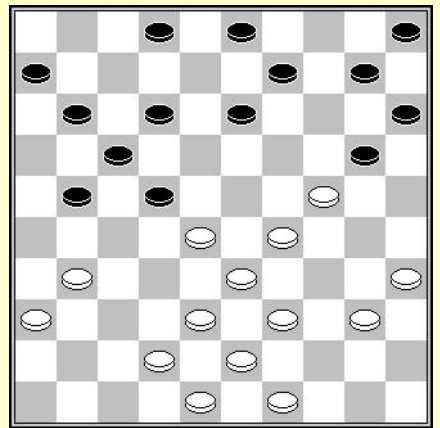
D6 : wit aan zet

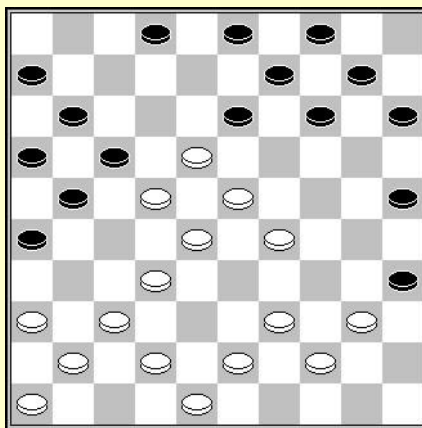
D7 : wit aan zet

D8 : wit aan zet

D9 : zwart aan zet

D10 : zwart aan zet

Oplossingen :

D1 : de zwarte formatie in stervorm 13-14-19-23-24 ligt vaak aan de oorsprong van een combinatie bekend onder de naam 'Coup royal'. Hier in zijn meest simpele vorm.

33-28 (23x34) 40x7

D2 : Gil SALOME – Fidèle NIMBI (Open Heerhugowaard 2015)

De meerslagregel zorgt vaak voor verrassingen. De eerste zet is onverwacht. Dit bewijst nogmaals dat men nooit iets mag verwaarlozen.

27-21 (26x30) 35x2

D3 : nogmaals een meerslag. 32-

27 (22x44) 49x7

D4 : een indringer in deze reeks combinaties. Het gaat om een offer. Deze winstvorm gebaseerd op het offer van een schijf of meerdere schijven gevolgd door een aanval komt zeer vaak voor in het late middenspel.

35-30 (24x35) 33-29

D5 : 33-29 (23x32) 37x10

D6 : een aanval op 3 schijven. Men moet hier de reflex hebben te denken aan een plakker.

32-27 (23x35) 27x29

D7 : de regel van de meerslag is verrassend en beslissend.

33-29 (24x31) 37x10

D8 : de slag 28x10 trekt de aandacht. Men moet een middel vinden om een zwarte schijf op veld 22 te krijgen. Dam geven is de aangewezen techniek.

37-31 (26x48) 47-42 (48x22) 28x10

D9 : Marcel NAVARRO – Piet ROOZENBURG (Wk, 01-12-1956)

Het basis idee berust op een combinatie eindigend op veld 45. Het steunpunt bevindt zich dus noodzakelijk op een pare lijn. Schijf 21 lijkt een goede kandidaat voor de start van de slagzet. Rest alleen nog het plaatsen van een wit stuk op veld 27.

(13-19) 24x4 (11-16) 4x27 (21x45)

D10 : Cees BAKKER – Fred IVENS (NI kamp rayon 4, 08-05-1976)

Men moet beginnen met het verwerpen van het idee voor een combinatie naar veld 47 of 49, omdat er geen aannemelijk steunpunt voorhanden is. Men gaat vervolgens kijken voor een slag naar veld 45. En dan wordt alles duidelijk. Het volstaat om de schijf op 23 weg te krijgen en vervolgens een stuk naar veld 8 te halen..

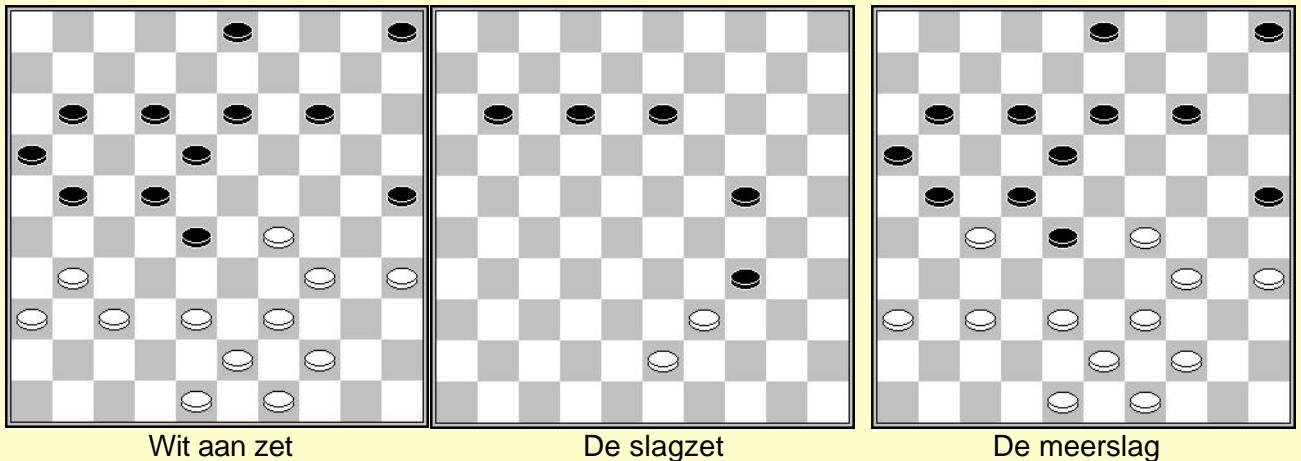
(14-19) 23x5 (4-10) 5x8 (3x45)

De methode van de contactpunten

We hebben voorheen gezien dat het aanbevolen is te beginnen met te zoeken naar de slagzet, met plakkers en offers. Deze manier van werken biedt het risico van voorbij te lopen aan ontelbare combinaties, weinig spectaculair, maar zeer frequent.

Een ander idee bestaat eruit te zoeken naar de contactpunten tussen de witte en zwarte schijven, dan mentaal schijven te offeren, zonder naar iets favoriet te zoeken. Deze manier van nadenken laat toe de mogelijke technieken te overlopen en eventuele voordelige vervolgen te ontdekken.

Bekijken we het volgende voorbeeld :

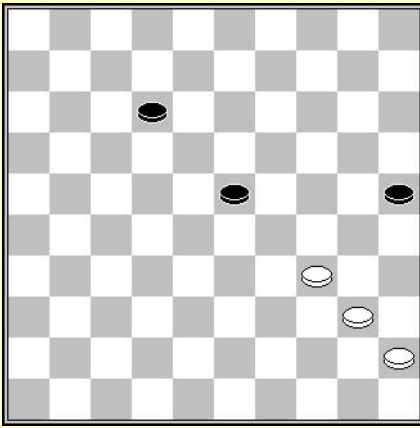
In deze situatie is de uiteindelijke slagzet niet erg evident. Daarnaast zijn er meerdere steunpunten mogelijk. Het uitvoeren van een slag naar veld 3 met als steunpunt veld 36 is verre van voor de hand liggend.

Integendeel, door te beginnen met het zoeken naar contactpunten en naar een manier waarop men schijven kan offeren, opent men nieuwe perspectieven. Wit kan schijven offeren op meerdere manieren. Bijvoorbeeld 34-30, 29-23, 37-32 of het onverwachte 31-27. Deze meerslag van 4 schijven maakt de slag 39x06 duidelijk.

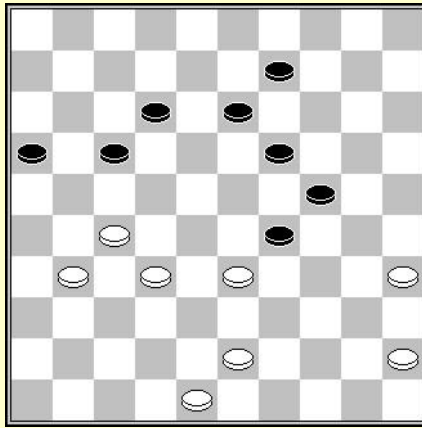
Oplossing : 31-27 (22x24) 34-30 (25x34) 39x6

De twee methodes zijn complementair en de ene sluit de andere niet uit. Men wisselt in het algemeen van de ene naar de andere. De ene keer redenerend en andere keer systematisch.

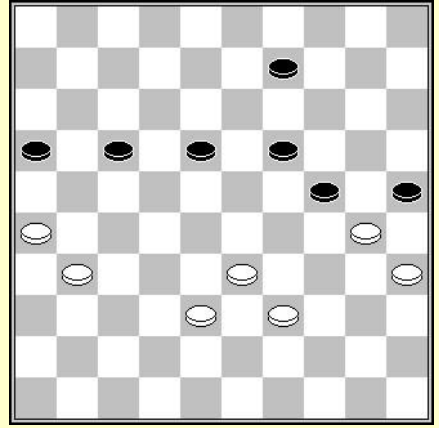
Combinaties in 2 en 3 tijden

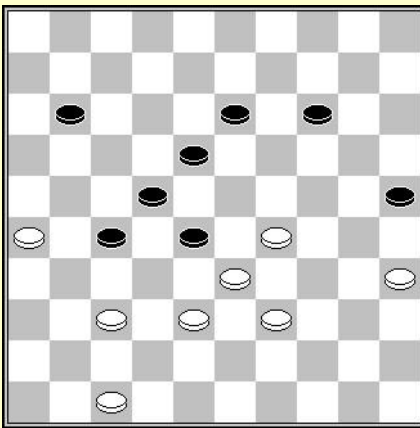
D1 : wit aan zet

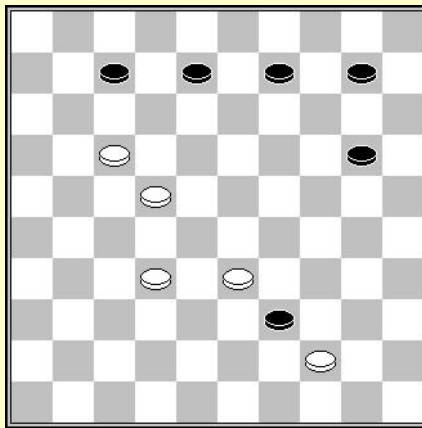
D2 : wit aan zet

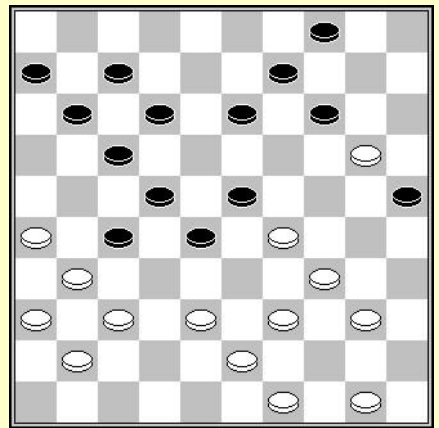
D3 : wit aan zet

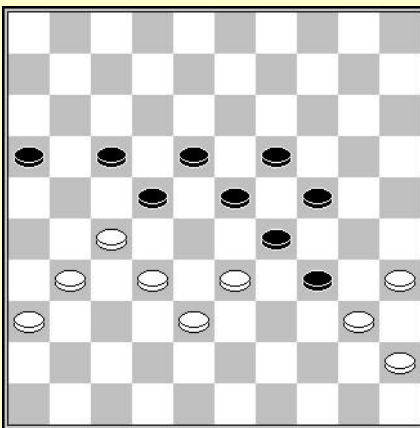
D4 : wit aan zet

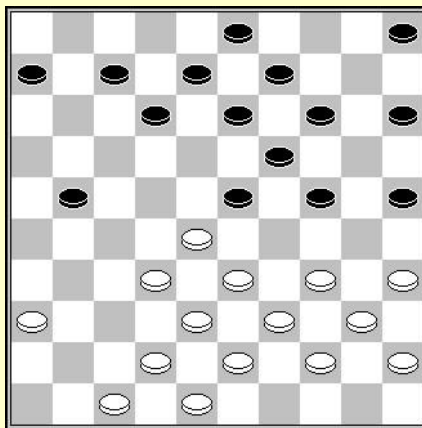
D5 : wit aan zet

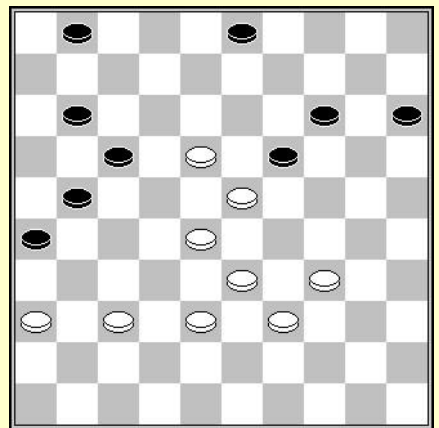
D6 : zwart aan zet

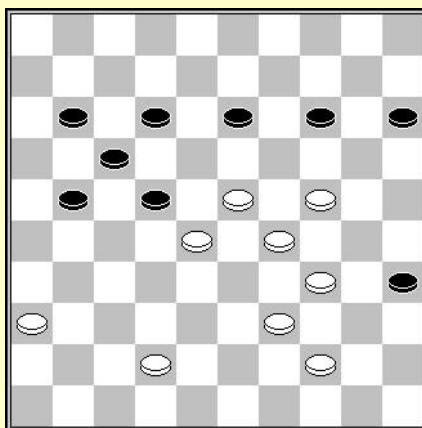
D7 : wit aan zet

D8 : wit aan zet

D9 : zwart aan zet

D10 : wit aan zet

Oplossingen

D1 : deze slag is bekend onder de naam 'coup Philippe'. Het betreft hier de meest elementaire vorm.

34-30 (25x34) 40x7

D2 : hier vinden we het thema van de meerslag terug.

27-21 (17x39) 43x3

D3 : het thema van de plakker

26-21 (25x32) 21x3

D4 : het thema van het offer.

26-21 (27x16) 38-32

D5 : 17-12 (7x29) 44x2

D6 : Francesco LAPORTA – Georges MOSTOVOY (Priva Ereklasse, 15-10-1970)

Zwart wint door (17-21) 26x10 (4x35)

D7 : de uiteindelijke slag 27x49 springt niet in het oog daar de schijven 18 en 29 goed geplaatst lijken. De contactpunten zijn 27-21, 32-28, 33-28 en 35-30.

35-30 (24x44) 33x13 (18x9) 27x49

D8 : Pieter BERGSMA – J. de VRIES (DC Leeuwarden - Workum, 14-11-1961)

De contactpunten zijn 35-30, 32-27, 33-29, 34-29 en 34-30. Door 2 schijven te offeren door 33-29, ontbloot men een slag eindigende op veld 16.

33-29 (24x22) 34-30 (25x34) 40x16

D9 : Eugène LECLERCQ – Isidore WEISS (Damier Parisien div1, 12-03-1903)

De slag (1x41) is verborgen daar hij tot mislukken gedoemd lijkt door schijf 36. Door de contactpunten verder te bekijken stuit men uiteindelijk op (26-31) 36x7 dat de schijf op 36 laar verdwijnen en een eventuele slag 1x41 wel mogelijk maakt. Dient men enkel nog de witte schijf op 23 laten verdwijnen.

(14-20) 23x25 (26-31) 36x7 (1x41)

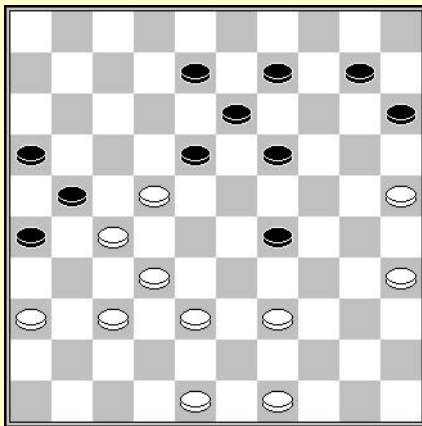
D10 : de slagzet is niet zo evident te vinden. Men verwacht zich normaal aan een slag 36x20. Er is echter een ander steunpunt op 29.

23-19 (14x32) 44-40 (35x33) 29x9

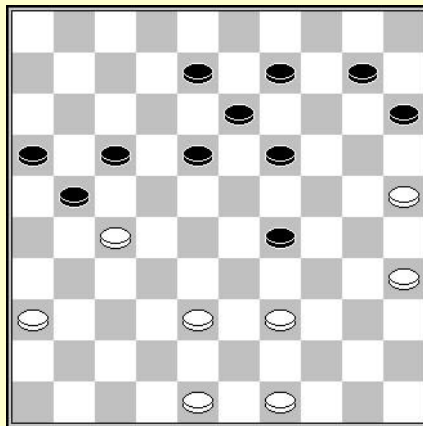
Verplaatsen van het steunpunt door een plakker

De steunpunten dienend voor het begin van de slagzet zijn niet altijd evident om te bepalen. Dat is zeker het geval wanneer dit steunpunt baseert op een plakker.

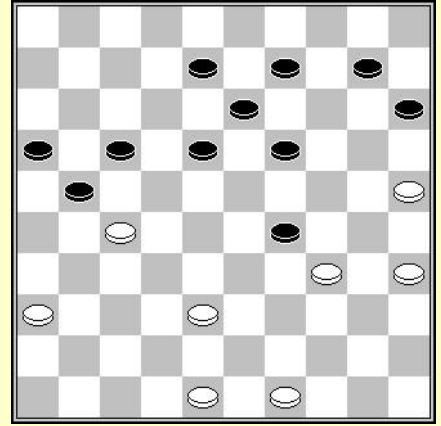
Zie het voorbeeld hieronder :

Wit aan zet

Wit aan zet

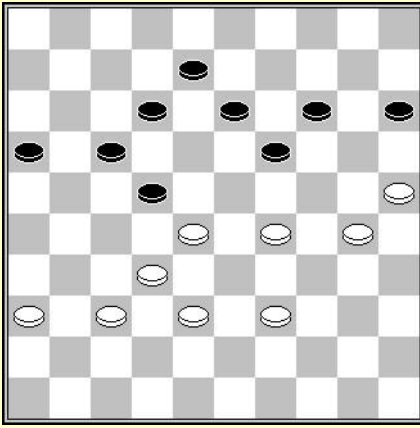
Zwart aan zet

In de stand van het 1ste diagram kan men zich goed een slagzet naar veld 5 voorstellen. Dat zeker, maar van welk steunpunt moet men vertrekken ?

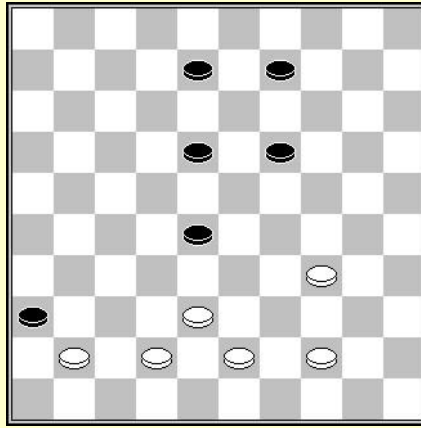
Veld 34 wordt dit steunpunt door een meerslag gevolgd door een plakker door 39-34.

Oplossing : 37-31 (26x17) 39-34 (21x43) 34x5

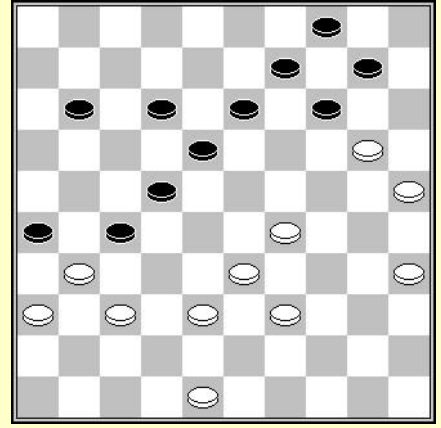
Combinaties in 2 en 3 tijden

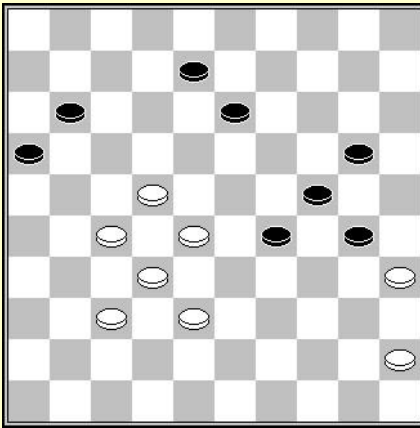
D1 : wit aan zet

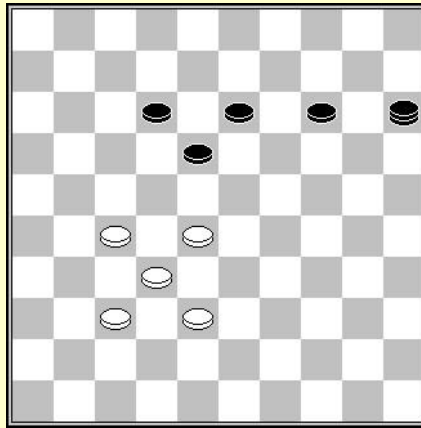
D2 : wit aan zet

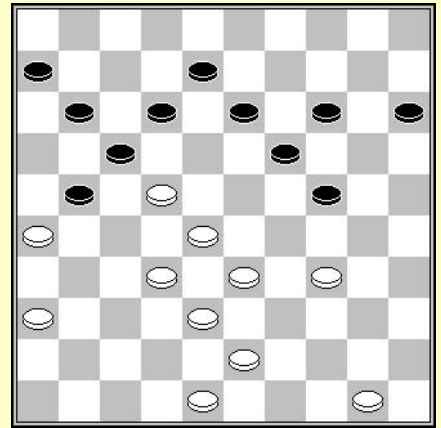
D3 : zwart aan zet

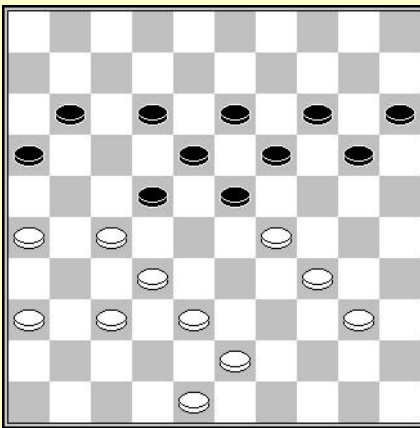
D4 : wit aan zet

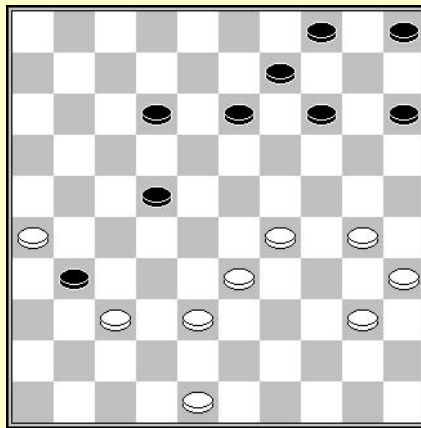
D5 : wit aan zet

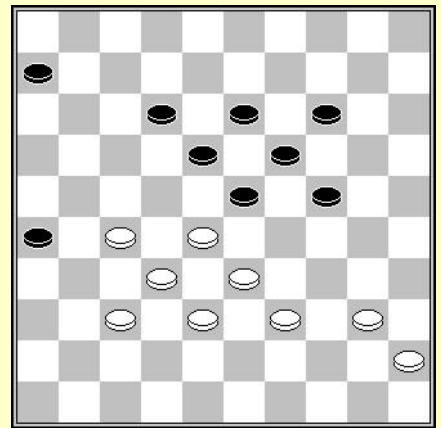
D6 : wit aan zet

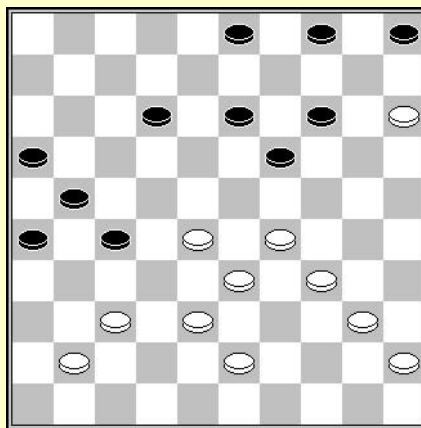
D7 : wit aan zet

D8 : wit aan zet

D9 : wit aan zet

D10 : wit aan zet

Oplossingen

D1 : een verbazende combinatie op het principe van de meerslag.
25-20 (15x21) 36x20

D2 : een oplossing op het principe van de meerslag.
38-32 (36x29) 32x34

D3 : Michael KORENIEVSKI - Viacheslav SHCHEGOLEV (Urs-Cup, 00-12-1984)
Men kan niet altijd aan alles denken. Zelfs de combinaties van 2 zetten ontsnappen soms aan de aandacht van de grootmeesters.
(27-32) 37x19 (14x32)

D4 : wit wint door een offer van twee schijven.
27-21 (16x18) 28-23

D5 : de regel zegt dat men de slag moet uitvoeren en dan slechts de schijven mag verwijderen. Het toepassen van deze regel laat toe combinaties met dammen uit te voeren gekend onder de naam 'coup turc'
38-33 (15x22) 28x10

D6 : de slag 29x16 of 29x27 valt onmiddellijk op. Zonder steunpunt op 29 moet men denken aan een plakker.
32-27 (21x23) 34-29 (17x39) 29x16

D7 : het idee van een slagzet naar veld 6 ligt voor de hand. Men dient langs één kant de schijf op 19 weg te krijgen en langs de andere kant een steunpunt vinden om de slagzet te starten. De meerslagen bieden de mogelijkheid voor een plakker.
29-24 (22x33) 32-28 (19x39) 28x6

D8 : niets evident op het eerste zicht. De enige manier om verder te gaan is het verbeelden van de onverwachte zet 33-28 en denkbeeldig het resultaat van deze slagzet beoordelen.
33-28 (31x24) 28x10 (5x14) 30x10

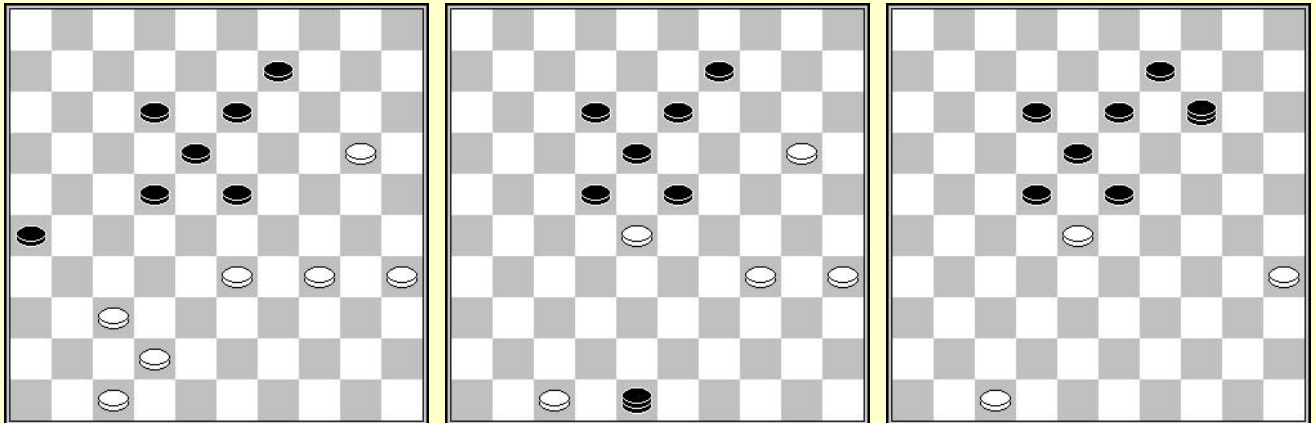
D9 : de slag 40x7 is karakteristiek voor de 'Coup royal'.
27-22 (18x27) 32x21 (23x34) 40x7

D10 : Wim RUSTENBURG – Piet van DARTELEN (NI kamp, 15-04-1934)
Het idee is te eindigen op veld 7. Schijf 29 kan dienen als steunpunt. Dient enkel nog een zwarte schijf op veld 24 te geraken. Het dam geven is de te gebruiken techniek.
38-32 (27x49) 34-30 (49x24) 29x7

De combinatie dam geven en plakken

We hebben reeds gezien dat het steunpunt voor een slagzet kan gemaakt worden dankzij plakkers. Dit soort situaties wordt vaak gevormd door de plakker te combineren met het vooraf dam geven.

Bijvoorbeeld :

Wit aan zet

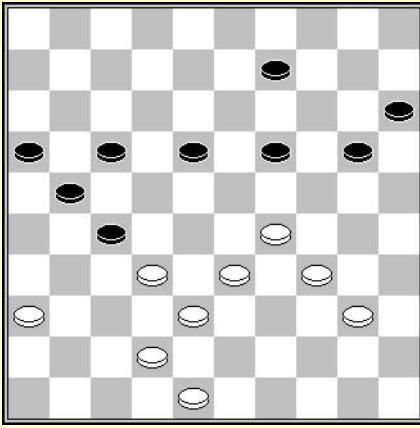
Zwart aan zet

Wit aan zet

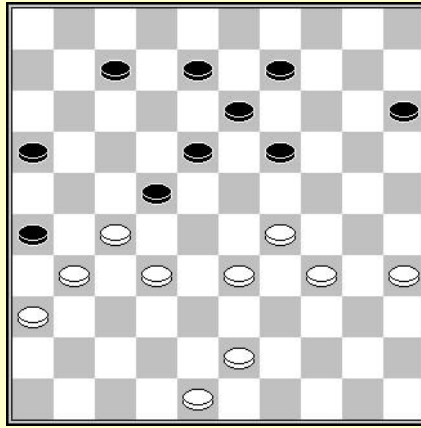
In het eerste diagram, indien wit schijf 26 naar dam laat gaan op 48, moet men er rekening mee houden dat de dam twee witte schijven moet slaan, nl 34 en 20. Deze situatie is gunstig om een plakker uit te voeren.

37-31 (26x48) 33-28 (stand 2de diagram) 48x14 (stand 3de diagram) 28x10

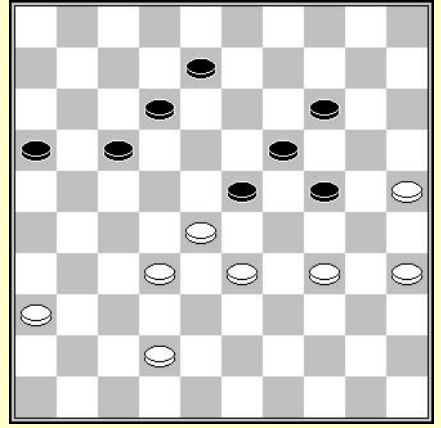
Combinaties in 2 en 3 zetten

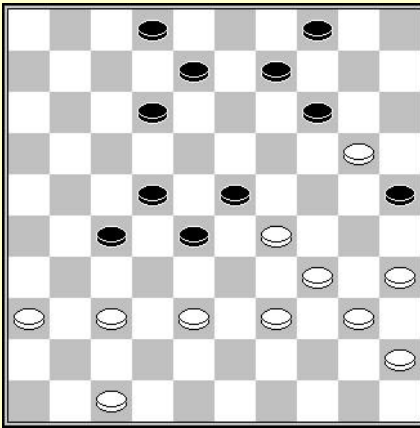
D1 : wit aan zet

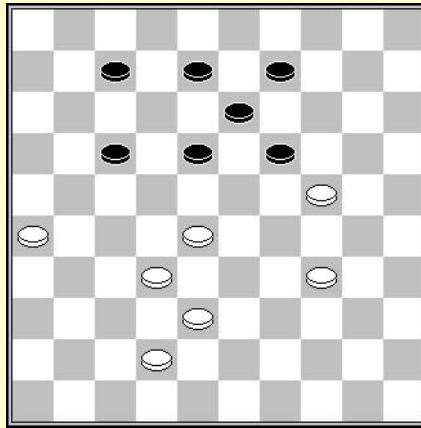
D2 : wit aan zet

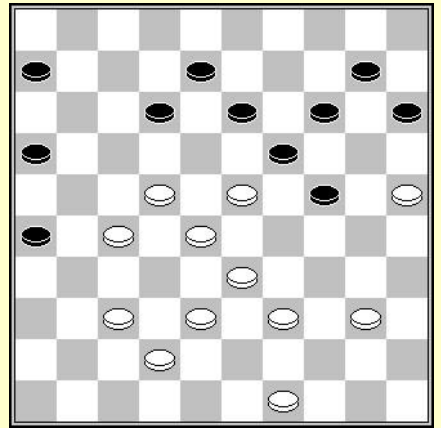
D3 : wit aan zet

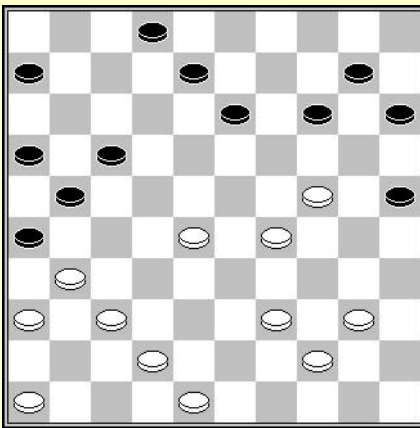
D4 : zwart aan zet

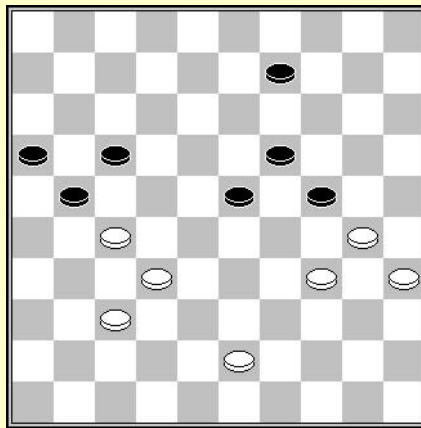
D5 : wit aan zet

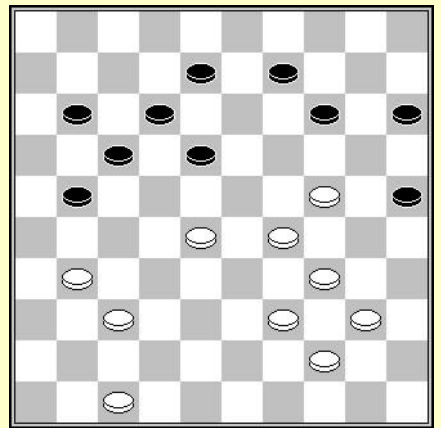
D6 : zwart aan zet

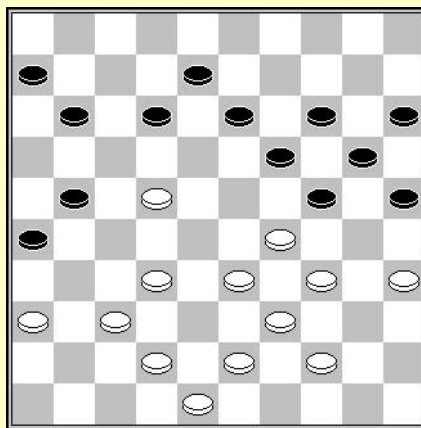
D7 : zwart aan zet

D8 : wit aan zet

D9 : wit aan zet

D10 : wit aan zet

Oplossingen

D1 : een combinatie gebaseerd op de meerslag
29-24 (19x37) 42x4

D2 : zwart valt 4 schijven aan. Men dient te denken aan een plakker.
29-23 (26x30) 23x1

D3 : de aanval op schijf 24 is vaak beslissend. Hier komt men zover door een offer.
32-27 (23x21) 34-29

D4 : Rienk van Marle – Johan Krajenbrink (Nijmegen, 21-07-1997)
Hier zijn veel slagen mogelijk. Men moet simultaan denken aan een slag naar 31 en een manier om een schijf op 10 te krijgen.
(28-33) 39x10 (4x31)

D5 : een combinatie met weinig schijven die meerdere technieken combineert, te weten de meerslag, het geven van een dam en een plakker.
28-23 (19x48) 17-12 (48x19) 12x1

D6 : Benedictus SPRINGER – R.C. KELLER (Amsterdam VAD, 29-03-1927)
De combinatie is op 2 manieren te vinden. Ofwel de witte schijf naar dam laten gaan door (12-18) en gebruik te maken van de volgende meerslag (3x29). Ofwel door het uitvoeren van de slag 21x45 en in dit geval, weet men dat de oplossing enkel kan gebeuren door een plakker, waarschijnlijk gecombineerd door dam te geven.
(12-18) 23x3 (16-21) 3x29 (21x41)

D7 : Claude GOURNIER – Baba SY (Brinta GMA, 29-12-1963)
Hier ook 2 manieren om tework te gaan. Hetzij beginnen met dam geven (15-20), en vervolgens de slag 21x45. In de 2 gevallen kan men zich het hoofd breken om de onverwachte zet (17-22) te vinden die een meerslag forceert.
(15-20) 24x4 (17-22) 4x27 (21x45)

D8 : een gekende klassieker, de coup de mazette :
34-29 (23x25) 27-22 (17x28) 31x3

D9 : nog een coup de mazette
28-22 (18x36) 24-19 (14x23) 29x27

D10 : men dient de slag 36x9 is te onderzoeken. Men dient een zwarte schijf op veld 31 te krijgen.
Schijf 24 is een goede kandidaat
33-28 (24x33) 42-38 (33x31) 36x9

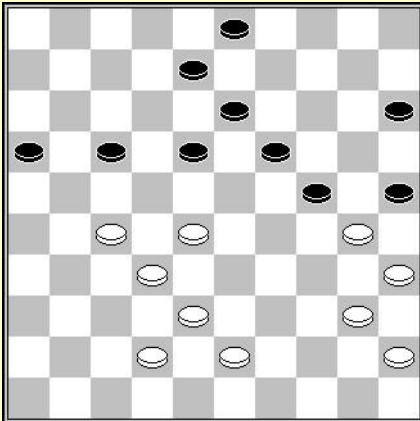
Een vrij tempo gecreeërd door een aanval

Laten we eens bekijken wat we reeds allemaal gezien hebben :

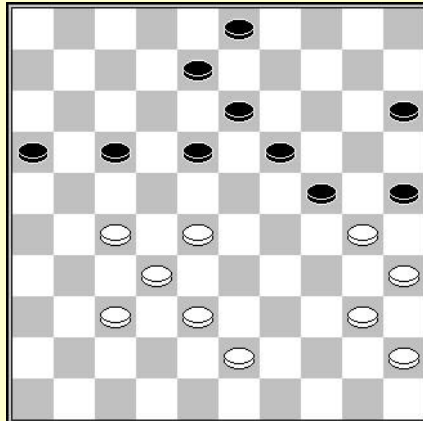
- Het voorzien van de uiteindelijke slagzet is erg nuttig om combinaties te vinden
- Het in gedachten bekijken van de manieren om schijven te offeren is middel bij voorkeur om te bepalen welke technieken men ter beschikking heeft om een combinatie uit te voeren.
- Een plakker laat toe een steunpunt te maken dat dient als startveld voor een slagzet.
- Het geven van een dam is een (onverwachte) techniek zeer nuttig voor het creëren van een plakker.

We gaan ons onderzoek vervolgen met combinaties die appel doen op een vrij tempo.

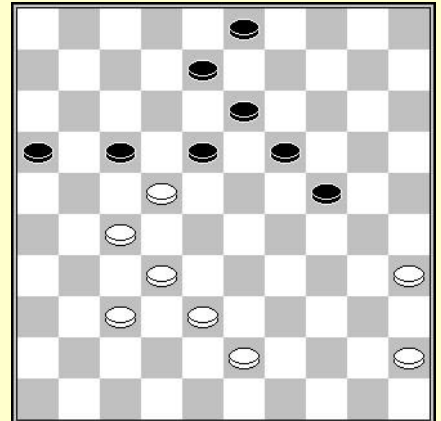
Vooreerst een vrij tempo zet gecreeërd door een aanval :

Wit aan zet

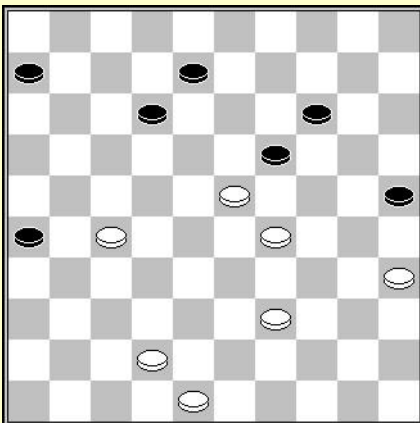
Zwart aan zet

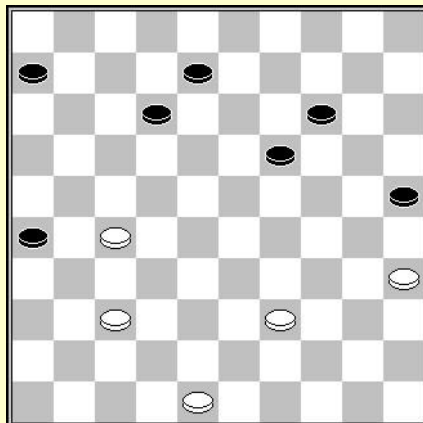
Zwart aan zet

Zwart valt schijf 25 aan. Wit heeft beschikt dus over een vrij tempo. Hij heeft ook de mogelijkheid om 2 zetten in volgorde te spelen, omdat de volgende zet van zwart al vastligt (25x34).

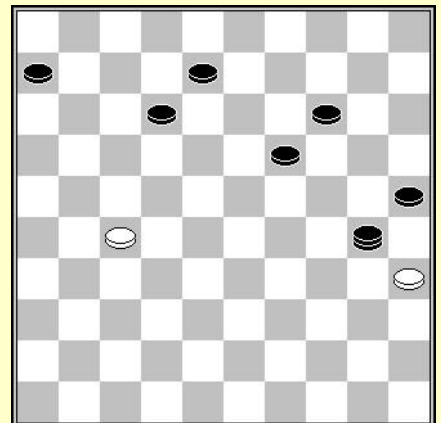
Oplossing : 42-37 (diagram n°2) (25x34) 40x20 (15x24) 28-22 (diagram n°3) (17x28) 32x14

Wit aan zet

Wit aan zet

Wit aan zet

Het volgende voorbeeld toont een iets moeilijker situatie. Zwart valt schijf 23 aan door 13-19. Deze aanval geeft wit een moment rust. Maar het aantal speelbare zetten van wit is omvangrijk en een systematisch onderzoek is nodig. Het is belangrijk in dergelijke situaties de uiteindelijke slag te ontwaren. Hier zoekt men naar een damzet naar veld 2. Het mogelijke steunpunt is 35. Men dient dus een schijf op 19 te plaatsen, en een zwart stuk naar veld 30 te krijgen.

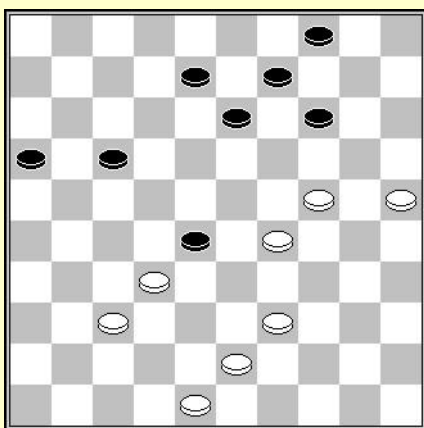
Eerste stap : plaatsen van een schijf op 19 door 42-37 (19x28) 29-23 (28x19) (2de diagram)

Tweede stap : een stuk naar veld 30 krijgen via 37-31 (26x37) 48-42 (37x48) 39-34 (48x30)

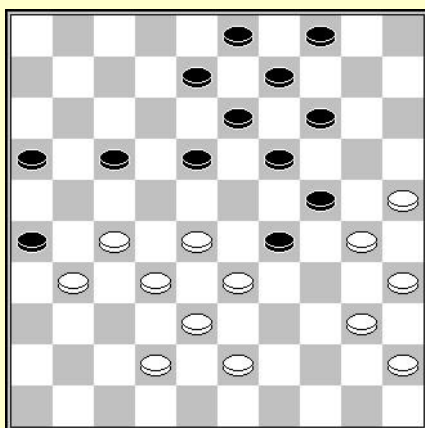
Derde stap : het uitvoeren van de slag 35x2 (3de diagram)

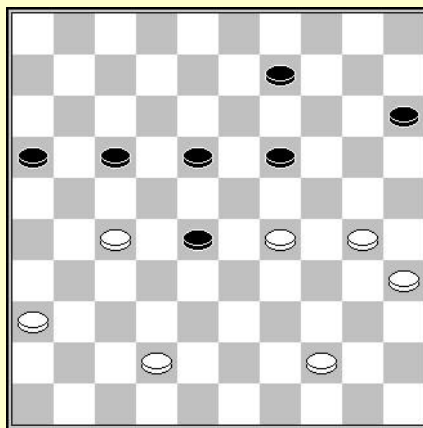
Combinaties in 2 en 3 tijden

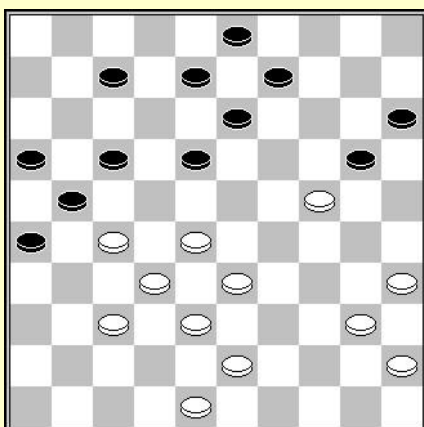
D1 : zwart aan zet

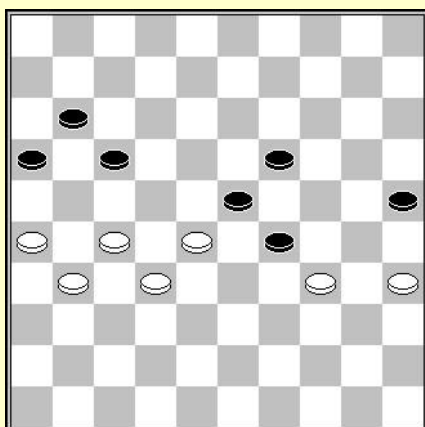
D2 : wit aan zet

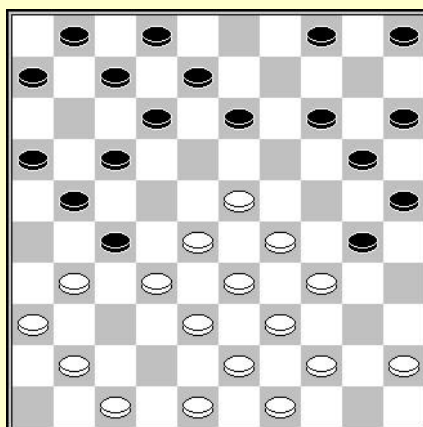
D3 : wit aan zet

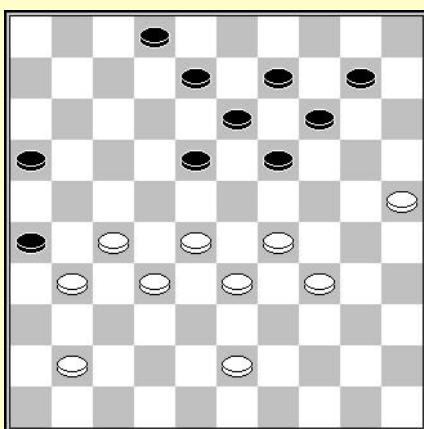
D4 : wit aan zet

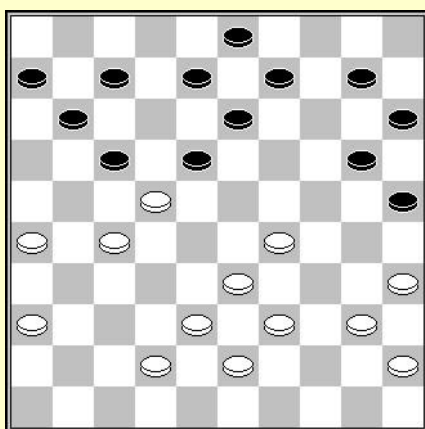
D5 : wit aan zet

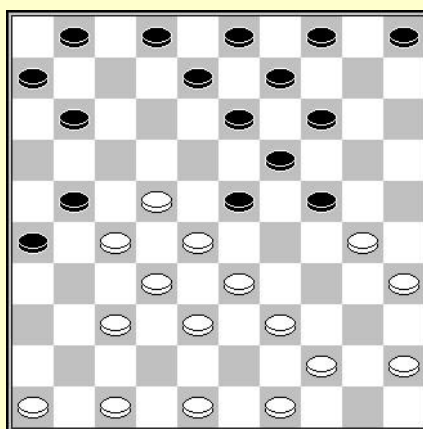
D6 : zwart aan zet

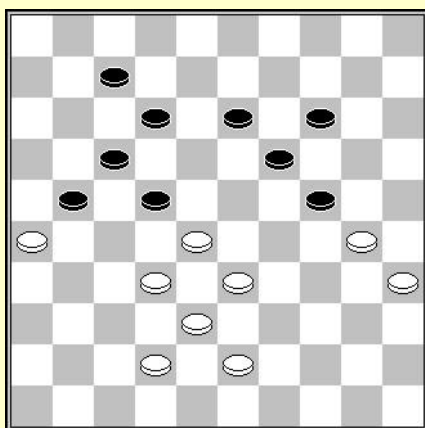
D7 : wit aan zet

D8 : wit aan zet

D9 : zwart aan zet

D10 : wit aan zet

Oplossingen :

D1 : de aanval 38-32 maakt veld 38 vrij en maakt een mogelijke damzet naar 49 zichtbaar. Men dient enkel nog een manier te vinden om een witte schijf op 21 te krijgen. Een andere manier om een oplossing te vinden is het proberen verbeelden van alle mogelijke zetten rekening houdend met meerslagen.
(14-20) 25x21 (16x49)

D2 : Harry de WAARD – Andrew TJON A ONG (Utr-kamp Hoofdklasse, 20-03-2013)
Een aanval op 3 schijven die een plakker mogelijk maakt.
27-21 (26x39) 21x43 +1p

D3 : geen mogelijke combinatie, maar wel een mooi offer.
27-22 (18x27) 29-23

D4 : een damzet naar veld 1 lijkt voor de hand liggend.
28-22 (17x39) 43x34 (20x29) 34x1

D5 : een aanval waarna de witte schijf 24 een steunpunt wordt dankzij 2 op een volgende meerslagen.
26-21 (17x37) 32x41 (23x21) 34x14

D6 : Joop JANSSEN – Geert van AALTEN (Huissen oc, 21-09-1995)
Van zodra zwart het idee had van een damzet naar veld 46, werd het plan ook uitgevoerd. Het verwijderen van schijf 28 en een witte schijf naar veld 13 brengen.
(17-22) 28x26 (13-18) 31x13 (8x46)

D7 : Patrick CARLI – Adrie van OUTHEUSDEN (Brunssum, 12-08-1988)
Opnieuw de techniek van de meerslag.
28-23 (26x48) 23x3 (48x30) 25x34

D8 : een damzet naar veld 1 of veld 5 lijkt voor de hand liggend, maar hoe ?
39-34 (17x37) 29-24 (20x29) 34x1

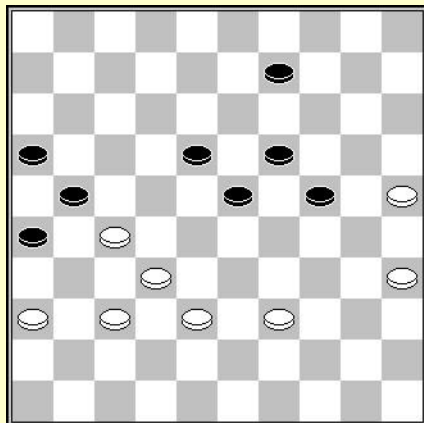
D9 : A. VERESJAGIN – S. BALAJAN (Urs-kamp sf Kalinigrad, 00-09-1965)
De aanval op 2 schijven maakt een plakker mogelijk.
(13-18) 27x7 (18x27) 32x21 (23x25)

D10 : de formatie 33-38-42-43 is geschikt voor parallelle slagen.
32-27 (21x23) 33-28 (ad lib) 38x29

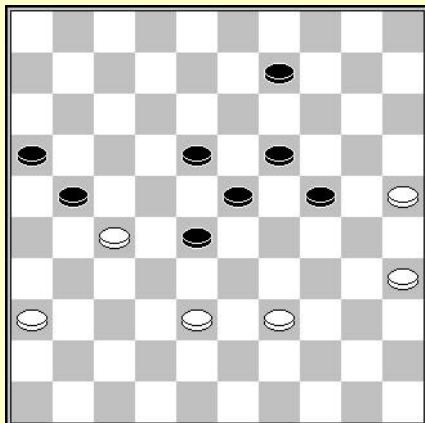
Het creëren van een vrij tempo

We zagen in het voorgaande hoofdstuk de combinaties met een vrij tempo. We hebben gezien dat de aanval door de tegenstander een natuurlijk vrij tempo creëert. Dit laat toe 2 zetten na elkaar te spelen en biedt uiteraard veel mogelijkheden voor combinaties. Het is mogelijk een vrij tempo te creëren, zelfs als de tegenstander geen enkele schijf aanvalt.

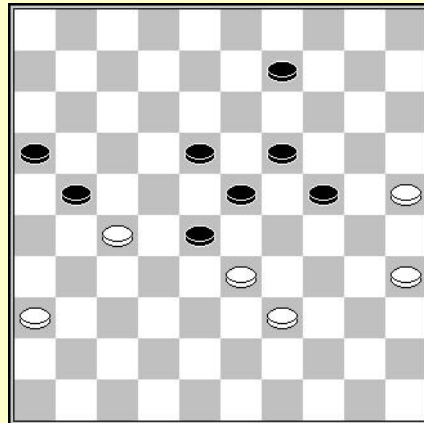
Een klassiek voorbeeld :

Wit aan zet

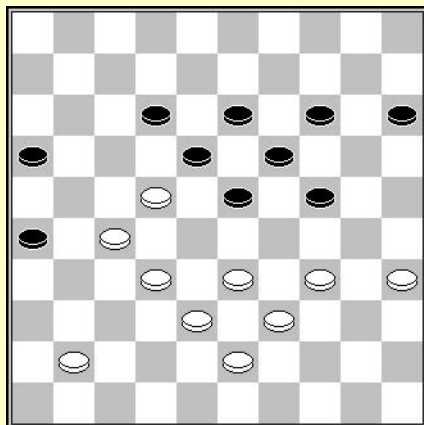
Wit aan zet

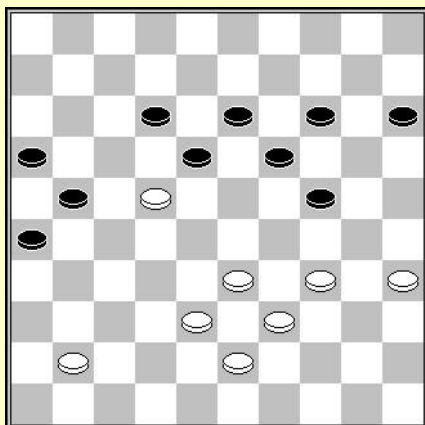
Zwart aan zet

Wit speelt hier 37-31, zwart slaat 2 schijven met (26x28) en we komen tot de stand van het 2de diagram. Zwart staat op slag en wit beschikt dus over een zet rust.

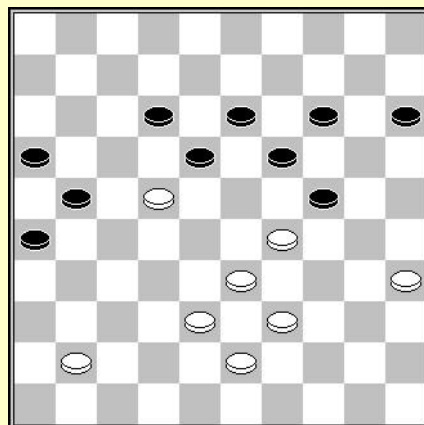
Wit speelt dus 38-33, die ons bij het 3de diagram brengt waarin zwart moet slaan met (21x32), waardoor wit naar dam kan gaan met 33x4.

Wit aan zet

Wit aan zet

Zwart aan zet

In dit soort standen, wel bekend, zorgt wit voor een vrij tempo door 32-28 (23x21). En we komen bij het 2de diagram. Zwart staat op slag en wit profiteert door 36-29 te spelen (stand van diagram 3).

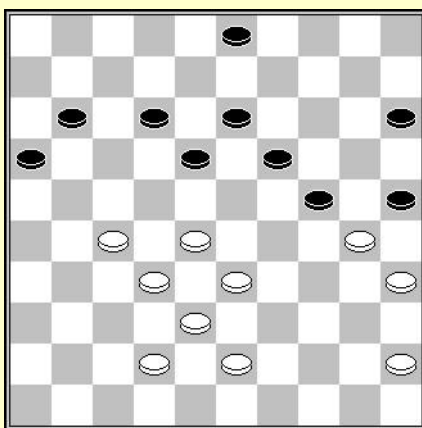
Eerste stap : het scheppen van een vrij tempo door 32-28 (23x21)

Tweede stap : profiteren van het verplichte slaan van zwart en 34-29 spelen.

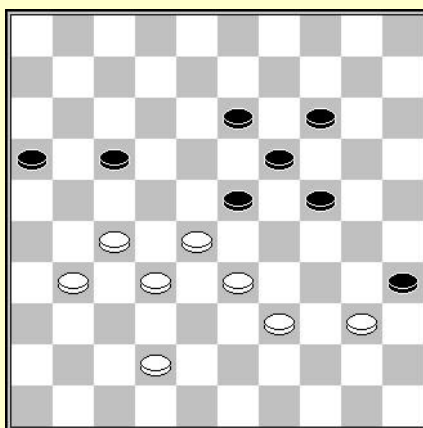
Derde stap : uitvoeren van de slagen (18x27) 29x7

We zullen later zien dat de vrije tempi het tevens mogelijk maken mechanismen in gang te zetten gevolgd door combinaties.

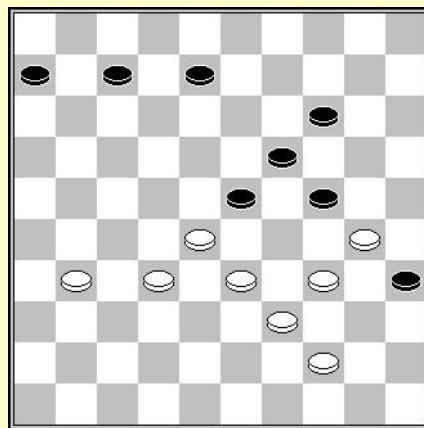
Combinaties in 2 en 3 tijden

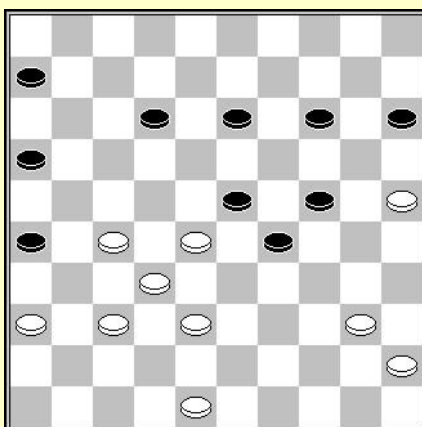
D1 : wit aan zet

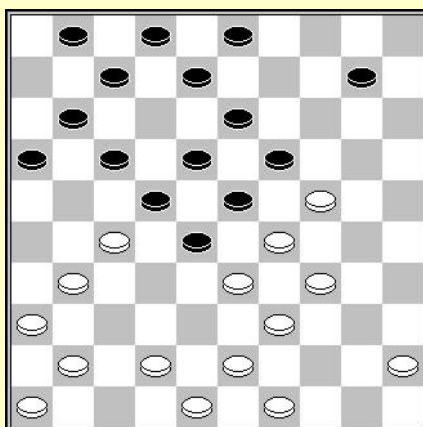
D2 : wit aan zet

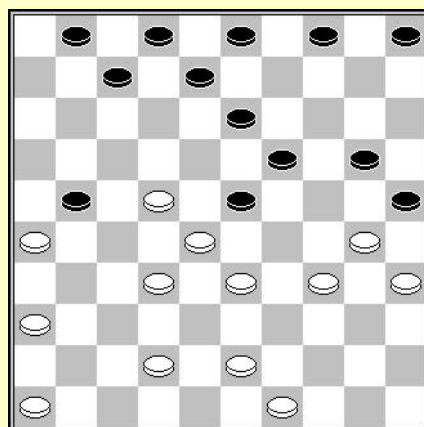
D3 : wit aan zet

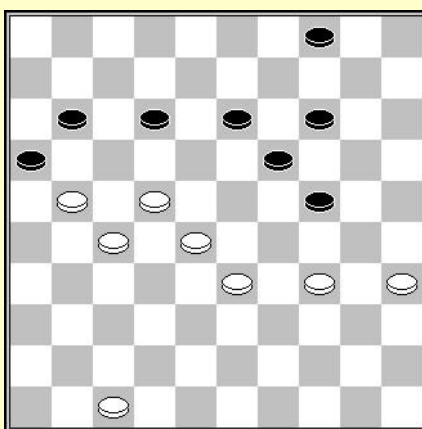
D4 : zwart aan zet

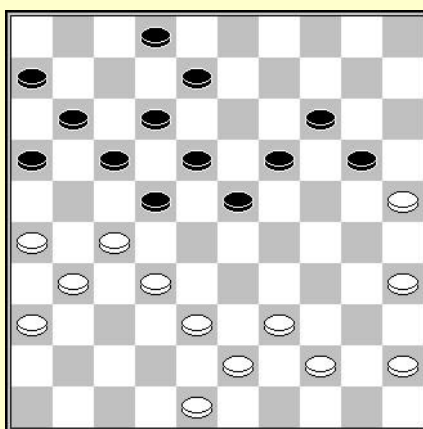
D5 : wit aan zet

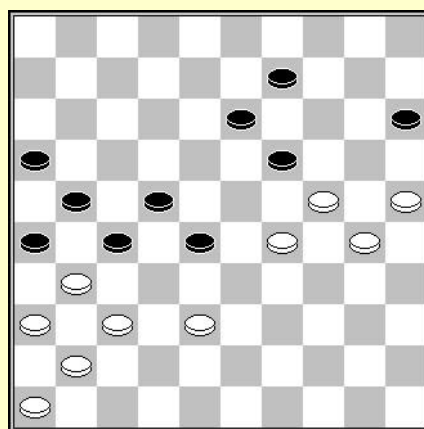
D6 : zwart aan zet

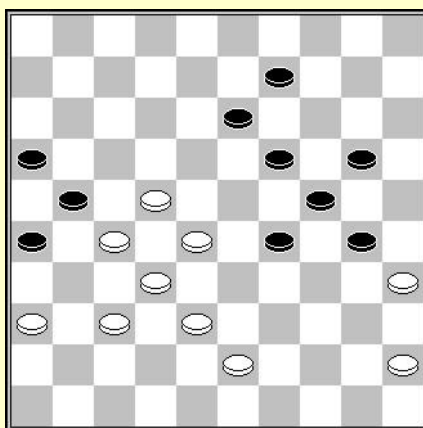
D7 : wit aan zet

D8 : wit aan zet

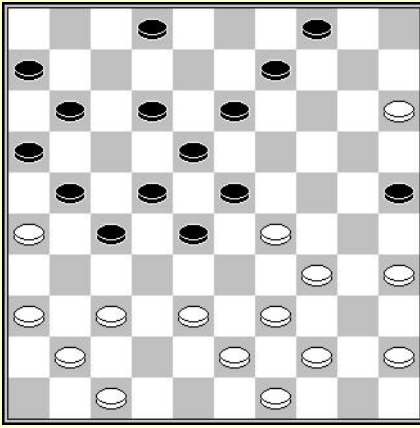

D9 : wit aan zet

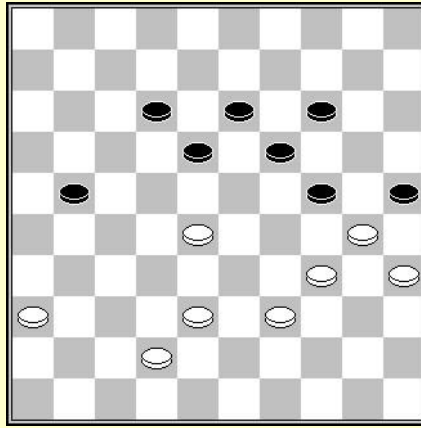

D10 : wit aan zet

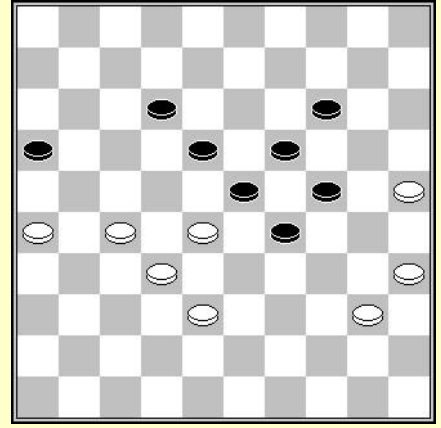
Combinaties in 2 en 3 tijden

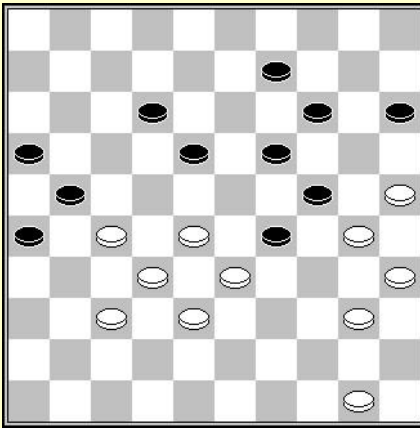
D11 : zwart aan zet

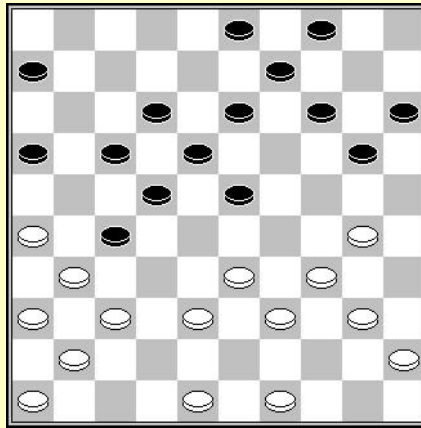
D12 : wit aan zet

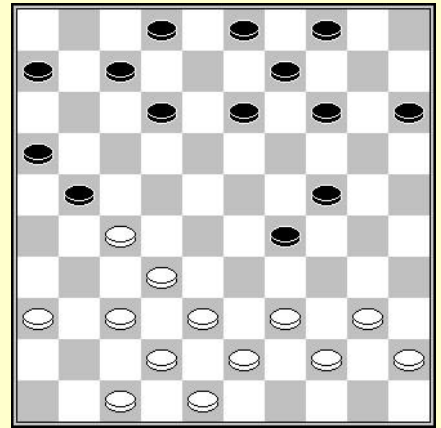
D13 : wit aan zet

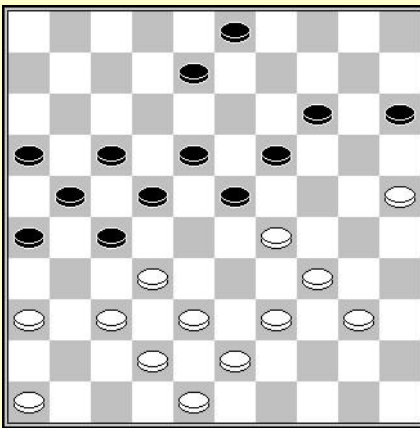
D14 : wit aan zet

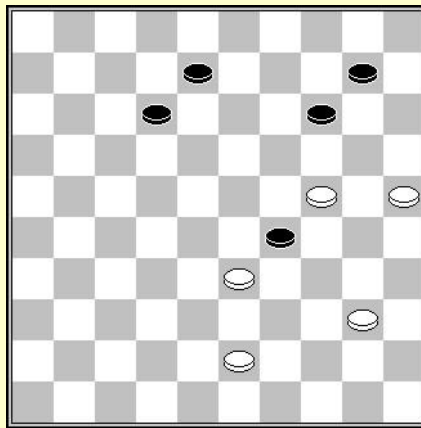
D15 : wit aan zet

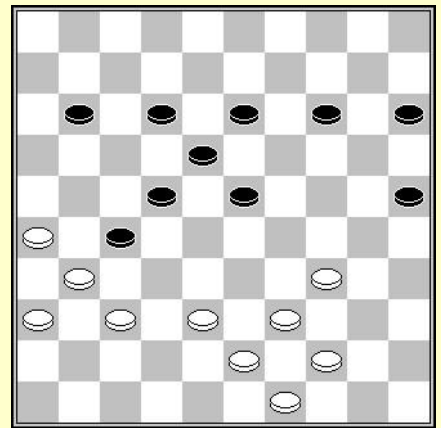
D16 : wit aan zet

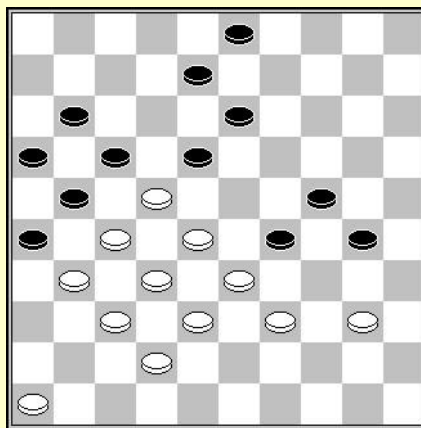
D17 : wit aan zet

D18 : wit aan zet

D19 : wit aan zet

D20 : zwart aan zet

Oplossingen :

D1 : G. LINSSEN,G. – Menno BANDSTRA (NI kamp. T Hoofdklasse, 02-10-1982)
Slechts één slagzet mogelijk, te weten 30x6. Men moet niet aarzelen om schijf 19 weg te halen.
28-23 (19x28) 30x6

D2 : Een combinatie gebaseerd op het mechanisme van de meerslag.
33-29 (35x22) 29x29

D3 : Jan LOENEN – Jasper HENGELD (Brunssum, 11-08-1990)
Een mooi voorbeeld van het gebruik van een vrij tempo.
33-29 (24x22) 32-27 (35x24) 27x9

D4 : Soerish BADAL – Mark KEMPERMAN (NI kamp. J, 13-07-1994)
De aanval van wit creëert een vrij tempo voor zwart, of de mogelijkheid van een plakker. De oplossing is elegant en verrassend omdat men natuurlijk niet denkt aan een slag 24x11. Men denkt hier ook niet aan omdat dit zeer zeldzaam is. Dit is dan ook de reden waarom het systematisch onderzoek zich vaak zeer voordelig is. Het laat toe onverwachte combinaties te vinden.
(15-20) 28x17 (29-34) 40x29 (24x11)

D5 : Theo SCHIPPERS – Frank BARTEN (NI kamp. T 2e klasse E, 14-01-2012)
Veel gaten in het zwarte kamp, maar weinig steunpunten bij wit. Dit reduceert het onderzoeksveld. De twee schijven 41 en 43 zijn de 2 mogelijke steunpunten. Door het verwijderen van schijf 23 en het brengen van een schijf naar 37 wordt de slag 41x5 natuurlijk mogelijk.
34-30 (23x25) 27-21 (17x37) 41x5

D6 : J. van LEEUWEN – Douwe de JONG (NI kamp. hf Groep 2, 28-12-1968)
Een gecompliceerde combinatie. Door na te denken kan men ze vinden. Zwart beschikt over een vrij tempo. Men kan denken dat de slagzet moet komen van het startpunt veld 7. De enige witte schijf die men daar kan krijgen is schijf 34.
(3-9) 26x17 (23-29) 34x12 (7x47)

D7 : een zwarte stand met veel gaten. Het offer 22-17 bezorgt wit een vrij tempo, dat ze kunnen gebruiken.
22-17 (11x31) 34-29 (16x27) 29x7

D8 : de lege Velden 13 en 24 laten een slagzet eindigend op veld 15 vermoeden. Het klassieke offer van 3 schijven door 26-21 levert een vrij tempo dat men kan gebruiken om de slag 33x15 te realiseren.
26-21 (17x28) 38-33 (22x31) 33x15

D9 : Krijn TOET – Frits LUTEIJN (Blokken RDG, 10-02-1977)
De slag 41x3 valt op. Met de formatie 31-36-37-41-46, moet men denken aan de techniek van de valluikslag.
24-20 (15x42) 37x48 (26x37) 41x3
Te noteren valt dat in de stand van het diagram, de aanval met 29-23 gevolgd wordt door een positioneel offer..
(9-14) 23x32 (19-23) etc.

D10 : een slagzet naar veld 3 ligt voor de hand. e raffle aboutissant à la case 3 est la plus probable. Welke zijn de mogelijke steunpunten ? De schijven 32 en 45. Schijf 32 lijkt de meest serieuze kandidaat. Hoe een schijf op 28 te krijgen ?
28-23 (19x17) 27-22 (17x28) 32x3

D11 : Matthias de KRUIJF – Ad de HEK (NI kamp. T 1e klasse C, 06-02-2010)

Een aanval op 3 schijven. Dit doet een belletje rinkelen en men gaat zoeken naar een plakker.
(27-31) 26x19 (31x13)

D12 : Geen steunpunt. We zoeken naar een plakker.

28-22 (18x27) 34-29 (25x32) 29x7

D13 : Soms moet men kijken naar de contactpunten en in verbeelding de mogelijk zetten bekijken.

38-33 (29x38) 32x43 (23x21) 26x8

D14 : Alles staat klaar voor de slagzet 33x4. Men moet enkel de zwarte schijf 24 weg krijgen.

25-20 (14x45) 35-30 (24x35) 33x4

D15 : Een combinatie die eindigt op veld 10. Schijf 17 staat in de weg en er moet een zwarte schijf op 32 komen.

26-21 (17x26) 34-29 (23x32) 37x10

D16 : Boris FELDMAN – GAINULLIN (Zenit-kamp 1970)

Een mooie erg verrassende combinatie. Het doel is op 10 te eindigen. Steunpunt is veld 37. Om een schijf op 31 te krijgen is de enige oplossing het geven van een dam aan zwart.

38-33 (29x49) 40-34 (49x31) 37x10

D17 : A. DUSSAUT – Isidore WEISS (Parijs, 00-10-1895)

De techniek van de meerslag ligt hier niet zo voor de hand. Toch is het hierdoor dat wit de winst weet te vinden.

32-28 (22x35) 37-31 (26x37) 42x2

D18 : Een compositie van Van DARTELEN. Door zwart naar dam te laten gaan merkt men op dat de dam vervolgens 2 schijven moet slaan. Men moet dus denken aan een combinatie gebaseerd op het dam geven en een plakker.

24-19 (29x49) 25-20 (49x13) 20x7

D19 : De zwarte stand bevat veel gaten. Een slag 39x6 lijkt realistisch. De vraag is simpel hoe een zwarte schijf op 33 te krijgen.

26-21 (27x16) 31-27 (22x33) 39x6

D20 : Jos STOKKEL - Yevgeniy SKLYAROV (Wk J, 22-12-1976)

Een slag naar veld 45 ligt voor de hand. Het volstaat om schijf 32 van zijn plaats te krijgen.

(18-23) 28x19 (17x28) 32x25 (21x45)

Een kleine terugblik

Het is het moment om eens terug te kijken op hetgeen we tot nog toe zagen, alvorens we verder gaan met de combinaties in 4 tijden.

We hebben tot nu verschillende technieken gezien die niet echt intuïtief zijn. Dit gaat over de meerslag, de plakker, het dam geven en het integreren van deze technieken in een aanval of het forceren van een vrij tempo.

Verder zagen we nog dat het belangrijk is zich te fixeren op mogelijke slagzetten.

We hebben er ons ook rekenschap van gegeven van de belangrijkheid van een steun (of vertrek) punt dat als basis dient voor de slagzet. Dit steunpunt kan een randschijf zijn, een schijvenformatie of een plakker.

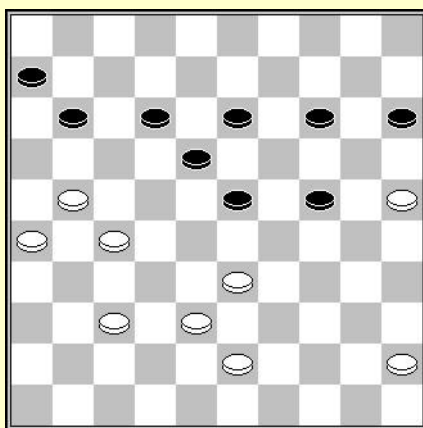
Tenslotte zagen we een methode om naar combinaties te zoeken. Beginnend met het eindpunt of met het beginpunt en kijkend naar de mogelijk te gebruiken technieken. Het combineren van deze 2 benaderingen is meestal een goed middel om combinaties te vinden.

Het vinden van een combinatie in 3 tijden is niet evident omdat men gewoon dient te worden aan de verschillende technieken. Het kost een tijdje om dit allemaal meester te worden.

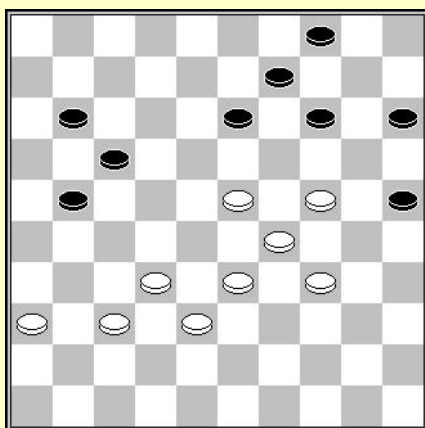
Bij alle combinaties in 3 tijden die nu volgen zullen er geen nieuwe technieken gebruikt worden.

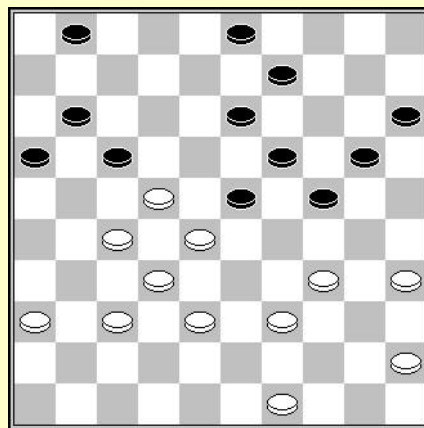
Combinaties in 3 tijden

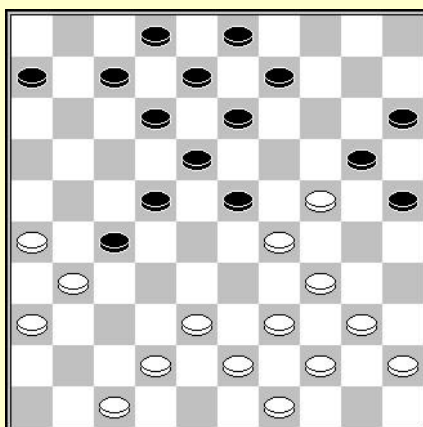
D1 : wit aan zet

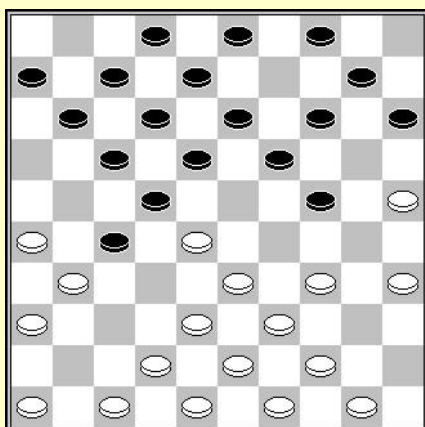
D2 : wit aan zet

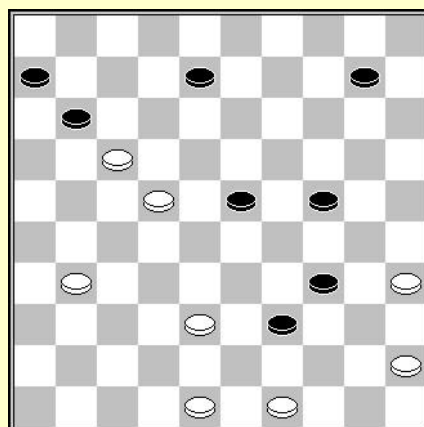
D3 : zwart aan zet

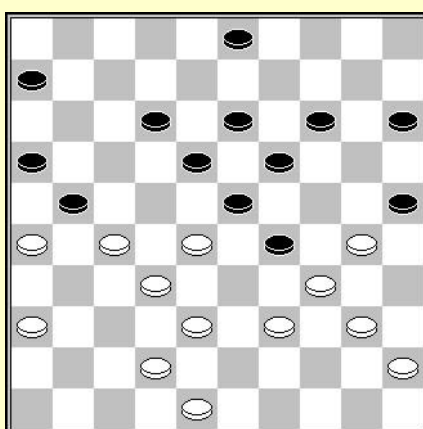
D4 : wit aan zet

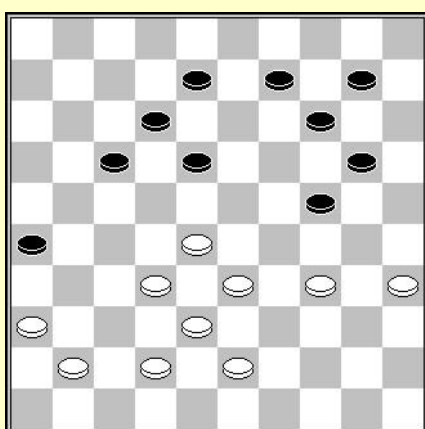
D5 : wit aan zet

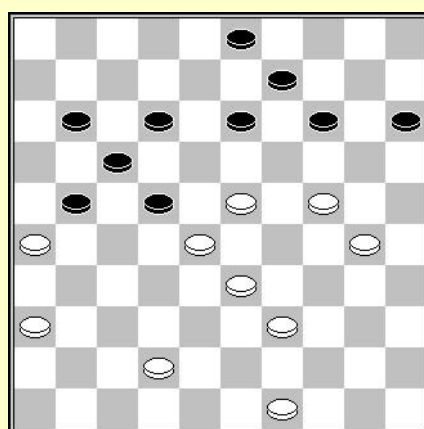
D6 : wit aan zet

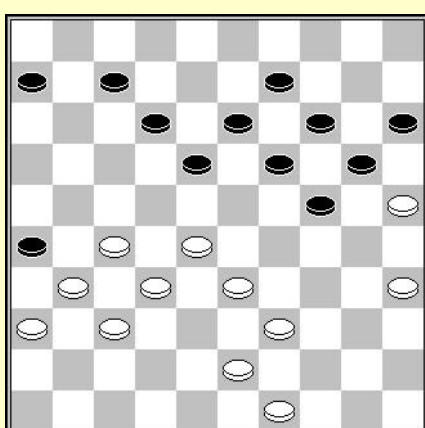
D7 : zwart aan zet

D8 : wit aan zet

D9 : wit aan zet

D10 : wit aan zet

Oplossingen :

D1 : A van der VOORT – Henk EIJKELKAMP (NI kamp T 2e klasse B, 08-01-1994)

Hoe de vele gaten in de zwarte stand uitbuiten ? Geen andere oplossing dan alles visualiseren.
33-29 (24x22) 21-17 (12x21) 26x8

D2 : Een coup Napoléon : 23-18 (13x22) 24-19 (14x23) 29x7

D3 : D. BUMBULE – Elena ALTCHOUL (Urs-kamp V, 29-09-1980)

Ervarint is nuttig om snel deze combinatie te vinden. Het principe van dam geven is niet iets natuurlijks. Het is belangrijk om de gewoonte aan te nemen alles te visualiseren.
(13-18) 22x4 (3-9) 4x29 (24x44)

D4 : een 'normale' damzet 31x04. Men dient de schijven 13 en 22 zien weg te krijgen.

24-19 (13x33) 39x17 (12x21) 31x4

D5 : Douwe de JONG – T. van PROOIJEN (DGZ - Het Oosten, 02-09-1962)

Een zeer normale combinatie in dit soort standen. Het lege veld 9 laat ons een slag 38x9 vermoeden of nog beter 38x18.

28-23 (18x40) 33-28 (22x33) 38x18

D6 : J. GAROUTE – Maurice RAICHENBACH (Parijs, 20-09-1931)

Ver opgerukte zwarte schijven. Dam geven gevolgd door een plakker lijkt hier de oplossing.
48-43 (39x48) 45-40 (48x12) 40x16

D7 : Een aanval op 2 schijven. Dan moeten we denken aan een plakker, of aan een onverwachte zet. In dammen is alles mogelijk.

(19-24) 26x10 (24x31) 36x27 (15x4)

D8 : Een zeer logische combinatie met de slag 35x2.

33-29 (24x22) 36-31 (26x30) 35x2

D9 : Veel gaten in de zwarte stand. Een kans om naar veld 7 te combineren. Het enige veld van waar de slag kan beginnen is vanaf veld 49.

23-18 (12x32) 24-20 (14x43) 49x7

D10 : Een damzet in 2 fasen. Er dient een schijf op veld 17 te komen waarna men een schijf op 27 wil hebben.

27-21 (26x17) 28-23 (18x27) 31x2

Verder met combinaties in 4 tijden

De overgang van combinaties in 3 tijden naar deze van 4, is niet gewoon een stap. De manier van zoeken naar de oplossing blijft onveranderd en de basistechnieken blijven dezelfde.

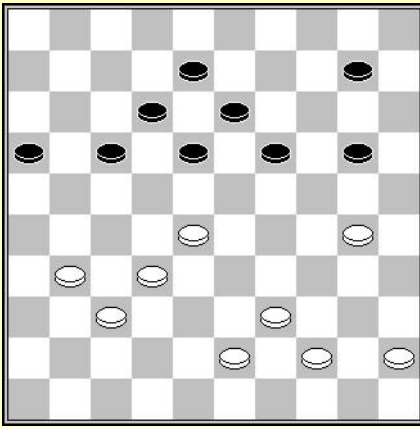
Nochtans lijken deze combinaties veel moeilijker om op te lossen. Er is echter niets verontrustend aan deze situatie. Dit kan komen door de volgende drie redenen :

1 – het aantal mogelijkheden is veel groter, men zoekt bij voorkeur naar een oplossing beginnend met het herkennen van de slagzet en het vertrekpunt. Men moet zich een rationele methode aanleren om de opgedane ervaring nuttig te laten zijn. Indien men alle mogelijkheden blijft narekenen vanaf de beginstand is het mogelijk dat men zichzelf uitput en het uiteindelijk opgeeft. Het beste is dan ook om te zoeken naar een mogelijke slagzet. Zelfs als men dan de oplossing niet vindt, zal dit ervoor zorgen dat men in de toekomst deze zaken wel herkent.

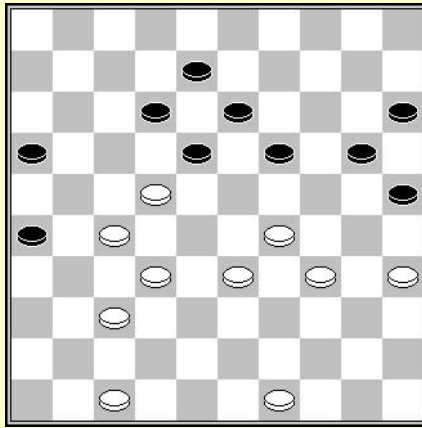
2 - Het voor de geest halen van een combinatie van 4 zetten, komt erop neer om zeven halve zetten te onthouden, hetgeen als veel wordt beschouwd voor veel mensen. Het kan zijn dat men moeite ondervindt bij het bereiken van deze limiet. In dit geval is dit niet echt een probleem, door oefeningen lukt het om deze limiet te overwinnen, en dit zal zelfs behulpzaam zijn in het gewone leven.

3 – Om diverse redenen kan het mogelijk zijn dat men de verschillende technieken van het dam geven, de meerslag, plakker en vrij tempo nog niet onder de knie heeft. In dit geval is het aan te raden de combinaties in 2 en 3 zetten nog eens door te nemen, het ideaal zou zijn dat dit een vorm van automatisme wordt.

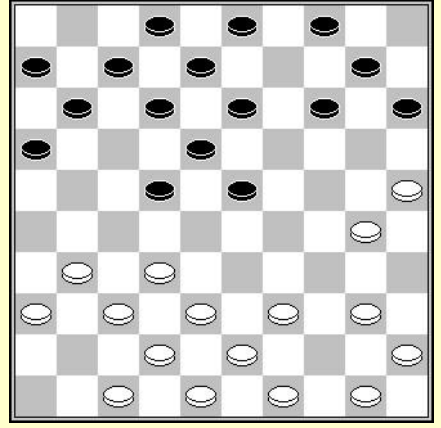
Combinaties in 3 en 4 tijden

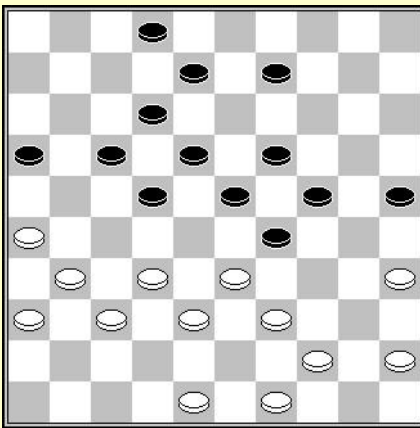
D1 : wit aan zet

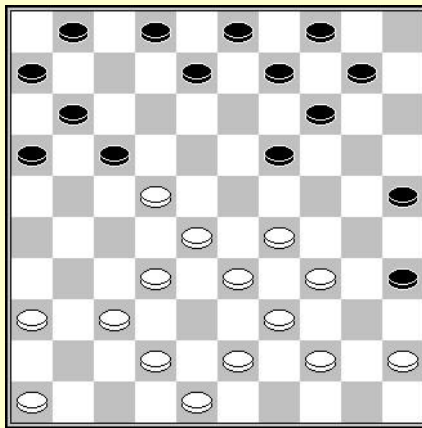
D2 : wit aan zet

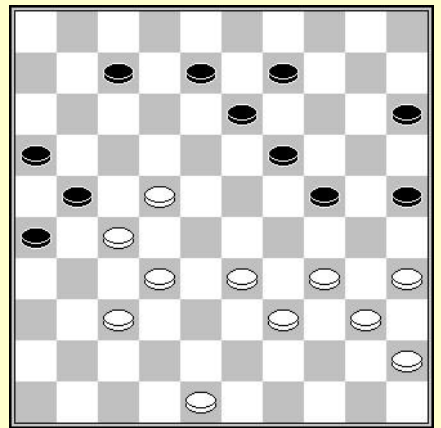
D3 : zwart aan zet

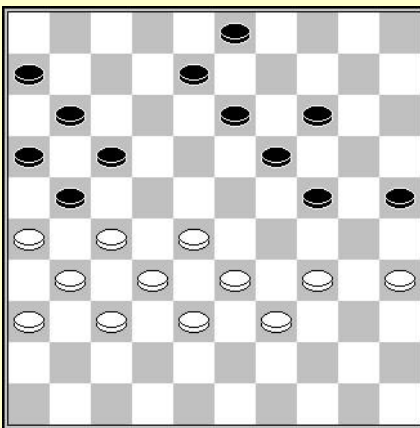
D4 : wit aan zet

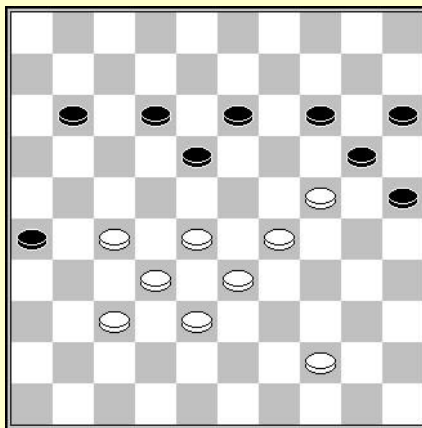
D5 : zwart aan zet

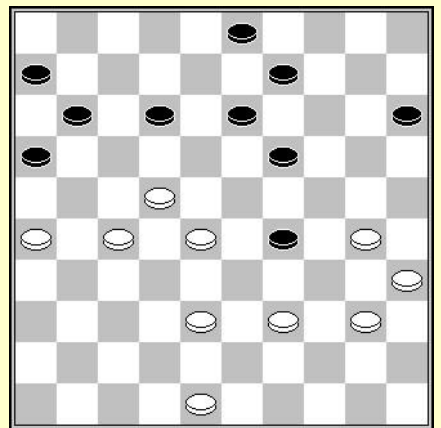
D6 : wit aan zet

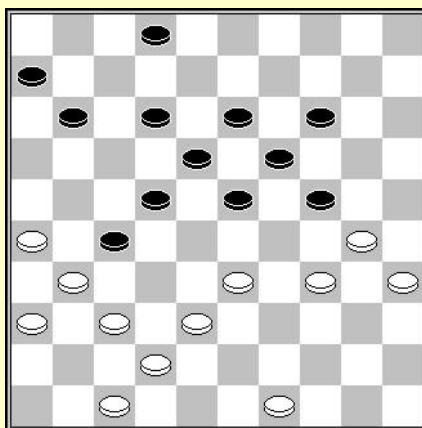
D7 : wit aan zet

D8 : wit aan zet

D9 : zwart aan zet

D10 : wit aan zet

Oplossingen :

D1 : Een leuke combinatie met een eindslag 45x5.

30-24 (ad lib) 28-22 (18x40) 45x5

D2 : Een niet voor de hand liggende combinatie. Men moet denken aan de meerslag.

22-17 (12x21) 29-24 (19x28) 32x3

D3 : Piet HOVINGH – Flip JERNBERG (Amsterdam-kamp 1e klasse, 10-05-1942)

(14-20) 25x5 (11-17) 5x28 (22x24)

D4 : Een slag 31x4 ligt voor de hand. Men dient schijf 22 te verwijderen en een zwarte schijf naar veld 27 zien te krijgen.

33-28 (22x42) 39-33 (29x27) 31x4

D5 : Baris DUKEL - Jan de KLUIJVER (NI kamp, 23-02-1958)

Als men de gaten in de witte stand ziet, denkt men automatisch aan een slag 9x... Men dient enkel een witte schijf naar veld 13 zien te verhuizen.

(35-40) 44x35 (25-30) 35x13 (9x49)

D6 : De gaten in de zwarte stand laten ons kijken naar een mogelijke slagzet vanaf veld 34.

22-17 (12x21) 27-21 (16x29) 34x3

D7 : Een typisch voorbeeld van een kaatsingzet.

28-22 (17x28) 26x17 (11x22) 27x29

D8 : Hier niets moeilijk. Men denkt aan een slag naar veld 6 en daar hebben we de volgende techniek voor, schijf 14 naar veld 23 verplaatsen.

24-19 (14x34) 33-29 (34x23) 28x6

D9 : Remco BLOMSMA – Henk GROTENHUIS TEN HARKEL (NI-Cup, 06-05-2000)

Veel gaten in de witte stand, veel slagen mogelijk, maar slechts één echt steunpunt voor het vertrek van de slagzet, namelijk schijf 3. Een slag 3x45 lijkt dus de meest voor de hand liggend

(16-21) 27x18 (19-24) 30x8 (3x45)

D10 : Een combinatie in 4 tijden. Het is niet zo evident om de eindslag te ontwaren. De slag 38x9 ligt het meest voor de hand. Men moet vervolgens moeite doen om de dan resterende stand voor de geest te halen om te zien hoe het verder moet.

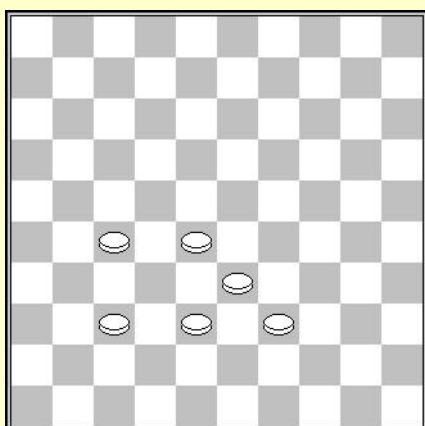
34-29 (23x25) 33-28 (22x33) 38x9 (13x4) 31x24

Het zetje van Weiss (coup de l'express)

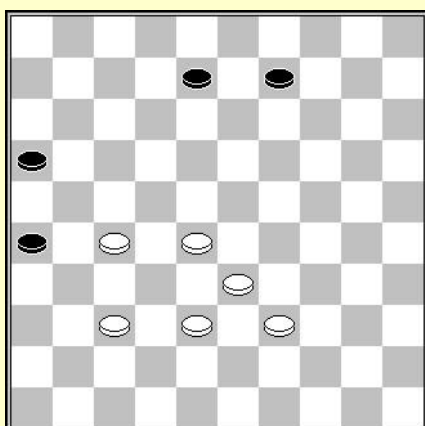
We hebben reeds enkele belangrijke technieken gezien die de basis zijn voor het uitvoeren van combinaties. Ter herinnering, de meerslag, de plakker, dam geven en het vrije tempo.

Er zijn nog andere technieken die men regelmatig tegenkomt. Het is erg nuttig om deze te repeteren en te herinneren.

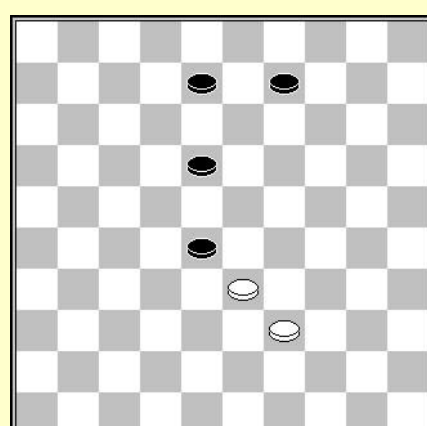
De eerste techniek die we bekijken is bekend onder de naam 'zetje van Weiss' ook wel coup de l'express' genoemd.

Sleutelpositie voor wit

Wit aan zet

Wit aan zet

De sleutelpositie is vaak deze van het eerste diagram.

De typische combinatie is deze van het tweede diagram.

Ze eindigt met de slag 33x4 of 33x2 zoals te zien in het derde diagram.

Oplossing vanuit het 2de diagram

37-31 (26x37) 27-21 (16x27) 28-22 (27x18) 38-32 (37x28) 33x2 of 33x4.

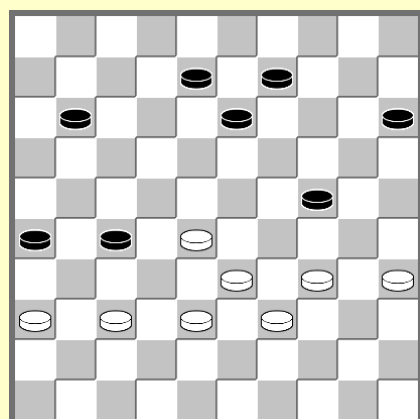
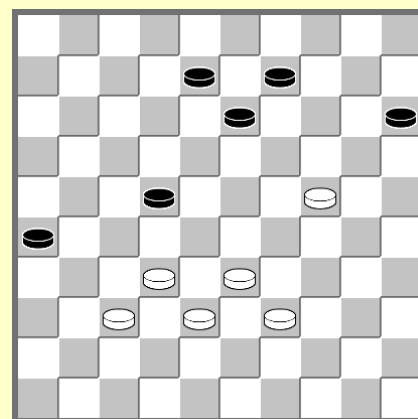
Wit aan zet

Deze combinatie komt vaak voor onder de vorm van een forcing.

In het nevenstaande voorbeeld valt wit de schijf aan met 32-28

en na (22-27) besluit wit met 24-19 (13x24) 28-22 (27x18)

36-31 (26x37) 38-32 (37x28) 33x2 W+

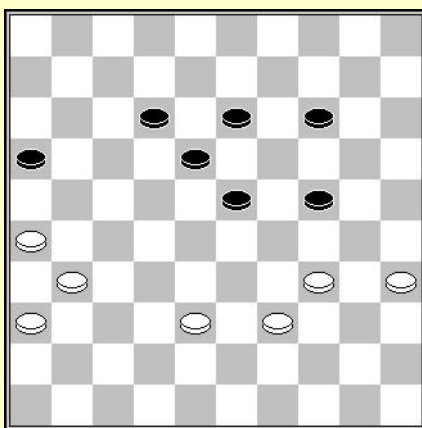
Wit aan zet

De 3 schijven 24, 26 en 27 zijn niet goed geplaatst omdat wit het centrum beheert. Wit forceert op bekende wijze :

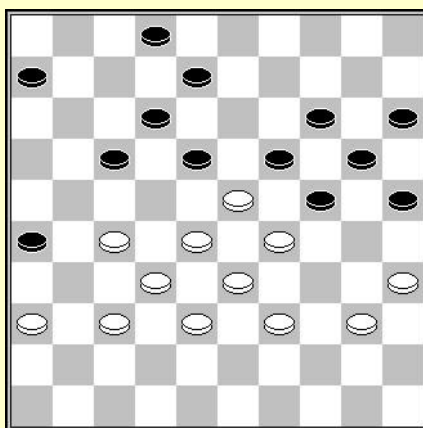
34-30 (11-17) 30x19 (13x24) 37-31 (26x37) 28-22 (27x18)

38-32 (37x28) 33x2

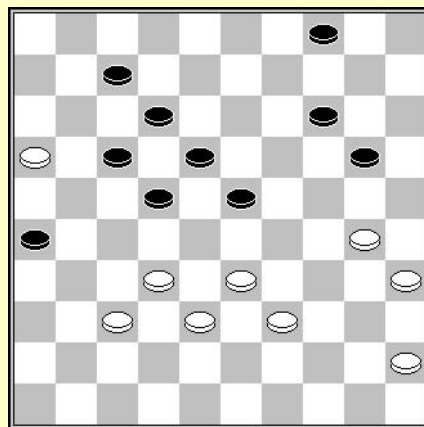
Combinaties en 3 en 4 tijden

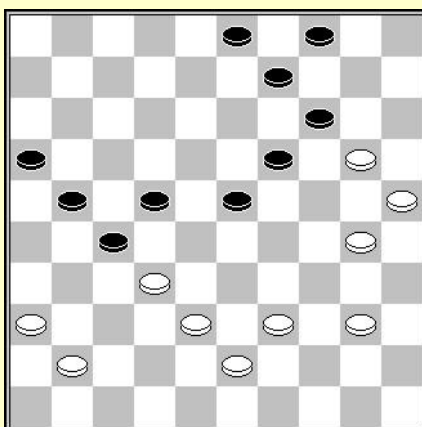
D1 : wit aan zet

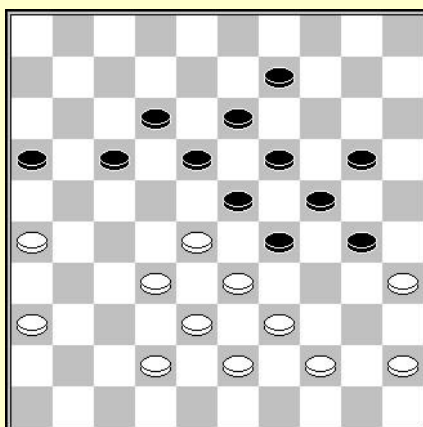
D2 : wit aan zet

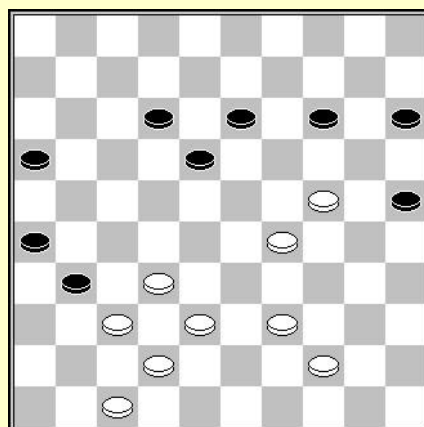
D3 : wit aan zet

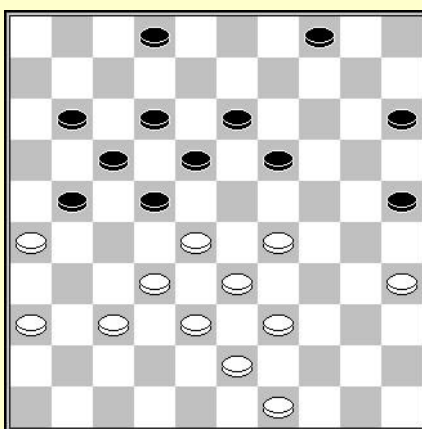
D4 : zwart aan zet

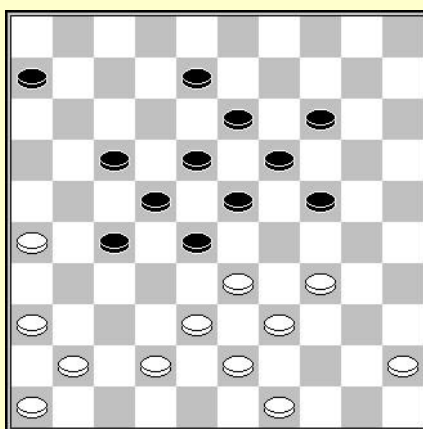
D5 : wit aan zet

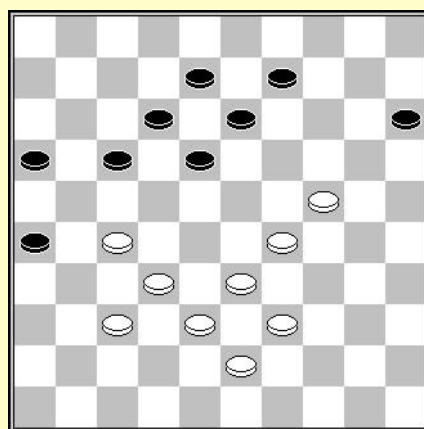
D6 : wit aan zet

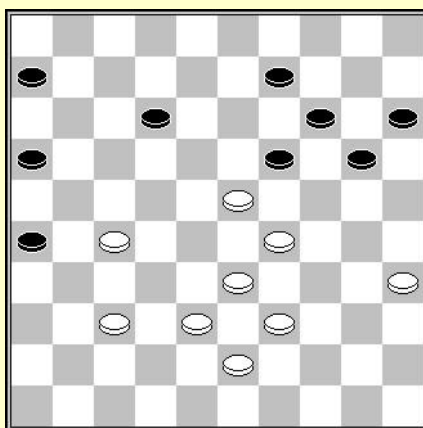
D7 : wit aan zet

D8 : wit aan zet

D9 : wit aan zet

D10 : wit aan zet

Oplossingen :

D1 : de slag 26x10 ligt het meest voor de hand. We dienen enkel een schijf naar veld 21 te brengen.
34-29 (23x32) 31-27 (32x21) 26x10

D2 : Henk GROTENHUIS TEN HARKEL – Jos STOKKEL (NI kamp J, 10-04-1977)
Een stand met een kettingstelling. Men dient te bekijken welk het effect is van de verschillende mogelijke slagen.
(17-22) 28x17 (19x28) 33x13 (24x11)

D3 : Pierre PEROT – Georges MOSTOVOY (Fra-kamp 05-08-1968)
Een zeer frequente combinatie bij de aanwezigheid van een schijf op 16.
(23-29) 33x15 (17-21) 16x27 (22x44)

D4 : J. KETELAARS – Frans KALSBECK (Vriendenkring oc, 21-01-1997)
Ik denk dat de beste manier om deze oplossing te vinden erin bestaat alle mogelijke contacten mentaal te onderzoeken.
(27-31) 36x29 (19-24) 30x10 (4x35)

D5 : Een slag 45x3 ligt voor de hand. Juist, maar hoe een zwarte schijf op 40 te krijgen ?
32-27 (23x21) 43-38 (29x40) 45x3

D6 : 2 manieren om de oplossing te vinden. Ofwel door te proberen, ofwel door te denken aan de slag 39x10.
32-27 (31x22) 24-20 (15x33) 39x10

D7 : De zwarte stand lijkt compact. Nochtans alles stort in elkaar na
29-23 (18x29) 33x24 (22x31) 36x9

D8 : De slag 41x3 lijkt aannemelijk. Rest alleen nog een zwarte schijf naar 37 te brengen.
34-29 (23x34) 39x30 (28x37) 41x3

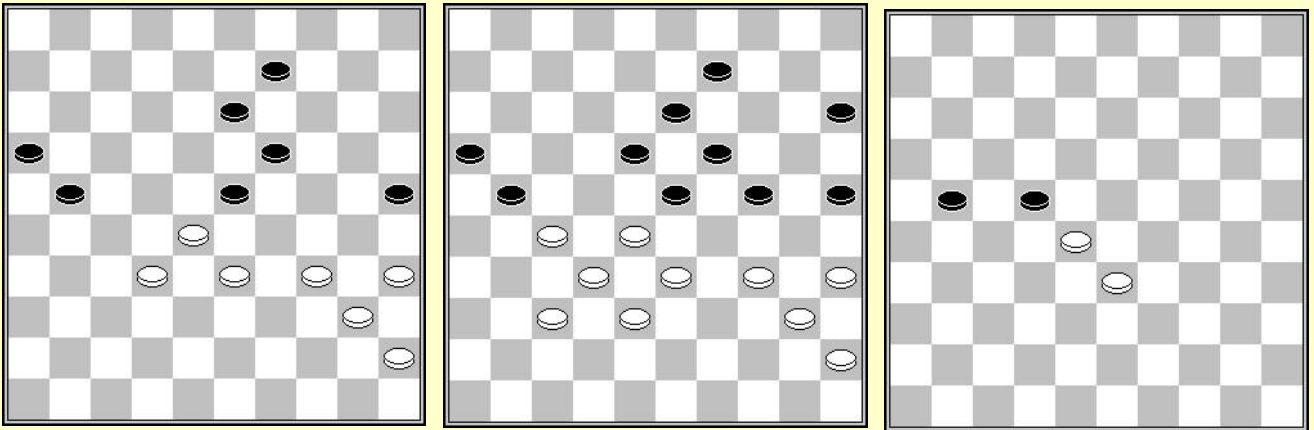
D9 : Men vindt hier weer het schema van het zetje van Weiss. Schijf 13 moet verwijderd worden en een zwarte schijf moet naar 28.
24-19 (13x24) 29x20 (15x24) 37-31 (26x28) 33x2

D10 : Dit zetje van Weiss is meer verborgen.
29-24 (20x18) 37-31 (26x37) 38-32 (37x28) 33x4

De kaatsingzet

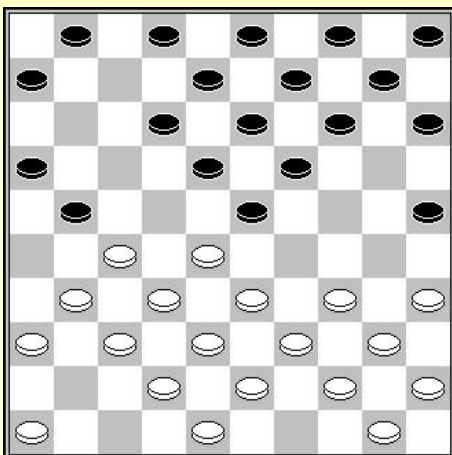
We zetten ons onderzoek verder met het mechanisme van de kaatsingzet (coup de ricochet).

Het basisschema is te zien in de twee eerste diagrammen.

In het 1ste diagram speelt wit 34-30 (25x34) 40x18 en de zet (13x22) laat de witte schijf op 28 slaan naar veld 26, zoals te zien in het derde diagram.

In het 2de diagram offert wit eerst schijf 27 door 27-22 en hij heeft dezelfde situatie als in het eerste diagram.

Wit aan zet

Dit type combinatie is van praktische aard in dit soort standen :

Wit's linkervleugel staat onder druk. Maar ze kunnen profijt trekken uit het feit dat er een zwarte schijf op 25 staat, door :

27-22 (18x27) 31x22

Zwart moet rekening houden met de dreigingen 22-18 en 34-30.

De aanval op schijf 22 is niet mogelijk wegens een kaatsingzet.

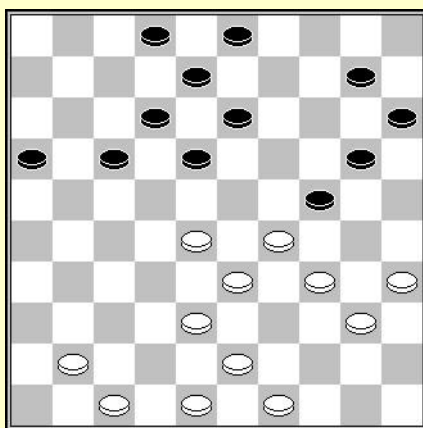
(12-18) 46-41 (18x27) 34-30 (25x34) 40x18 (13x22)

28x26

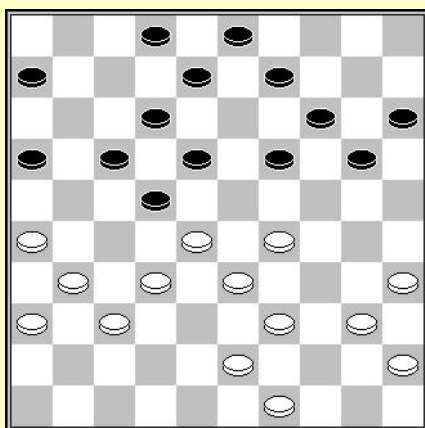
Valt te noteren dat in de stand van het diagram zwart na 31-26 gedwongen is te sluiten met 12-17 om de kaatsingzet te voorkomen.

Er bestaan ook andere vormen van de kaatsingzet die we zullen tegenkomen in de op te lossen diagrammen.

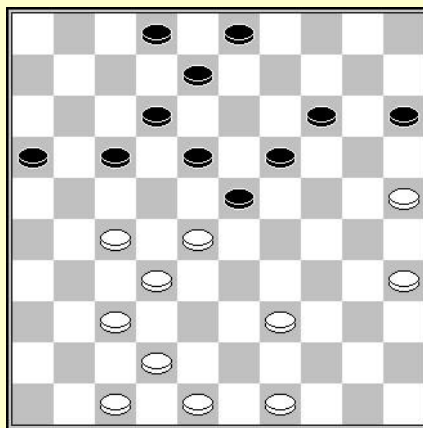
Combinaties in 3 en 4 tijden

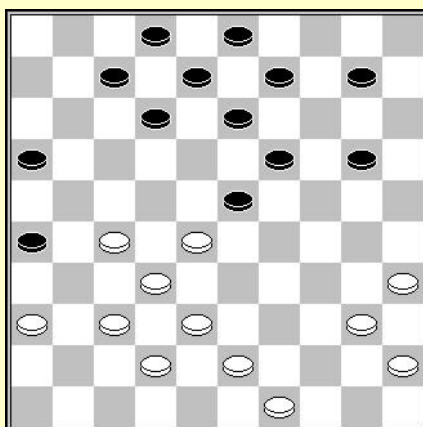
D1 : wit aan zet

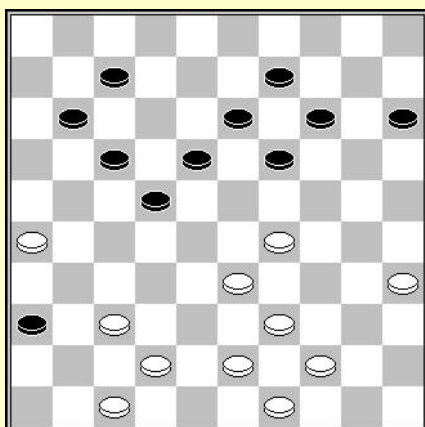
D2 : wit aan zet

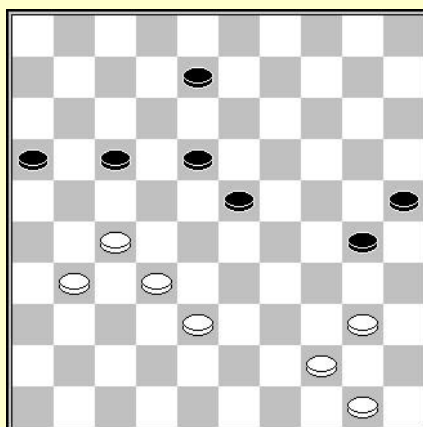
D3 : wit aan zet

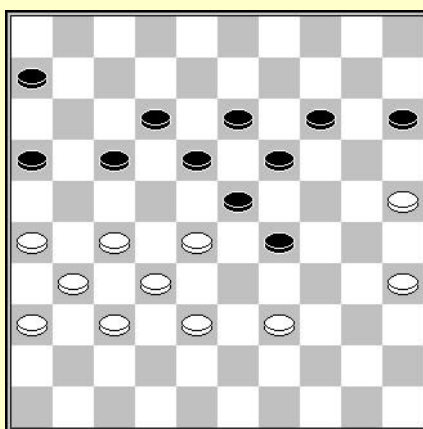
D4 : wit aan zet

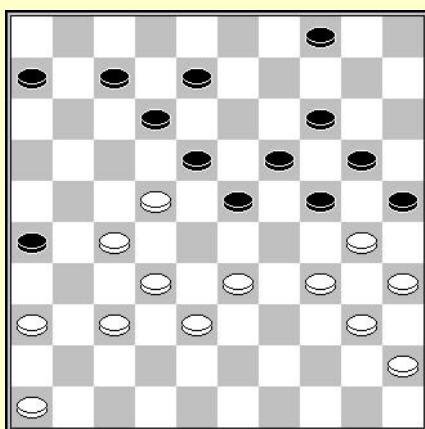
D5 : wit aan zet

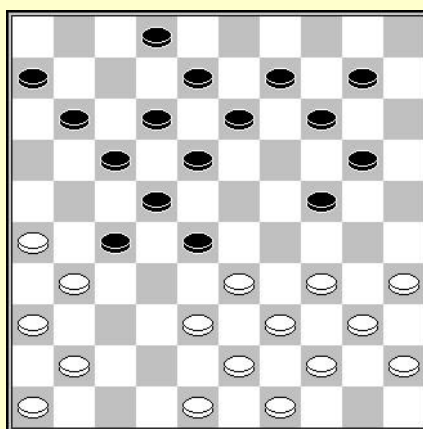
D6 : wit aan zet

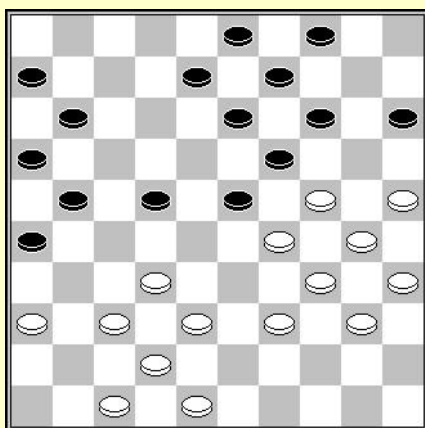
D7 : wit aan zet

D8 : zwart aan zet

D9 : wit aan zet

D10 : zwart aan zet

Oplossingen :

D1 : Een damzet naar veld 5. We komen hier weer het thema van de plakker tegen.

28-22 (17x30) 40-34 (24x42) 34x5

D2 : De gaten op 4 en 13 in deze zwarte stand doen al onmiddellijk denken aan een damzet naar 4.

29-24 (20x27) 49-44 (22x33) 31x4

D3 : Een erg klassieke combinatie die vaak voorkomt in de partij.

28-22 (17x28) 27-21 (16x38) 42x24

D4 : J. KLOOT – J. KUIPERS (Ibis, 20-01-1939)

Een damzet naar veld 4. Het volstaat een zwarte schijf naar veld 30 te krijgen.

37-31 (26x39) 40-34 (39x30) 35x4

D5 : Een dam op 1 na de slag 43x1.

37-31 (36x27) 29-23 (18x38) 43x1

D6 : Een damzet naar veld 2. Met als startveld 44.

37-31 (26x28) 40-34 (30x39) 44x2

D7 : Een coup Napoléon : 28-22 (17x28) 27-21 (16x27) 31x24

D8 : Frans COENEN – J. Van INGEN (Nijmegen, 25-07-1990)

Wit valt 3 schijven aan. De oplossing is waarschijnlijk een meerslag of een plakker. Klopt, maar er lijkt nergens een evidente slag voorhanden. Er staan geen witte schijven op de 2de rij, een damzet is er dus niet voorhanden. De enige denkbare slag, goed verborgen is (24x22). Men moet schijf 33 zien weg te krijgen en een witte schijf op 29 plaatsen. De plakker in samenwerking met een kaatsingzet zorgt voor de oplossing.

(23-28) 22x11 (28x39) 34x43 (25x34) 40x29 (24x22)

D9 : Een damzet naar veld 4 lijkt mogelijk. Het volstaat schijf 24 te verwijderen en een zwarte schijf op veld 29 te plaatsen. Het mechanisme van de kaatsingzet is het geschikte middel om tot een oplossing te komen.

35-30 (24x35) 26-21 (17x37) 41x23 (18x29) 33x4

D10 : Yves le GOFF – Alfred MOLIMARD (1909)

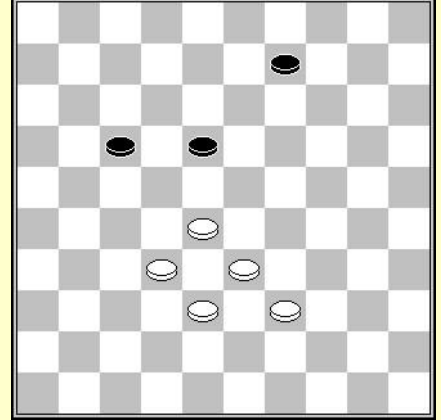
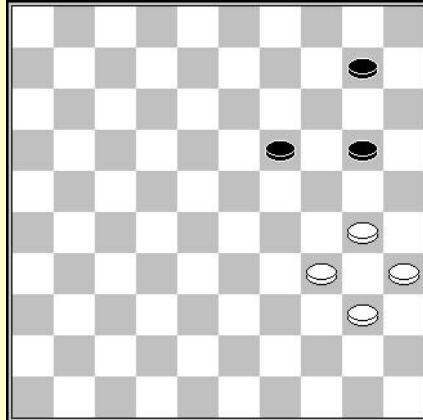
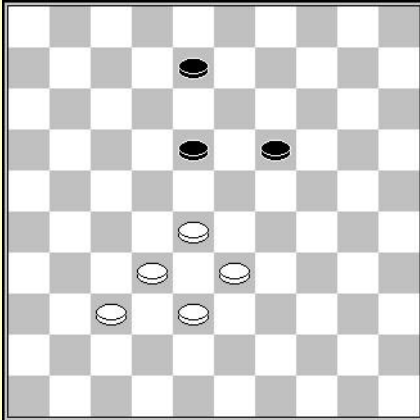
De te ontwaren eindslag (21x45), zit goed verborgen. Sommige combinaties zijn moeilijk te vinden. Door de contactpunten te onderzoeken kan men de oplossing vinden. De aanval op de 2 schijven is de gelegenheid om te zoeken naar een plakker.

(15-20) 29x27 (20x29) 34x23 (19x28) 32x23 (21x45).

We vinden hier het mechanisme van de kaatsingzet.

De coup de rappel

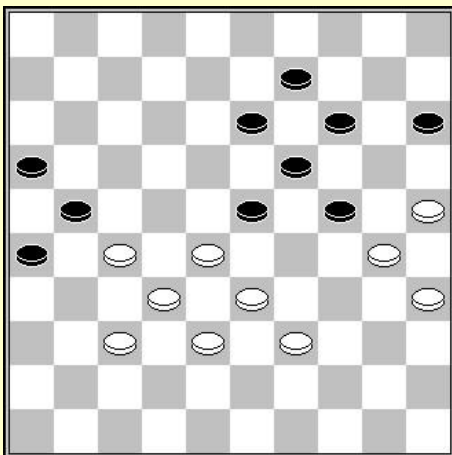
Het volgende mecanisme staat bekend onder de naam coup de rappel. Deze komt vaak voor in een partij en de meest voorkomende vormen zijn te vinden in de volgende drie diagrammen.:

1ste diagram : 28-23 (19x39) et rappel par 38-33 (39x28) 32x3

2de diagram: 30-24 (19x39) et rappel par 40-34 (39x30) 35x4

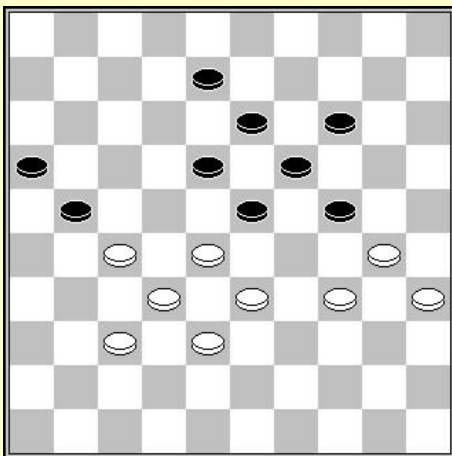
3de diagram: 28-22 (17x37) et rappel par 38-32 (37x28) 33x4

Zwart aan zet

Een karakteristieke situatie bij het einde van het middenspel in een klassieke partij. De natuurlijke ontwikkeling (13-18) kan niet door een coup de rappel.

(13-18) 27-22 (18x27) 28-22 (27x18)
37-31 (26x28) 33x4

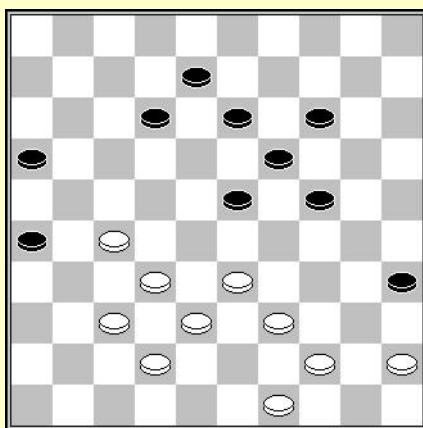

Wit aan zet

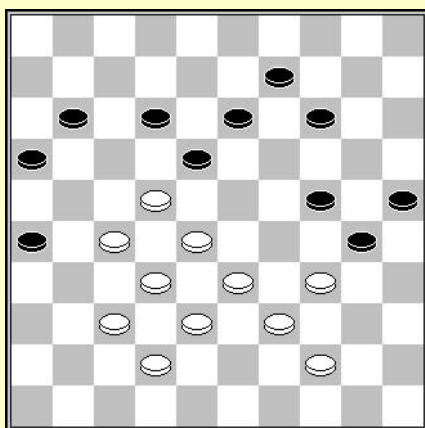
Wit heeft een zeer bekende combinatie ter beschikking. Wat het meest verbazende is, de einds slag van de dam die 4 schijven slaat.

34-29 (23x25) 28-23 (19x39) 38-33 (39x28)
32x3 (21x41) 3x4

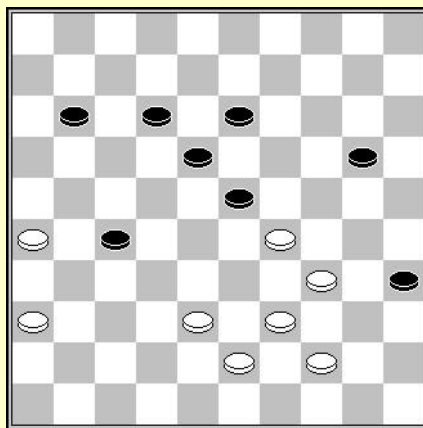
Combinaties in 3 en 4 tijden

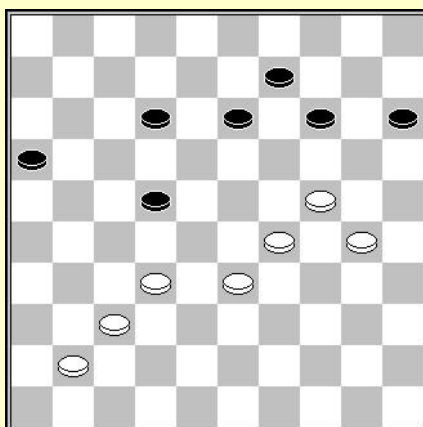
D1 : wit aan zet

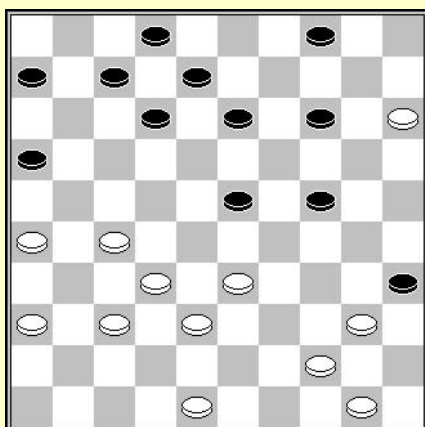
D2 : wit aan zet

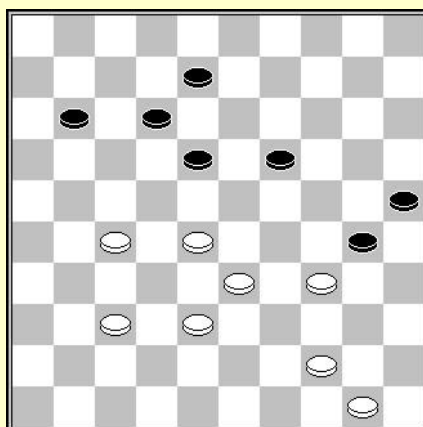
D3 : wit aan zet

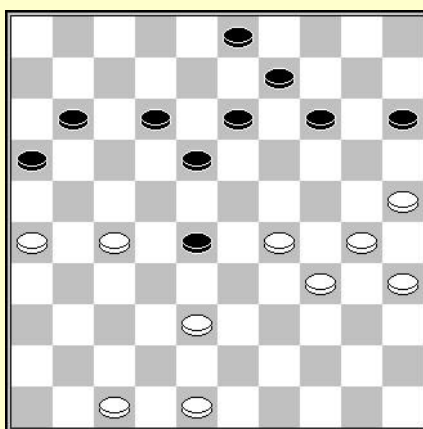
D4 : wit aan zet

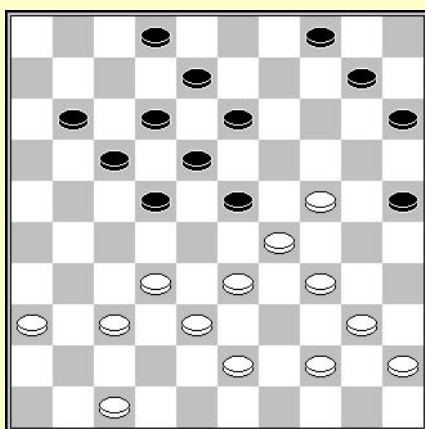
D5 : wit aan zet

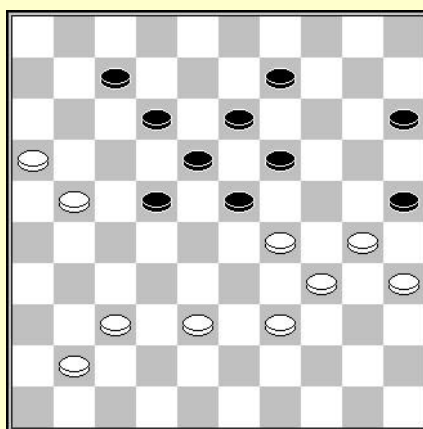
D6 : wit aan zet

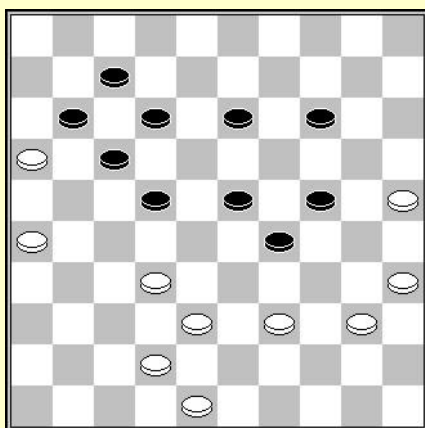
D7 : wit aan zet

D8 : zwart aan zet

D9 : zwart aan zet

D10 : wit aan zet

Oplossingen :

D1 : Het is niet evident om een slagzet te eindigen op veld 4. Men moet denken aan de basisschijf 49 die daar kan eindigen. Er ontbreekt enkel een schijf op 34.
32-28 (23x34) 44-40 (35x44) 49x7

D2 : Hier kan men denken aan een slagzet eindigend op veld 10. Met behulp van de coup rappel kan men een zwarte schijf op veld 22 krijgen.
22-17 (11x31) 32-27 (31x22) 28x10

D3 : Een slagzet naar veld 6 lijkt hier te kunnen. Enkel een zwarte schijf naar veld 33 brengen.
34-30 (35x42) 43-38 (42x33) 39x6

D4 : Een combinatie en tevens partijeinde.

24-20 (14x23) 32-28 (23x32) 37x19 etc.

Indien zwart de ruil neemt verliest hij door oppositie. Indien hij (15-20), is de tussenloop 19-14 beslissend.

D5 : Stephan MICHIELS – Fernand MARINI (Bel kamp. 1986)

Een erg afdoende valluikslag.

44-39 (35x44) 32-28 (23x34) 50x10

D6 : Een mooie kleine valluikslag

38-32 (30x39) 27-22 (18x29) 44x2

D7 : W. RAPOPPORT – Boris GERTSENZON (Urs kamp T, 03-06-1963)

2 mogelijke slagzetten, 26x10 of 30x6. Het is al snel duidelijk dat het niet mogelijk is een zwarte schijf op 21 te krijgen. Blijft dus enkel de slag 30x6 verder te onderzoeken. Enkel schijf 15 kan eindigen op veld 24 om de slag mogelijk te maken. Het mechanisme van de coup de rappel maakt onderdeel van de oplossing.

38-32 (28x37) 25-20 (15x33) 34-29 (33x24) 30x6

D8 : Gerrit van AALTEN – Rob CLERC (Heijting tornooi 1976)

Een damzet naar 48 of 50 lijken het meest waarschijnlijk. Het startpunt voor de slag kan enkel veld 17 of veld 8 zijn. De oplossing is hier ook een coup de rappel :

(23-28) 32x23 (22-28) 23x32 (gedwongen) (13-19) 24x22 (17x50)

D9 : De slagzet eindigt op veld 44. Het enige ter zake doende startveld is veld 13. Men dient dus een witte schijf op 27 te krijgen en een andere op veld 18.

(22-27) 21x32 (18-22) 29x27 (7-11) 16x18 (13x44)

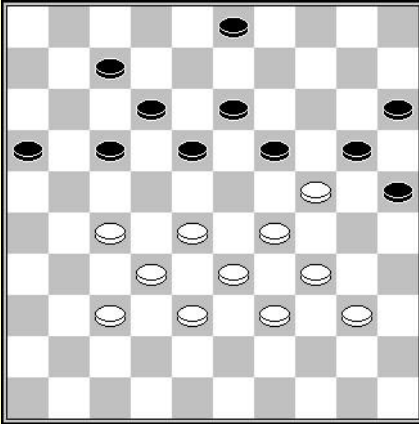
D10 : Edmondo FANELLI – Oscar VERPOEST (Wk, 04-05-1972)

De eindslag lijkt te eindigen op veld 6 of op 10. Een mogelijk startveld is veld 48. In dit geval dient men schijf 17 te verwijderen en zwarte schijven naar de velden 33 en 43 te brengen.

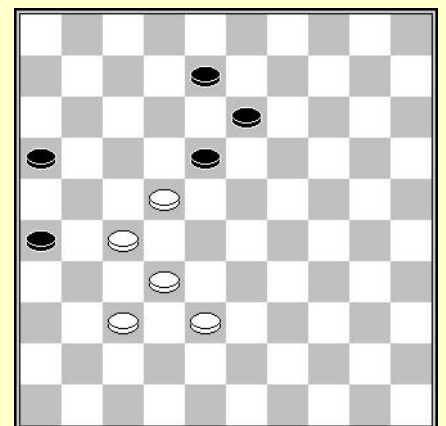
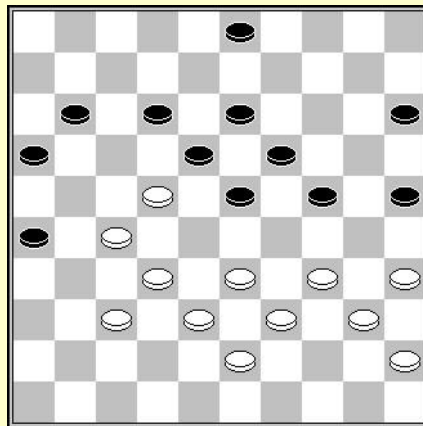
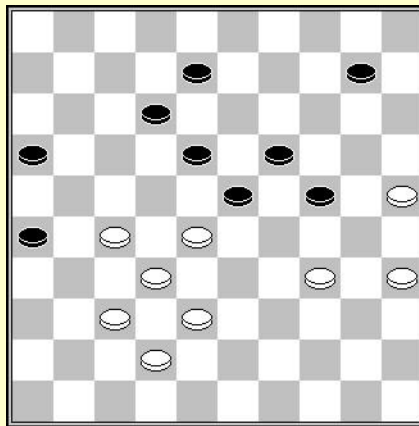
26-21 (17x26) 35-30 (24x33) 32-28 (23x43) 48x10

De coup renversé

We gaan verder met een minder courant mechanisme, maar nuttig om te kennen omdat het makkelijk te combineren valt met een haarlemmer zet, een coup philippe, en zelfs met de kaatsingzet. Het gaat hier om de coup renversé. Het is een elementaire combinatie die ondanks het simpele karakter vaak niet opgemerkt wordt.

De meest elementaire vorm vinden we in het nevenstaand diagram. Wit maakt dam door 27-21, en zwart moet 2 schijven slaan (26x28), met daarna de slag 32x3.

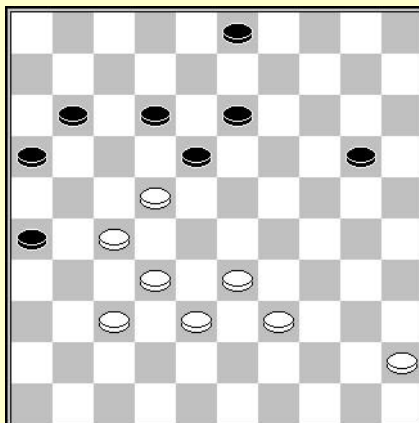
In het eerste diagram forceert wit het spel door een coup renversé door 25-20 (24x15) 28-22 (8-13) 34-29 (23x34) 27-21 (26x28) 32x5.

Op te merken valt dat indien wit direct aanvalt met 28-22 zwart een verdediging heeft door (10-14) 22x2 (16-21) 27x16 (26-31) 37x26 (23-29) 34x23 (19x48) 2x30 (14-20) 25x14 (48x9)

In het tweede diagram gebruikt wit het mechanisme van de coup renversé om de schijven 16 en 18, om nadien een slagzet uit te voeren karakteristiek voor de coup philippe, 40x16.

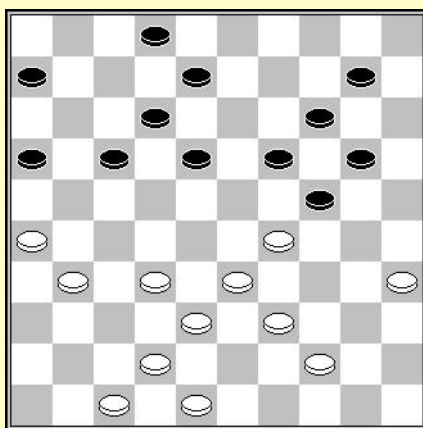
27-21 (26x28) 33x22 (18x27) 31x21 (16x27) 34-30 (25x34) 40x16

Het derde diagram associeert het mechanisme van de coup renversé met een kaatsingzet door 27-21 (26x28) 32x23 (18x29) 33x15.

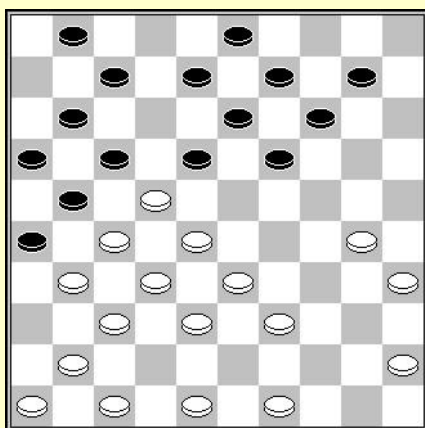

Nevenstaand diagram toont een andere vorm van de coup renversé, redelijk onverwacht, op de andere vleugel van het bord. 28-23 (19x30)* 29-24 30x28 33x2

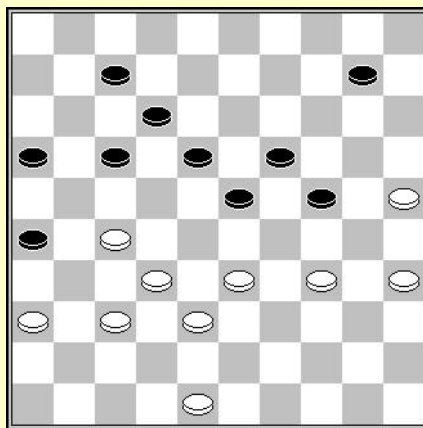
Combinaties in 3 en 4 tijden

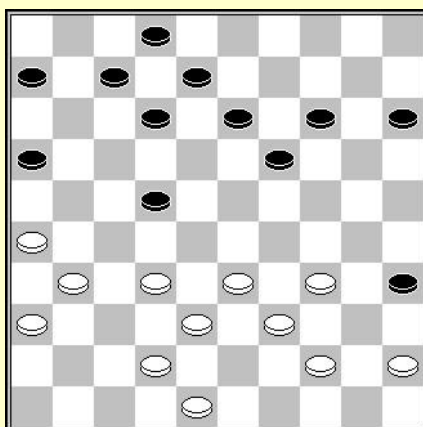
D1 : wit aan zet

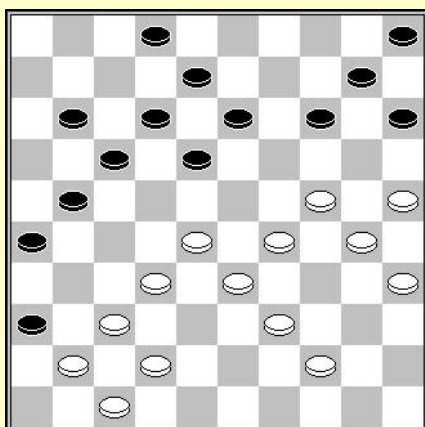
D2 : zwart aan zet

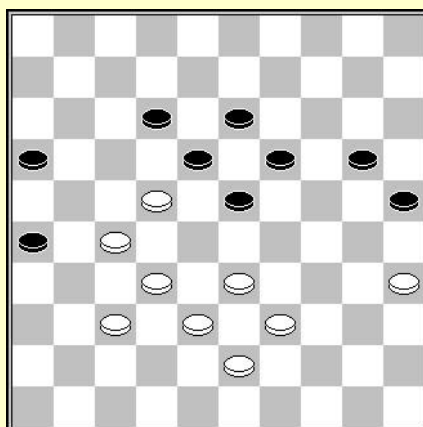
D3 : wit aan zet

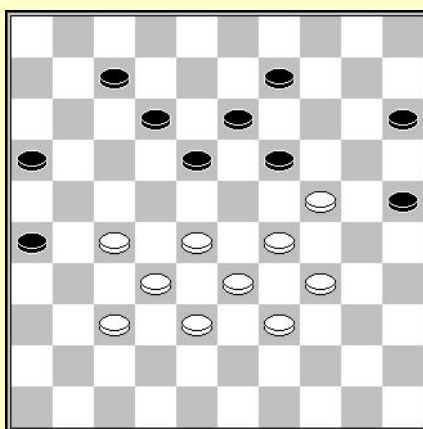
D4 : wit aan zet

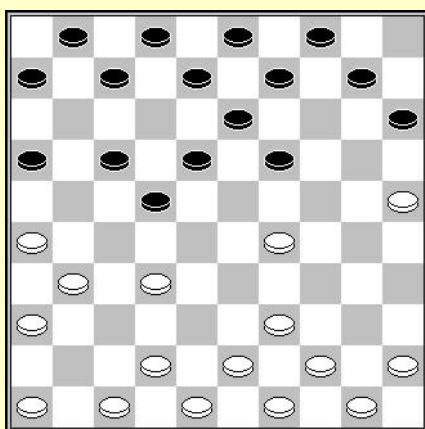
D5 : wit aan zet

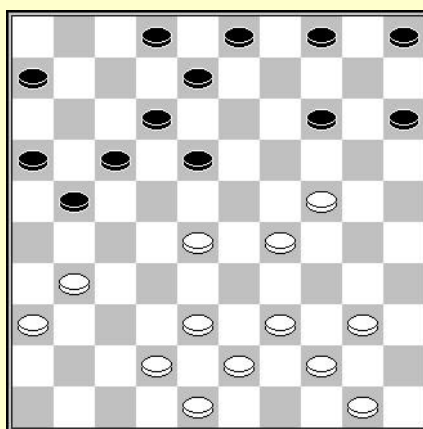
D6 : wit aan zet

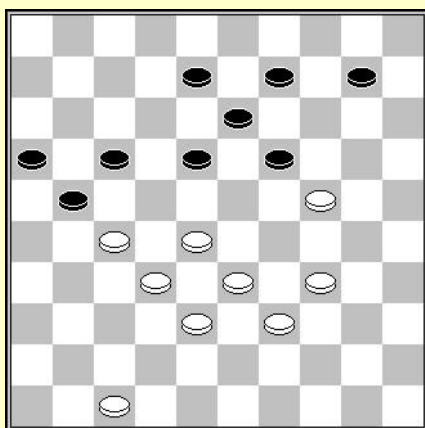
D7 : wit aan zet

D8 : wit aan zet

D9 : zwart aan zet

D10 : wit aan zet

Oplossingen :

D1 : Een combinatie eindigend op veld 4. Men moet enkel het goede startveld vinden voor de slagzet. Vervolgens loopt alles als een trein
35-30 (24x35) 26-21 (17x28) 33x4

D2 : Arie DATEL – Alex SCHWARZMAN (Isr-kamp 1977)
Men moet op het idee komen om schijf 32 van zijn plaats te krijgen om de slag 21x25 uit te voeren.
(19-23) 28x19 (17x28) 32x12 (21x25)
Deze slag is ook bekend als coup de chevron (daksparslag ?) wegens de laatste slag.

D3 : Een damzet naar veld 2. Het vertrekpunt kan niet anders zijn dan veld 35. Men dient schijf 24 te verwijderen en een zwarte schijf naar veld 30 te brengen.
25-20 (24x15) 37-31 (26x30) 35x2

D4 : Freek GORDIJN – B. den HARTOGH (Damas, 1952)
Uitbuiting van randschijf 35.
34-30 (35x24) 33-28 (22x33) 38x18

D5 : Harry CLASQUIN – Teus van ES (Alblasserdam 1981)
Een valluikslag : 28-22 (18x38) 24-20 (15x24) 29x27

D6 : Een coup renversé : 33-29 (23x34) 39x30 (25x34) 27-21 (26x28) 32x25

D7 : Door het vrije tempo krijgt wit de kans om een positie in te nemen voor het karakteristieke mechanisme van de coup renversé.
28-22 (19x30) 29-24 (30x19) 27-21 (26x28) 32x3

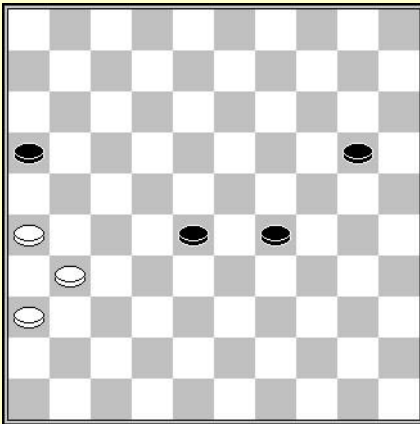
D8 : Pieter BERGSMA – Jac SPOELSTRA (Gezellig Samen zijn Paas, 14-04-1952)
Een slagzet eindigend op veld 5 lijkt mogelijk. Startveld 43 komt in het zicht. Nu nog enkel uitzoeken hoe dit voor elkaar te krijgen. Hiervoor bestaat er geen standaardmethode. Men dient zijn hersenen te pijnigen.
26-21 (17x28) 29-23 (18x29) 39-33 (ad lib) 43x5.
De uiteindelijke slag staat ook bekend als de coup parallèle

D9 : Jacob SPOELSTRA – Pieter BERGSMA (Frie-kamp 26-08-1972)
De slag eindigt op veld 45. Het startveld is veld 21. Om een witte schijf op 27 te krijgen leunen we op het klassieke dam geven
(15-20) 24x15 (4-10) 15x4 (18-22) 4x27 (21x45)

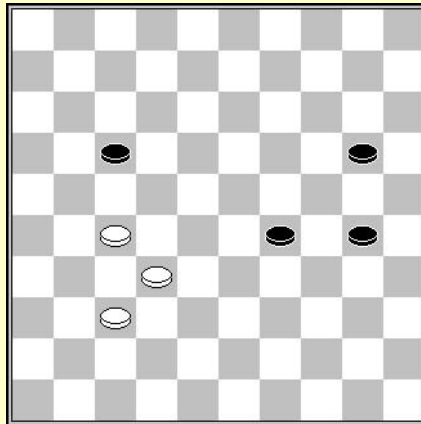
D10 : Een verraderlijke combinatie. De bedoeling is duidelijk, een dam nemen op veld 5. Er is enkel geen evident startveld voorhanden. Men moet zich dus verbeelden wat de meerslagen kunnen teweegbrengen en wat met eventuele plakkers. Dit is niet zo eenvoudig, maar het resultaat is verbazend.
28-22 (17x37) 47-41 (21x43) 39x48 (19x28) 41x5

De coup Napoléon

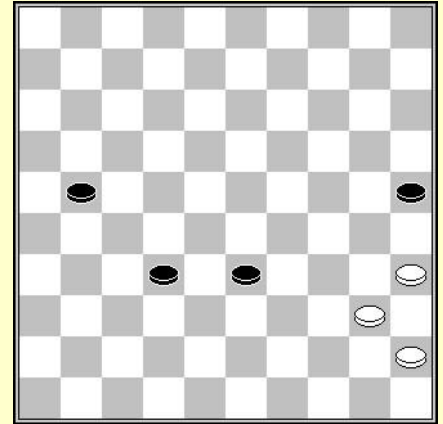
Het type combinatie dat we nu gaan bekijken is bekend onder de naam coup Napoléon. Men vindt deze onder verschillende vormen :

Wit speelt 26-21

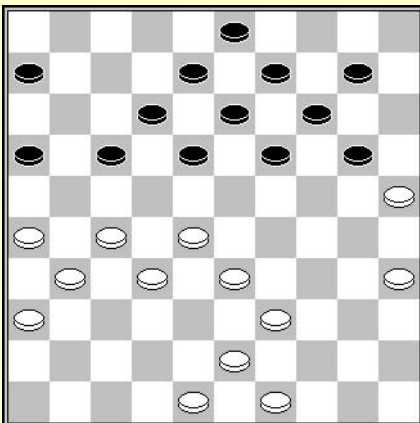
Wit speelt 27-22

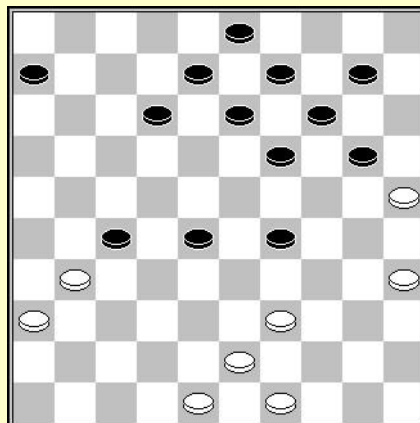
Wit speelt 35-30

De coup Napoléon wordt vooral gekarakteriseerd door de vorm van de slagzet en de laatste zet om tot deze slag te komen. De zetten die eraan voorafgaan zijn zeer divers en soms spectaculair.

Enkel voorbeelden :

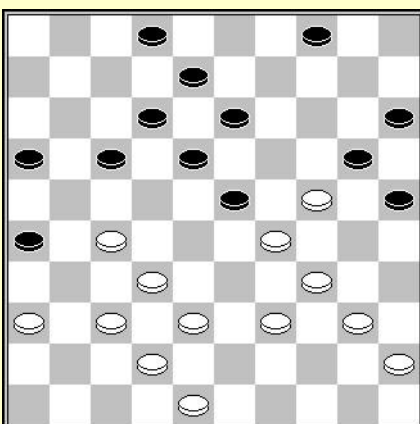

Wit aan zet

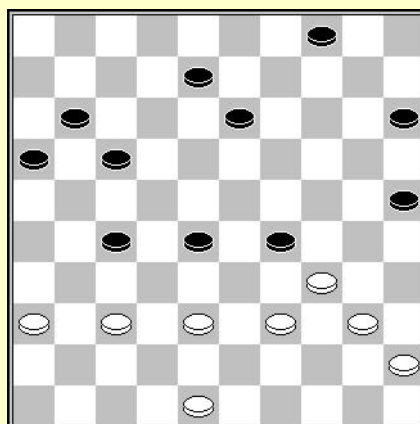

De te vinden slagzet is deze van het 2de diagram. Men ziet dat men 3 zwarte schijven moet krijgen op veld 27-28 et 29.

Oplossing :27-22 (18x29)
28-22 (17x28) 26-21 (16x27)
31x4.

Wit aan zet

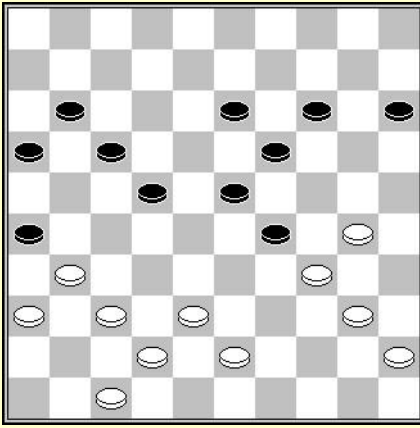

Wit aan zet

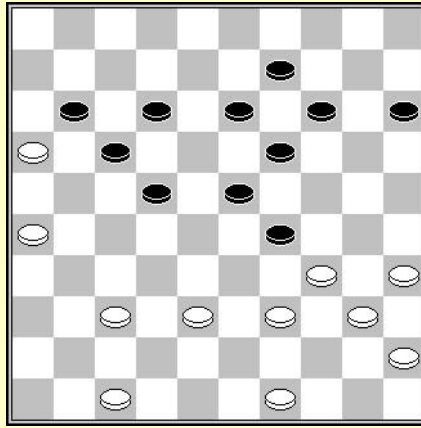
De te vinden slagzet is ook hier weer te zien in het 2de diagram. Ook hier weer 3 zwarte schijven op velden 27, 28 en 29. De schijven 18 en 19 zijn verdwenen.

Met de volgende methode geraken we er :
37-31 (26x28) 27-22 (18x27)
29x7 (2x11) 42-37 (20x29)
34x3.

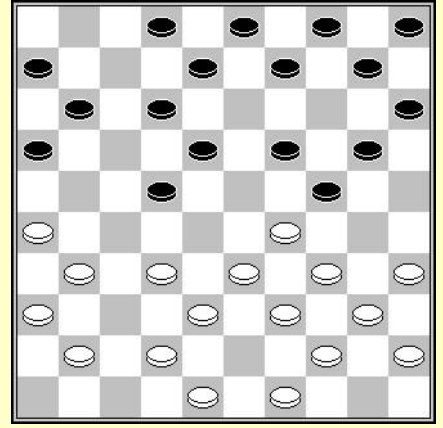
Combinaties in 3 en 4 tijden

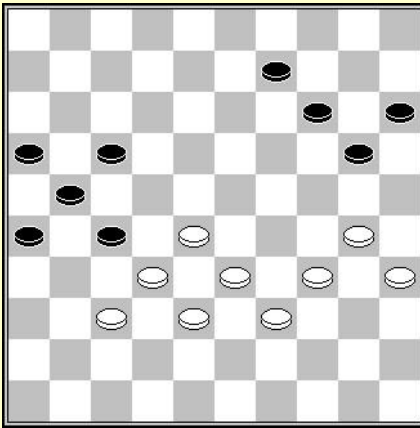
D1 : wit aan zet

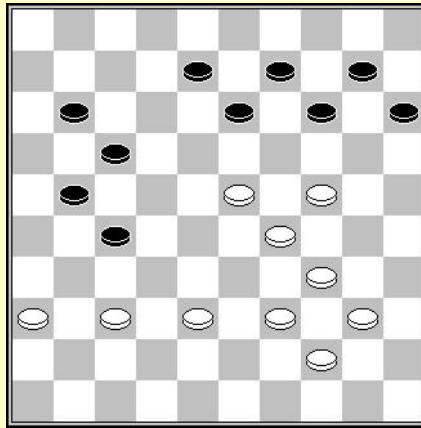
D2 : zwart aan zet

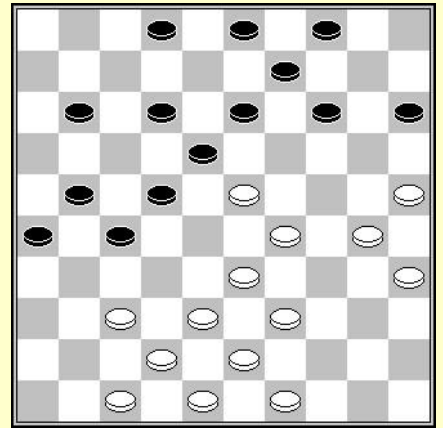
D3 : zwart aan zet

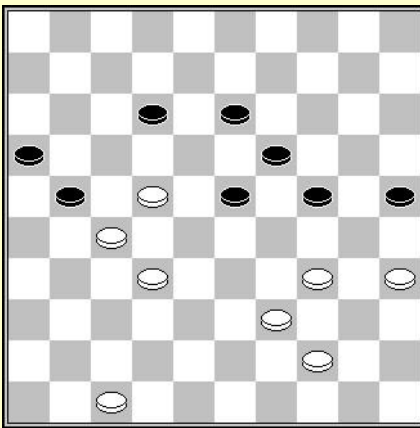
D4 : wit aan zet

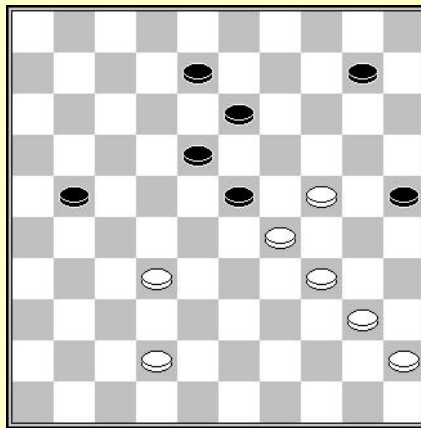
D5 : wit aan zet

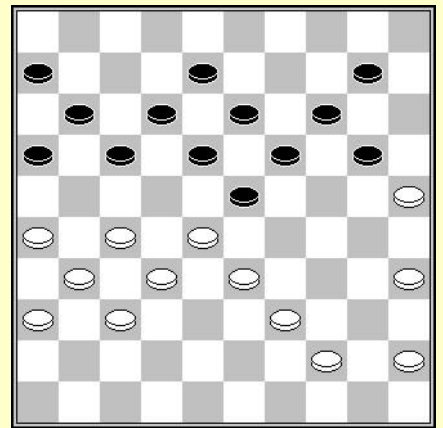
D6 : wit aan zet

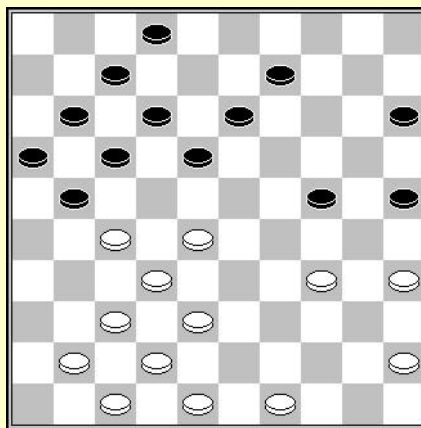
D7 : wit aan zet

D8 : wit aan zet

D9 : wit aan zet

D10 : wit aan zet

Oplossingen :

D1 : Men denkt hier natuurlijk niet onmiddellijk aan het geven van een dam. Dit verrassend procedé biedt nochtans interessante perspectieven.

38-33 (29x49) 31-27 (49x24) 27x18

D2 : Jan BOM – Geert van DIJK (NI kamp, 1963)

Wit valt 3 schijven aan. Een combinatie eindigend op veld 44 zou perfect zijn. De technieken van meerslag en plakker laten ons ook hier de oplossing vinden.

(23-28) 16x27 (17-22) 34x32 (22x44)

D3 : Stef BAERENDS – Henk STOOP (Brunssum, 1984)

Een damzet naar veld 46.

(24-30) 34x23 (22-27) 31x13 (8x46)

D4 : Een zetje van Weiss

28-22 (18x27) 37-31 (26x28) 33x4

D5 : Johan HAIJTINK – C. SCHOLTE LUBBERINK (NI kamp T Hoofdklasse, 1994)

De uiteindelijke slag is niet zo evident. Het is nochtans het schema van een coup Napoléon dat we kunnen ontwaren.

38-32 (27x38) 23-18 (13x22) 24-19 (14x23) 29x7

D6 : J. van LEIJEN – Peter SCHUNSELAAR (NI kamp T Hoofdklasse 1971)

In principe geen problemen. De slagzet eindigt op veld 6 en vertrekt van veld 30. De coup de rappel en de coup Napoléon laten toe de schijven op hun plaats te krijgen.

23-19 (14x34) 33-29 (34x23) 25-20 (15x24) 30x19

D7 : Een coup Napoléon

22-18 (13x31) 32-28 (23x32) 34-29 (24x33) 39x8

D8 : Jurij KOLODIEV – Vladimir WEYTSMAN (Urs kamp, 1973)

Een coup Napoléon door :

32-28 (23x32) 24-19 (13x33) 34-30 (25x34) 40x16

D9 : Een pure coup Napoléon :

27-22 (18x29) 28-22 (17x28) 26-21 (16x27) 31x4

D10 : Stanislaw PAPINSKI - Jerzy LEWANDOWSKI (Poczesna, 1979)

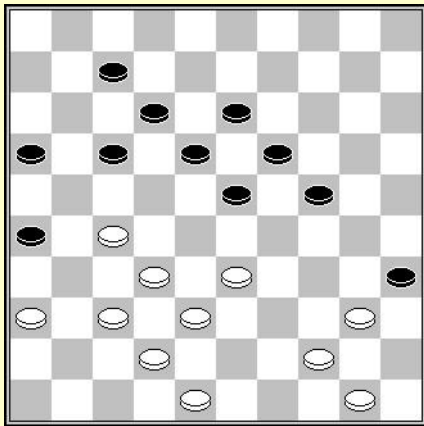
Een slagzet 48x6 tekent zich af. Niet echt een probleem.

34-30 (25x34) 28-22 (17x28) 32x23 (21x43) 48x6

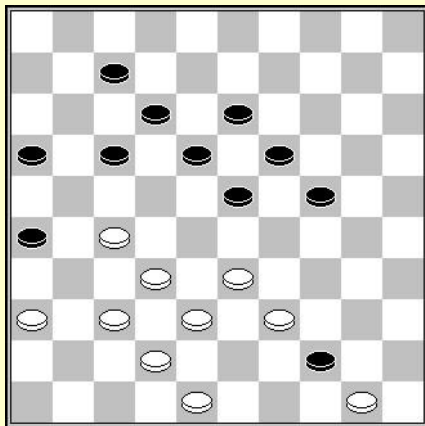
De valluikslag (coup de la trappe)

Combinaties zijn vaak onverwacht. Zelfs de meest gewone mechanismen kunnen aan onze aandacht ontsnappen. De valluikslag is een van deze meer gesofisticeerde mechanismen.

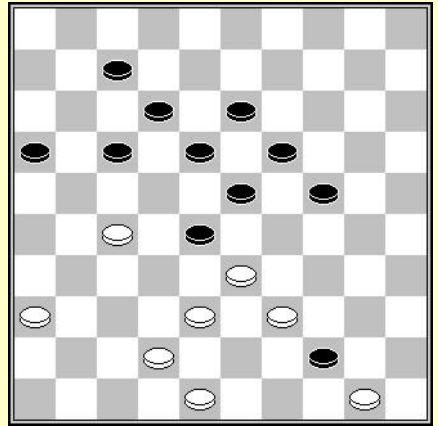
Het basismechanisme is het volgende :

Wit aan zet

Wit aan zet

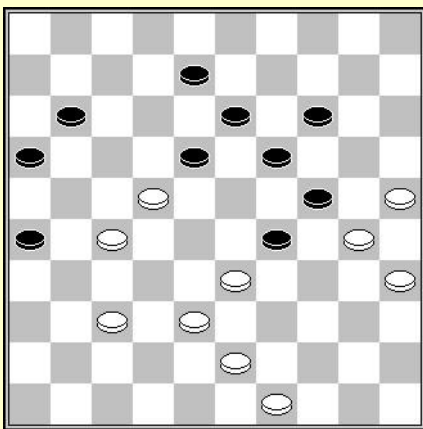

Wit aan zet

In de stand van het 1ste diagram heeft wit een damzet naar veld 2. Het probleem is dat er geen steunschijf ter beschikking is om de slag 33x2 uit te voeren. Het mechanisme van de valluikslag biedt de mogelijkheid om een steunpunt te creëren door een zwarte schijf in te sluiten, zoals te zien is in het 2de diagram. Het vervolg is dan ook evident.

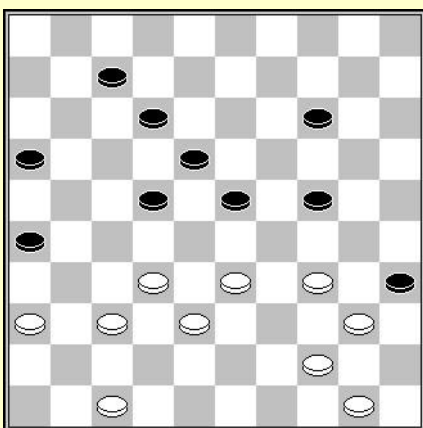
Oplossing : 44-39 (35x44) 37-31 (26x28) 33x2 (44x33), zwart moet nog slaan en wit beëindigt met 38x20. Zoals men ziet laat dit mechanisme toe twee slagzetten te combineren.

Wit aan zet

Wit wint door gebruik te maken van de valluikslag gecombineerd met een coup renversé :

38-32 (29x38) 27-21 (26x28) 32x3

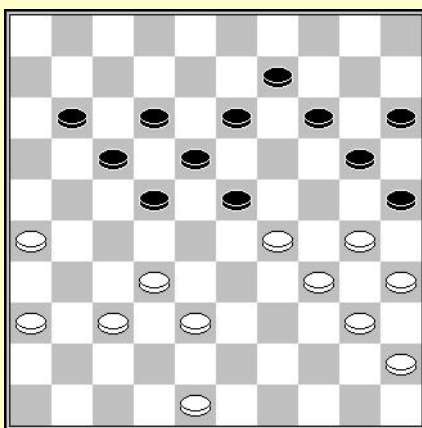
Wit aan zet

Hier wint wit door een dubbele valluikslag :

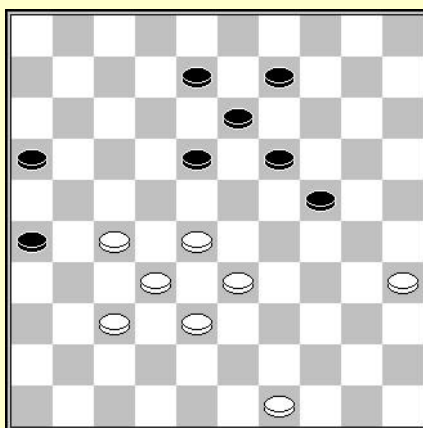
44-39 (35x44) 32-27 (22x42) 36-31 (26x37)
38-32 (37x28) 38x18 (44x33) 47x9

Zoals men ziet de uiteindelijke slagzetten die de valluikslag beëindigen zijn moeilijk te voorzien.

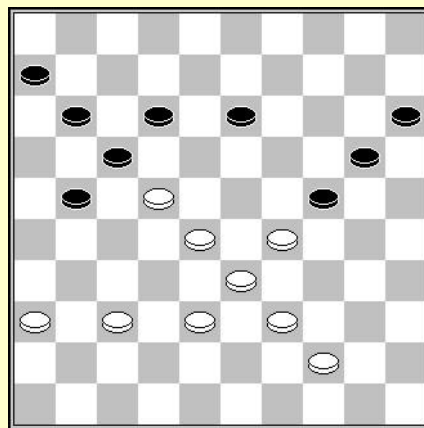
Combinaties in 3 en 4 tijden

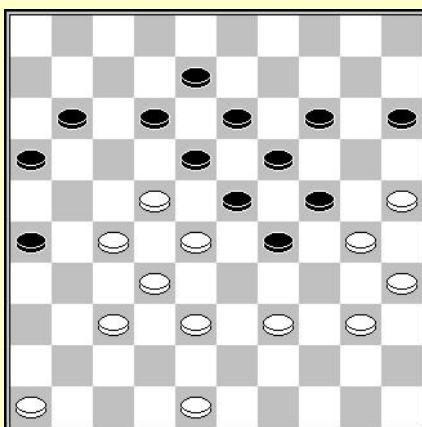
D1 : wit aan zet

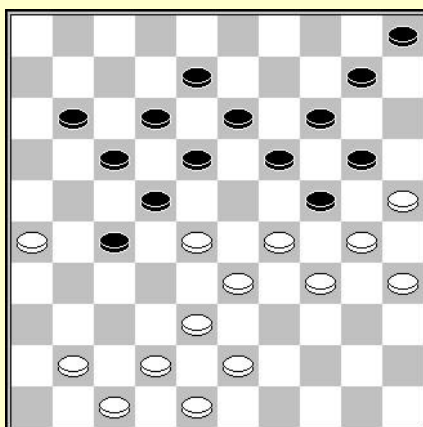
D2 : wit aan zet

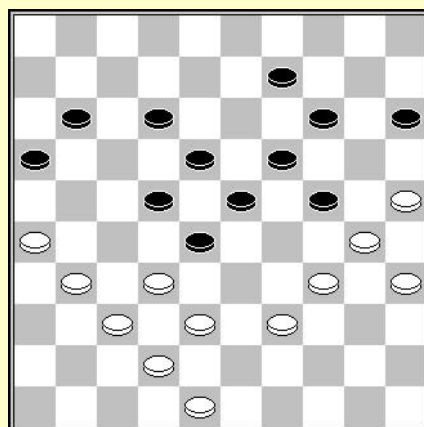
D3 : wit aan zet

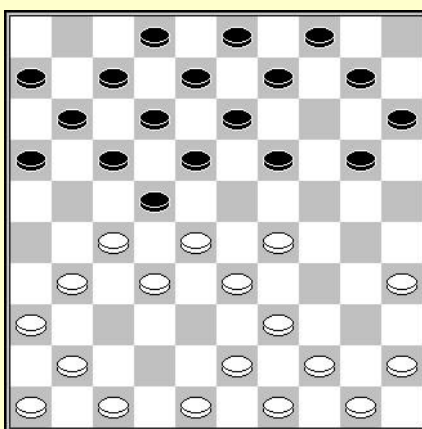
D4 : zwart aan zet

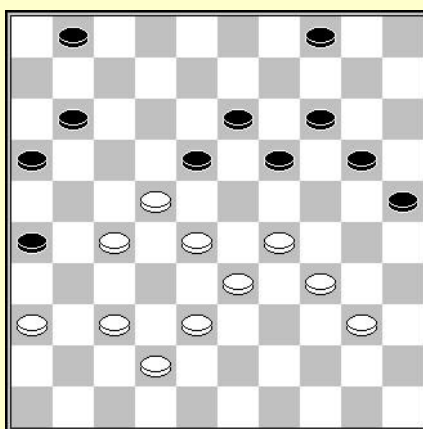
D5 : wit aan zet

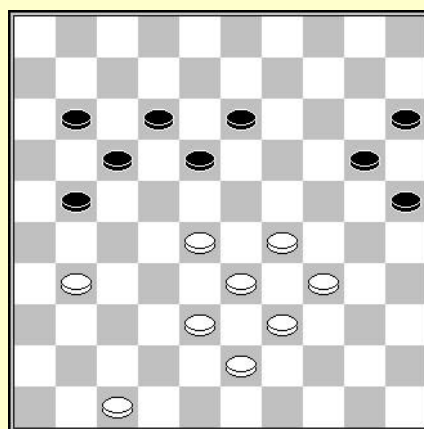
D6 : wit aan zet

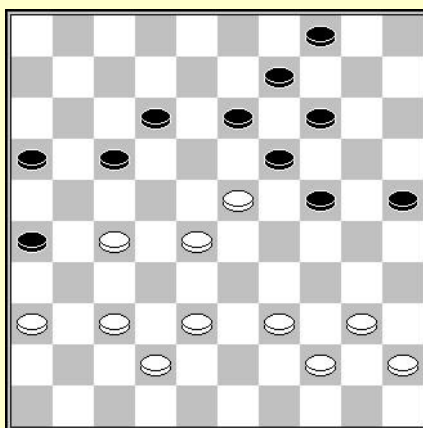
D7 : wit aan zet

D8 : zwart aan zet

D9 : wit aan zet

D10 : zwart aan zet

Oplossingen :

D1 : Een slagzet eindigend op veld 6 en beginnend met schijf 30.
26-21 (17x26) 32-27 (22x24) 30x6

D2 : Een coup de rappel :
28-23 (19x39) 38-33 (39x28) 32x14

D3 : De slag kan enkel eidigen op veld 9. Vertrekken kan enkel van veld 36.
28-23 (17x19) 33-28 (24x31) 36x9

D4 : Nico KOCKEN,- Harry DOOMERNIK (Archief Kocken, 1971)
Een soort valluikslag eindigend met een slag 23x45.
(16-21) 27x7 (18x27) 7x20 (8-12) 32x21 (23x45)

D5 : Herman HOOGLAND – Henri van den BROEK (Wk 1912)
Een damzet naar veld 4. Met het lege veld 39 komt een valluikslag tevoorschijn.
28-23 (19x39) 30x19 (13x33) 38x29 (39x30) 35x4

D6 : Een echte valluikslag :
31-27 (22x31) 26-21 (16x27) 37x26 (28x37) 42x4

D7 : André MAERTZDORF – Marijn ALOFS (NI kamp T 2e klasse D, 1997)
Natuurlijk een damzet naar veld 5, met zonder enige twijfel schijf 43 als begin van de slag. De lege velden 37 en 38 laten ons een valluikslag vermoeden.
29-24 (20x38) 39-34 (22x33) 27-21 (17x28) 43x5

D8 : Evert BRONSTRING – Ed HOLSTVOOGD (Den Haag, 2005)
Normaal gezien geen moeilijkheid. Schijf 1 moet als steunpunt dienen voor de slagzet. Het lege veld 42 laat een valluikslag toe.
(20-24) 29x9 (16-21) 27x7 (18x27) 9x18 (1x43)

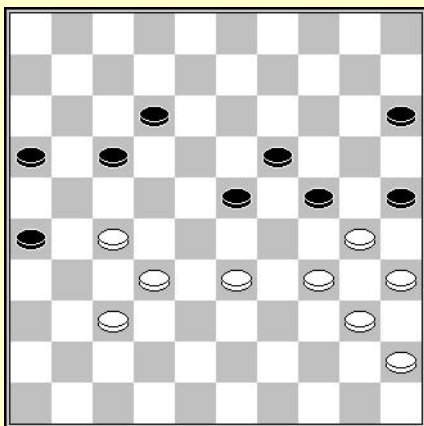
D9 : Een combinatie met een onverwacht mechanisme. De eindslag kan enkel naar veld 9 zijn en het startpunt veld 38. De rest kan men ontcijferen.
28-22 (18x36) 34-30 (25x23) 33-28 (23x32) 38x9

D10 : L. KATS – Vladimir AGAFONOV (Urs kamp, 1965)
Een combinatie gebaseerd op het damgeven en de kaatsingzet.
(14-20) 23x3 (17-21) 3x17 (21x34) 40x29 (24x11)

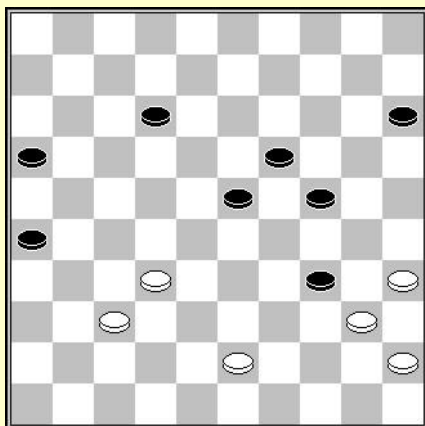
De hielslag (coup de tallon)

Het mechanisme dat we vervolgens gaan bekijken is eveneens verrassend. Het gaat over de hielslag. In feite onthult dit mechanisme het startpunt van de slag slechts op het laatste moment.

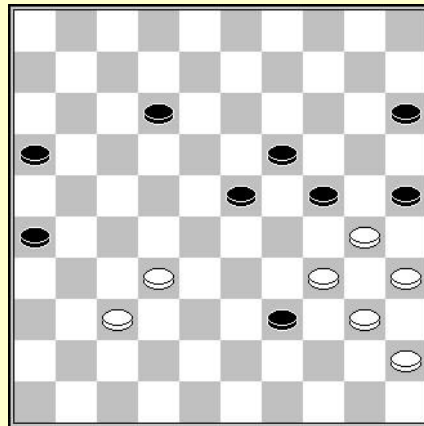
Bijvoorbeeld :

Wit aan zet

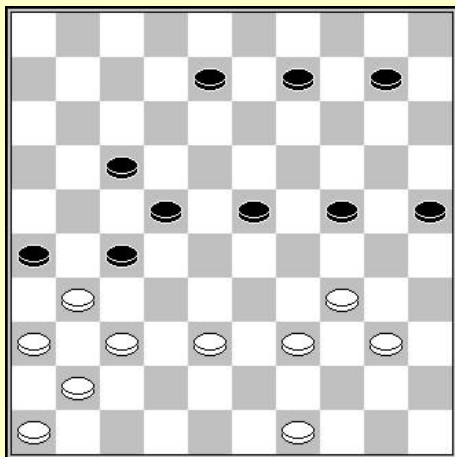
Wit aan zet

Wit aan zet

De eindslag eindigt op veld 7 (diagram 2). Vertrekken doen we met schijf 40, gemaskeerd door schijf 34. Dit betekent dat men schijf 34 van zijn plaats moet krijgen om de slag (25x34) en vervolgens 40x7 mogelijk te maken. De hielslag maakt dit mogelijk (diagram 3)

Oplossing : 37-31 (26x39) 34x43 (25x34) 40x7

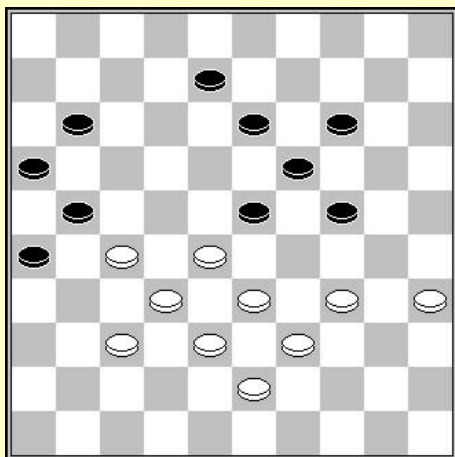

Wit aan zet

In de volgende stand maakt wit gebruik van hetzelfde mechanisme, dit maal op de andere vleugel :

34-30 (24x42) 37x48 (26x37) 41x5

Wit aan zet

De hielslag heeft een praktisch belang in klassieke partijen wegens de doorstoot naar 22.

27-22

Zwart moet rekening houden met de dreiging

35-30 (24x35) 34-29 (23x34) 39x30 (35x24) 22-18 (13x22) 28x6.

Ze kunnen niet vervolgen met :

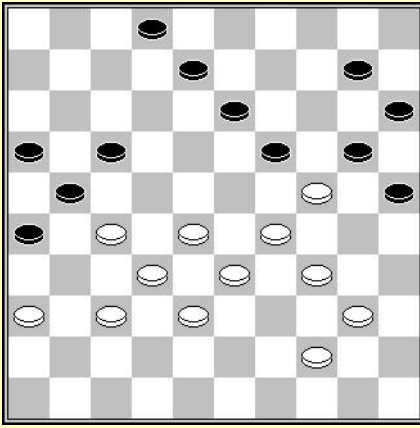
(11-17) 22x11 (16x7)

Wegens de hielslag :

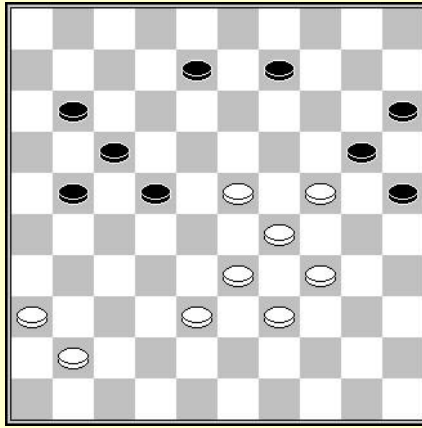
37-31 (26x37) 32x41 (23x32) 38x16

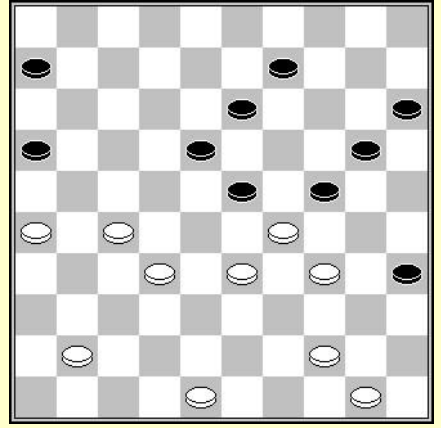
Combinaties in 3 en 4 tijden

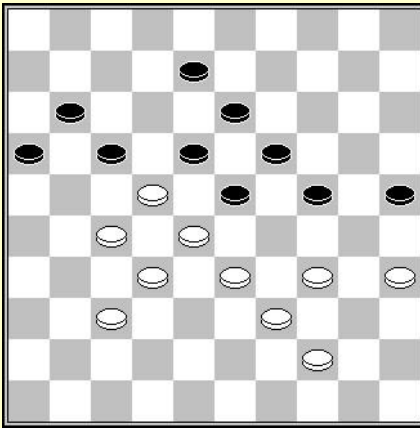
D1 : wit aan zet

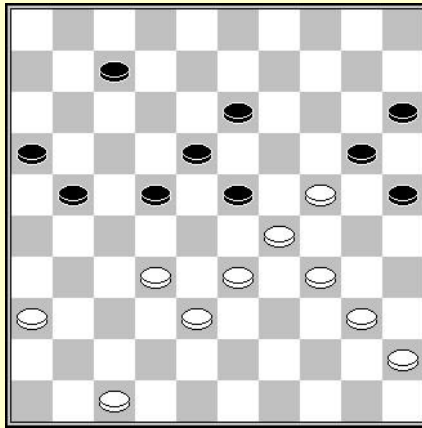
D2 : wit aan zet

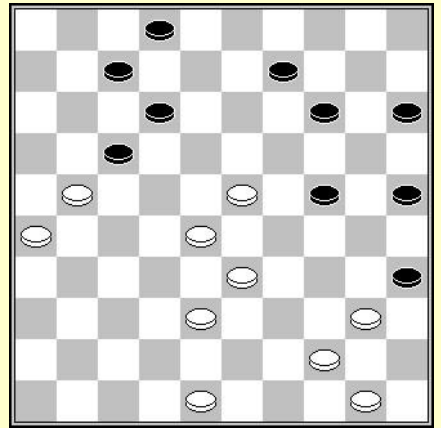
D3 : wit aan zet

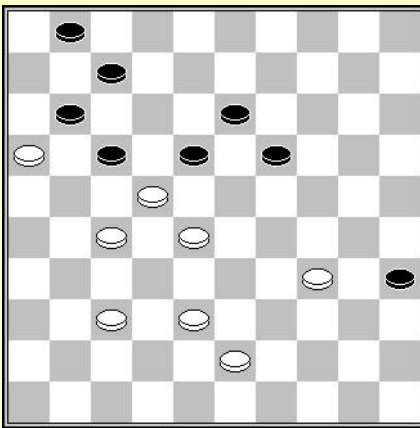
D4 : wit aan zet

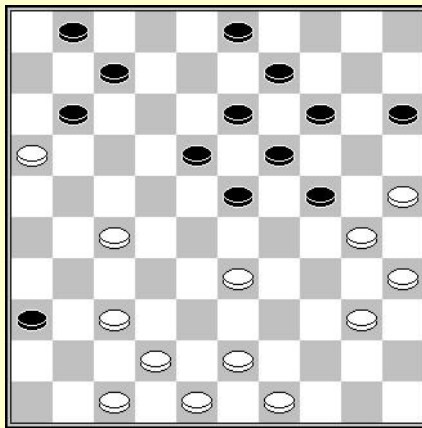
D5 : wit aan zet

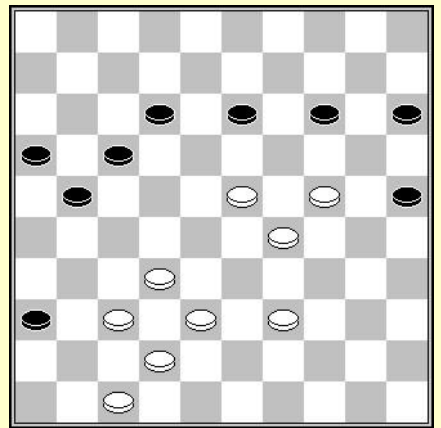
D6 : wit aan zet

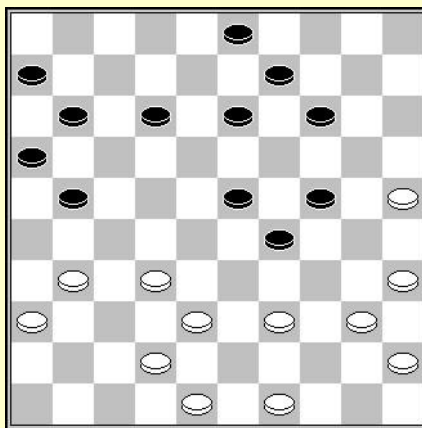
D7 : zwart aan zet

D8 : zwart aan zet

D9 : wit aan zet

D10 : wit aan zet

Oplossingen :

D1 : Een onverwachte combinatie die zelfs meerdere sterke spelers kan verrassen. Men dient weer te denken aan de meerslag. Nadien komt het principe van de haarlemmerzets op natuurlijke wijze in beeld.

28-23 (19x19) 27-22 (17x28) 32x5

D2 : Een combinatie eindigend op veld 7.

34-30 (25x32) 33-28 (22x33) 29x7

D3 : John LEWKOWICZ – Erik BLOKLAND (NI kamp T 2e klasse D - 1998)

De slag 50x8 lijkt waarschijnlijk. Schijf 24 kan naar veld 33 gebracht worden door een hielslag

27-21 (16x38) 33x42 (24x33) 44-40 (35x44) 50x8

D4 : De damzet naar veld 3 maakt gebruik van een hielslag

34-29 (23x43) 33-29 (24x33) 28x48 (17x28) 32x3

D5 : De damzet naar 1 berust ook op een hielslag

32-28 (23x43) 33-28 (22x33) 29x49 (20x29) 34x1

D6 : Evgeni VATUTIN – Pieter STEIJLEN (NI kamp. T Ereklasse, 2007)

De directe damzet naar veld 1 door 28-22 is niet goed. Wit kan deze echter wel uitvoeren mits er de slag 50x10 mee te combineren, gebruik makend van een hielslag.

44-39 (35x44) 23-18 (12x34) 50x10 (15x4) 21x1

D7 : Johan WIERING – Paul SIER (NI kamp T Ereklasse, 2008)

De slag 1x41 moet in het oog springen. De hielslag die dit mogelijk moet maken ligt iets meer verborgen.

(7-12) 16x7 (19-23) 28x8 (17x28) 8x17 (1x41)

D8 : Jimmy DEPAEPE – Jan GROENENDIJK (Hoogeveen open, 2014)

Een combinatie redelijk verborgen. Ten eerste is de slag 1x41 niet voor de hand liggend. Het krigen van een schijf op 17 berust op een valluikslag en een meerslag.

(7-12) 16x7 (14-20) 25x14 (19x10) 30x17 (1x41)

D9 : Een pure valluikslag :

37-31 (36x27) 38-33 (27x38) 24-20 (15x24) 29x7

D10 : Herman de JONGH- Stanislas BIZOT (Parijs, 1927)

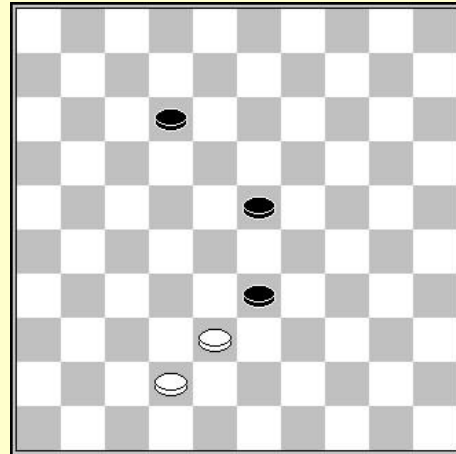
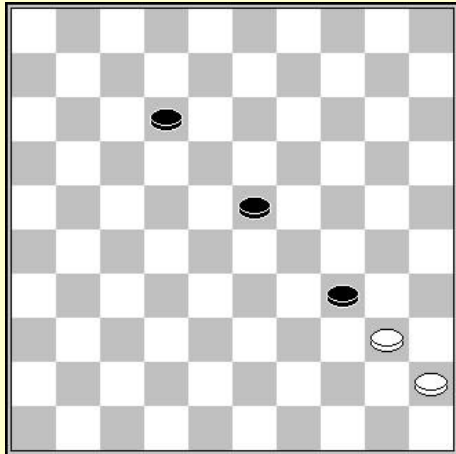
Een onverwachte combinatie. De voor de hand liggende slag is 48x10, maar dit gaat niet op omdat men moet slaan naar 17. Het goede startpunt is veld 26. Met een valluikslag kunnen we bij ons doel geraken.

35-30 (24x33) 42-37 (33x42) 31-26 (42x31) 26x10

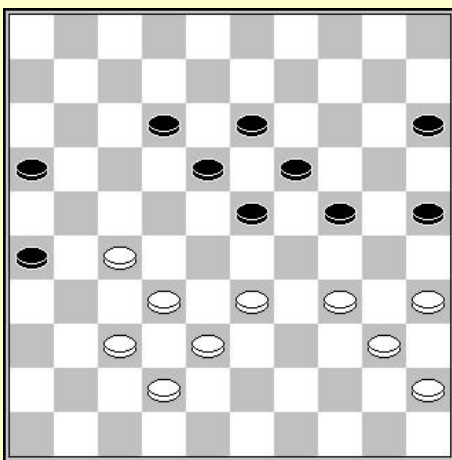
De coup Philippe

We hebben eerder reeds de meest originele en ingewikkelde mechanismen gezien. Het mechanisme dat we nu gaan bekijken is veel simpeler en beter gekend. Het gaat hier over de coup Philippe.

De coup Philippe is niet echt een mechanisme. Het is eerder een vorm van combinatie waarbij de eindslag begint met 40x of 38x zoals te zien in de volgende twee diagrammen :

Het principe van deze combinatie is erg eenvoudig. Langs de ene kant verwijdert men de schijven die de slag verhinderen. Langs de andere kant brengt men een zwarte schijf naar veld 33 of 34.

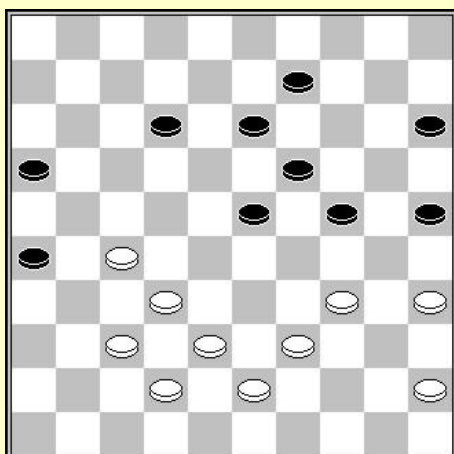
Verwijderen van de schijven :

Wit aan zet

Om schijf 18 te verwijderen speelt wit :

27-22 (18x27) 32x21 (16x27)

Rest enkel nog 33-29 of 34-30 te spelen om een coup Philippe uit te voeren.

Een zwarte schijf naar 33 brengen :

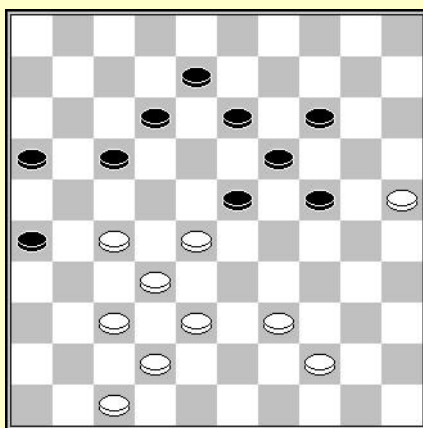
Wit aan zet

Wit heeft twee manieren om een schijf naar veld 33 te brengen.

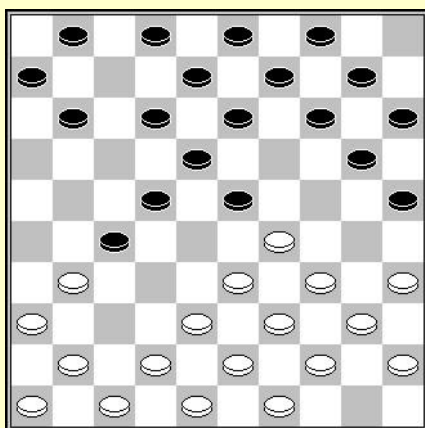
A - De coup de rappel door 34-29 (24x44) 43-39 (44x33)

B - De tourniquetslag (?) (coup du tourniquet) door 35-30 (24x35) 45-40 (35x33)

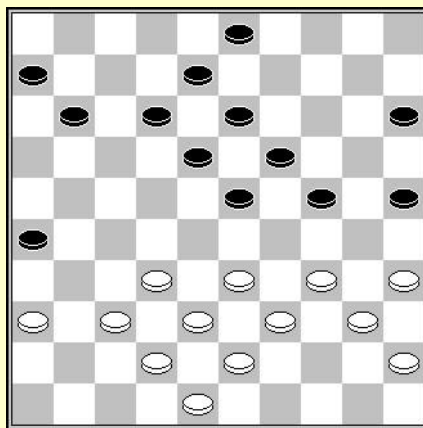
Combinaties in 3 en 4 tijden

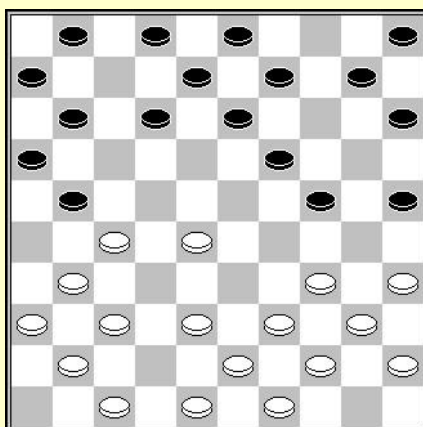
D1 : wit aan zet

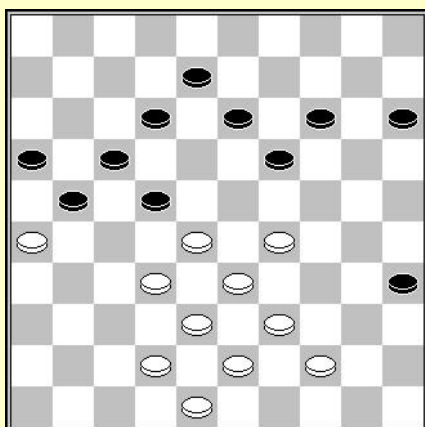
D2 : wit aan zet

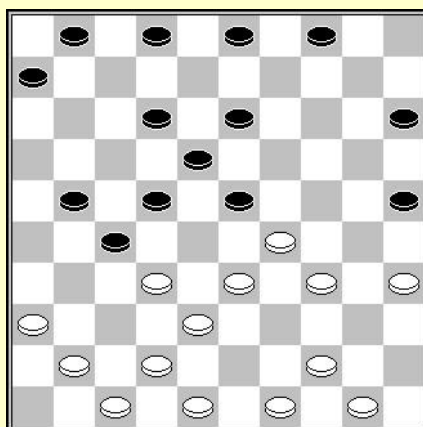
D3 : wit aan zet

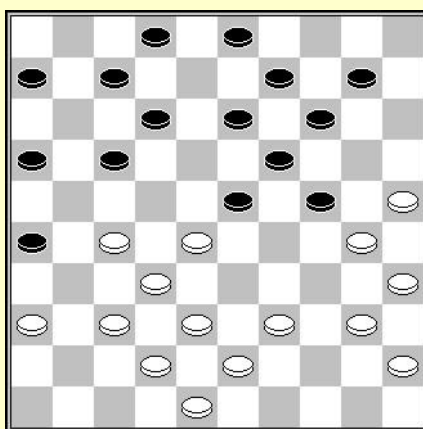
D4 : wit aan zet

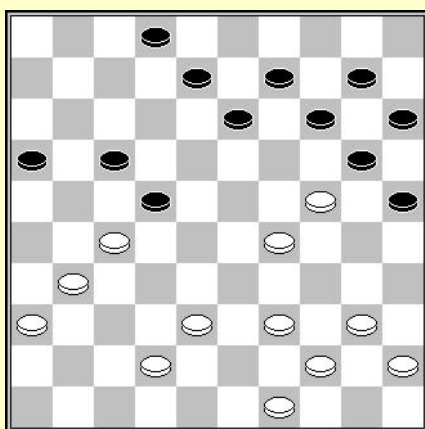
D5 : wit aan zet

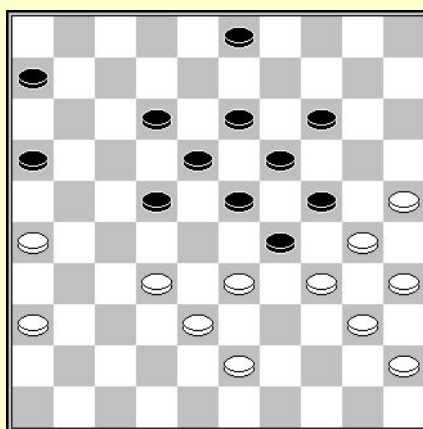
D6 : wit aan zet

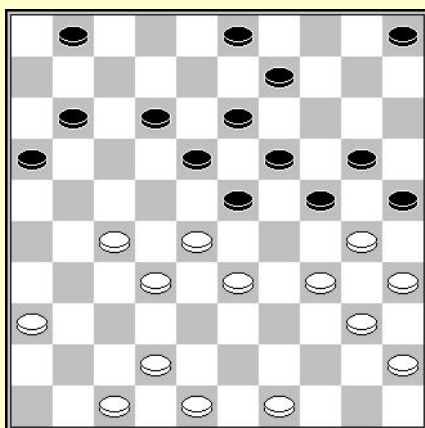
D7 : wit aan zet

D8 : zwart aan zet

D9 : wit aan zet

D10 : wit aan zet

Oplossingen :

D1 : De laatste combinatie in 3 tijden. Een coup turc :dernière combinatie en 3 temps. Un coup 37-31 (26x48)47-41 (48x33) 38x29

D2 : Piet DARTELEN – A. LIGTHART (NI kamp. 1938)

Met twee zwarte schijven op 23 en 25 moet men denken aan een coup philippe. Men moet schijf 18 verwijderen om de slag 40x16 mogelijk te maken.

33-28 (22x24) 31x22 (18x27) 34-30 (25x34) 40x16

D3 : Nogmaals het simultaan aanwezig zijn van de schijven 23 en 25 laat een coup philippe vermoeden.

37-31 (26x28) 33x22 (18x27) 34-30 (25x34) 40x16

D4 : Serguei DAVIDOV – W. ROMANOV (Urs kamp. T, 1963)

De zwarte aanval laat toe het schema van een coup philippe te ontwaren.

31-26 (21x23) 26-21 (16x27) 34-30 (25x34) 40x16

D5 : Men kan vermoeden dat de slag zal eindigen op veld 7. Men kan tevens begrijpen dat het startveld dan veld 38 moet zijn. Maar er is een opstakel. Na 29-24 (19x30) 32-27 (21x23) 33-28 (ad lib), moet men 4 schijven slaan naar veld 20. Men dient dus een ander idee te vinden, minder evident.

32-27 (21x34) 39x30 (35x24) 33-28 (22x33) 38x7

D6 : Klaas Hendrik LEIJENAAR – Julia ROMANSKAIA (Olympiade jr, 2003)

Met al die gaten moet er zeker een manier zijn om hiervan gebruik te maken.

33-28 (22x24) 34-30 (25x34) 32-28 (23x43) 48x26

D7 : Een klassieke haarlemmerzet :

28-22 (17x28) 25-20 (14x34) 40x18 (13x31) 32x5.

Men dient niet de gedwongen slag (13x31) te overzien die de slag 32x5 mogelijk maakt.

D8 : Emmanuel MERIN - Wladimir AGAFONOW (Urs kamp. 1975)

De witte aanval zorgt voor een vrij tempo voor zwart. De lege velden in het witte kamp moeten dienbaar zijn voor een slag (12x32) of (21x23). De oplossing is eenvoudig als men ze kent. Het is niet evident om aan dam geven te denken en daardoor een vrij tempo te krijgen

(14-19) 27x18 (13x22) 24x4 (17-21) 4x27 (21x23)

D9 : Er is geen echte methode om hier de oplossing te vinden. Men moet zich de gevolgen van de zet 32-28 visualiseren.

34x23 (19x48) 30x37 (48x31) 36x27

D10 : Leo ALIAR – Marco HUIJZER (Arnhem-kamp. 2010)

Het is geen geheim dat de eindslag zeker naar veld 6 zal gaan. Het startpunt kan enkel veld 30 of veld 48 zijn.

27-21 (16x29) 42-38 (23x43) 34x14 (25x34) 30.48x6

Terugblik

Voor we verder gaan met de combinaties in 5 tijden, zullen we eens overlopen wat we tot nog toe reeds gezien hebben.

We beginnen met een vaststelling. Onze hersenen, zelfs na enkele jaren van praktijk, zien niet spontaan de combinaties in 2 tijden. Het is nodig om onze redenering in werking te zetten. Dit begint met het bekijken van de contactpunten, in gedachten de verplaatsing van de schijven volgen en tenslotte de oplossing ontdekken. De snelheid waarmee men de combinaties onderkend is afhankelijk van de ervaring.

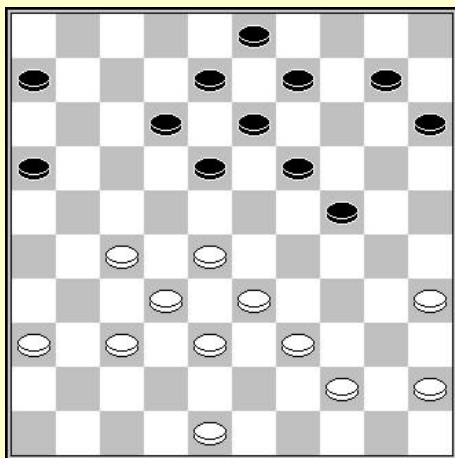
Voor de combinaties in 3 of 4 tijden, dient men gebruik te maken van een iets dieper gaande denkoefening. De denkroute leidt ons van het zoeken naar het eindpunt van de slagzet; het startveld en het voor de geest halen van de mogelijke technieken om de schijven hun weg te wijzen. Op het einde van deze redenering kan men beginnen met het mentaal verplaatsen van de schijven, tot aan het eindpunt.

Het mentaal verplaatsen van de schijven vraagt een redelijk intense inspanning van de hersenen omdat het werkgeheugen tot zijn limieten wordt gebruikt. Door training lijken deze oefeningen minder moeilijk en ook minder vermoeiend.

Het identificeren van de start en einde van een slagzet is het voornaamste. In de praktijk, tijdens een partij, maakt dit mogelijk om snel te zien dat er geen combinatie is, simpel omdat er gewoon geen mogelijke slagzet inzit.

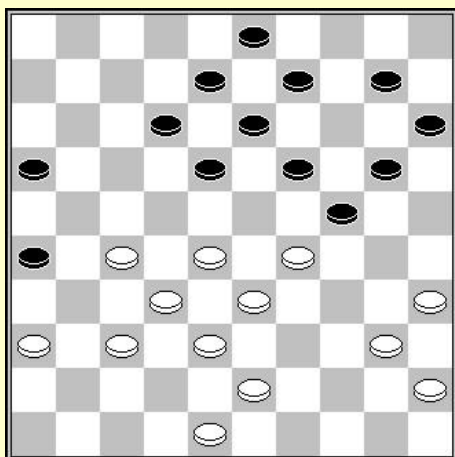
Combinaties maken steeds gebruik van dezelfde mechanismes, te weten de meerslag, de plakker, het vrije tempo, dam geven en enkele meer specifieke zoals de coup de rappel, de hielslag, of kaatsingzet, bijvoorbeeld.

Voor onze reeks verder te zetten met combinaties in 5 tellen, is het aan te raden de zoekmethode en het mentaal uit voeren van de combinatie meester te worden.

Wit aan zet

In deze stand kan men al snel tot de conclusie komen dat er geen combinatie naar veld 5 mogelijk is. Het enige mogelijke startpunt is veld 32, maar geen enkele zwarte schijf kan naar veld 28 gebracht worden.

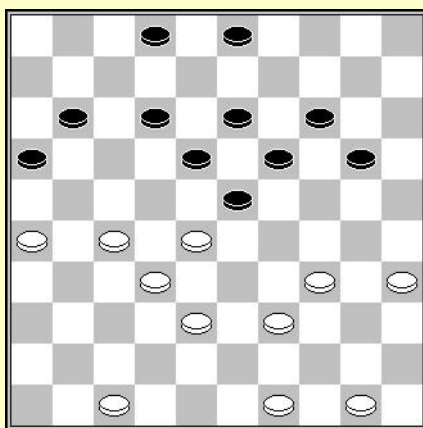
Wit aan zet

In deze stand is een damzet naar veld 5 eventueel mogelijk door de slag 43x5.

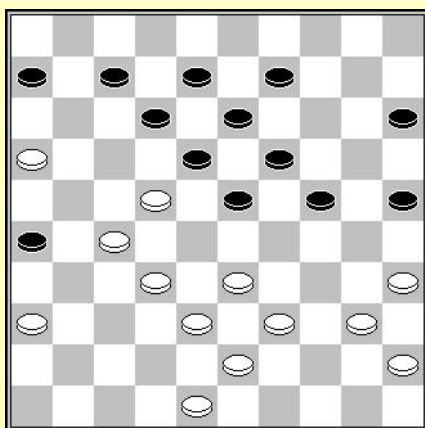
In feite kan schijf 26 naar veld 39 worden gebracht.

29-23 (18x29) 27-21 (16x27) 32x21 (26x17) 28-22 (17x39)
43x5.

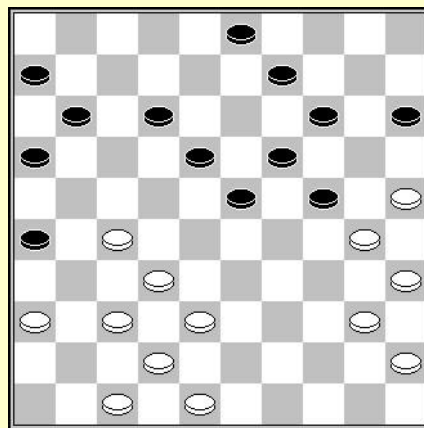
Combinaties in 4 tijden

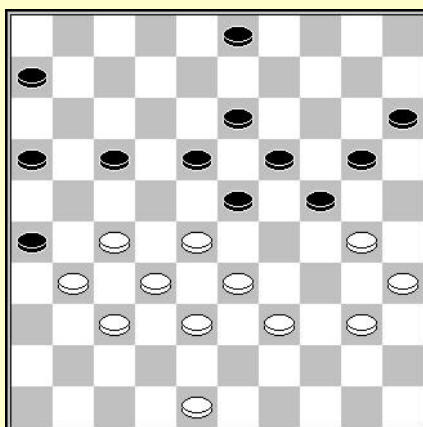
D1 : wit aan zet

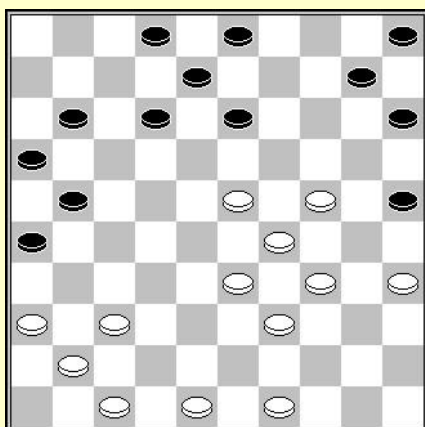
D2 : wit aan zet

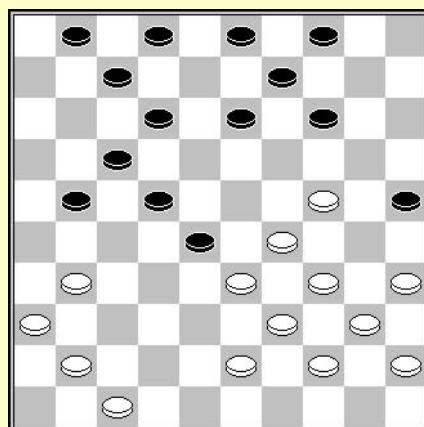
D3 : wit aan zet

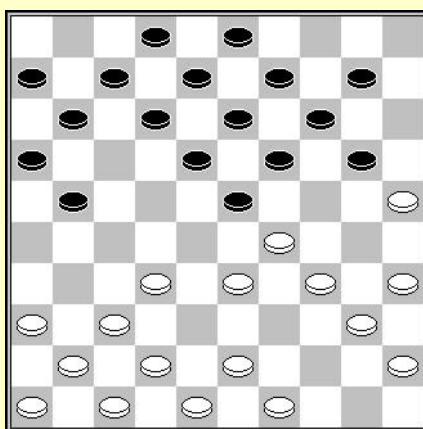
D4 : zwart aan zet

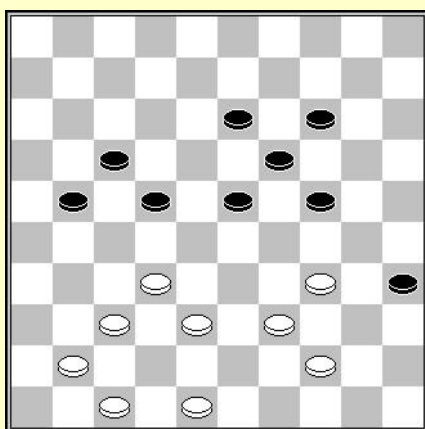
D5 : wit aan zet

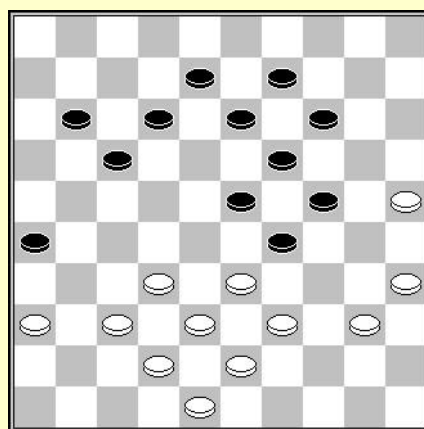
D6 : wit aan zet

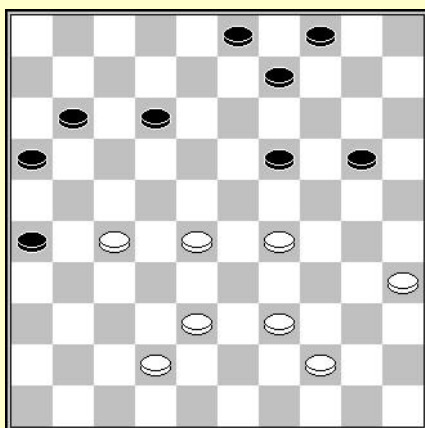
D7 : wit aan zet

D8 : wit aan zet

D9 : wit aan zet

D10 : zwart aan zet

Oplossingen :

D1 : Jan HENDRIK Vos- R.C KELLER (NI kamp. 1930)

Welke eindslag ?

28x6 lijkt weinig waarschijnlijk. 26x10 kan men zich voorstellen. Een zwarte schijf naar veld 21 brengen en schijf 19 verwijderen. Dit wordt mogelijk met de valluikslag
34-29 (23x43) 28-23 (19x37) 50-44 (43x21) 26x10

D2 : Een redelijk simpele combinatie, maar die vaak aan de aandacht ontsnapt. Deze manier van combineren is niet zo courant.

16-11 (6x37) 27-21 (26x17) 38-32 (37x28) 33x2

D3 : Een uiterst klassieke combinatie met de techniek van de coup parallèle :

37-31 (26x28) 27-21 (16x27) 38-32 (ad lib) 42x4

D4 : Jan APELDOORN – Cock van WIJK (NI kamp T 1e klasse B, 2014)

Men kan zich 2 slagzetten voorstellen (3x45) en (25x41). De mogelijkheid om zwarte schijven te offeren maakt al snel duidelijk dat de slag (25x41) niet mogelijk is. Voor de andere slag van 6 schijven moet men niet bang zijn om als volgt te spelen :

(17-22) 28x17 (23-28) 32x25 (6-11) 30x8 (3x45).

Te noteren valt dat deze combinatie geregistreerd staan onder de naam coup Beets

D5 : Rein van der PAL – Teake KOOISTRA (NI kamp. qf Groep 1, 1987)

Normaal gezien moet dit geen speciale problemen opleveren. De waarschijnlijke slag is 29x7 beginnend met 24-20. Men dient dus een zwarte schijf op veld 14 te krijgen. De te gebruiken methode is dam geven.

37-31 (26x46) 23-19 (46x14) 24-20 (15x24) 29x7

D6 : B. SJKITKIN – Andris ANDREIKO (Yalta, 1964)

Een onverwachte maar eenvoudige combinatie :

34-30 (25x23) 24-20 (14x25) 35-30 (25x34) 40x16

D7 : Alfred MOLIMARD – Marcel BONNARD (1921)

De enige mogelijke slag is 35x4. Slechts één zwarte schijf 19 kan om veld 30 komen. De te gebruiken techniek is de meerslag.

32-27 (21x32) 37x28 (23x32) 29-23 (19x30) 35x4

D8 : Een combinatie die de hersenen doet kraken om te visualiseren welke schijven op hun plaats blijven en welke slagen echt mogelijk zijn. Hier is geen andere oplossing dan alle mogelijkheden zo goed mogelijk voor de geest te halen.

44-40 (35x31) 32-27 (21x32) 41-37 (a.l) 47x18

D9 : Een erg klassieke combinatie op het thema van de coup philippe :

35-30 (24x44) 33x24 (19x30) 25x34 (44x33) 38x16

D10 : Sergey EGOROV - Nikolai SRETENSKI (Urs kamp. 1964)

(16-21) 27x18 (19-23) 28x19 (9-13) 19x8 (3x32)

De methode V-P-R : Voorbereiden – Positioneren - Route

Het overgaan van combinaties in 4 tijden naar deze in 5 tijden beslaat normaal gezien een serieuze etappe. De limieten van het werkgeheugen worden theoretisch bereikt. Het wordt noodzakelijk een andere benadering te gebruiken bij het zoeken naar de combinaties.

Het is mogelijk dat men reeds, onbewust, een manier ontwikkeld heeft om de zoektocht naar combinaties te vereenvoudigen. Alvorens verder te gaan kijken we nog eens naar de fundamentele zaken.

Bij iedere stap tijdens het zoeken naar een combinatie worden we geconfronteerd met de contradictie van een grotere visie die ons toelaat niets te vergeten en een meer diepere visie die ons toelaat de eindslag te begrijpen.

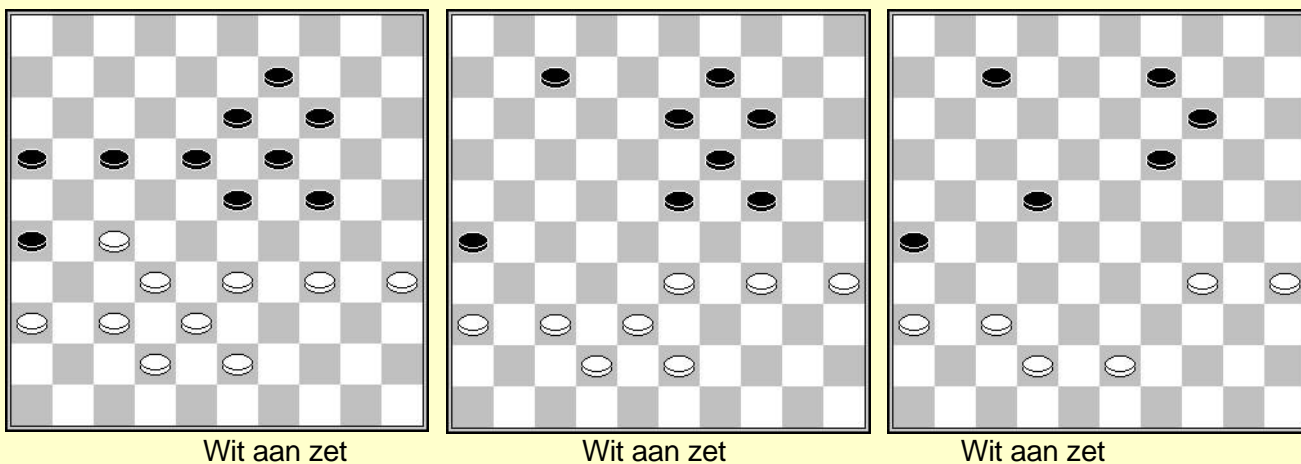
Hoe deze twee manieren van denken te combineren ?

De twee manieren van het benaderen van combinaties zijn niet te combineren. Men kan enkel overstappen van de ene naar de anderen. Het effectieve van een diepe visie zal het resultaat zijn van een goede manier van redeneren.

We hebben ongeveer 90 % van de gebruikte technieken gebruikt in combinaties gezien, en raken gewend aan het herkennen van de eindslag met zijn startpunt en zijn eindpunt. Deze methode laat ons toe de oplossing te vinden door te redeneren.

De moeilijkheid betreft altijd het mentaal voor de geest halen van het dambord na de ruilen. Sommige schijven zijn verplaatst en anderen zijn verdwenen.

Het wordt noodzakelijk om zich een beeld te vormen van de tussenliggende posities. Het is te zeggen de stand op de 4de zet te “zien” en mentaal de verplaatste en verdwenen schijven terug te zetten.

Wit aan zet

Wit aan zet

Wit aan zet

Het is belangrijk om het aantal zaken dat men dient te memoriseren te beperken.

Beredenering en ervaring leiden ons tot de veronderstelling dat er een damslag naar 4 moet mogelijk zijn. Vertrekpunt kan enkel veld 35 zijn. De eindslag zal dus 35x4 zijn.

Om hiertoe te komen moeten de schijven 13 en 24 verdwijnen, en dient er een zwarte schijf op veld 30 te komen. Beredeneren en vervolgens visualiseren.

27-21 (16x27) 32x12 (18x7)

Mentaal dient men zich de nieuwe stand, waarin nog 8 witte schijven staan die nog niet van plaats zijn gegaan, voor de geest te halen. Men kan deze duidelijk zien in het 2de diagram. Voor zwart zijn de schijven 16 en 17 zijn verdwenen. Schijf 18 is verplaatst naar 7.

33-29 (24x33) 38x18 (13x22)

Opnieuw is de stand duidelijker geworden. Schijven 13 en 24 zijn verdwenen. Het visualiseren van de witte schijven is helder. Rest enkel nog schijf 26 naar 30 te brengen door :

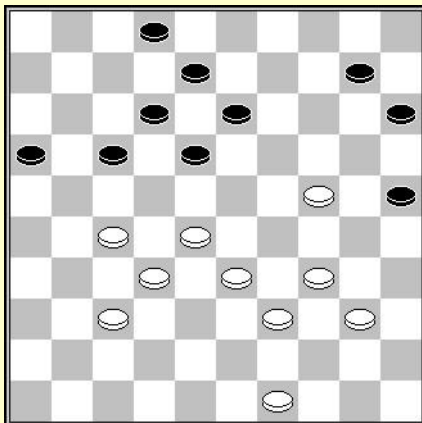
37-31 (26x30) 35x4

Er bestaat een andere manier om de combinaties te begrijpen. Het bestaat eruit de afwikkeling op te splitsen in meerdere etappes. Vooreerst de fase van de voorbereiding die erop gericht is de hinderlijke schijven te verwijderen, vervolgens de fase van de positionering die dient om de schijven die ontbreken om de slag mogelijk te maken op hun plaats te krijgen, en tenslotte de finale fase de schijf die nodig is voor het starten van de slagzet op zijn plaats brengen.

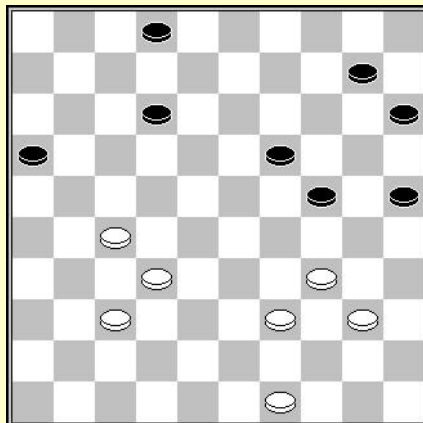
Redenerend op deze wijze met de bovenstaande stand, krijgen we het volgende :

- Fase van de voorbereiden : de 2 ruilen 27-21 en 33-29
- Fase van positionering : is hier niet van toepassing
- Fase van de route : 37-31 die schijf 26 naar 30 brengt

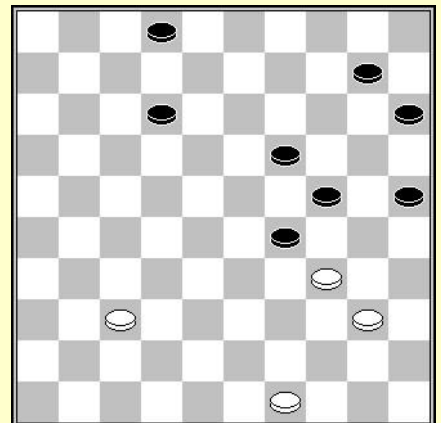
Een ander voorbeeld :

Wit aan zet

Wit aan zet

Wit aan zet

In deze stand is er een damzet naar veld 5. Dit is onverwacht.

De oplossing gaat noodzakelijk door een zwarte schijf naar veld 19 te brengen en door een schijf naar veld 29 te halen.

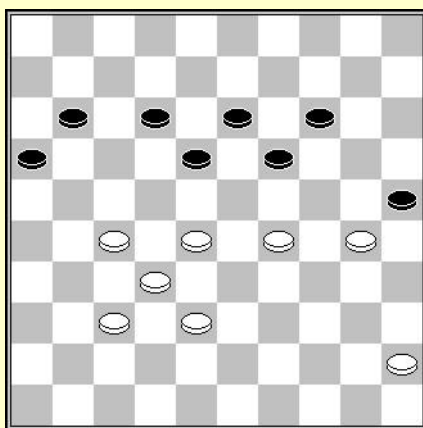
Oplossing :

Fase van voorbereiden : 24-19 (13x24)

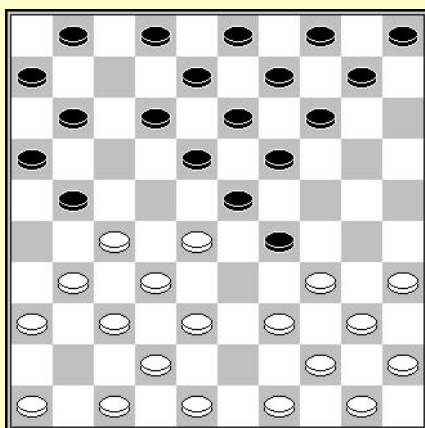
fase van positionering : 28-22 (17x28) 33x13 (8x19). Schijf 19 staat op zijn plaats (diag.2)

Fase van de route : 27-21 (16x38) 39-33 (38x29) 34x5.

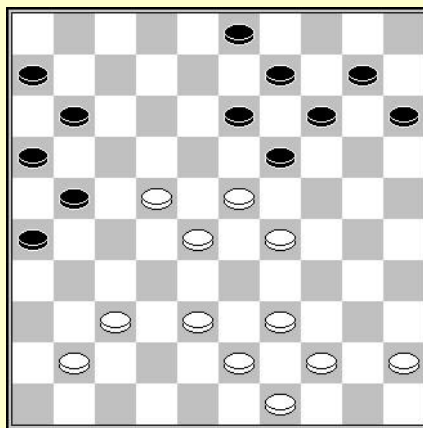
Combinaties in 4 en 5 tijden

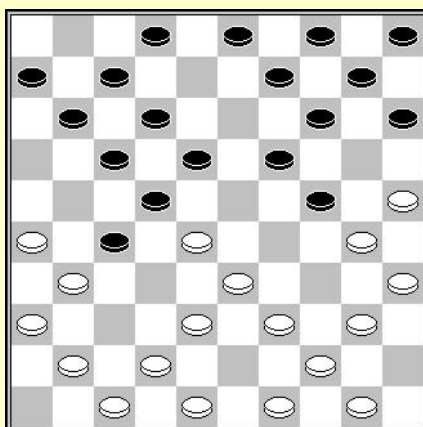
D1 : wit aan zet

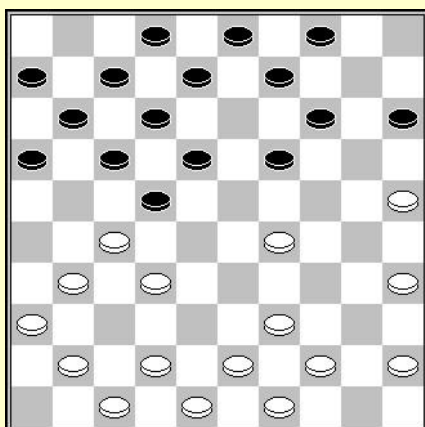
D2 : zwart aan zet

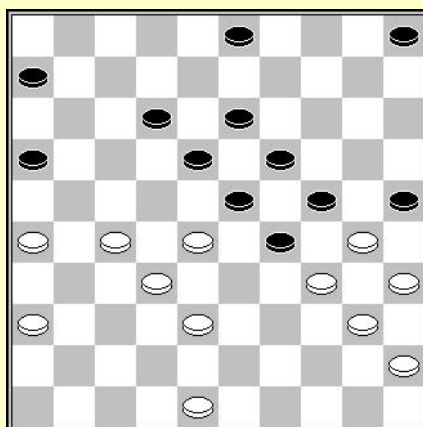
D3 : zwart aan zet

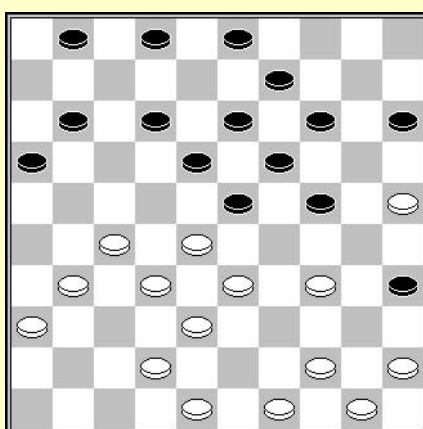
D4 : zwart aan zet

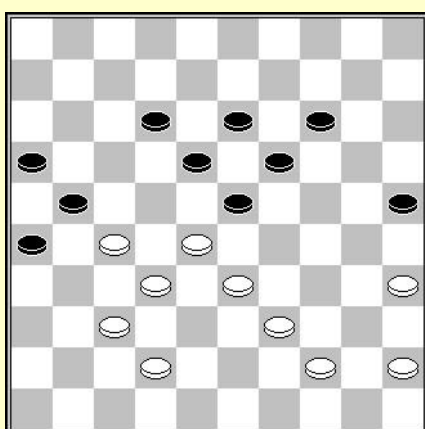
D5 : zwart aan zet

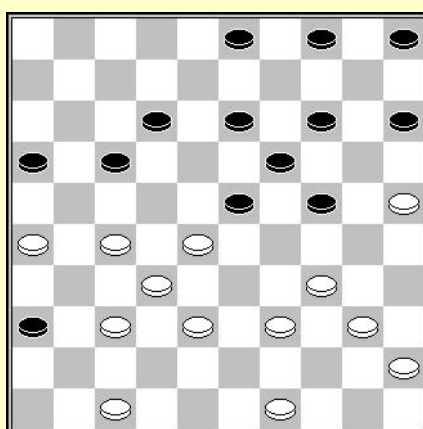
D6 : wit aan zet

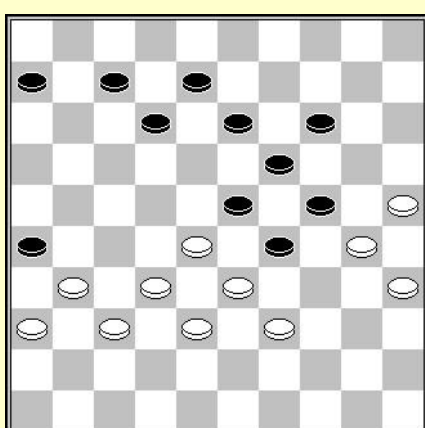
D7 : wit aan zet

D8 : wit aan zet

D9 : wit aan zet

D10 : wit aan zet

Oplossingen :

D1 : De aanval van zwart zorgt voor een vrij tempo. De slag 28x6 is het meest waarschijnlijk.
29-24 (25x34) 38-33 (19x30) 33-29 (34x23) 28x6

D2 : V. KRIVOROEK – Iser KOUPERMAN (Spartakiade, 1965)
Een erg klassieke combinatie gekend onder de naam coup de chevron (daksparslag?), wegens de vorm van de eindslag.
(19-24) 28x30 (13-19) 34x23 (19x28) 32x23 (21x25)

D3 : Ben SPRINGER – Maurice RAICHENBACH (Wk, 1937)
In principe geen probleem om een dam te maken op 47 door
(21-27) 22x31 (13-18) 23x12 (11-17) 12x21 (16x47)

D4 : Frits LUTEIJN – R. SCHIPPERS (Harwi, 1979)
Met alle gaten in de witte stand gaan de gedachten naar een slagzet eindigend op 45. Mogelijk vertrekpunt veld 14. Door gebruik te maken van een vrij tempo wordt alles mogelijk.
(14-20) 25x23 (18x29) 30x19 (9-14) 33x24 (14x45)

D5 : W LIMON – Jaap RIESENKAMP (Suiker MA, 1971)
Natuurlijk een damzet naar veld 46. Startpunt is logisch gezien veld 8.
(16-21) 27x16 (14-20) 25x23 (22-27) 31x13 (8x46)

D6 : Arie STOOORVOGEL - Radijnder BANARSI (NI kamp. T 2e klasse E, 2004)
Er is geen bepaalde redenering nodig om deze combinatie te zien. Men moet het idee hebben dat zelfs onverwachte zetten interessant kunnen zijn. Men dient eenvoudig de consequenties te zien van de eerste zet 27-21 en alles loopt als een trein.
27-21 (16x27) 32x21 (23x43) 34x14 (25x34) 48x17

D7 : Thé van den HOEK – N. KEESSEN (NI kamp. T 1e klasse B, 1981)
Men moet maar op het idee komen van de slagzet 50x6. Daarna wordt het makkelijk om 5 schijven te offeren en er 6 te slaan.
34-29 (23x34) 28-23 (19x26) 44-40 (35x44) 50x6

D8 : Een kleine combinatie die aan de aandacht kan ontsnappen als men niet denkt aan de consequenties van het geven van een dam dat een vrij tempo oplevert.
37-31 (26x48) 39-34 (48x30) 35x24 (19x30) 28x26

D9 : Mariusz ADAMASZEK – Konstantin ALEKSEJEV (Wk J, 1995)
Dat de slag eindigt op veld 7 is niet verrassend. Dat is duidelijk maar welk startpunt is er ?
Gewoonlijk is dit veld 40, maar dit werkt hier niet. Simultaan is er ook nog het idee voor een slag 27x7 en het gebruik van schijf 36 en deze naar dam te laten gaan.
47-41 (36x47) 37-31 (47x35) 45-40 (35x22) 27x7

D10 : Hier hebben we een damzet naar veld 2, met de slag 31x2.

Hoe berekenen we dit ?

Opdat een combinatie mogelijk is, moet de eerste zet één van de volgende zijn 25-20, 39-34 of 32-27.

Onderzoek van de zet 25-20 geeft ons een indicatie. Na (14x43) 38x49 (29x27), volstaat een zwarte schijf op veld 17 voor de slag 31x2. Schijf 26 is een goede kandidaat om naar veld 17 te gaan.

Schijf 29 is perfect om naar veld 27 gebracht te worden.

Oplossing :

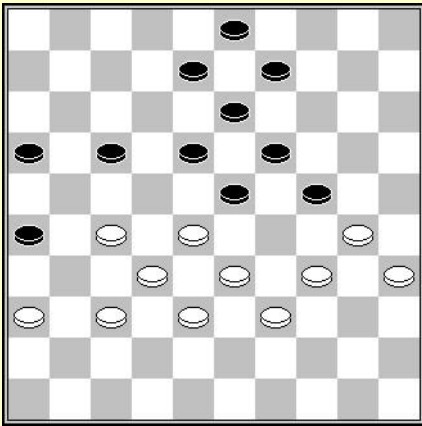
Fase 1 : 32-27 (23x34) 30x39 (29x38)

Fase 2 : 27-21 (26x17)

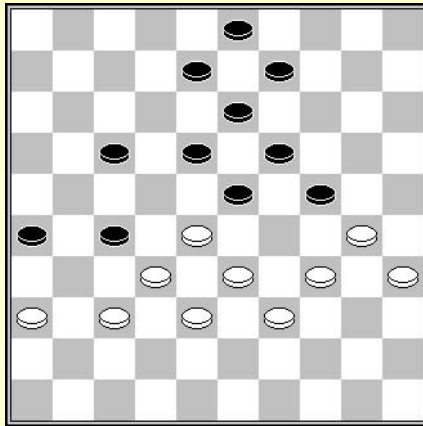
Fase 3 : 37-32 (38x27) 31x2

De bomzet (coup de la bombe)

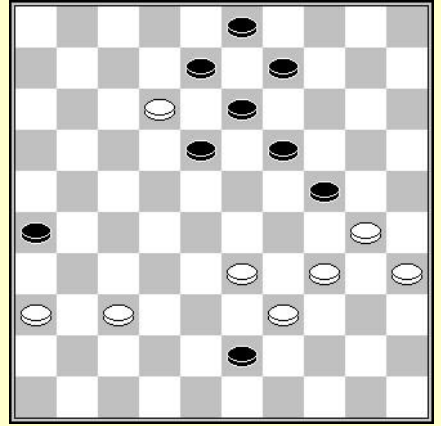
De bomzet is een combinatie die erg vaak 5 zetten bevat, en soms zelfs meer. Het mechanisme van de slagzet is erg typisch daar het in 2 etappes gebeurt.

Wit aan zet

Wit aan zet

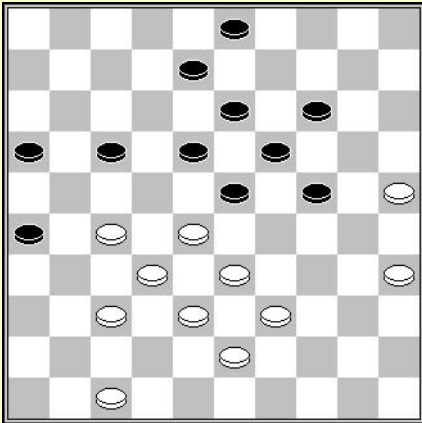

Wit aan zet

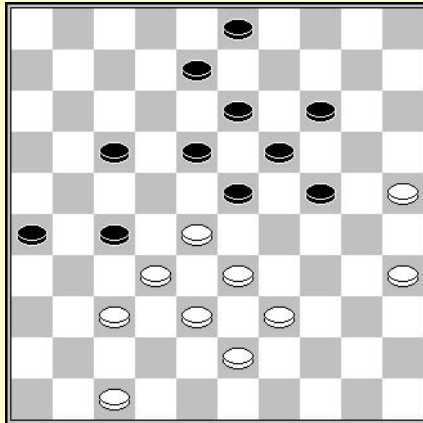
Na 27-21 (16x27), krijgen we de stand van het 2de diagram. Wit voert het eerste deel van de slag uit door 2 schijven te slaan door 32x12. Zwart is nu verplicht 2 schijven te slaan door (23x41) of (23x43). Met de tweede slag komen we bij de positie van diagram 3 waar wit weer 2 schijven slaat.

Het resultaat van deze combinatie is positief daar het toelaat een schijf te winnen.

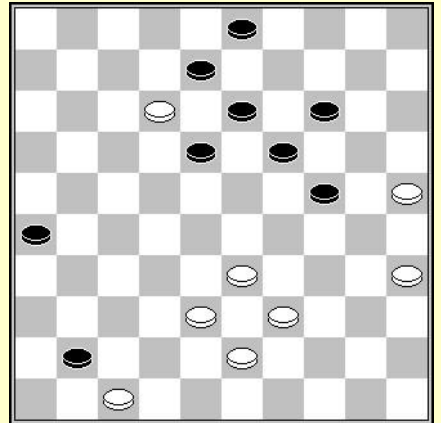
Hetzelfde principe laat eveneens toe een schijf te winnen in dit soort positie :

Wit aan zet

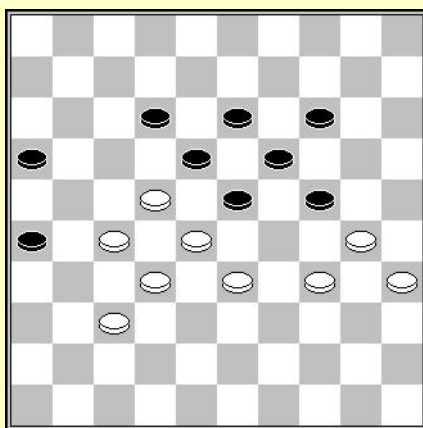
Wit aan zet

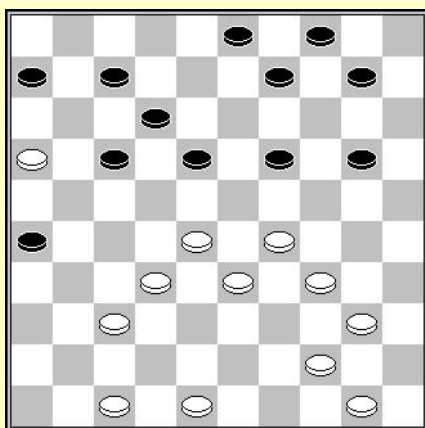
Wit aan zet

Na 27-21 (16x27) bekommt men het tweede diagram. Steeds leidt de slag 32x12 (23x41) naar de stand van het derde diagram waarin de slag 12x23 leidt tot de winst van een schijf.

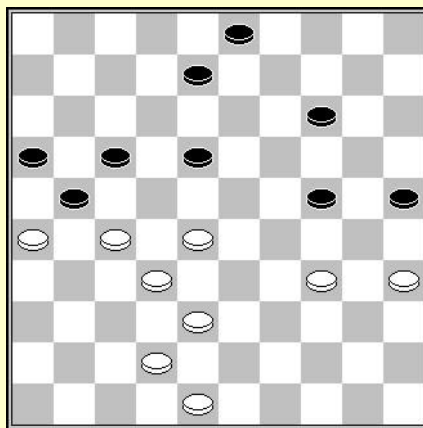
Combinaties en 4 en 5 tijden

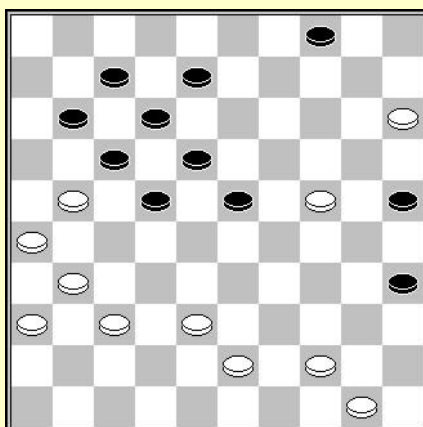
D1 : wit aan zet

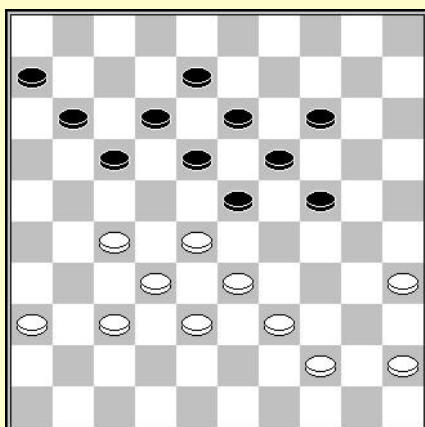
D2 : wit aan zet

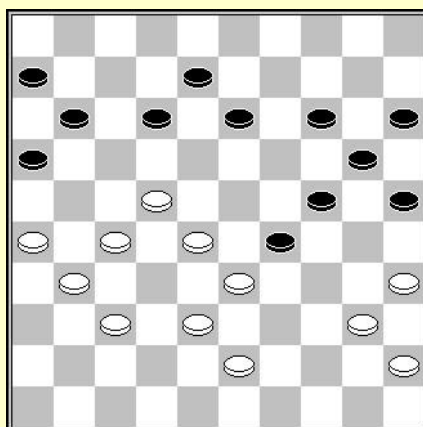
D3 : wit aan zet

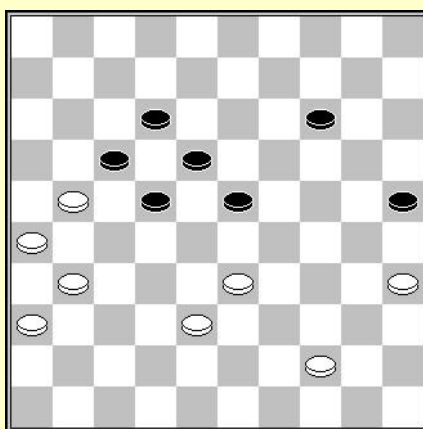
D4 : wit aan zet

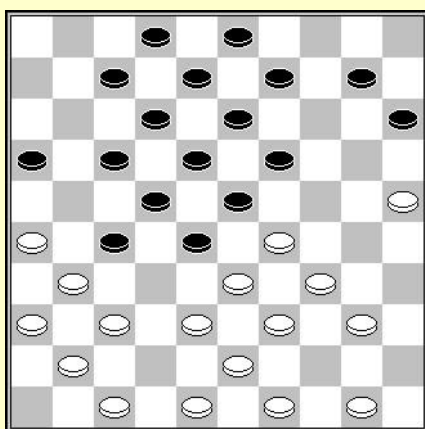
D5 : wit aan zet

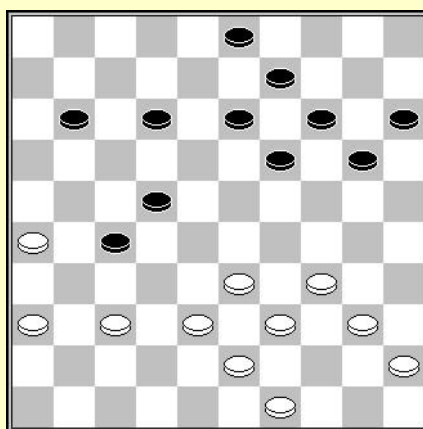
D6 : zwart aan zet

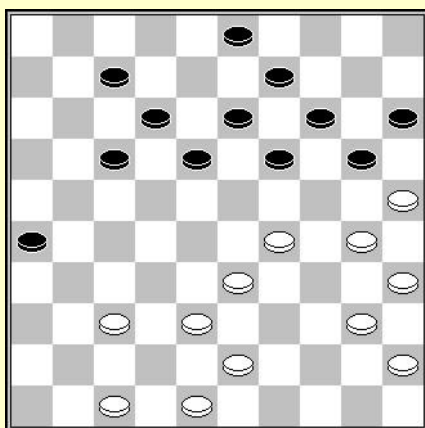
D7 : wit aan zet

D8 : wit aan zet

D9 : wit aan zet

D10 : wit aan zet

Oplossingen :

D1 : Een ultra klassieke combinatie, maar steeds verrassend.
37-31(26x37) 32x41 (23x21) 34-29 (18x27) 29x7

D2 : Piet ROOZENBURG – Dammis van der STAAY (NI kamp. 1948)
Door te redeneren kom men erg makkelijk tot de oplossing. Damzet naar 5 of 2 ?
Als het naar veld 2 is volstaat startveld 44 perfect. Het volstaat om zwarte schijven op 28 en 39 te krijgen.
28-23 (19x30) 37-31 (26x28) 40-34 (30x39) 44x2

D3 : Pieter BERGSMA – F. MULDER (Fri-Gro, 1946)
Normaal gezien geen probleem voor de slagzet 48x10
34-30 (25x34) 28-22 (17x37) 42x31 (21x43) 48x10

D4 : Aleksej DOMCHEV – Y. LEIKIN (EDC Internet Cup Finale, 2004)
Niet onmiddellijk een slagzet zichtbaar. Men dient te beginnen met mentaal schijven te offeren en zien of daarvan profijt is te trekken.
31-27 (22x33) 24-20 (25x14) 44-40 (35x44) 50x10

D5 : Een zuivere coup royal :
27-22 (18x27) 32x21 (23x34) 44-40 (17x26) 40x16

D6 : Stanislas BIZOT – Marius FABRE (Parijs-kamp. 1935)
Met een voorpost op veld 22 moet het mechanisme van een dam te geven een reflex worden. Het voorzien van de slag 25x41 is minder evident.
(29-34) 40x29 (13-18) 22x2 (12-17) 2x30 (25x41)

D7 : Eindslag naar veld 10. Er ontbreekt enkel een schijf op 36 om zo ver te raken.
35-30 (25x34) 44-39 (34x32) 31-27 (22x31) (26x10)

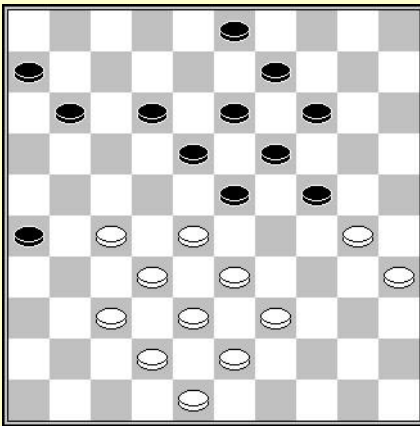
D8 : Joop ROEDOLPH – Cock van WIJK (NI kamp. T 1e klasse A, 1993)
Damzet naar 5. Men dient schijf 23 te verwijderen en vervolgens aan de techniek van de coup parallèle te denken.
34-30 (23x45) 38-32 (27x29) 39-33 (28x39) 43x5

D9 : De slag 36x16 lijkt de meest denkbare. De zwarte schijf 27 verwijderen en een zwarte schijf naar veld 31 brengen, zijn de 2 moeilijkheden die overwonnen moeten worden.
38-32 (27x29) 34x23 (19x28) 39-33 (28x48) 49-44 (48x31) 5. 36x16

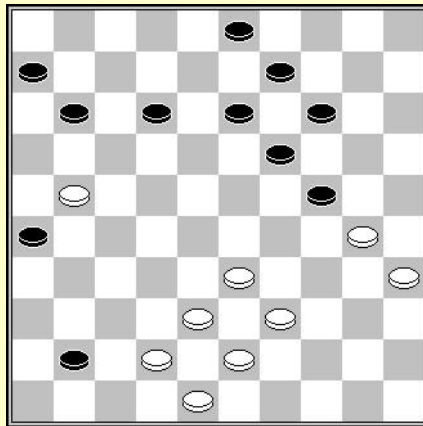
D10 : Wim van der SLUIS - Viacheslav SHCHEGOLEV (Suiker GMA, 1971)
Hoe een dam te maken op veld 2 ?
37-31 (26x37) 48-42 (37x28) 29-23 (18x29) 30-24 (19x30) 35x2

De coup Springer

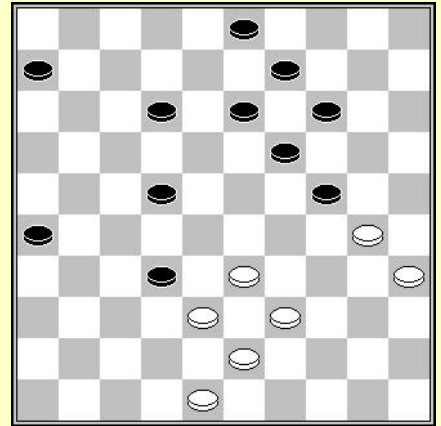
De coup Springen is een combinatie in 5 tijden die voorkomt op het einde van het middenspel van een klassieke partij. Bénédictus Springer voerde deze combinatie uit tijdens het wereldkampioenschap 1928 tegen Alfred Molimard.

Wit aan zet

Wit aan zet

Wit aan zet

Deze combinatie is erg onverwacht omdat de eindslag 38x7 in het 3de diagram zelden voorkomt. Meer nog de schijf op 12 maskeert deze slag. Deze combinatie dient men te kennen daar, tijdens een partij men vaak het risico loopt eraan voorbij te gaan.

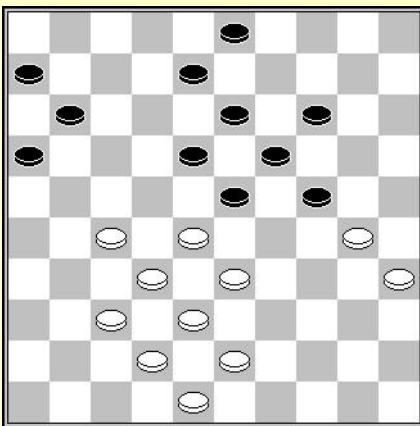
Oplossing :

Fase 1 : 27-22 (18x27) 32x21 (23x41) [dit slaan van 2 schijven is de sleutel van het mechanisme]

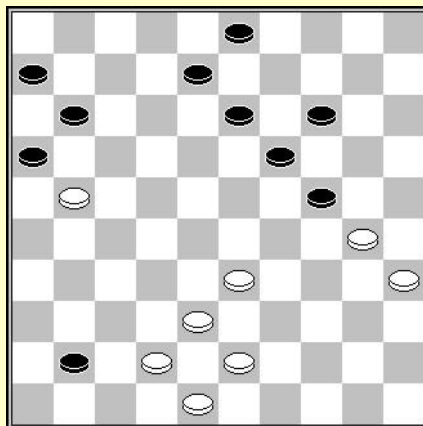
Fase 2 : 21-17 (ad lib)

Fase 3 : 42-37 (41x32) 38x7

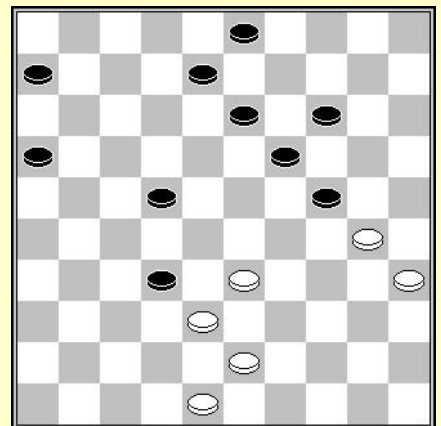
De coup Springer komt tevens voor met een nog spectaculairder slagzet :

Wit aan zet

Wit aan zet

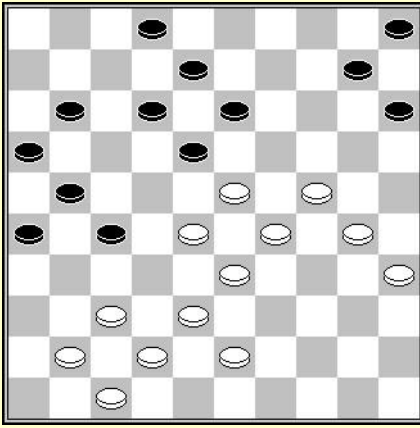

Wit aan zet

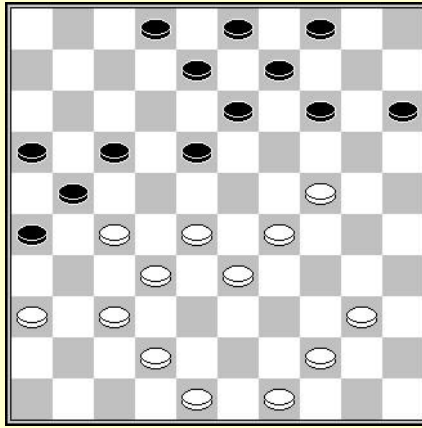
De combinatie baseert op hetzelfde mechanisme als hier voor. Enkel de eindslag van het 3de diagram is anders. Het is deze tweede vorm van de combinatie die Springer realiseerde in zijn partij.

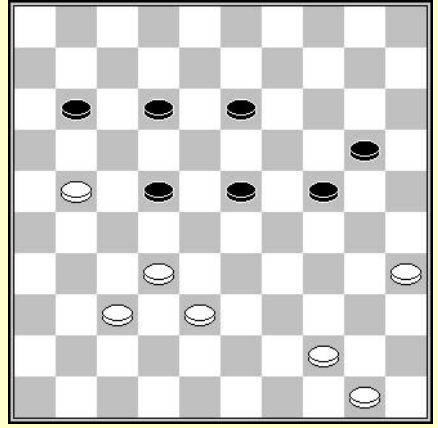
Combinaties in 4 en 5 tijden

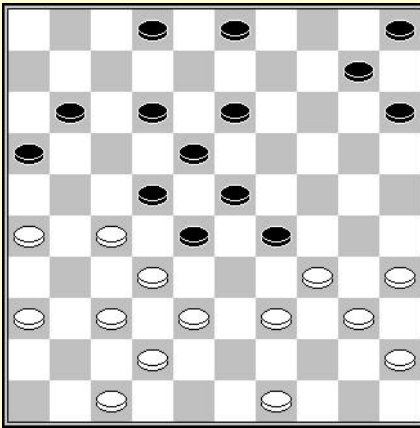
D1 : zwart aan zet

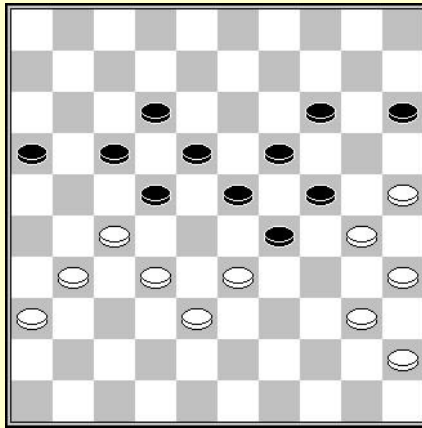
D2 : zwart aan zet

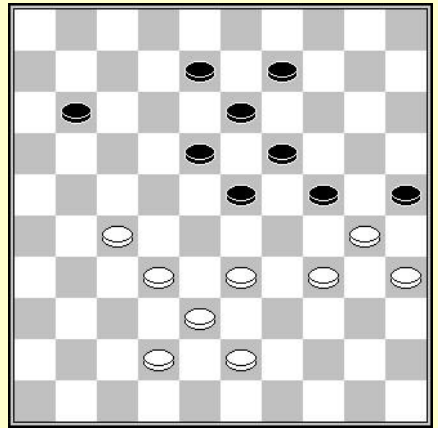
D3 : wit aan zet

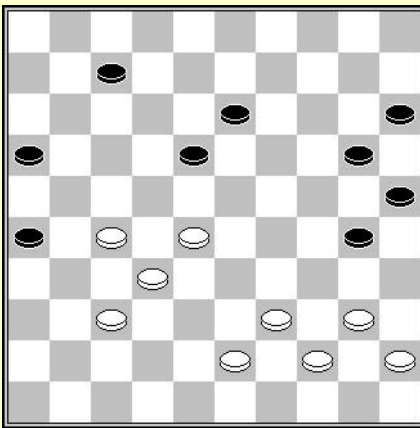
D4 : wit aan zet

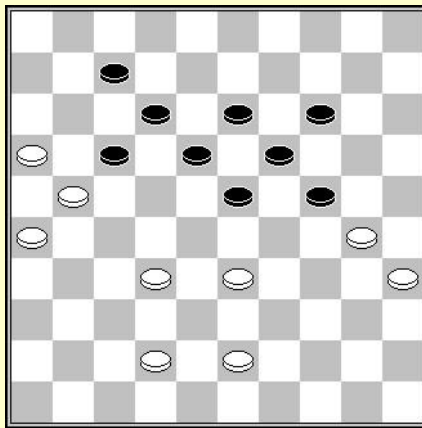
D5 : wit aan zet

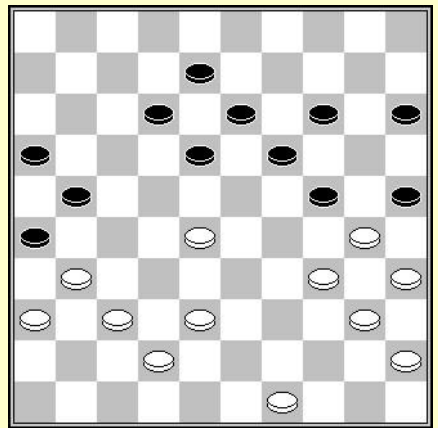
D6 : wit aan zet

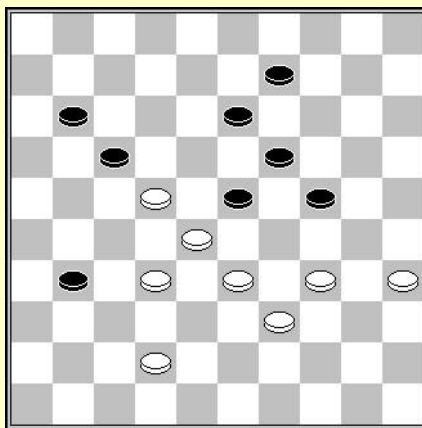
D7 : wit aan zet

D8 : zwart aan zet

D9 : wit aan zet

D10 : wit aan zet

Oplossingen :

D1 : Arie BOM – Fred IVENS (VDK, 1969)

De slag 21x25 ligt voor de hand. Het volstaat om schijf 23 te verwijderen. Het geven van een dam is de oplossing.

(12-17) 23x3 (27-32) 38x27 (21x25) 3x21 (16x27)

D2 : KAPLAN (Vladimir) - STEPANOV,I. (URS-ch sf Niznij-Tagil, 1967)

Deze slagzet kan men niet zo makkelijk voor de geest halen. Naar 45 slaan lijkt haast onmogelijk. Men dient hier dus de hersenen aan het werk te zetten tot "eureka".

(18-23) 28x10 (9-14) 10x19 (17-22) 27x9 (3x45)

D3 : Rob GEURTSEN – Bernard LEMMENS (Bel-Nld, 1983)

In principe, geen probleem, enkel een beetje concentratie

32-27 (22x33) 35-30 (24x35) 44-40 (35x44) 48.50x6

D4 : Wim de JONG – Joop ANSEMS (NI kamp, 1943)

Een erg simpele soort combinaties als men denkt aan de slag 26x6. In 2 tijden, 3 zetten, verplaatst men de zwarte schijf 28 en leidt men deze naar veld 21.

37-31 (28x48) 34-30 (48x25) 40-34 (25x21) 26x6

D5 : Een ultra klassieke combinatie :

25-20 (14x34) 35-30 (24x44) 33x13 (18x9) 27x49

D6 : Gemakkelijk genoeg, maar men denkt er niet zo dadelijk aan. Onze aandacht gaat naar rechts terwijl de combinatie eindigt aan de linkerzijde.

32-28 (23x21) 34-29 (25x23) 33-28 (23x32) 38x7

D7 : Een combinatie met dubbel dam geven bekend onder de naam coup de l'escalier (val der koningen?)

27-21 (16x49) 40-35 (49x40) 35x24 (20x29) 45x1

D8 : Jean TSCHUDIN – Marcel BONNARD (Geneve, 1950)

De redenering kana ls volgt lopen. Indien er een combinatie voor zwart bestaat, besluit men al gemakkelijk dat de stag draait rond de witte schijven 32,33,42,43, maar welk kan het startveld zijn ? Zonder enige twijfel, veld 18 of 19. Welke zijn de witte schijven die kunnen verplaatst worden naar de aansluitende velden 22 en 23 ? Eerst dient men te zoeken hoe een van deze schijven naar daar te krijgen.

(24-29) 33x24 (23-29) 24x33 (7-11) 16x7 (12x1) 21x23 (19x28)

D9 : De insluiting van de rechtervleugel door het centrum ligt vaak aan de oorsprong van mooie combinaties. Hier is de bedoeling een slag 40x7 uit te voeren. Hiervoor is het nodig schijf de zwarte 18 en de witte schijf op 34 van hun plaats te krijgen. De hielslag is het aangewezen wapen.

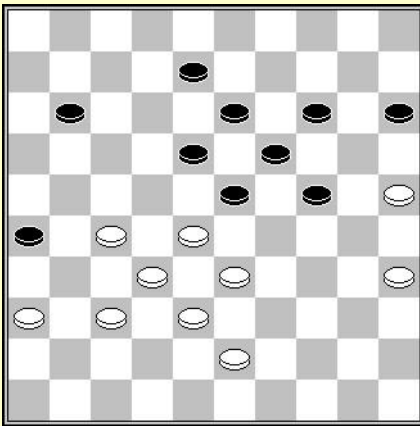
37-32 (26x48) 28-22 (18x27) 49-43 (48x39) 34x43 (25x34) 40x7

D10 : Een zeer mooie hielslag. Deze combinatie is een beetje verwarrend door het mechanisme.

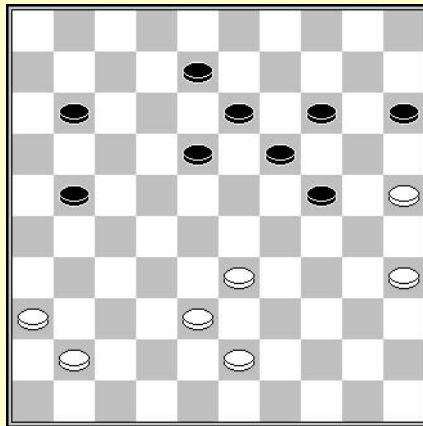
42-37 (31x42) 34-29 (23x43) 33-29 (24x33) 28x37 (17x28) 32x3

De coup Avid

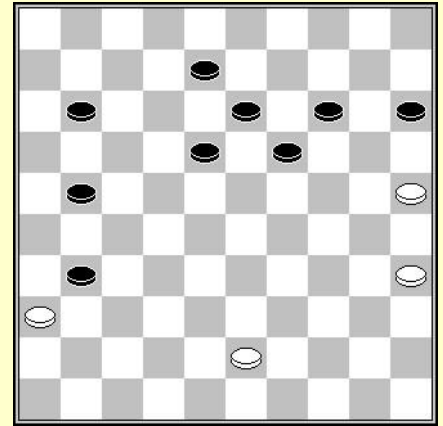
De coup Avid is een combinatie in 5 tijden die voorkomt in het einde van het middenspel van een klassieke partij. Het mechanisme baseert op een hielslag. De afwikkeling is redelijk verwarrend. Het is nuttig om dit te kennen.

Wit aan zet

Wit aan zet

Wit aan zet

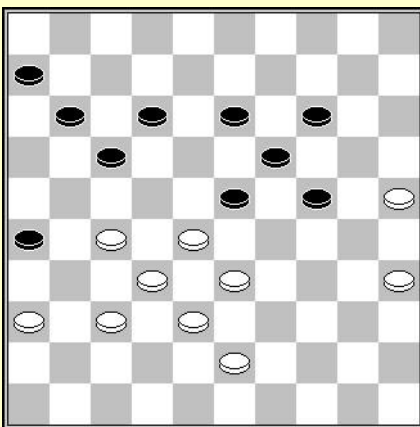
De slag van het 3de diagram is niet evident om te ontwaren. De route van schijf 24 en 31 is verrassend.

Oplossing :

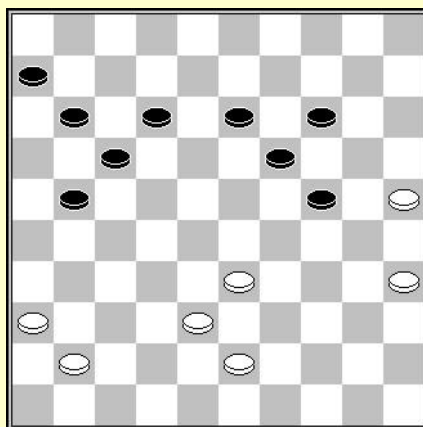
37-31 (26x37) 32x41 (23x21) diagram 2

33-29 (24x42) 41-37 (42x31) 36x7

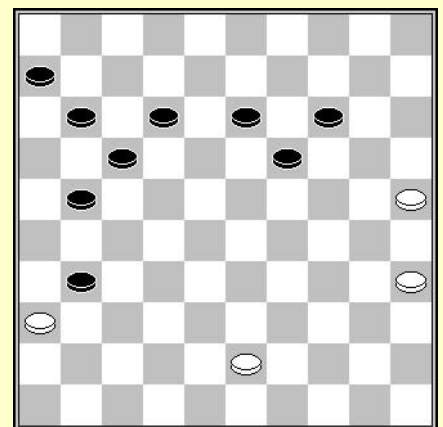
De coup Avid komt ook voor met een meer spectaculaire slagzet :

Wit aan zet

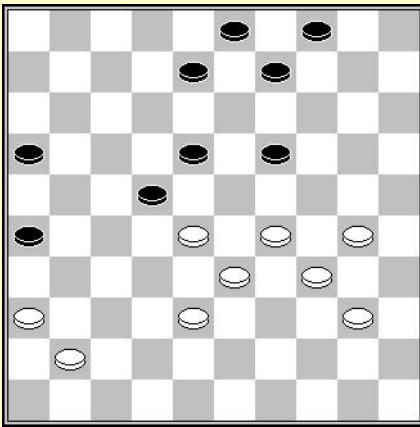
Wit aan zet

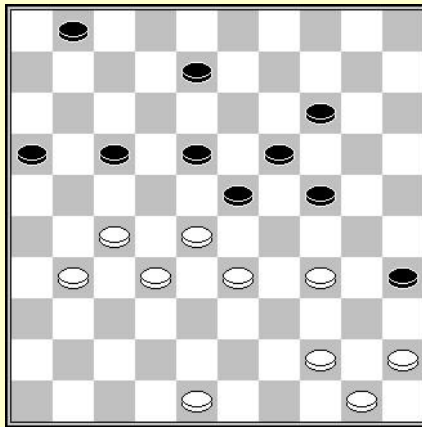
Wit aan zet

De combinatie berust op hetzelfde mechanisme als in vorig voorbeeld. Enkel de eindslag in het derde diagram is anders.

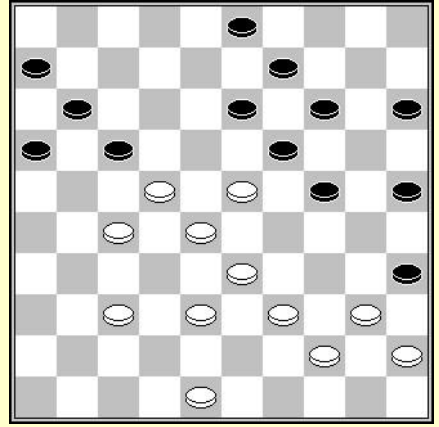
Combinaties in 4 en 5 tijden

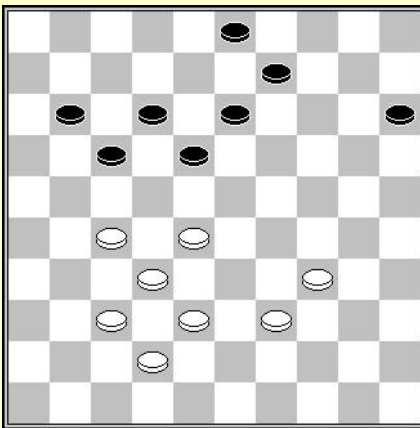
D1 : zwart aan zet

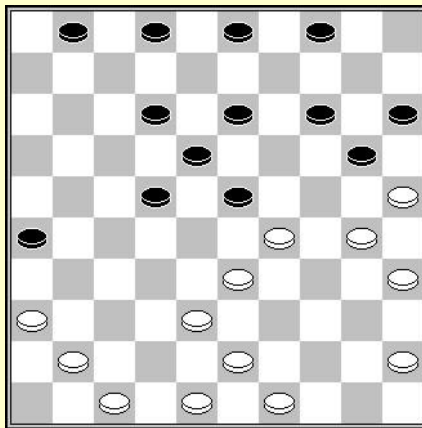
D2 : wit aan zet

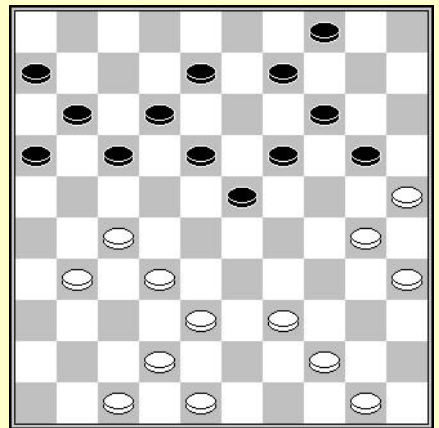
D3 : zwart aan zet

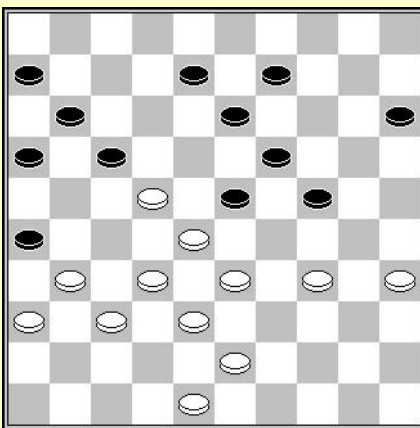
D4 : wit aan zet

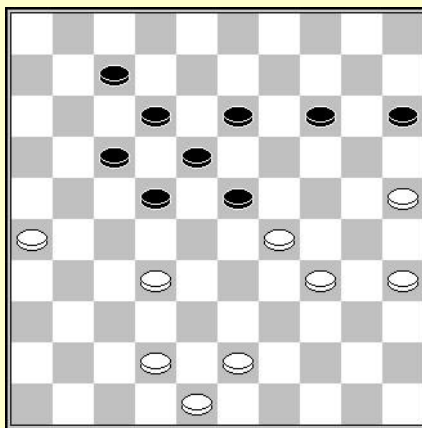
D5 : wit aan zet

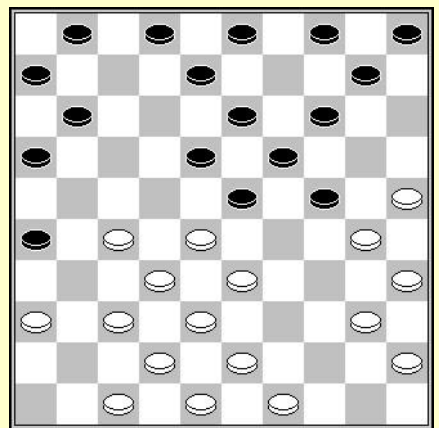
D6 : wit aan zet

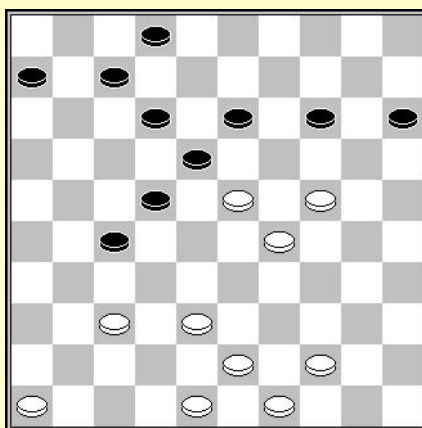
D7 : wit aan zet

D8 : wit aan zet

D9 : wit aan zet

D10 : wit aan zet

Oplossingen :

D1 : Aleksandr VERETE - Moisej STANOWSKI (Urs kamp. 1956)

De aanval levert zwart een vrij tempo op. Een slagzet eindigend op veld 43 of 44 lijkt voor de hand te liggen. Met het idee van de slag 3x43 zou een beetje redeneren de oplossing moeten opleveren. (8-13) 28x17 (26-31) 36x27 (19-24) 30x8 (3x43)

D2 : Nina JANKOVSKAJA-HOEKMAN – Heike VERHEUL (WMSG 2008)

De redenering is als volgt. Door de gaten in de zwarte stand te beoordelen, lijken veel slagzetten mogelijk. Het is dus belangrijk te concentreren om een mogelijk startveld. Het betreft een vast veld of een mobiel punt door het hebben van een vrij tempo, of een plakker. Een snel onderzoek van de mogelijkheid voor het offeren van schijven, blijkt dat het onmogelijk is een vrij tempo te creëren en nog minder ergens een plakker te kunnen doen. Dus moeten we uitgaan van een vast startpunt. Het kan dus enkel gaan om veld 45 of 50. Indien het veld 45 is moeten we een slag naar veld 3 zoeken. Indien het veld 50 is, moeten we kijken voor een slagzet naar veld 10. Een zwarte schijf naar 34 brengen is niet zo moeilijk. Schijf 19 verwijderen kan met een meerslag. 34-29 (23x34) 28-23 (19x26) 44-40 (35x44) 50x10

D3 : Oscar VERPOEST – Piet ROOZENBURG (Antwerpen, 1954)

Een onverwachte combinatie. Het mechanisme steunt op het dam geven en op een hielslag. 2 bekende thema's, maar steeds verrassend. (14-20) 23x14 (13-18) 22x4 (20x9) 4x30 (25x41)

D4 : Een slag eindigend op veld 6. Het enige beschikbare startveld is 28. Om een schijf op veld 23 te krijgen is er slechts een methode, dam geven.

27-21 (17x26) 37-31 (26x48) 34-29 (48x23) 28x6

D5 : Viktor GALPERIN – Rob Clerc (NI kamp. open, 12-07-1979)

De zwarte aanval zorgt voor een vrij tempo. Het is altijd moeilijk om de eerste zet van een combinatie te vinden. In deze stad is het duidelijk dat de slag op veld 10 moet eindigen. Wat kan het startpunt zijn? Op de 1ste, 3de of 5de lijn? Vast of mobiel? 2 velden komen in aanmerking als startpunt, het vaste veld 30 of het mobiele 37. In het tweede geval dient men gebruik te maken van een plakker.

30-24 (23x34) 43-39 (34x32) 41-37 (20x38) 37x10

D6 : Een damzet naar veld 2. Normaal gezien niet erg ingewikkeld.

30-24 (20x29) 27-21 (17x28) 39-33 (28x39) 44x2

D7 : Met een beetje ervaring kan men een eindslag 32x.. ontwaren.

De opstelling 22-28-32-37, met een zwarte schijf op 17 laat ons een hielslag vermoeden. Men dient dus schijf 23 te verwijderen en een zwarte schijf op veld 28 krijgen.

33-29 (24x42) 34-29 (23x34) 43-38 (42x33) 28x30 (17x28) 32x12

D8 : Johnny RAMDIEN - Bert RAVEN (NI kamp T Hoofdklasse, 1991)

Wanneer men schijf 17 verwijdert kan men een slag zien rond de schijven 12-13-14-22-23. Het enige startpunt om deze slagzet uit te voeren is schijf 48. Men dient dus een manier te vinden om twee zwarte schijven op 32 en 33 te plaatsen.

26-21 (17x26) 25-20 (15x33) 32-28 (23x32) 43-38 (ad lib) 48x10

D9 : H. van SILFHOUT – Joop de VRIES (NI kamp. 1960)

Men vindt hier een coup Springer

27-22 (18x27) 32x21 (23x41) 21-17 (11x22) 42-37 (41x32) 38x29

D10 : Henk LAROS – Piet BEERS (NI kamp 1949)

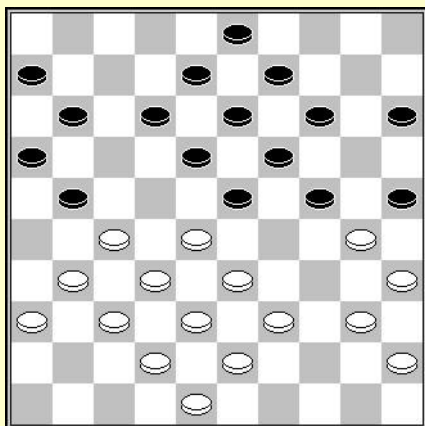
De schijven 12-13-14-17 staan op een lijn voor een slagzet. Startveld kan enkel veld 39 zijn. Het geven van een dam en een vrij tempo zijn de mechanismen voor deze combinatie.

37-31 (27x36) 46-41 (36x47) 43-39 (47x33) 39x10 (15x4) 23x1

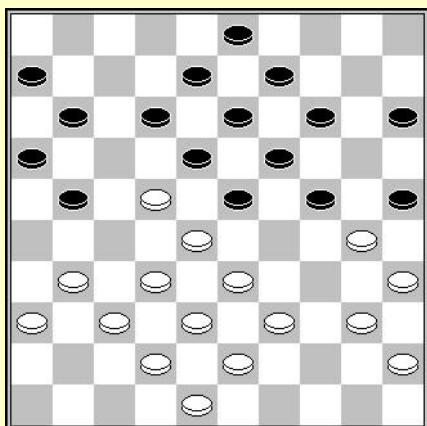
De haakslag (coup de croc)

De haakslag is een combinatie in 4 of 5 tijden met meerdere slagmogelijkheden. Deze combinatie wint een schijf hoe er ook geslagen wordt. Deze slag lijkt een beetje op een "vork" bij het schaken.

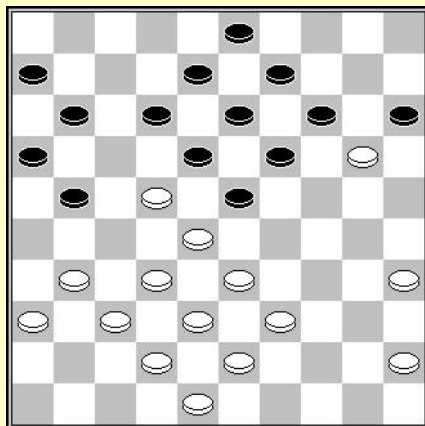
Enkele karakteristieke voorbeelden :

Wit aan zet

Zwart aan zet

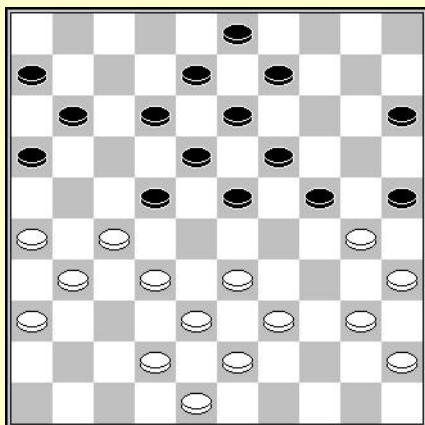
Zwart aan zet

De aanval van zwart laat wit toe eender welke zet te doen.

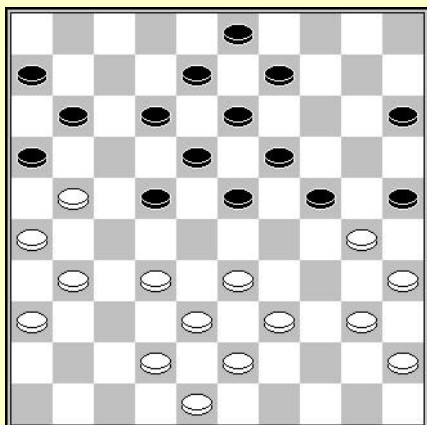
De eerste zet is 27-22, stand van het 2de diagram. Deze zet is natuurlijk verrassend. Het laat een eerste keuze van slaan toe. (18x27) is duidelijk de slechtste optie, omdat dit gevogd wordt door 31x22 (25x34) 40x7 (11x2) 28-23 (19x28) 33x31 met 2 schijven winst.

Door anders te slaan, (25x34) 40x20, komen we bij het 3de diagram waar zwart opnieuw kan kiezen uit twee slagen. Maar beide laten een schijfwinst toe door 22-17 (11x22) 28x26.

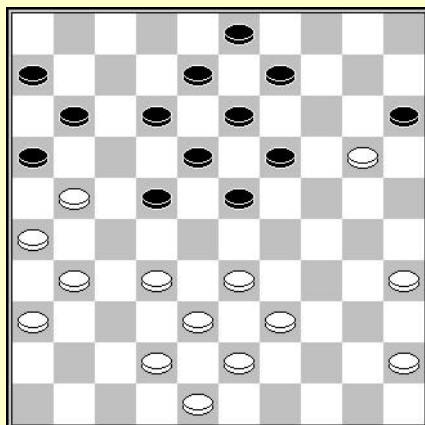
De haakslag kan ook voorkomen in dit soort situaties :

Wit aan zet

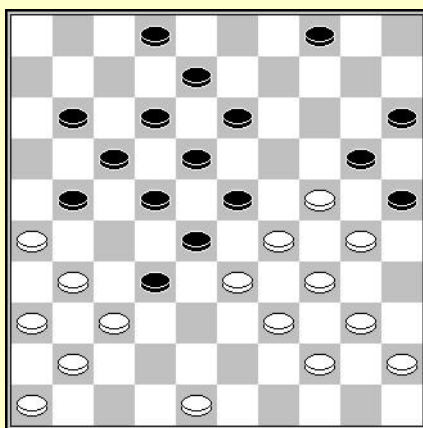
Zwart aan zet

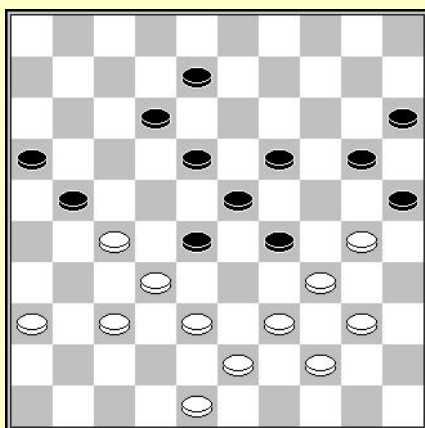
Zwart aan zet

Met een zelfde principe wint wit een schijf door 27-21, daar het vervolg 21-17 (12x21) 26x28 niet kan ontlopen worden.

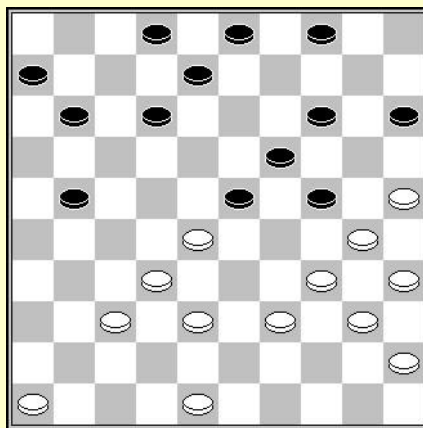
Combinaties in 4 en 5 tijden

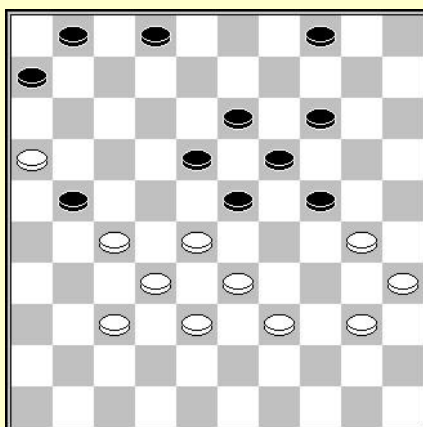
D1 : wit aan zet

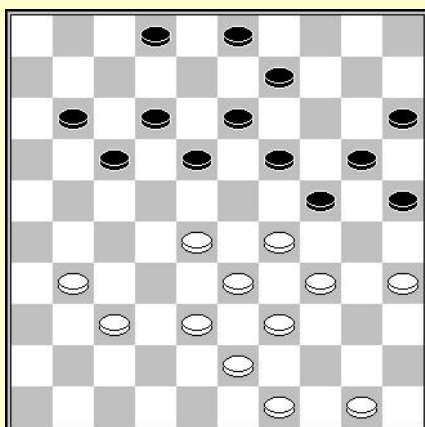
D2 : wit aan zet

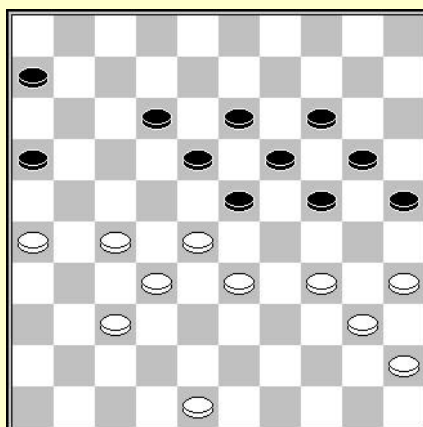
D3 : wit aan zet

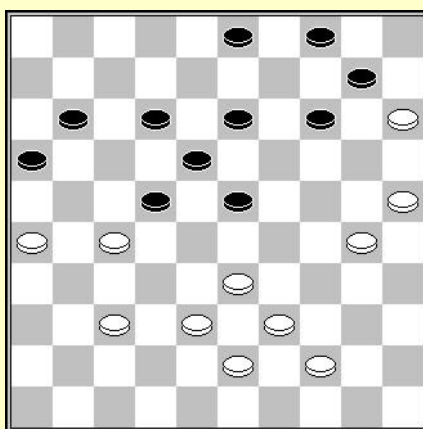
D4 : zwart aan zet

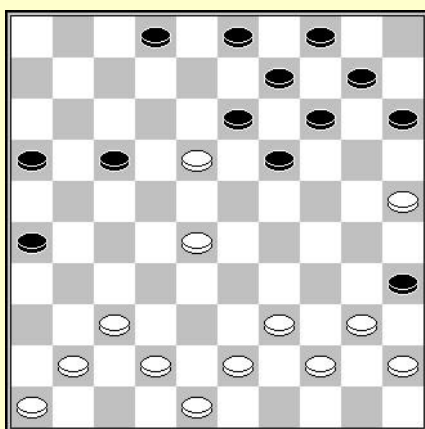
D5 : wit aan zet

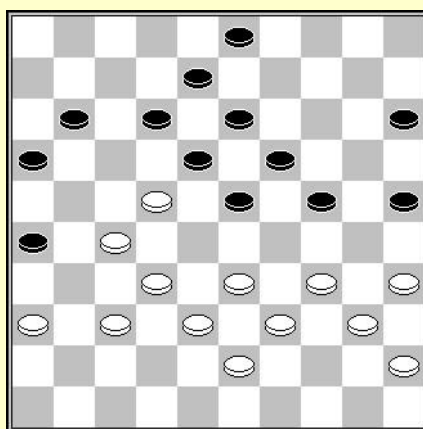
D6 : wit aan zet

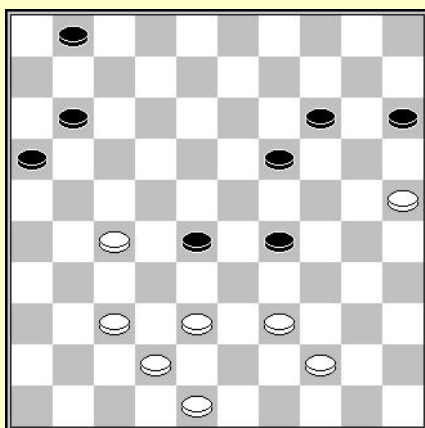
D7 : wit aan zet

D8 : wit aan zet

D9 : wit aan zet

D10 : zwart aan zet

Oplossingen :

D1 : Een slag beginnend op 29 lijkt het meest waarschijnlijk. Men dient een manier te vinden om schijf 18 van plaats te krijgen.

24-19 (13x35) 31-27 (22x42) 33x13 (8x19) 29x47

D2 : Een damzet 35x2 na het geven van dam.

38-33 (29x49) 40-35 (49x29) 30-24 (19x30) 35x2

D3 : Een zeer originele combinatie gebaseerd op de meerslag.

25-20 (14x25) 34-29 (24x31) 39-33 (25x34) 40x16

(uit de Masterclass door Anatoly Gantwarg – variant uit een partij A. GEORGIEV - A. SHVARTSMAN).

D4 : Op het thema van een combinatie van Alexander FOURMAN tegen Alexander VERKHOVYKH (Moscow - Leningrad, 27-04-1990)

Een mooie combinatie met de slag 1x45. Men moet een witte schijf naar 22 brengen gebruik makend van de meerslag, en schijf 32 verwijderen.

(18-22) 27x18 (21-27) 32x21 (6-11) 16x7 (1x45)

D5 : J. SLUITER – A. MIEDEMA (HDC Haarlem oc, 09-12-1940)

Een elegante combinatie die aan de aandacht kan ontsnappen. De slag is natuurlijk 39x6. De eerste zet is onverwacht. Het vervolg is standard.

28-22 (18x36) 29-23 (19x28) 33x22 (17x28) 34-30 (25x34) 39x6

D6 : De eindslag zit redelijk verborgen. Het betreft de slag 26x10. Men komt deze niet zo vaak tegen, het is daarom dat men hem ook niet zo makkelijk leert. Langs de andere kant is het berekenen erg omvangrijk om de slag te ontdekken. Toch is de afwikkeling van de combinatie erg logisch.

Fase 1 : 27-22 (18x29)

Fase 2 : 37-31 (23x32) 34x23 (19x28)

Fase 3 : 31-27 (32x21) 26x10

D7 : Wim RUSTENBURG – C. SUYK (NI kamp 1937)

Een slag naar veld 6 lijkt de oplossing. Vertrekpunt is ofwel schijf 26 ofwel schijf 39. De aanval op de 2 schijven opent perspectief op een plakker of een vrij tempo. Geen andere mogelijkheid dan mentaal alle mogelijkheden te berekenen.

38-32 [het goede vrije tempo] (22x42) 32-28 (23x32) 33-28 (32x23) 43-38 (42x33) 39x6

D8 : R. MEERBEEK – A. POELSTRA (Javaanse Jongens, 1991)

Hier lijkt een damzet naar 5 mogelijk op voorwaarde dat men een zwarte schijf op 28 kan krijgen en schijf 14 kan verwijderen. De aanval van zwart biedt een vrij tempo waar wit dankbaar gebruik van maakt.

Positioneren : 28-22 (17x28)

Vorbereiding : 40-34 (13x22) 34-30 (35x24) 25-20 (14x25)

Afwikkeling : 37-31 (26x37) 41x5

D9 : H. DENTROUX – SAKAYAN (Match Dentrux - Sakayan, 1913)

Een standaard coup philippe :

27-21 (26x28) 33x22 (18x27) 32x21 (16x27) 34-30 (25x34) 40x16

D10 : Lev SLOBODSKOJ – Iser KOUPERMAN (Urs kamp T, 1964)

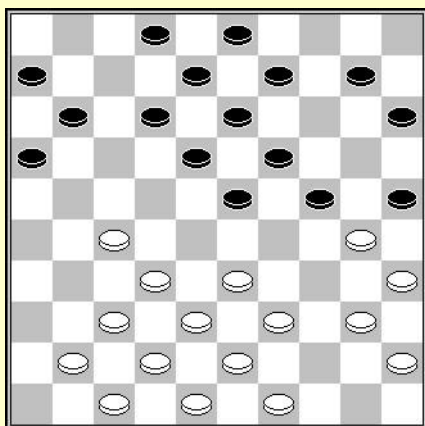
De oplossing berust op een lange fase van voorbereiding om uiteindelijk tot de slag 50x10 te komen : (29-33) 38x29 (19-23) 29x18 (28-33) 39x28 (16-21) 27x7 (1x41)

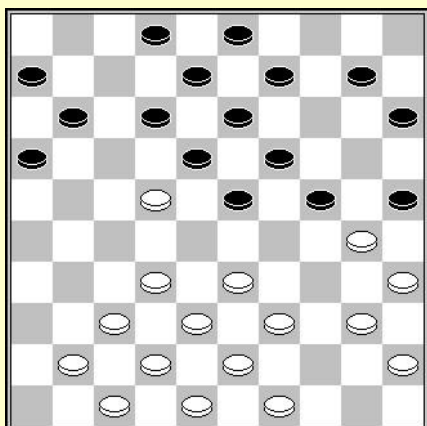
Coup Philippe met slagkeuze

De coup Philippe is een redelijk bekende combinatie. Dat ze ook voorkomt met slagkeuzes is minder bekend.

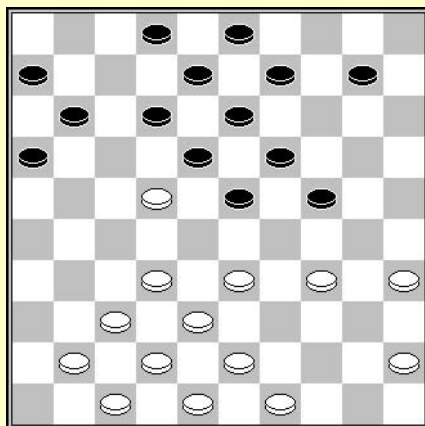
Ziehier enkele karakteristieke voorbeelden :

Wit aan zet

Zwart aan zet

Zwart aan zet

Op de aanval van zwart forceert wit de partij als spelend :

27-22

Dit is de stand van het tweede diagram. Men ziet dat zwart gewongen is te slaan met :

(25x34) 40x20 (15x24)

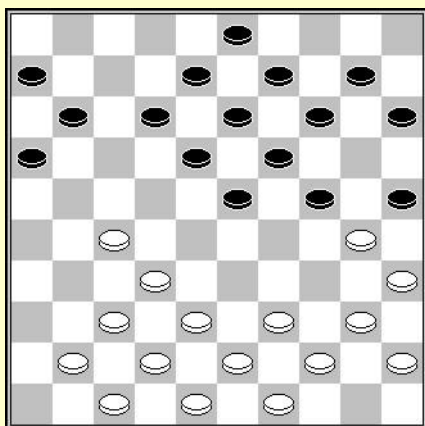
Anders slaan help niet. Wit heeft een vrij tempo om te vervolgen met :

39-34 (18x29) 32x21 (16x27)

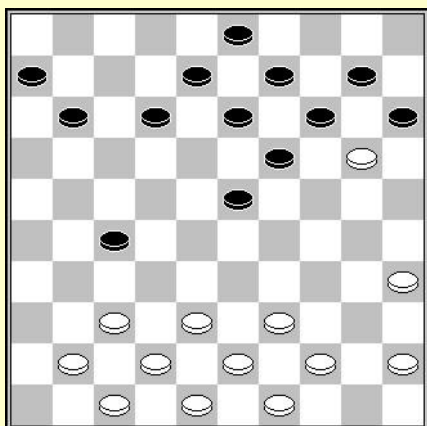
Wit besluit met :

33-29 (24x33) 33x16

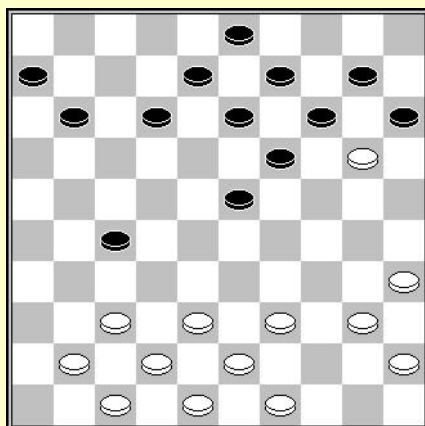
Un autre exemple :

Wit aan zet

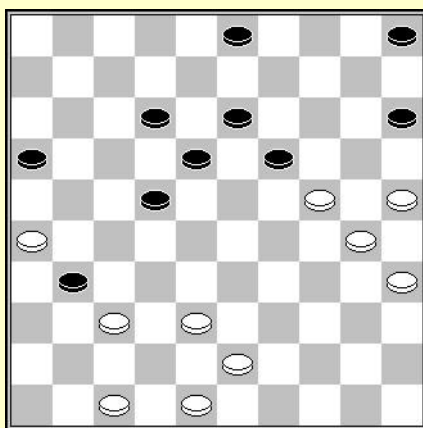
Wit aan zet

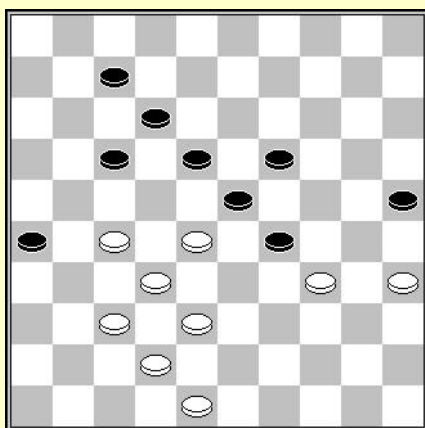
Zwart aan zet

Het begin van de combinatie is gelijk aan vorig voorbeeld, tot aan het 2de diagram.. Wit is dus aan zet en met rekening houden met twee slagen (14x25) en (15x24). Wit speelt dus 44-40 en dwingt zwart om (15x24) te slaan. Hiermee zijn we bij het derde diagram waarin wit 35-30 speelt, en na (24x33) 38x16, is schijf 27 niet te verdedigen.

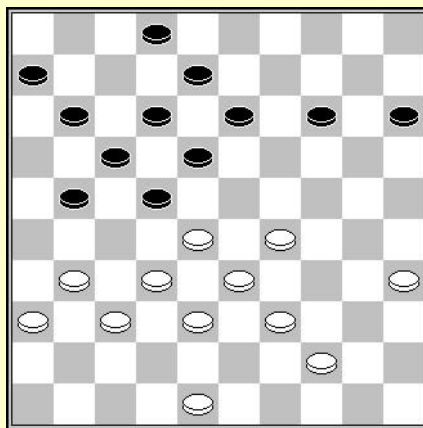
Combinaties in 4 en 5 tijden

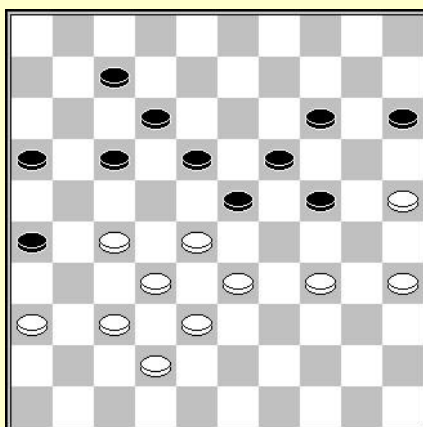
D1 : wit aan zet

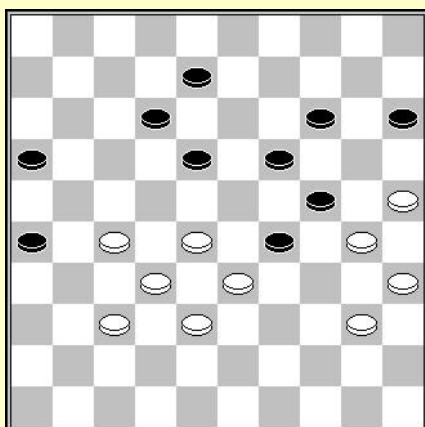
D2 : wit aan zet

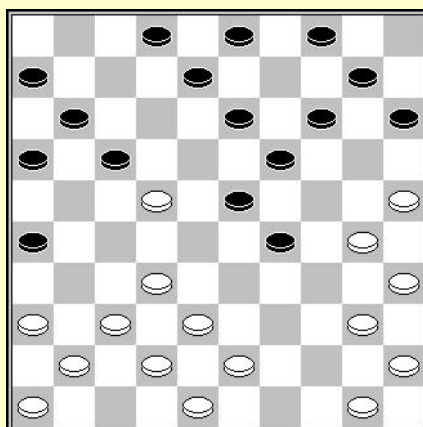
D3 : wit aan zet

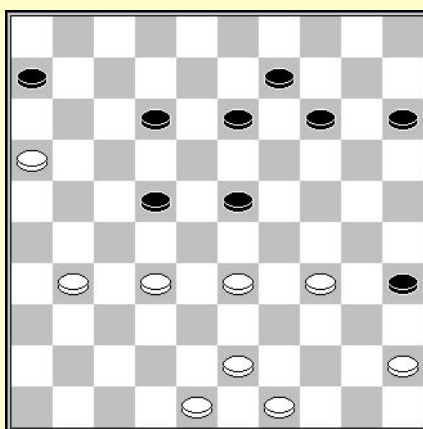
D4 : wit aan zet

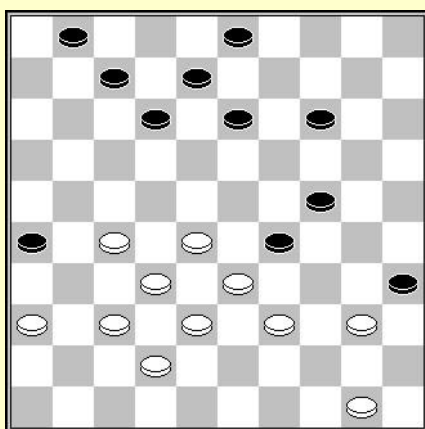
D5 : wit aan zet

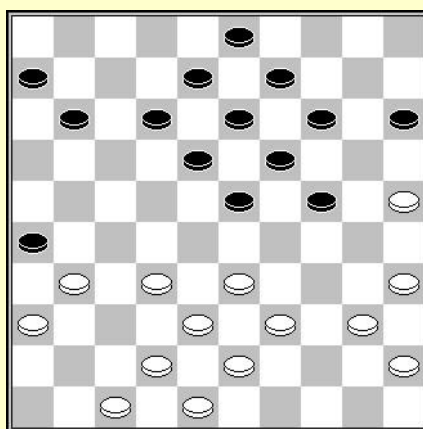
D6 : wit aan zet

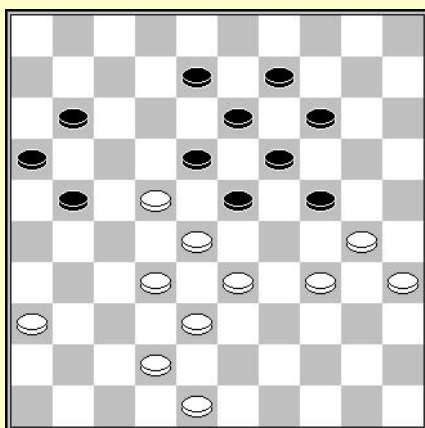
D7 : wit aan zet

D8 : wit aan zet

D9 : wit aan zet

D10 : wit aan zet

Oplossingen :

D1 : Pierre DIONIS – Michel DEYDIER (Fra kamp Exc, 1972)

In principe zouden er geen moeilijkheden moeten zijn om de oplossing te vinden :
25-20 (31x33) 20-14 (19x10) 24-20 (15x24) 30x39

D2 : Een combinatie gebaseerd op dam geven, meerslag en hielslag. Een moeilijke cocktail om zomaar te zien.

38-33 (29x47) 37-31 (26x37) 32x41 (47x30) 35x2

D3 : De slag 36x20 lijkt vanzelf te gaan. Het gebruik van een valluikslag leidt tot het gewenste resultaat.

29-23 (18x29) 33x24 (22x42) 41-36 (42x31) 36x20

D4 : De slag 35x2 lijkt evident. Een zwarte schijf op 30 krijgen blijkt enkel doenbaar door dam te geven. Dient dan enkel nog schijf 24 te laten verdwijnen op het juiste moment.

37-31 (26x48) 33-29 (24x31) 36x27 (48x30) 35x2

D5 : Hoe kunnen we een dam maken op 2? Het volstaat om een zwarte schijf naar 39 te brengen en een andere naar 28.

Oplossing :

Vorbereiding : geen

Positioneren : 28-23 (19x39) 30x10 (15x4) 37-31 (26x28)

Eindslag : 40-34 (ad lib) 35x2

D6 : Cor WESTERVELD – Ramon SAKIDIN (Nho kamp Hoofdklasse, 1992)

Een damzet naar 5 lijkt plausibel. De formatie 36-37-37-41-46 en de aanwezigheid van een zwarte schijf op 26 laten een slag 41x5 vermoeden. Men dient de schijven 14 en 23 te verwijderen.

32-28 (23x32) 38x27 (17x28) 25-20 (14x34) 37-31 (26x37) 41x5

D7 : Rajeev BIHARI - Theo HERMSEN (Gelz kamp 1e klasse, 1997)

Een slag 48x10 waarbij het volstaat de zwarte schijven op hun plaats te zetten om de slag mogelijk te maken.

32-28 (23x32) 34-30 (35x24) 33-29 (24x33) 43-38 (33x42) 48x10 (15x4)

D8 : Anatoli GANTVARG – B. KHAMELIS (Urs-Cup, 1980)

De aanval op de schijf door zwart geeft wit een vrij tempo. Het lege veld 44 doet ons denken aan een valluikslag, met een mogelijke eindslag 50x10

27-22 (35x44) 22-17 (12x21) 28-23 (29x18) 32-27 (21x34) 50x10

D9 : Joop ANSEMS – Menno BANDSTRA (Leeuwarden, 1950)

Een coup Philippe op een aanval van 2 schijven. Alle zwarte schijven zijn goed gepositioneerd. De moeilijkheid uit het brengen van een zwarte schijf naar 34. Schijf 25 is de enige die zichtbaar in aanmerking komt.

25-20 (26x28) 33x22 (14x25) gedwongen 39-34 (18x27) 34-30 (25x34) 40x16.

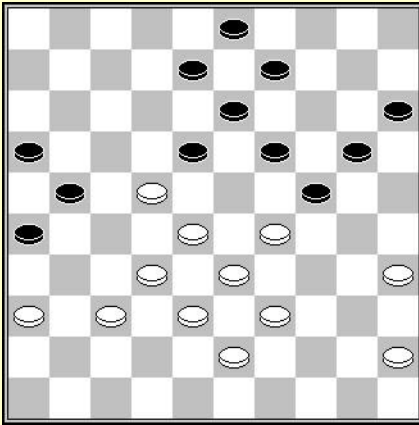
D10 : Een andere coup Philippe na een aanval op een schijf. De oplossing is verrassend, maar erg nuttig om te kennen, daar ze regelmatig voorkomt in een klassieke partij.

22-17   A – (11x22) 28x26

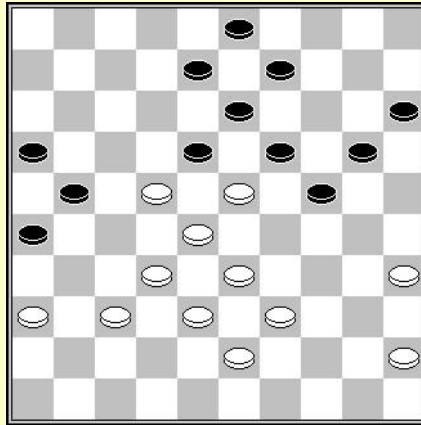
                  B - (21x12) 28-22 (18x27) 32x21 (16x27) 33-29 (24x33) 38x16

De vork

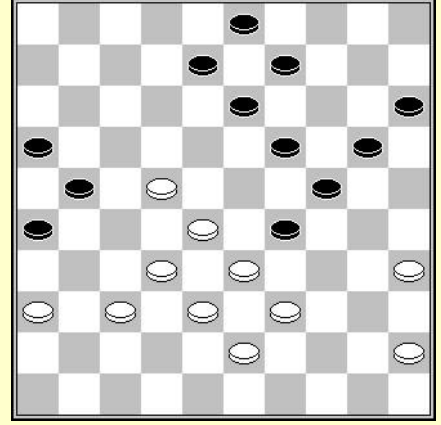
De combinaties waarin men een keuze tussen twee slagen aanbiedt zijn altijd verrassend. Het thema doet denken aan de 'vork' bij schaken. De slagen zijn meestal mentaal al gezien vanuit de beginstand. Wanneer een schijf wordt aangevallen denkt men aan de eerste plaats aan het verdedigen ervan. Het aanbieden van een offer van een andere schijf is voor het minst verrassend en onverwacht. Zie hier een karakteristiek voorbeeld :

Wit aan zet

Zwart aan zet

Wit aan zet

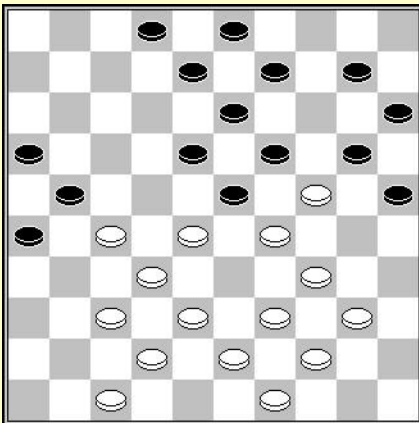
Op de zwarte aanval forceert wit het spel door :

29-23 18x29

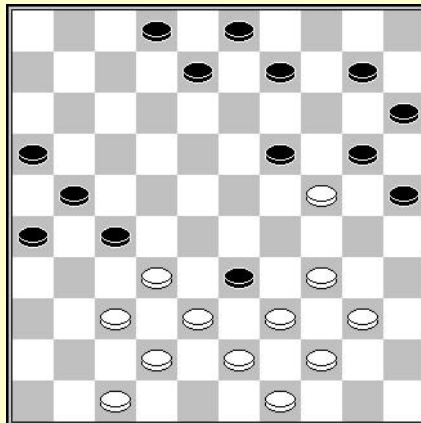
Bij anders slaan wint wit onmiddellijk een schijf door 23x25

22-18 13x22 28x17 21x12 35-30 24x35 33x4

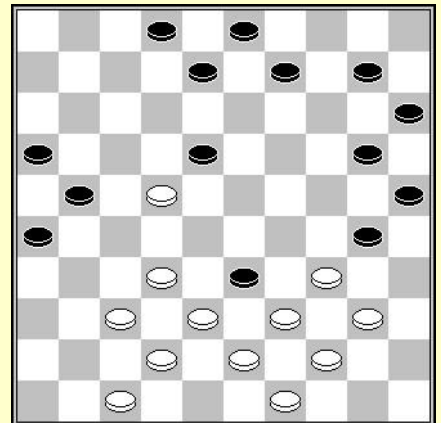
Het volgende voorbeeld is nog meer verrassend :

Wit aan zet

Wit aan zet

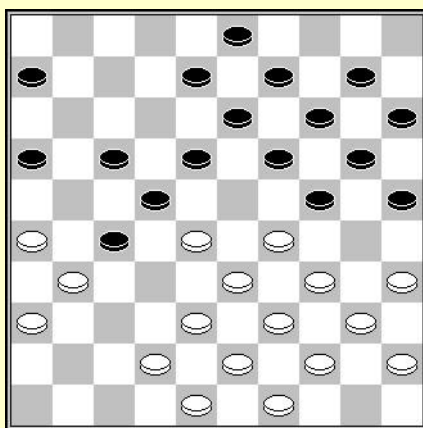
Wit aan zet

In het eerste diagram speelt wit :

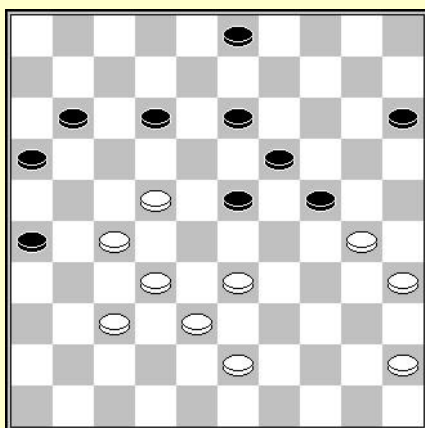
27-22 A – (18x27) 29x18 (13x33) meerslag zie diagram 2

B – (19x30) 28x19 (13x33) meerslag zie diagram 3

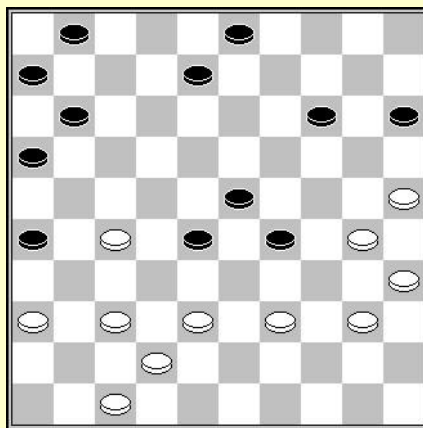
Combinaties in 4 en 5 tijden

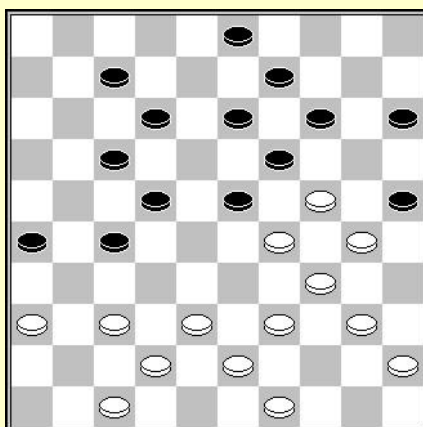
D1 : wit aan zet

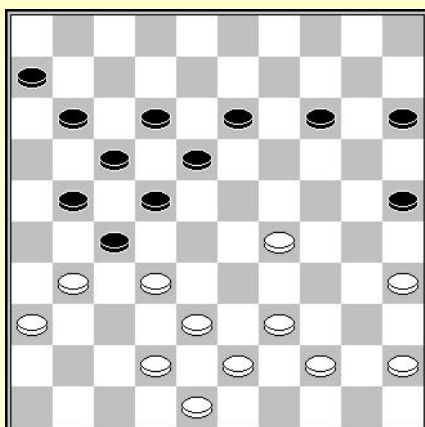
D2 : zwart aan zet

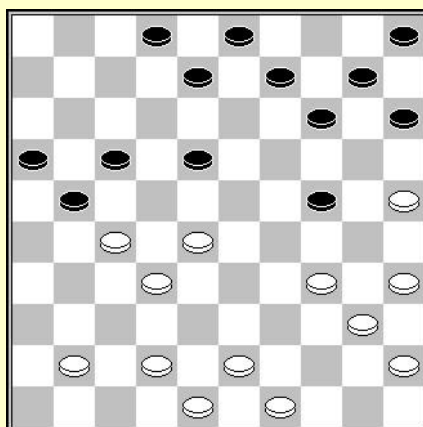
D3 : zwart aan zet

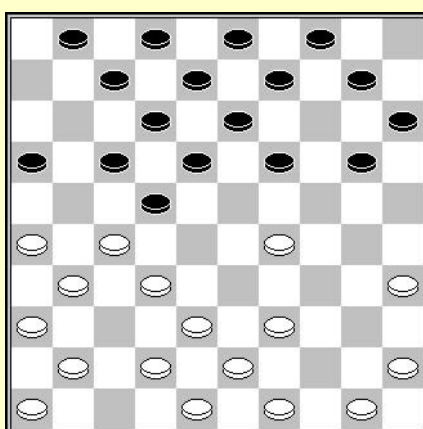
D4 : zwart aan zet

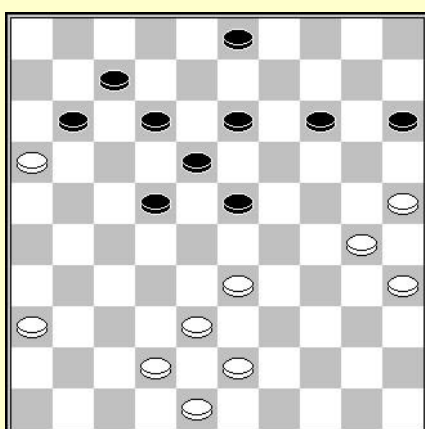
D5 : wit aan zet

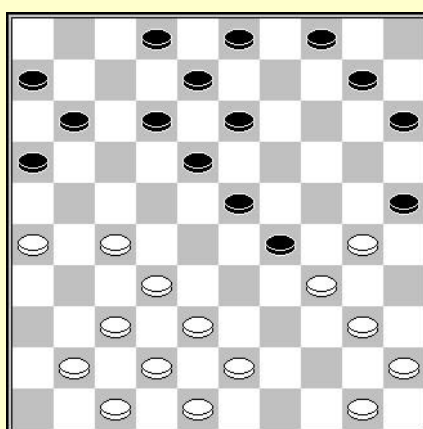
D6 : zwart aan zet

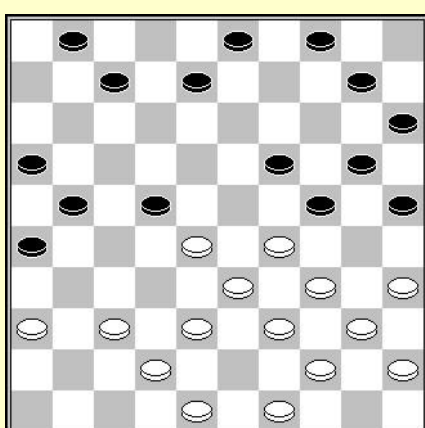
D7 : wit aan zet

D8 : wit aan zet

D9 : wit aan zet

D10 : zwart aan zet

Oplossingen :

D1 : A. HAMBURGER – R. VENEKAMP (NI kamp T, 1919)
28-23 (19x28) 35-30 (24x35) 29-24 (20x29) 34x23

D2 : Een damzet naar 48 gebaseerd op een meerslag en een plakker.
(23-28) 32x14 (11-17) 30x8 (17x48) 8x17 (48x6)

D3 : Hans de KNIKKER – ALATENGHUA (Lishui open 2014)
Men kan vermoeden dat de slagzet eindigt op veld 41 of 45. Het veronderstelde startpunt is veld 50. Rest er alleen nog de schijven op hun plaats te krijgen voor een van de 2 mogelijke slagzetten.
(29-33) 38x18 (28-33) 39x28 (16-21) 27x7 (1x41)

D4 : Marco VERONESI – Erik HOOGENDOORN (Den Haag, 1999)
Een complexe combinatie omdat de oplossing bestaat uit de opeenvolging van 2 slagen. Het mechanisme baseert op een vrij tempo en het geven van dam.
(22-28) 29x18 (13x22) 24x4 (28-32) 37x28 (22x24) 4x31 (26x30)

D5 : Als men schijf 18 verwijdert krijgt men zicht op een mooie slag eindigend op veld 10. De startschijf is waarschijnlijk schijf 36. Men dient enkel te zoeken tussen de verschillende speelbare zetten hoe men een zwarte schijf op veld 31 kan krijgen.
29-23 (18x29) 32-28 (22x33) 31x22 (17x28) 42-37 (33x31) 36x20 – valluikslag.

D6 : Harry VOS – Ton SIJBRANDS (GELO-kamp T 1e klasse, 1996)
Een standard combinatie met dam op 5. De opstelling van de schijven 5-10-14-15 en de aanwezigheid van een witte schijf op 25, moet ons op het spoor zetten
(18-22) 27x18 (17-22) 28x26 (24-29) 34x23 (14-20) 25x14 (10x46)

D7 : I. PRESBURG – A. VISSER (NI kamp T, 1919)
Een damzet naar veld 5, dat is zeker. Het startveld ? Logisch gezien moet dit 43 zijn. Wat ontbreekt er ? Een zwarte schijf op 28 en een zwarte schijf op 29 om de slag uit te voeren door 39-33.
26-21 (17x28) 27-21 (16x27) 29-23 (18x29) 39-33 (28x39) 17.43x5

D8 : Ivan NOVGORODOV – G. USENOV (Yakoetsk, 2001)
Een slagzet eindigend op veld 6, daar kunnen we van uitgaan. Met veld 48 als startpunt lijkt dit wel te kunnen. Er ontbreken slechts twee schijven op 32 en 33 om dit mogelijk te maken.
25-20 (14x34) 43-39 (34x32) 33-28 (22x33) 42-38 (33x42) 48x6

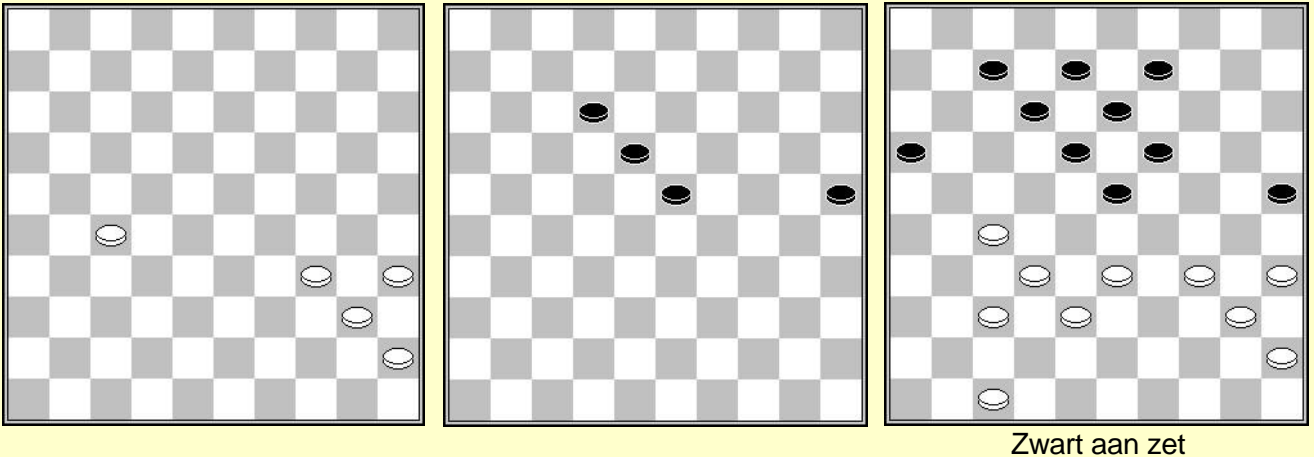
D9 : K. ten BRUGGENCATE – W. ZOMERDIJK (1939)
Een coup philippe gebaseerd op de verwijdering van schijven 16, 18 en 29.
30-24 (29x20) 27-22 (18x27) 32x21 (16x27) 34-30 (25x34) 40x16

D10 : Lykle THIJSSSEN - Alexander SHVARTSMAN (Nijmegen, 1999)
Een kleine onverwachte combinatie, omdat de slag begint op veld nogal zelden.
(21-27) 28x17 (19-23) 29x18 (27-31) 36x27 (7-12) 18x7 (1x41)

De structuren van de schijven gelinkt aan de coup Philippe

Het is interessant om de formatie van de schijven te herkennen die aan de oorsprong liggen van sommige combinaties.

Bijvoorbeeld, de coup Philippe wordt vaak geassocieerd met gelijkaardige schijf opstelling.

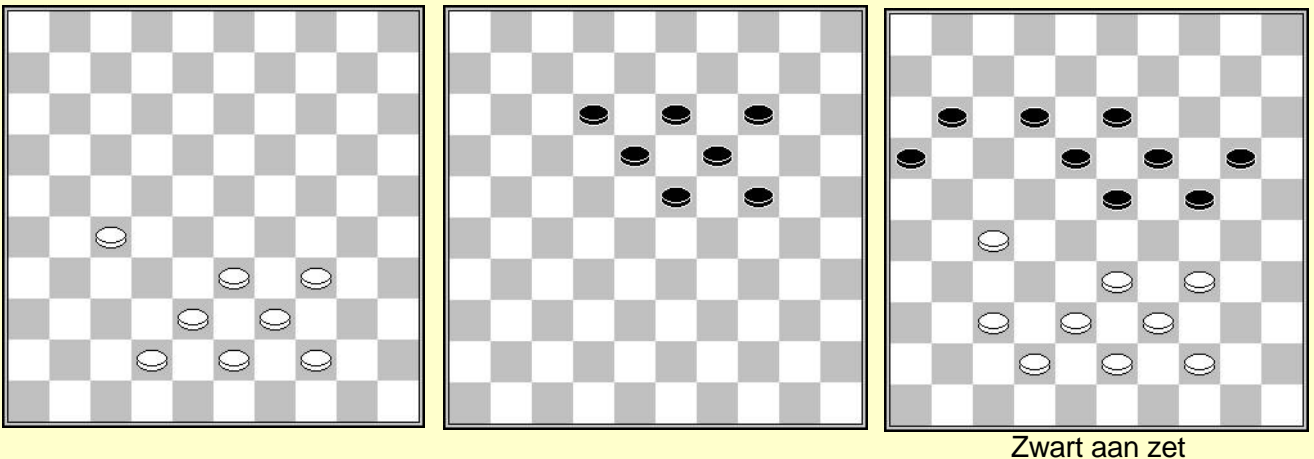
De opstelling van wit 34-35-40-45 is vaak niet erg sterk bij het einde van het middenspel daar dit 4 schijven inhoud op de rechtervleugel. Deze schijven staan niet erg naar voren en nemen dus geen deel aan een eventuele doorgang naar dam. Deze opstelling kan echter soms een actieve rol spelen indien ze samenwerken met een schijf op 27, tegenover een zwarte stand in de aarde van het tweede diagram.

In het derde diagram zien we een voorbeeld :

Zwart kan niet verder met (9-14), noch met (7-11) wegens de coup Philippe 27-22, gevolgd door 34-30.

Indien zwart (12-17) speelt, heeft wit een vernietigende damzet met 34-30 (25x34) 40x29 (23x34) 27-22 (17x39) 38-33 (39x28) 32x1.

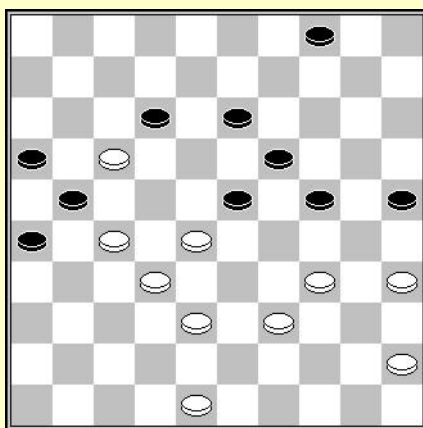
Op (19-24), wint wit direct een schijf door 34-30.

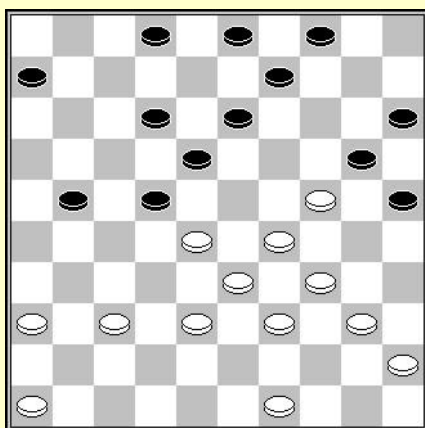
Het eerste diagram toont een karakteristieke structuur voor de controle over het centrum – diagram 2 – waarin de dreigingen van de coup Philippe een bepalende rol spelen. Dit zien we perfect in het derde diagram :

De directe dreiging van de coup Philippe 27-22 en 33-29 kan niet gepareerd worden :
 ... (11-17) 27-22 (17x28) 33x22 (18x27) 34-30 (24x35) 44-40 (38x33) 38x9

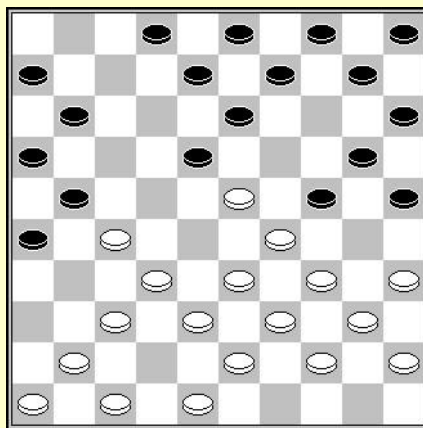
Combinaties in 4 en 5 tijden

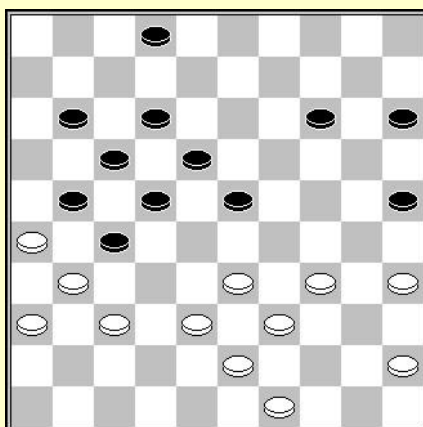
D1 : zwart aan zet

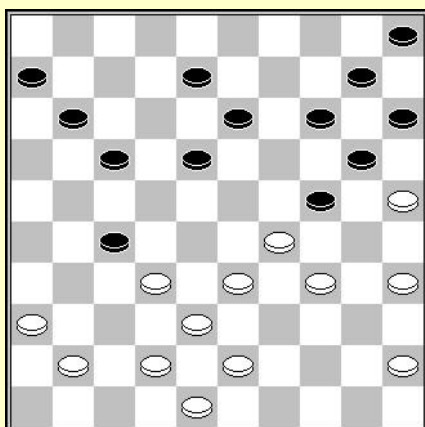
D2 : zwart aan zet

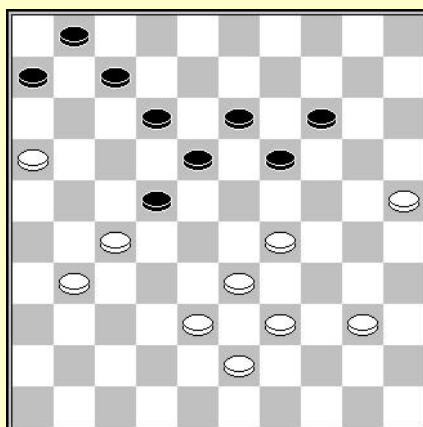
D3 : zwart aan zet

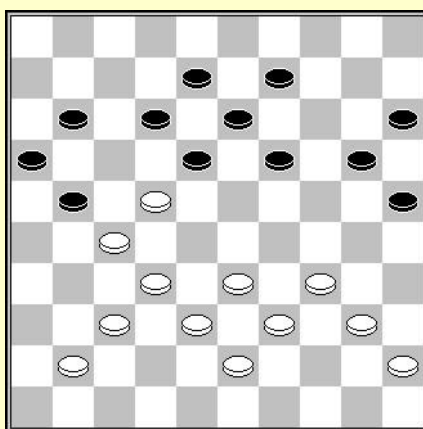
D4 : wit aan zet

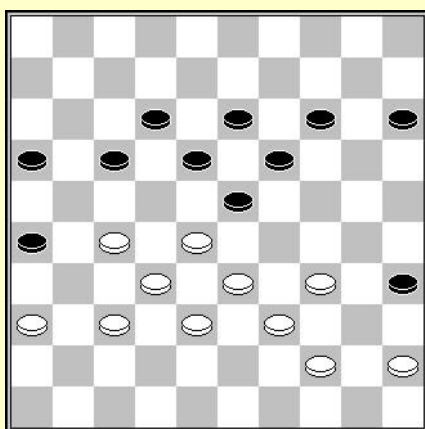
D5 : zwart aan zet

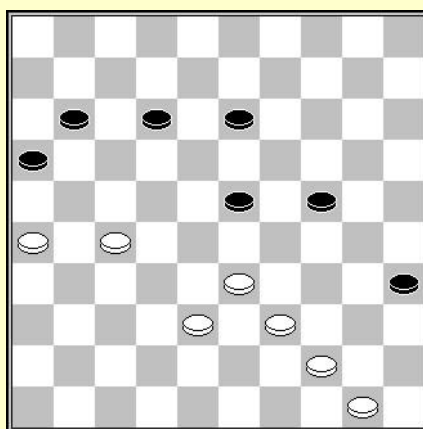
D6 : zwart aan zet

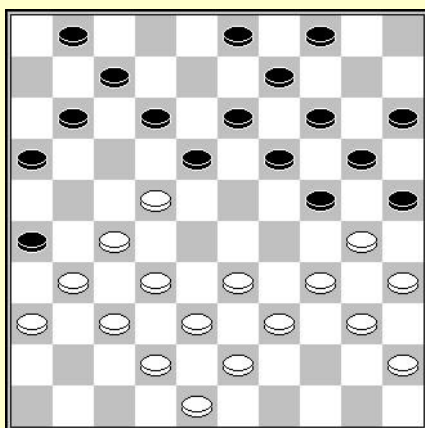
D7 : wit aan zet

D8 : wit aan zet

D9 : wit aan zet

D10 : wit aan zet

SOLUTIONS :

D1 : Anna CHUPROVA - Alexander VERKHOVYKH

In de partij zag zwart de combinatie niet. Er werd 4-9 gespeeld. De combinatie is effectief goed verborgen. Men dient te denken aan meerslagen en een plakker.

(23-29) 34x14 (26-31) 17x30 (31x42) 48x37 (25x43) +

D2 : S. JOESOEPOW. – Jurij KOLODIEV (Urs kamp sf, 1969)

De aanval op 3 schijven is een reden om naar een plakker uit te kijken.

(25-30) 28x19 (18-23) 34x14 (23x41) 46x37 (9x38)

D3 : Fred PASSCHIER – Max SHAVEL (Horizont - PSV Minsk, 1989)

Een eenvoudige combinatie wanneer men denkt aan de slag 24x22. In dit geval dient men enkel schijf 33 te elimineren.

(11-17) 23x12 (13-18) 12x23 (25-30) 34x14 (10x28) 33x11 – meerslag - (24x22)

D4 : Geen probleem met het mechanisme. Het is belangrijk om de 2 opeenvolgende slagen mentaal goed te visualiseren.

34-29 (23x34) 39x30 (25x34) 33-28 (22x42) 31x13 (42x31) 36x18

D5 : Henk GOUDBEEK – Emiel LEIJSER (Huissen oc, 2000)

Een damzet naar veld 46 komt in het vizier. Veld 10 is zonder meer het vertrekpunt. De formatie 5-10-14-15-20 is perfect voor het uitvoeren van een hielslag.

(27-31) 36x27 (24-30) 35x24 (18-22) 27x9 (14x3) 25x14 (10x46)

D6 : MAGIS – Pierre PEROT (Parijs-kamp 1951)

Er ontbreekt slechts een schijf op 18 om een slag naar 45 uit te voeren.

(14-20) 25x23 (12-17) 23x21 (13-19) 27x18 (7-11) 43.16x7 1x45

D7 : Pieter BERGSMA – J. TEKELENBURG (DC Leeuwarden oc, 1952)

Een zwarte schijf op 25. De formatie 34-40-45. Men moet denken aan een coup philippe :

32-28 (21x23) 37-32 (18x27) 32x21 (16x27) 34-30 (25x34) 40x16

D8 : Een mechanisme van de coup royal zeer nuttig om te kennen :

34-30 (35x24) 27-22 (18x27) 32x21 (23x34) 44-40 (16x27) 40x7

D9 : De slag moet logisch gezien eindigen op veld 6. Het vertrekpunt moet dus op een van de onpaire lijnen 1, 3 of 5 liggen. Veld 50 lijkt het meest logische. Wat ontbreekt er ? Een schijf op 34 en eentje op veld 40.

27-21 (16x27) 26-21 (27x16) 44-40 (35x44) 33-28 (23x34) 50x6

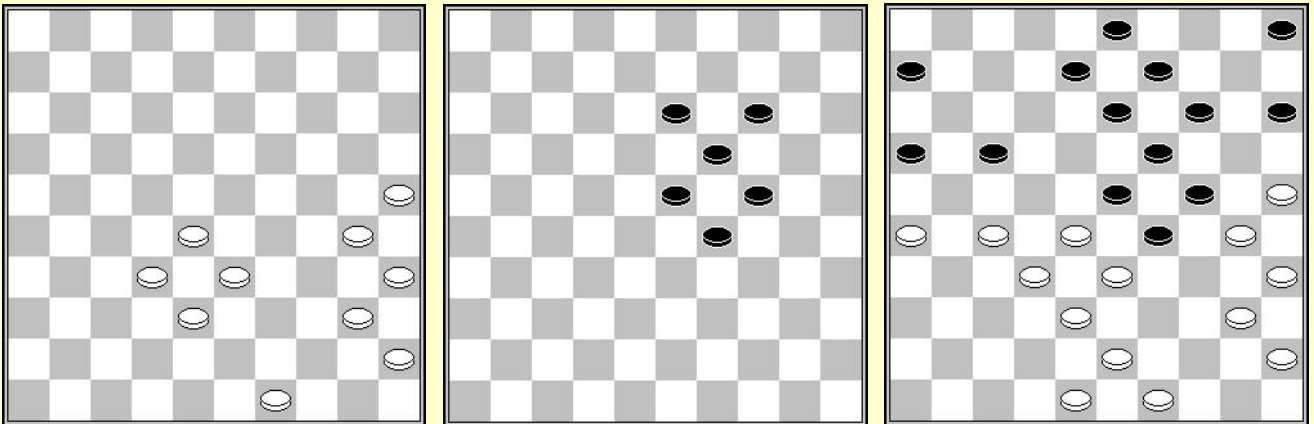
D10 : I. de JONG – Peter BERGSMA (Fri-kamp, 1961)

Men moet een manier vinden om schijf 19 te verwijderen om de slag 30x6 mogelijk te maken.

27-21 (26x28) 32x23 (18x29) 34x23 (25x34) 39x30 (19x39) 30x6

De opstelling van de schijven geassocieerd met een slagzet 49x...

Het is interessant om de opstelling van schijven te herkennen die aan de oorsprong kunnen liggen van bepaalde combinaties.

Zwart aan zet

Deze opstelling, een beetje zwaar op de rechtervleugel, kan aan de oorsprong liggen van een aantal combinaties; wanneer zwart een voorpost a la Ghestem geplaatst heeft in een klassieke partij. Zie de basisopstelling in het tweede diagram.

Laat ons het voorbeeld van het 3de diagram nemen. Zwart aan zet :

6-11

Op (8-12), wint wit door 25-20 (14x34) 35-30 (24x44) 33x24 (19x30) 49x7

Op (13-18), dezelfde combinatie 25-20 (14x34) 35-30 (24x44) leidt tot een eerste slag 33x11, gevolgd door een tweede 49x18, met een beslissende winst van 2 schijven.

48-42 5-10

Op (13-18), wint wit een schijf door een ander mechanisme

40-34 (29x40) 35x44 (24x35) 33-29 (23x34) 27-21 (16x27) 32x23, gevolgd door 44-40.

Te noteren valt dat op (13-18), wit een erg gecompliceerde, winnende damzet heeft, door 27-21 (16x27) 32x12 (18x7) 25-20 (14x34) 35-30 (24x44) 33x4 (23x32) 49x29 enz.

Op (8-12), forceert wit doorbraak naar dam op de linkervleugel door

25-20 (14x34) 35-30 (24x44) 33x24 (19x30) 49x7 (11x2) 27-21 (16x27) 32x12.

42-37 15-20 enz.

Op (13-18), heeft wit een damzet door

40-34 (29x40) 35x44 (24x35) 33-29 (23x34) 25-20 (15x20) 44-40 (35x44) 49x20 (14x25) 27-21 (16x27) 32x5.

Oplossingen :

D1 : Een combinatie met 2 opeenvolgende slagen, gebaseerd op een vrij tempo. Er is geen echte methode om de oplossing te vinden :

34-30 (25x32) 39-34 (20x29) 34x21 (27x16) 38x20

D2 : Een zeer spectaculaire damzet, erg moeilijk te zien omdat de eindslag weinig courant is.

34-29 (23x34) 38-32 (27x29) 43-38 (34x32) 37x8 (13x2) 25x1

D3 : Jo HOBBELEN – Ferdi OKROGELNIK (VOS zeskamp, 1964)

Hoe kunnen we op veld 45 geraken ? Hoe gaan we tewerk zodat de witte schijf 28 weer op zijn plaats komt om de slag uit te voeren ? Uit deze twee vragen vloeit de oplossing voort.

(19-23) 28x19 (8-12) 19x8 (17-22) 8x28 9-14 34.30x19 14x45

D4 : Johan STERRENBURG – Anko BAKSOELLAH (NI- sur Groep A, 2002)

Een damzet naar veld 5 die begint op veld 41.

33-28 (19x39) 28x19 (13x24) 37-31 (26x28) 48-43 (39x37) 41x5

D5 : Sven BEUGELINK - Christien SCHNEIDER (Nijmegen, 1999)

Doorbraak naar dam dank zij een coup parallel.

25-20 (14x34) 44-39 (34x32) 33-28 (22x33) 42-38 (32x43) 48x17

D6 : Bertus BOSCH – Igor CHARTORIYSKI (NI kamp T 1e klasse A, 2010)

Een redelijk eenvoudige combinatie maar weinig voorkomend. Eigenlijk geen andere methode dan alle zetten proberen voor men tot de oplossing komt.

(18-22) 27x18 (24-29) 34x23 (25x34) 40x29 (19-24) 29x9 (4x31)

D7 : Een zuivere valluikslag :

24-19 (13x24) 31-27 (22x31) 26-21 (16x27) 37x26 (28x37) 42x2

D8 : Erik van de WEERDHOF – Wouter LUDWIG (Gel. kamp, 2006)

Een damzet naar veld 46. Start veld uiteraard veld 10. Hoe schijf 37 wegstrijken ?

(18-22) 27x9 (4x13) 34x23 (26-31) 37x26 (15-20) 25x14 (10x46)

D9 : Marcel KOSTERS – Gerard van der WOUDE (NI kamp T Hoofdklasse B, 2004)

Nogmaals een damzet naar veld 46, startveld dit maal veld 8.

(22-27) 31x11 (12-17) 11x22 (23-29) 34x23 (13-18) 22x13 (8x46)

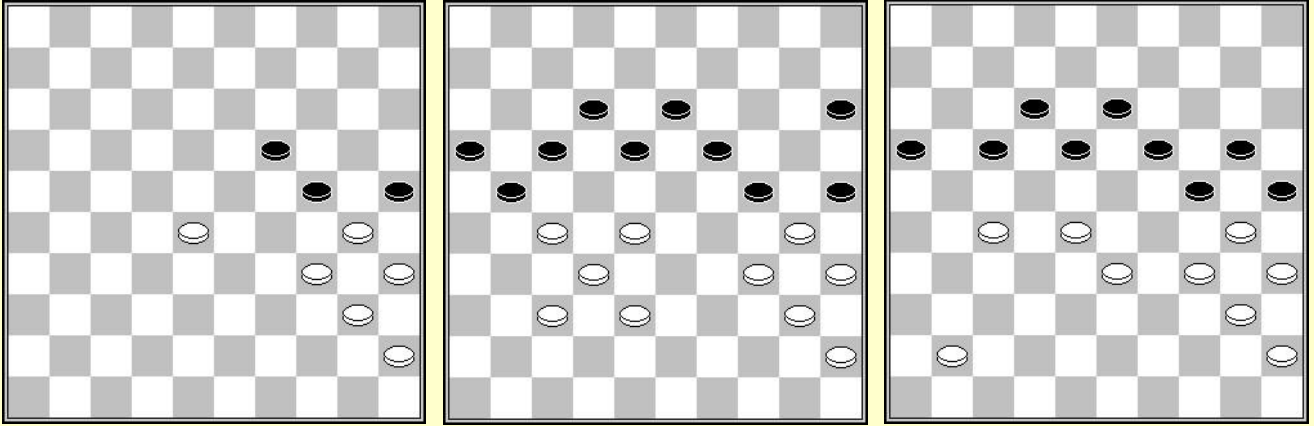
D10 : Een haarlemmer zet :

35-30 (24x35) 33-29 (23x34) 39x30 (35x24) 28-22 (17x28) 32x5

Opsluiting Weiss

De standen met een opsluiting van de rechtervleugel zijn onderhevig aan combinaties. Om een maximale effectiviteit te bekomen is het belangrijk het centrum te bezetten en geen schijven op de tric trac te hebben.

Ziehier enkele voorbeelden :

Zwart aan zet

Zwart aan zet

De stand van het eerste diagram dient als het grondplan.
Een centrale schijf op 28 en een opsluiting op de rechtervleugel.

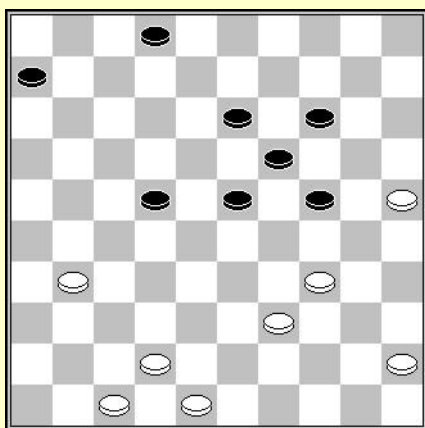
Het 2de diagram is een mooi voorbeeld van de manier om gebruik te maken van een rechtervleugel opsluiting.

Het essentiële idee is dat zwart niet mag vervolgen met (18-23) wegens een hielslag
28-22 (17x28) 38-33 (28x39) 34x43 (25x34) 40x7 of 40x9.

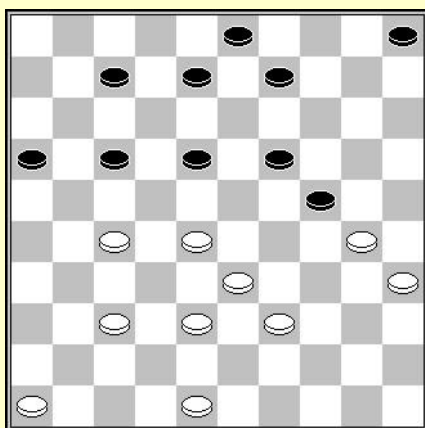
Zwart is gedwongen tot ... (15-20). Wit kan de situatie behouden door 38-33, en na
(21-26) 37-31 (26x37) 32x41, komen we tot het 3de diagram.

Op dit moment is (17-21) verliezend door 27-22 (18x27) 28-23 enz. terwijl (18-23) verboden blijft door de hielslag. De beste voortzetting voor zwart is het verlies van een schijf door (17-22) enz.

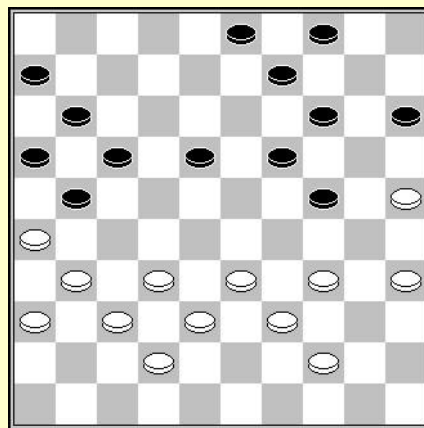
Combinaties in 5 tijden

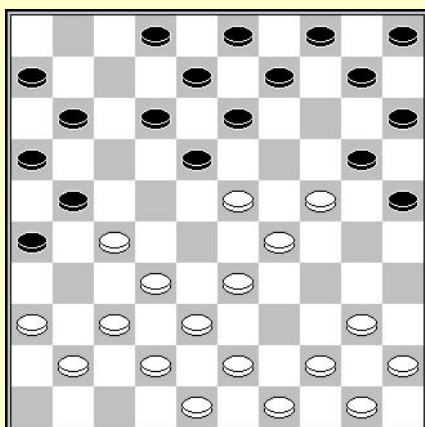
D1 : wit aan zet

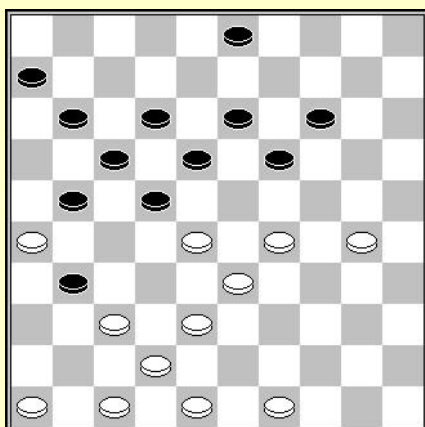
D2 : zwart aan zet

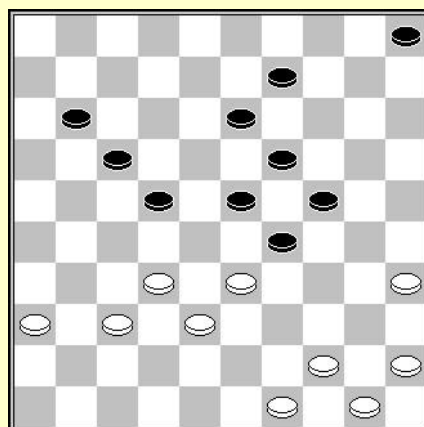
D3 : zwart aan zet

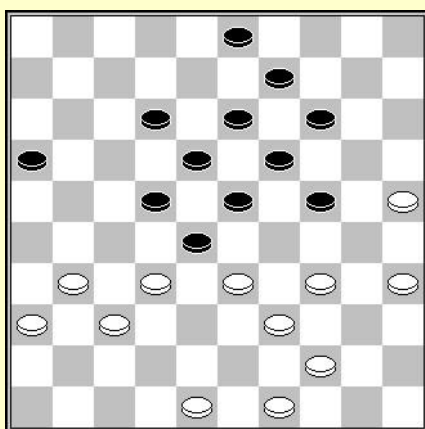
D4 : zwart aan zet

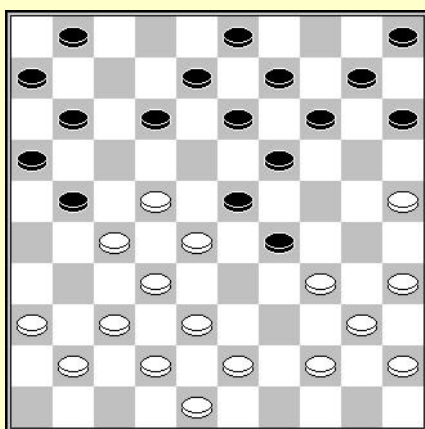
D5 : wit aan zet

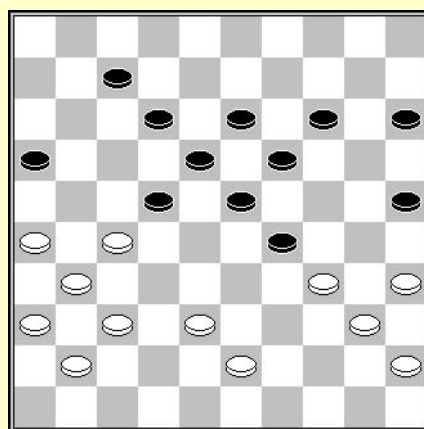
D6 : wit aan zet

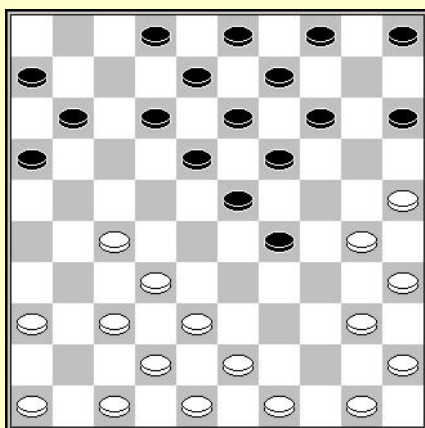
D7 : wit aan zet

D8 : zwart aan zet

D9 : wit aan zet

D10 : wit aan zet

Oplossingen :

D1 : Jaap PLUIM – Niels MEIJER (NI kamp T 2e klasse B, 2012)
34-30 (24x35) 45-40 (35x33) 31-27 (22x31) 42-37 (31x42) 47x20

D2 : Daouda SOUMAH – Anton van BERKEL (Nijmegen, 2004)
Veel gaten, maar hoe hier van profiteren ? Niet echt een andere manier dan mentaal alle
mogelijke zetten te beoordelen.
(17-22) 28x17 (19-23) 30x28 (18-22) 27x18 (8-12) 17x8 (3x34)

D3 : Pierre DIONIS – Stanislas BIZOT (Fra kamp 1939)
Een damzet naar veld 49.
(21-27) 32x23 (19x28) 33x22 (24-30) 35x24 (14-20) 25x14 (9x49)

D4 : J. RENKENS – Hans LADAGE (Brunssum Hoofdklasse, 1979)
Een klassieke damzet naar veld 46, gebruik makend van een coup parallel.
(26-31) 37x17 (11x31) 36x27 (13-19) 24x22 (12-18) 23x12 (8x46)

D5 : Arie KOSTER – Erik DUBELAAR (Utr kamp 1e klasse, 2013)
Men dient schijf 18 te verwijderen en een zwarte schijf naar 41 halen.
28-23 (19x39) 49-44 (39x50) 29-23 (18x29) 38-33 (50x41) 47x20

D6 : Auke SCHOLMA – Anton van BERKEL (NI kamp sf Groep 2, 1992)
Een combinatie eindigend op veld 8.
35-30 (24x35) 33x24 (19x30) 32-27 (22x33) 44-40 (35x44) 50x8

D7 : Naar een combinatie idee van Laurent NICAULT in het kamp van Frankrijk 1997.
33-29 (24x33) 25-20 (14x25) 34-29 (23x43) 32x14 (9x20) 48x19

D8 : Cees van ATTEN – Krijn BRAAKE (Delft Kennisstad open, 2004)
Een damzet naar veld 46 gebruik makend van een vrij tempo om schijf 37 te verwijderen.
(19-24) 28x30 (21-26) 34x23 (26-31) 37x26 (14-20) 25x14 (10x46)

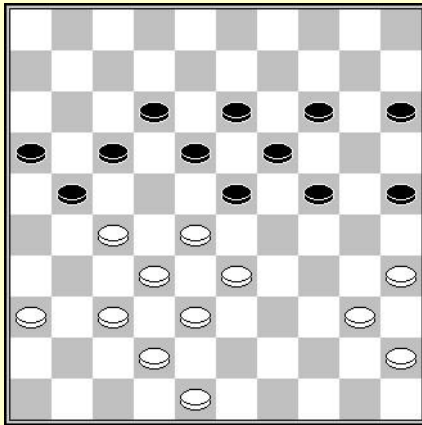
D9 : Een combinatie met dubbele slagzet :
34-30 (25x34) 27-21 (16x27) 43-39 (34x32) 37x8 (13x2) 31x33

D10 : J. KIVITS – Nico KOCKEN (Excelsior oc, 1955)
Een coup Philippe :
25-20 (14x34) 27-22 (18x27) 32x21 (16x27) 38-33 (29x38) 40x16

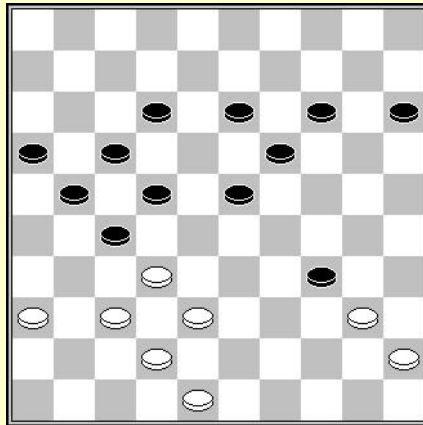
De coup Raichenbach

Een klassiek systeem, men komt soms bij een combinatie, bekend onder de naam coup Raichenbach, de naam van de Franse wereldkampioen, die deze uitvoerde tegen de Nederlander J.H. Vos, in een partij tijdens het wereldkampioenschap,

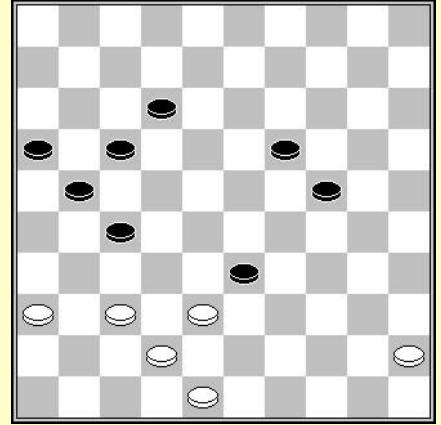
De coup RAICHENBACH onderscheidt zich door een afwijking opgebouwd uit twee opeenvolgende slagen.

Wit aan zet

Rafle n°1

Rafle n°2

De combinatie loopt op volgende manier :

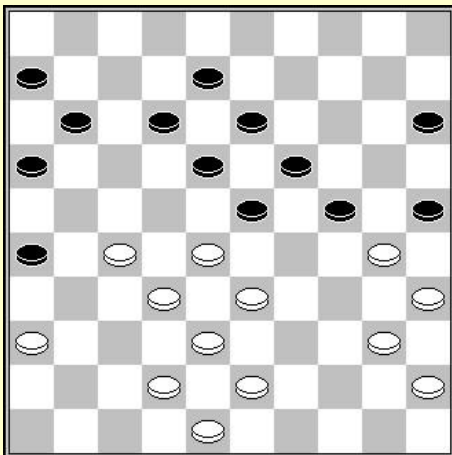
27-22 18x27 33-29 24x22

Wit heeft het terrain voorbereid voor het uitvoeren van een coup philippe (zie diag. 2)

35-30 25x34 40x20 15x24

Wit besluit men de directe slag :

32-28 22x33 38x20

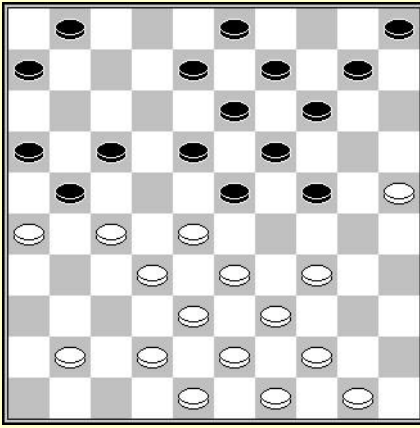

Het is interessant te noteren dat Maurice RAICHENBACH ook een combinatie uitvoerde eindigend in de slag 38x20, tijdens het voorgaande wereldkampioenschap in 1932. Hij speelde toen tegen zijn landgenoot Marius FABRE. De kleuren zijn verwisseld

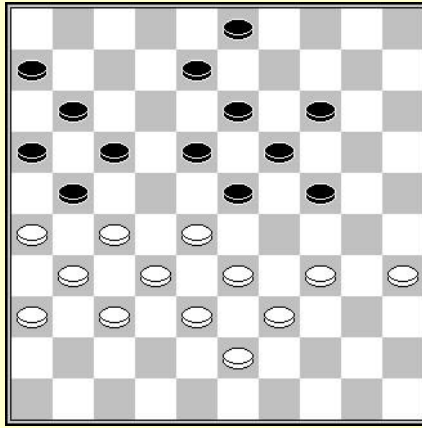
28-22 25x34 40x20 15x24 32-28 23x21
22-17 11x22 33-28 22x33 38x20

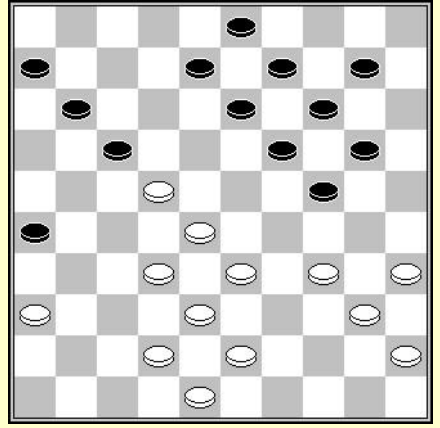
Combinaties in 5 en 6 tijden

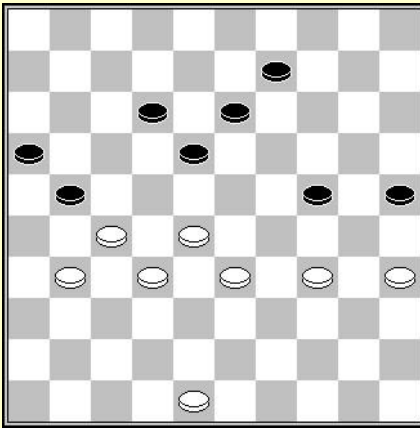
D1 : zwart aan zet

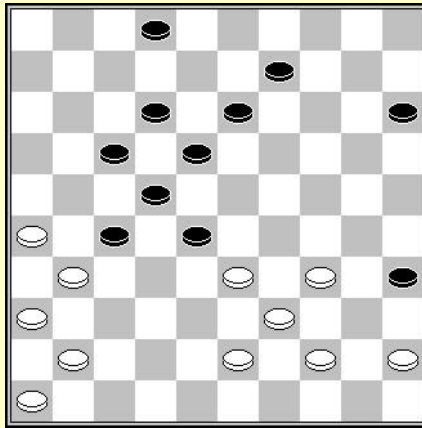
D2 : wit aan zet

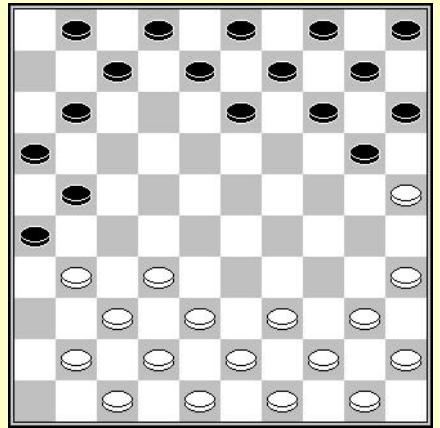
D3 : wit aan zet

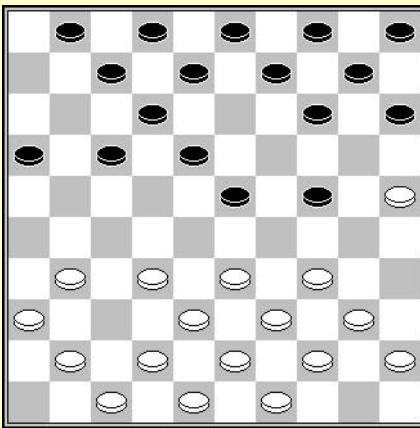
D4 : wit aan zet

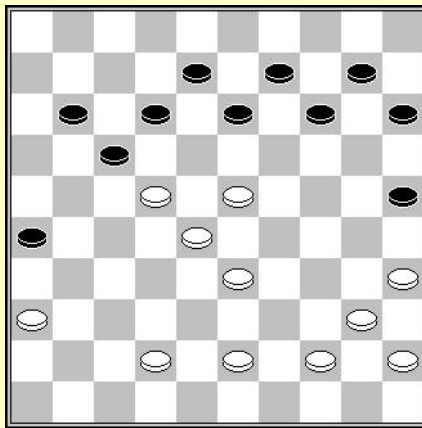
D5 : wit aan zet

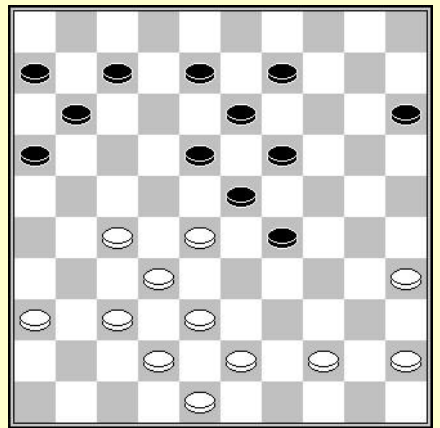
D6 : zwart aan zet

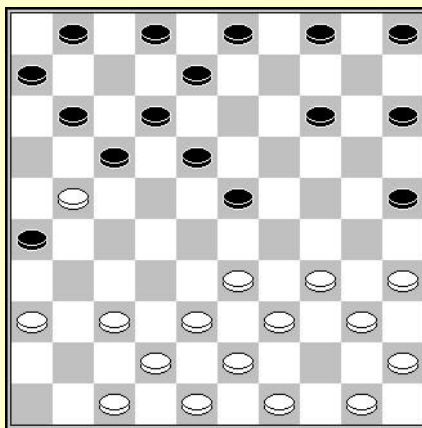
D7 : zwart aan zet

D8 : wit aan zet

D9 : wit aan zet

D10 : wit aan zet

Oplossingen :

D1 : P. LACROIX – Ad van TILBORG (NI kamp. rayon Zuid, 1970)

Een combinatie naar 46 lijkt mogelijk. Klopt, maar hoe schijf 28 weggrijpen ?

De oplossing is erg slim :

(23-29) 34x12 (19-23) [de onverwachte zet] 28x30 (13-18) 12x23 (14-20) 25x14 (10x46).

De moeilijkheid bij deze combinatie bestaat eruit te herkennen dat de uiteindelijke slagzet niet zeker (19x46) moet zijn. Onze ervaring en onze te zeer op routine baserende manier van denken kan ook een handicap worden.

D2 : Een valkuikslag :

28-22 (17x28) 26x17 (11x22) 34-29 (23x34) 32x12 (8x17) 27x40

D3 : Een damzet 35x... dit betekent dat men een zwarte schijf naar veld 30 moet brengen en schijf 24 verwijderen.

22-18 (13x22) 28-23 (19x30) 32-28 (22x33) 38x29 (24x33) 35x2

D4 : Ton SIJBRANDS – Henk KALK (NI kamp T 1e klasse B, 1993)

Het beoordelen van de contactpunten en het mentaal visualiseren van de slagen leidt tot de oplossing van deze combinatie.

34-30 (25x34) 28-23 (18x38) 32x43 (21x32) 43-38 (32x43) 48x17

D5 : A. IVENS – T. van STEIJN (Den Haag-kamp 1948)

Door het onderzoek van de contactpunten, kan men een mogelijke slagzet 39x... ontwaren, op voorwaarde dat men schijf 17 kan verwijderen.

34-30 (35x24) 33-29 (24x33) 26-21 (17x37) 41x23 (18x29) 39x19

D6 : Philippe LERUTH – Yves VANDEBERG (Bel kamp 2002)

Een damzet naar veld 46 gebaseerd op een coup parallel :

(21-27) 31x22 (26-31) 37x26 (14-19) 25x23 (13-18) 22x13 (8x46)

D7 : Johan WIERING – Adama KONE (WMSG Men Great Wall, 2008)

Een damzet naar veld 46 met de slag 10x46, dit is ongetwijfeld hetgeen er in de eerste plaats in onze gedachten opduikt. Hoe een witte schijf naar 23 te krijgen heeft een beetje redenering nodig.

(24-29) 33x24 (14-19) 24x11 (23-29) 34x23 (15-20) 25x14 (10x46)

D8 : Michel HISARD – Emile BISCONS (Fra kamp 1969)

Een coup Philippe :

23-19 (14x32) 33-28 (32x23) 44-39 (17x28) 35-30 (25x34) 40x16

D9 : Philip BATTEFELD – Stanislas BIZOT (Wk 1909)

Een damzet naar veld 1. Startpunt kan enkel veld 45 zijn. De rest volgt vanzelf.

27-22 (18x27) 32x21 (23x41) 36x47 (16x27) 38-32 (27x40) 45x1

D10 : Pieter WIJN – T. FONVILLE (NI kamp S, 1972)

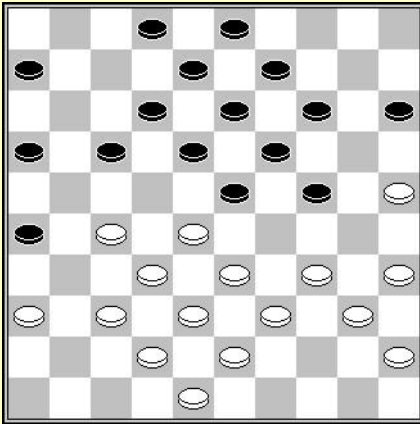
Een ongewone coup Philippe :

37-31 (26x37) 42x31 (17x37) 38-32 (37x28) 33x13 (8x19) 34-30 (25x34) 40x16

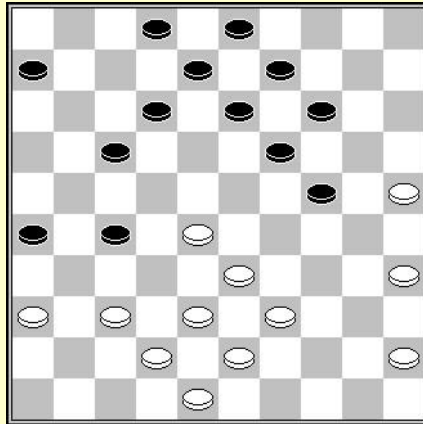
De Spaanse slag

Tijdens een klassieke partij komt men vaak een combinatie tegen bekend onder de naam Spaanse slag "coup de l'Espagnol".

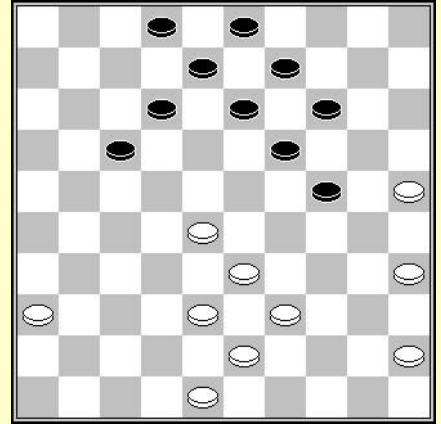
In het onderstaande diagram vinden we een karakteristiek voorbeeld :

Wit aan zet

Slag n°1

Slag n°2

De combinatie verloopt op de volgende manier :

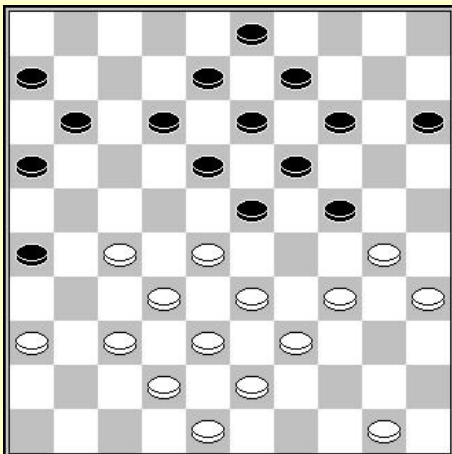
34-29 23x34 40x20 15x24 27-22 18x27 32x21 16x27

Wit heeft het terrein voorbereid om de eerste slag uit te voeren (zie diagram 2)

37-31 26x37 42x11 6x17 (diagram 3)

En wit besluit met de directe slag :

28-23 19x28 33x11

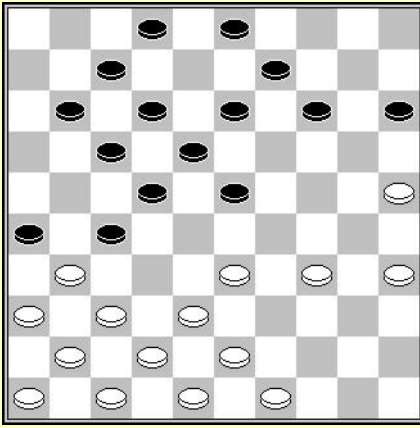
Zwart aan zet

Het volgende diagram toont een ander, minder gebruikelijk aspect van de Spaanse slag.

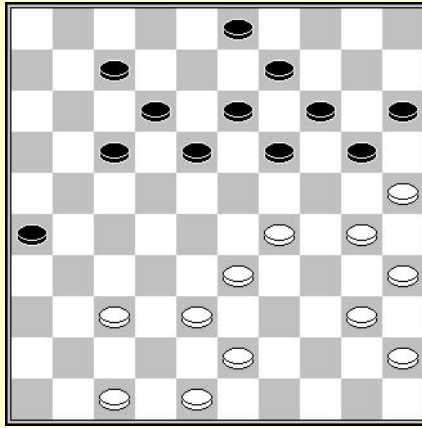
...11-17 34-29 23x25 27-22 18x27 32x21 16x27
37-31 26x37 42x11 6x17 28-23 19x28 33x11 12-17
11x22 8-12 36-31 enz.

Voordeel wit

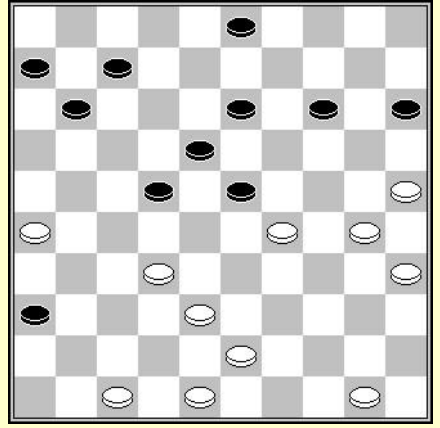
Combinaties in 5 en 6 tijden

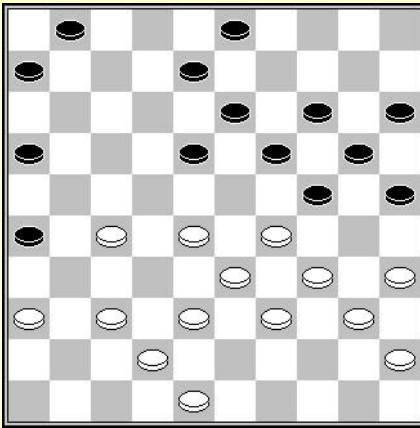
D1 : wit aan zet

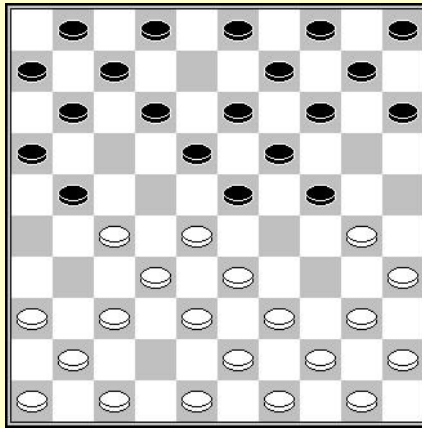
D2 : wit aan zet

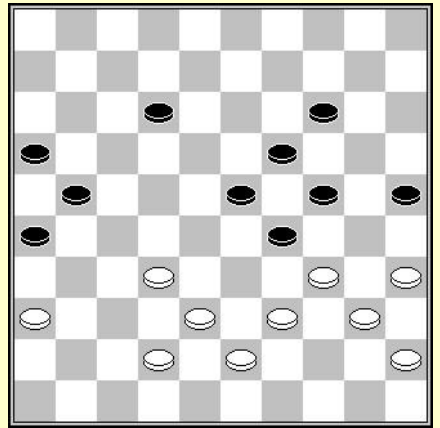
D3 : wit aan zet

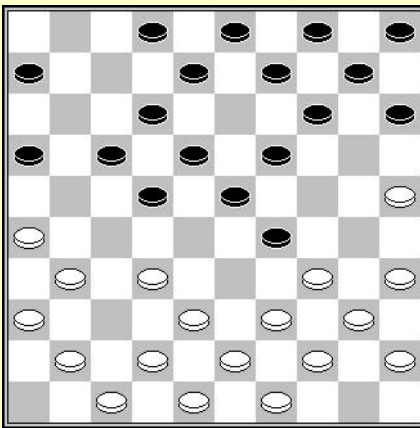
D4 : zwart aan zet

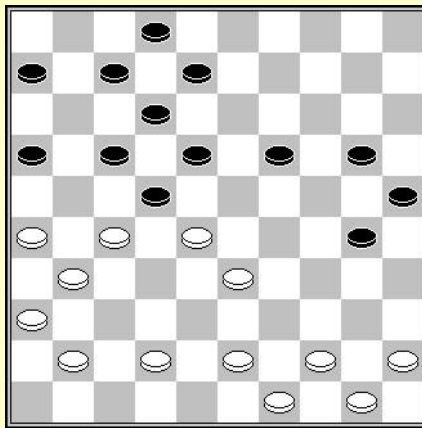
D5 : wit aan zet

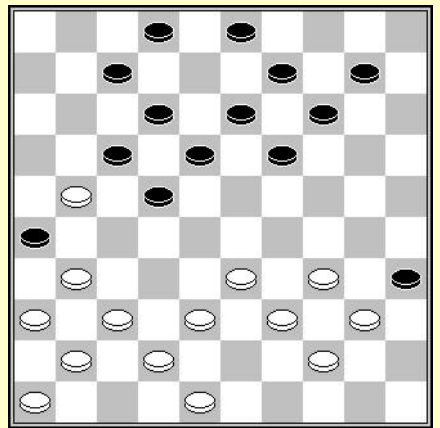
D6 : wit aan zet

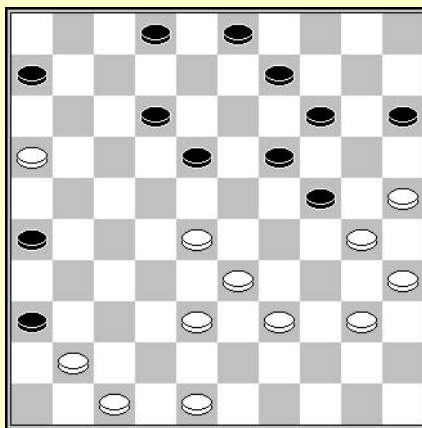
D7 : zwart aan zet

D8 : wit aan zet

D9 : wit aan zet

D10 : zwart aan zet

Oplossingen :

D1 : Anatoli KOWRIZJKIN – G. GRIGOREW (Urs kamp sf, 1964)
Een combinatie gebouwd op het mechanisme van de valkuilslag
34-29 (23x34) 43-39 (34x32) 37x28 (26x37) 41x21 (17x26) 28x10

D2 : Wim van der SLUIS - Viacheslav SHCHEGOLEV (Suiker GMA, 1971)
Een zeer zuivere damzet naar veld 2.
37-31 (26x37) 48-42 (37x28) 29-23 (18x29) 30-24 (19x30) 35x2

D3 : Toby HAGE – Danny VERSCHUEREN (NI kamp T 1e klasse A, 1992)
De zwarte aanval levert een vrij tempo op en opent het perspectief voor een combinatie eindigend op veld 10. Dient men enkel nog het vertrekpunt te vinden en het geven van een dam aan te durven.
30-24 (23x34) 24-20 (15x24) 47-41 (36x47) 43-39 (47x44) 50x10

D4 : Wim BREMMER – Robbert WESTERINK (NI kamp T 2e klasse B, 2000)
Een slag eindigend op veld 43 lijkt mogelijk. In dit geval kan enkel veld 1 het startpunt zijn.
(18-23) 29x9 (8-13) 9x18 (16-21) 27x16 (6-11) 16x7 (1x43)

D5 : R.C. KELLER – E. WERTWIJN (Gezellig Samenzijn oc, 1956)
Een maanzet (coup du cheval) :
27-22 (18x27) 33-29 (24x31) 30-24 (27x38) 43x32 (19x30) 28x37

D6 : Een soort coup royal onderverdeeld en 2 fases.
32-28 (23x32) 38x27 (21x32) 34x23 (19x28) 43-38 (32x34) 40x9

D7 : Stanislaw GULYAEV - Anatoli CHULKOV (Urs kamp 1972)
Een combinatie 10x46.
(17-21) 26x28 (19-24) 28x30 (18-22) 34x23 (14-20) 25x14 (10x46)

D8 : Stanislaw GULYAEV - Vladimir WEYTSMAN (Spartak, 1977)
Het ontwaren van de slagzet is een voorwaarde voor het vinden van de combinatie. Daarna loopt alles vanzelf, het mechanisme, de valluikslag en het vrije tempo.
26-21 (17x39) 28x17 (12x32) 45-40 (39x28) 40-34 (30x39) 44x15

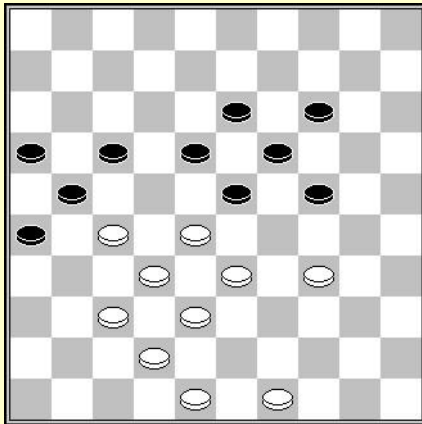
D9 : Isidore WEISS – A. DUSSAUT ((Match Dussaut - Weiss 1, 1899)
Een damzet naar 5. Slechts één mogelijke slag 41x5. Men dient enkel nog de schijven op hun plaats te zetten.
34-30 (35x24) 33-28 (22x33) 38x20 (14x25) 37-32 (26x28) 36-31 (26x37) 41x5

D10 : J. VELTMAN – Leo STEYNTJES (Waus-kamp 1964)
Slagzet eindigend op 45. Vertrekpunt veld 3. Nu nog even de schijven op hun plaats zetten.
(14-20) 25x23 (18x29) 30x19 (2-8) 33x24 (6-11) 16x18 (8-13) 19x8 (3x45)

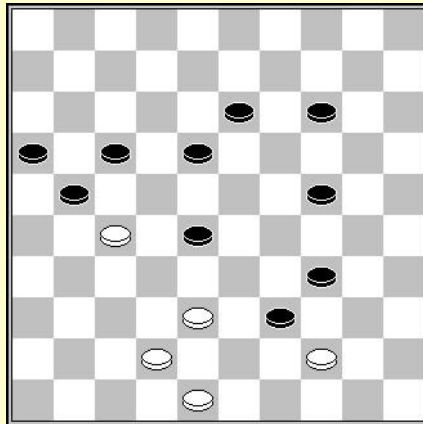
De coup Raphaël

In het klassieke systeem, kan men een prachtige combinatie tegenkomen gekend onder de naam "coup Raphaël", genoemd naar de kampioen uit Marseille die de eerste was om ze te identificeren.

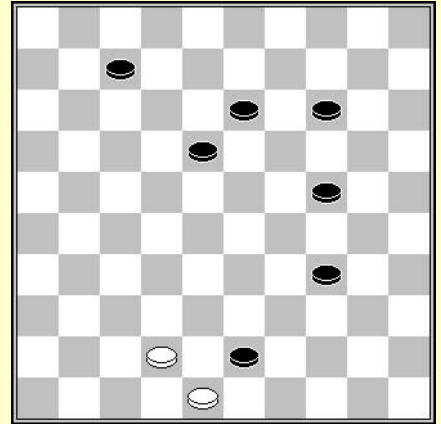
Onderstaand diagram toont een karakteristiek voorbeeld :

Wit aan zet

Rafle n°1

Rafle n°2

De combinatie verloopt op volgende manier :

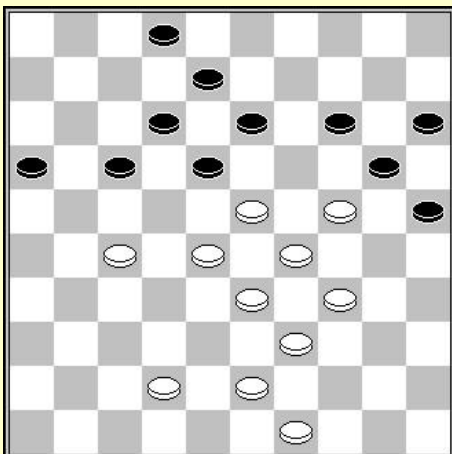
34-29 23x34 28-23 19x39 37-31 26x28 49-44

Wit heeft het terrein voorbereid voor een eerste slag (zie diagram 2)

... 21x32 44x11 16x7

En wit besluit met de slag uit het derde diagram :

48x8

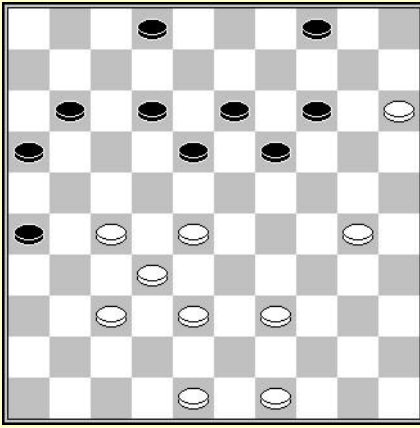

Wit aan zet

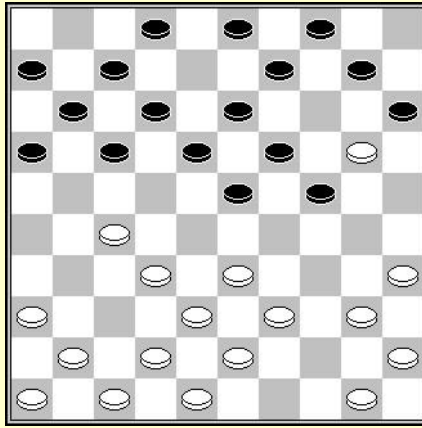
Nevenstaand diagram toont een ander aspect van de coup Raphaël, in een flankpartij.

**27-22 18x27 23-18 12x32 34-30 25x23
47-37 20x38 37x10 15x4 43x3**

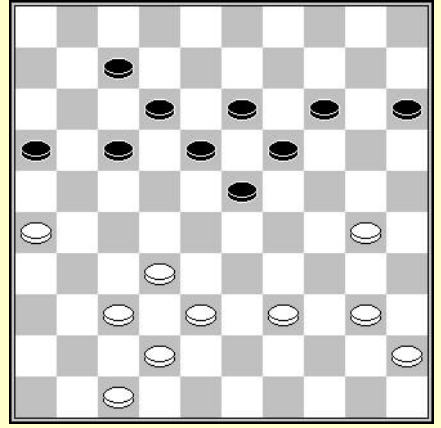
Combinaties in 5 en 6 tijden

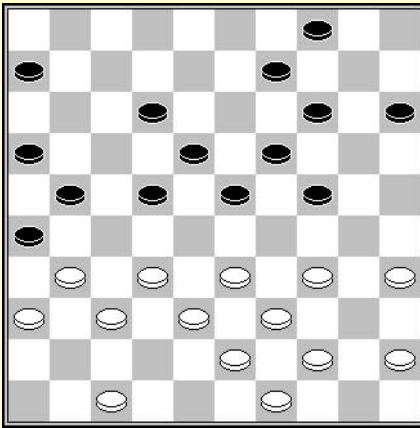
D1 : wit aan zet

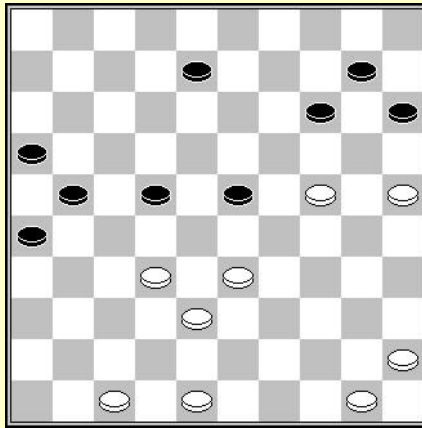
D2 : zwart aan zet

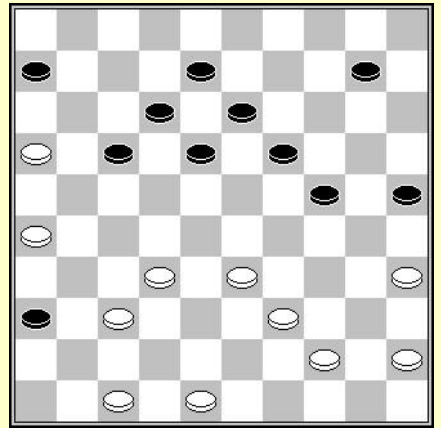
D3 : wit aan zet

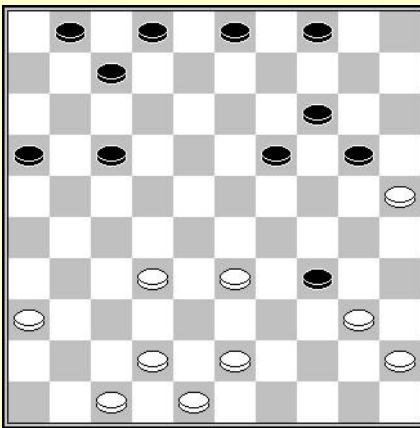
D4 : wit aan zet

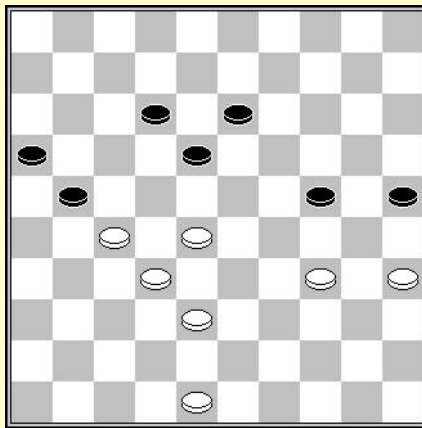
D5 : wit aan zet

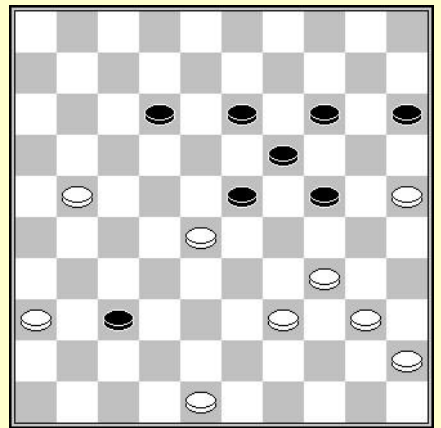
D6 : wit aan zet

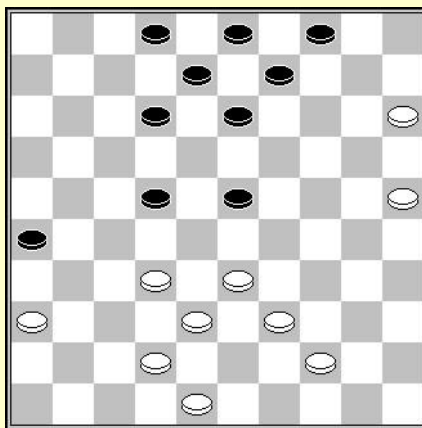
D7 : zwart aan zet

D8 : wit aan zet

D9 : wit aan zet

D10 : zwart aan zet

Oplossingen :

D1 : Bert LOOMS – J. de JONG ((NI kamp T Hoofdklasse 2, 1973)

Een combinatie eindigend op veld 10. Steunend op de techniek van dam geven.

30-24 (19x30) 39-34 (30x39) 48-43 (39x48) 38-33 (48x22) 28x10

D2 : Joeri HEZEMANS – Erno PROSMAN (NI kamp T Hoofdklasse B, 2013)

Dit is een moeilijk mentaal te verbeelden combinatie.

(24-29) 33x24 (19x30) 35x24 (18-22) 27x29 (13-19) 24x13 (15x35)

D3 : Een damzet naar veld 2.

30-24 (19x30) 39-34 (30x39) 38-33 (39x28) 26-21 (16x38) 42x2

D4 : Een dubbele combinatie gebaseerd op de valluikslag.

31-27 (22x42) 35-30 (24x35) 36-31 (26x28) 33x24 (42x33) 39x10

D5 : Michael GALACHOV – Sergei KALINOV (Rus kamp 1997)

Niet zo evident om deze slag te verbeelden.

33-29 (23x34) 24-19 (14x23) 25-20 (15x24) 32-27 (21x43) 48x17

D6 : Een erg verrassende damzet naar veld 5. Geen enkele andere methode dan het berekenen van alle contactpunten, het ene na het andere.

47-41 (36x47) 16-11 (47x29) 11x22 (18x38) 48-43 (38x40) 45x5

D7 : P. REIMANN - Sergei ANDREJEV (Wk J 1975)

Een damzet op veld 49 onder het thema van een vrije zet.

(19-24) 40x29 (14-19) 25x23 (16-21) 29x20 (21-27) 32x12 (7x49)

D8 : De erg waarschijnlijke slag is 48x17 of 48x26. De zwarte schijf die naar veld 43 kan getransporteerd worden is schijf 21.

34-30 (25x34) 28-23 (18x29) 38-33 (29x38) 32x43 (21x32) 43-38 (32x43) 48x17

D9 : Alfred DUSSAUT – Georges BALEDENT (Amiens, 1886).

Veel gaten in de zwarte stand, maar hoe kan men hier van profiteren ?

Men dient te denken aan een coup Napoléon en het vervolg ontwikkelt zich vanzelf.

39-33 (23x32) 25-20 (14x25) 21-17 (12x21) 33-29 (24x33) 34-30 (25x34) 40x16

D10 : Solik GERSHT - Viacheslav SHCHEGOLEV (EK Veteranen Riga 2011)

Een verwarrende combinatie omdat ze zich in 2 tijden volstrekt. Men dient ten eerste een witte schijf te plaatsen op veld 34 en vervolgens een slag naar 49 te doen. De oplossing is niet zo voor de hand liggend.

(23-29) 33x24 (4-10) 15x4 (13-18) 4x13 (8x30) 25x34 (22-28) 32x23 (18x49)

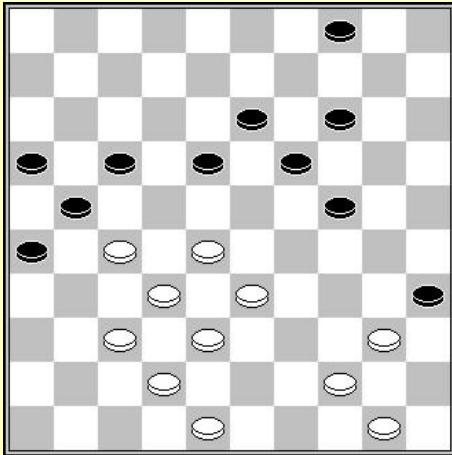

Schijf 35 en het mechanisme van de valkuilslag

Men zoekt altijd een manier om te profiteren van de zwakheden van de tegenstander. Schijf 35 wordt beschouwd als een positionele zwakte in veel gevallen. Maar hoe kan men deze zwakte uitbuiten ?

We gaan hier het schema van de valkuilslag in aanwezigheid van schijf 35 eens onderzoeken.

In onderstaand diagram tonen we een karakteristiek voorbeeld :

Zwart aan zet

In deze stand heeft zwart slechts 2 speelbare zetten (4-9) en (24-30).

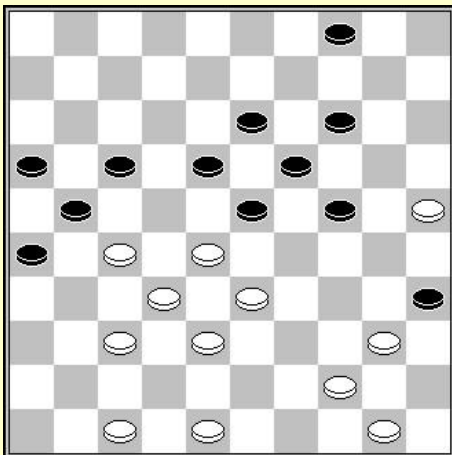
Op (17-22) 28x17 (21x12), wint wit door 44-39, het fameuze mechanisme van de valkuilslag, (35x44) 37-31 (26x28) 33x22 (44x33) 38x9.

Op (18-23), wint wit met hetzelfde principe door 44-39 (35x44) 28-22 (17x28) 33x22 (44x33) 38x29.

Op (14-20) heeft wit een andere vorm van combinatie, steunend op het mechanisme van de valkuilslag, door 44-39 (35x44) 28-22 (17x28) 32x25 (21x34) 50x8.

Op (4-10) heft wit nog een combinatie door 44-39 (35x44) 27-22 (18x27) 28-23 (19x28) 33x31 (44x33) 38x7.

En na de ruil (24-29) 33x24 (19x30), wint wit eenvoudig een schijf door 28-23 (18x29) 27-22 (17x28) 32x25.

Zwart aan zet

In hetzelfde register vinden we nog meer nieuwe combinaties :

... 17-22

Op (23-29) wint wit door 44-39 (35x44) 28-23 (19x28) 32x12 (21x34) 50x8 enz.

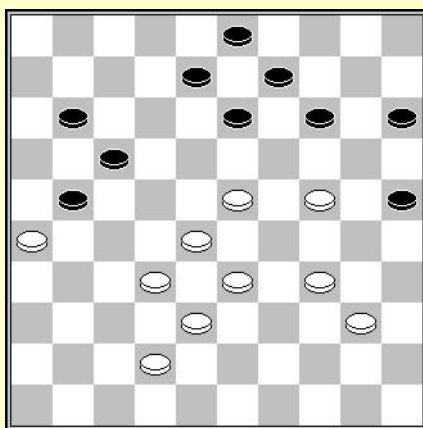
28x17 21x12 47-42 4-9

Op (12-17) combineert wit door 44-39 (35x44) 37-31 (26x28) 33x11 enz.

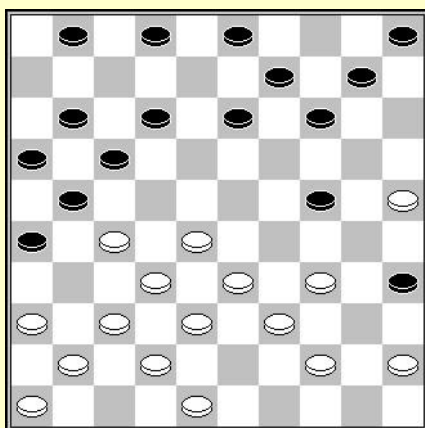
Op (4-10) wint wit een schijf door 44-39 (35x44) 37-31 (26x28) 33x22 (44x33) 38x9 (13x4) 22x24.

Op (14-20) 25x14 (19x10) wint wit door 44-39 (35x44) 32-28 (23x34) 50x17.

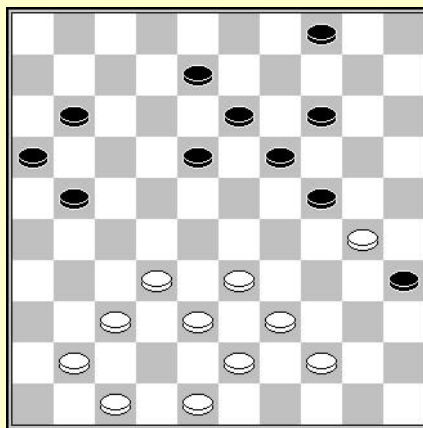
Combinaties in 5 en 6 tijden

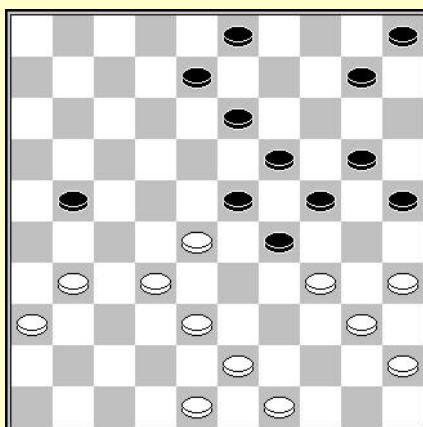
D1 : wit aan zet

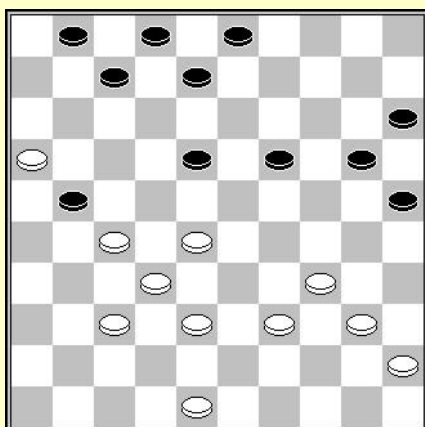
D2 : wit aan zet

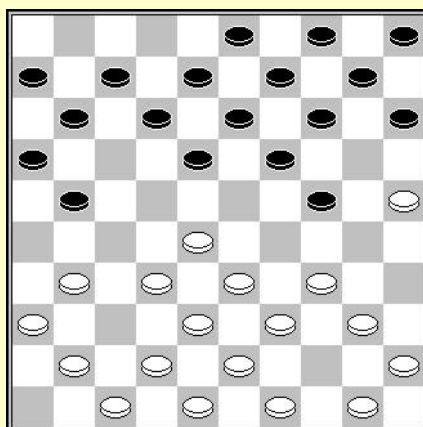
D3 : wit aan zet

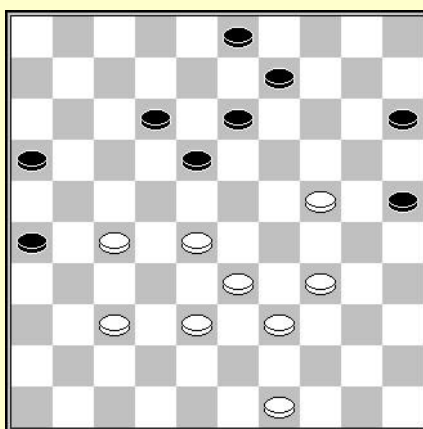
D4 : wit aan zet

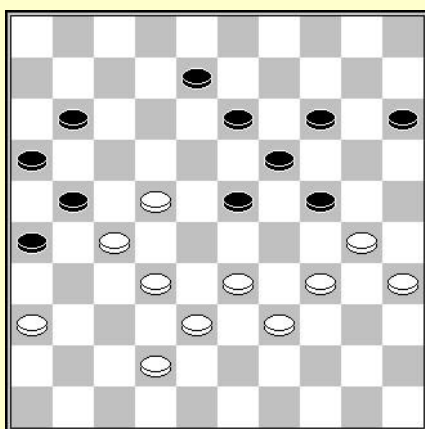
D5 : zwart aan zet

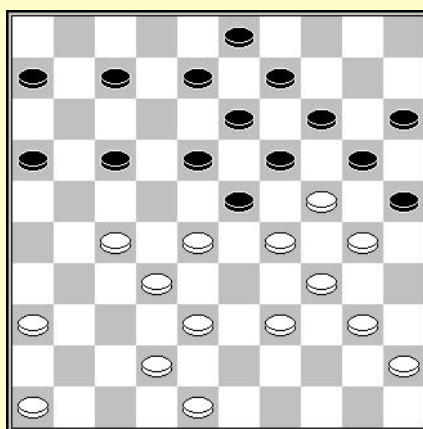
D6 : zwart aan zet

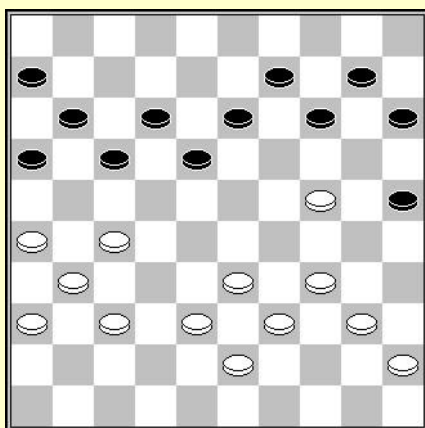
D7 : wit aan zet

D8 : wit aan zet

D9 : zwart aan zet

D10 : wit aan zet

Oplossingen :

D1 : Een coup Napoléon :

23-18 (13x22) 33-29 (22x33) 32-28 (33x22) 24-19 (14x23) 29x7

D2 : Fred IVENS – Waldo ALIAR (NI kamp open, 1979)

28-22 (17x28) 32x23 (21x43) 23-19 (14x23) 42-38 (43x32) 37x6

D3 : Pieter BERGSMA – Evert BRONSTRING (NI kamp 1968)

Een combinatie eindigend op veld 6 of veld 9 ? Het vinden van het startveld is een belangrijke hulp.

33-29 (24x31) 39-33 (35x24) 33-29 (24x33) 43-38 (33x42) 48x6

D4 : Ommo DOORNBOS – J. LAMMERTS (NI kamp ql, 1948)

Een mooie coup Napoléon.

38-33 (29x27) 31x22 (23x32) 34-29 (24x33) 35-30 (25x34) 40x16

D5 : Veel “gaten” in de witte stand. Een slag eindigend op 35 lijkt voorhanden, maar vanaf welk startveld ? Kandidaten zijn er niet veel voorhanden. Veld 2, nochtans het verst verwijderd lijkt waarschijnlijk. Een slagzet op het thema van het vrije tempo.

(19-23) 28x19 (18-22) 27x18 (3-9) 16x27 (8-13) 19x8 (2x35)

D6 : Jan KOERSELMAN – Maurice BERGBOER (Hoogeveen open, 2013)

Een damzet 10x46.

(18-22) 28x26 (14-20) 25x23 (24-30) 34x25 (15-20) 25x14 (10x46)

D7 : Een damzet naar veld 4 met behulp van het zetje van Weiss.

24-19 (13x24) 27-22 (18x27) 28-22 (27x18) 37-31 (26x37) 38-32 (37x28) 33x4

D8 : Een beetje gecompliceerde combinatie omdat de eindslag niet voor de hand ligt. Meer nog, de schijf om de slag uit te voeren staat nog niet op zijn plaats. Haast alles moet nog gedaan worden.

32-28 (ad lib) 39x48 (ad lib) 33-29 (24x33) 22-18 (13x22) 42-38 (ad lib) 48x6

D9 : Met het lege veld 43, dient men te zoeken naar een daksparslag(?) (coup de chevron) met als eindslag 25x...

(16-21) 27x16 (17-22) 28x17 (18-22) 29x27 (20x29) 34x23 (19x37) 42x31 (25x12)

D10 : Fred IVENS – M. van de WIEL (NI kamp M, 1964)

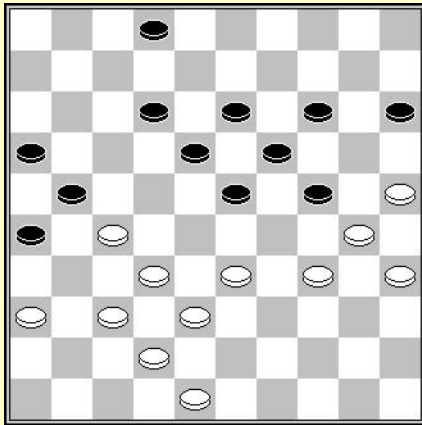
Met een randschijf op 25 is de reflex om naar een coup Philippe te zoeken met de slag 40x...

24-19 (14x23) 27-21 (16x27) 31x22 (17x28) 33x22 (18x27) 34-30 (25x34) 40x16

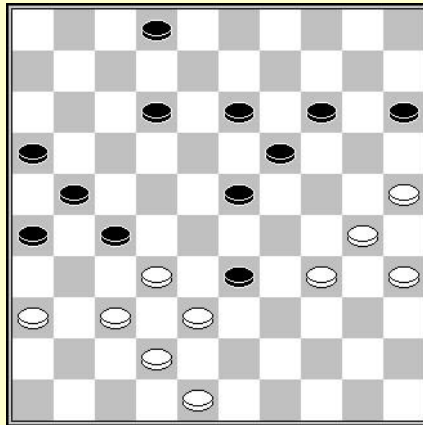
Marneslag (coup Marne)

De marneslag is een mooie combinatie, eerder spectaculair, die voorkomt in de half-klassieke partij. De eindslag 25x5 is onverwacht. Het mechanisme baseert op een verrassend dam geven, gevolgd door het uitbuiten van de meerslag om een schijf te plaatsen op veld 10. Het afnemen van de dam volstrekt het vonnis.

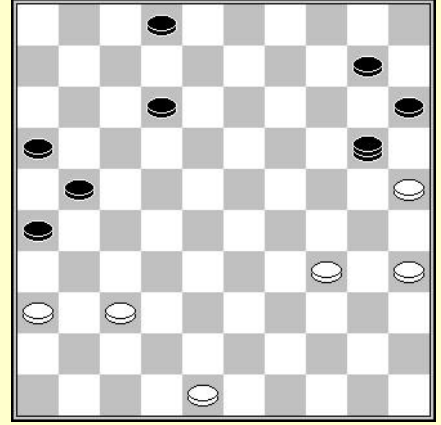
Onderstaand diagram toont een karakteristiek voorbeeld :

Wit aan zet

Slag n°1

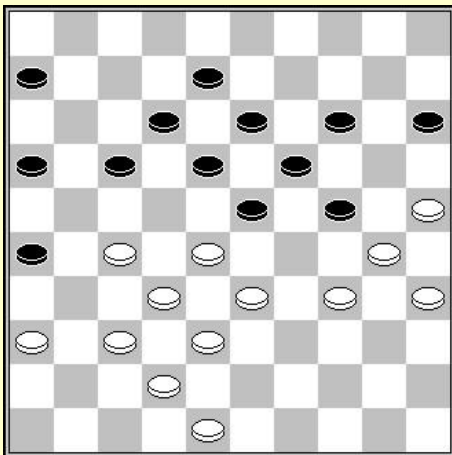

Slag n°2

De oplossing is als volgt :
27-22 18x27 33-29 24x33

Positie van het tweede diagram
38x20 27x47 20-14 19x10 30-24 47x20

Stand van het derde diagram
25x5

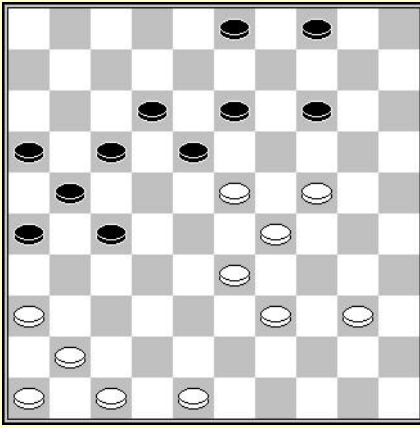
Zwart aan zet

Deze slag kan zich ook voordoen in een klassieke partij, zoals in het volgende diagram indien zwart de fout maakt als volgt voort te gaan :

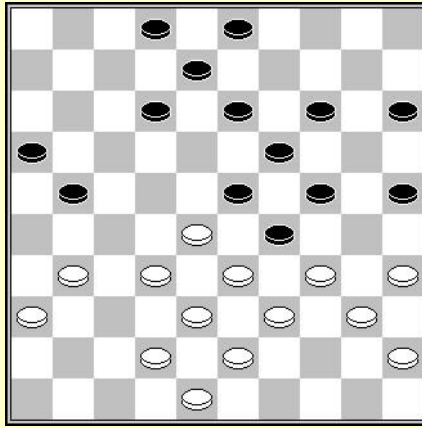
... 17-22? 28x17 12x21

En alles staat op zijn plaats om verder te gaan op dezelfde manier als hierboven.

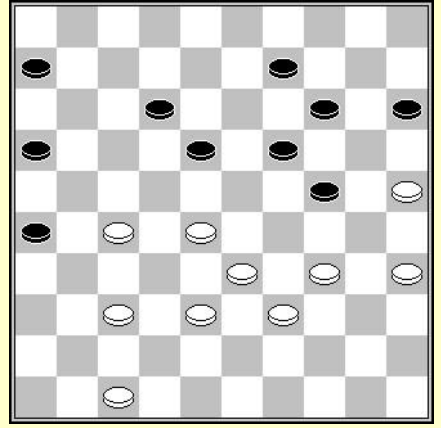
Combinaties in 5 en 6 tijden

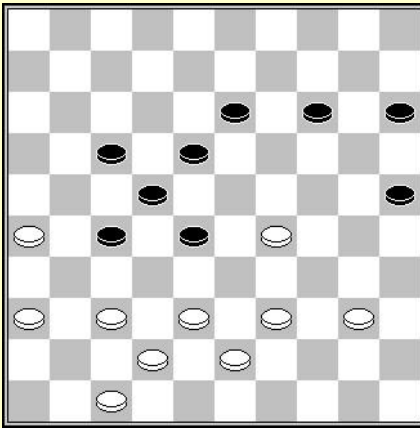
D1 : zwart aan zet

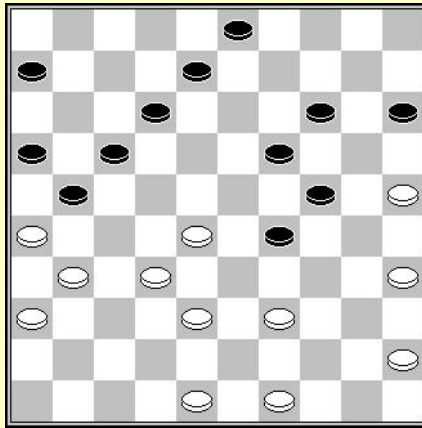
D2 : wit aan zet

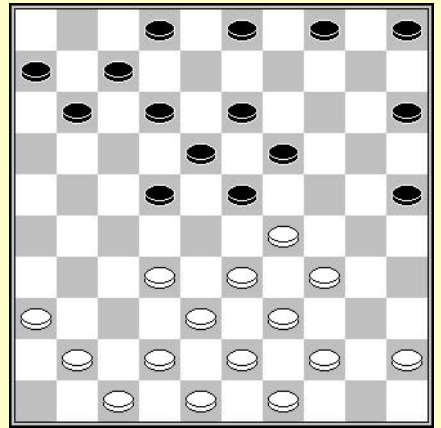
D3 : wit aan zet

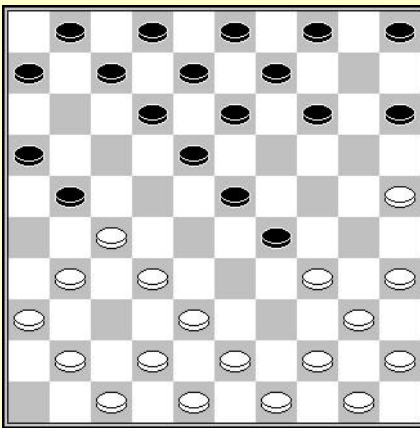
D4 : wit aan zet

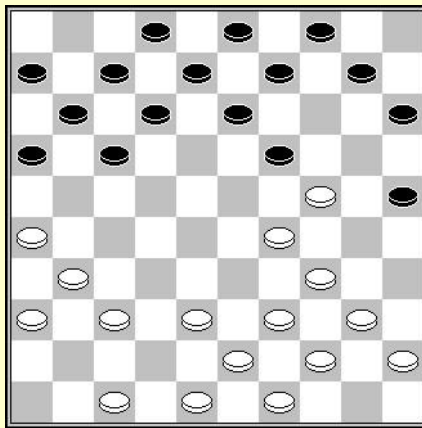
D5 : wit aan zet

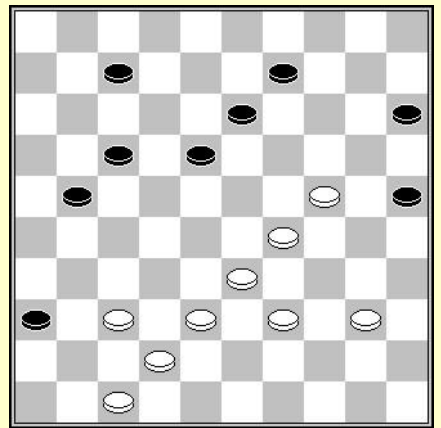
D6 : wit aan zet

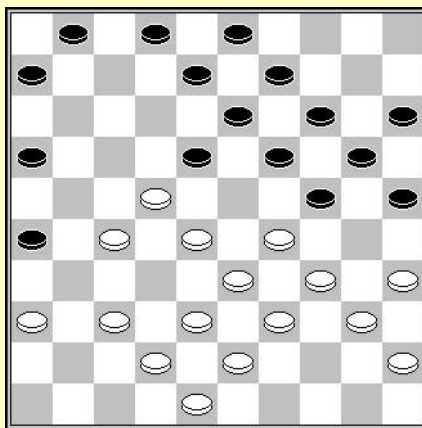
D7 : zwart aan zet

D8 : wit aan zet

D9 : wit aan zet

D10 : zwart aan zet

Oplossingen :

D1 : Valerij SWIZINSKI – W. DASJKEWITSJ (Minsk-kamp 1979)
Zodra men de eindslag 21x45 heeft ontdekt, neemt de rest vanzelf vorm
(14-19) 23x14 (3-9) 14x3 (17-22) 3x28 (27-31) 36x27 (21x45)

D2 : I. STEPANOV – S. KORCHOV (Moscow training, 1953)
Een combinatie die men vindt door alle contactpunten te onderzoeken en mentaal de mogelijke slagen te volgen.
35-30 (24x44) 33x24 (44x22) 24-20 (15x24) 32-27 (21x32) 38x7

D3 : Een zetje van Weiss :
27-22 (18x27) 28-22 (27x18) 37-31 (26x37) 38-32 (37x28) 33x4

D4 : Een slag 36x20 steunend op het mechanisme van het dam geven :
39-33 (28x48) 29-23 (18x29) 38-32 (27x38) 42x24 (48x31) 36x20

D5 : FABRE – DUMONT
Een coup Napoléon :
32-27 (21x34) 28-22 (17x28) 35-30 (24x35) 26-21 (16x27) 31x2

D6 : Barbara GRAAS - Annemieke van de KRAATS STUNNENBERG (NI kamp V 1982)
Een slagzet naar veld 1. Deze slag is moeilijk te vinden als men het mechanisme niet kent. Het gaat om een soort omgekeerde Marneslag.
29-24 (19x30) 33-28 (22x33) 39x17 (30x50) 41-37 (11x22) 38-33 (50x28) 32x1

D7 : Mijndert VERKAIK - Michael PALMER (NI kamp T 2e klasse D, 2001)
Een damzet naar veld 46 vertrekkend van veld 5.
(23-28) 32x23 (21x32) 38x27 (12-17) 23x21 (6-11) 34x23 (13-18) 23x12 (8x46)

D8 : Maks SHAVEL - Rostislav LESTCHINSKI (Eu kamp 1977)
Een foutieve aanval op de vervelende schijf 24, die een damzet naar veld 5 oplevert. Op een natuurlijke manier is het vertrekpunt veld 43.
31-27 (19x30) 29-24 (30x19) 27-22 (17x28) 26-21 (16x27) 38-32 (27x38) 43x5

D9 : Het mechanisme van de valluikslag gecombineerd met een vrij tempo laat een damzet naar veld 1 toe.
37-31 (36x27) 38-32 (27x38) 24-19 (13x24) 29x20 (ad lib) 39-34 (38x29) 34x1

D10 : P. CORNELISSEN – Ferdi OKROGELNIK (Coca Cola Cup ql, 1963)
Zwart wint een schijf door :
(18-23) 29x18 (16-21) 27x16 (6-11) 16x7 (1x41) 36x47 (24-29) 34x23 (19x17)

Het zetje van Bergen

Het zetje van Bergen komt soms voor in de aanvang van een partij. Het gaat om een combinatie die redelijk verborgen en verrassend is, en die zich tevens voortdoet in het variant in de opening :

31-26

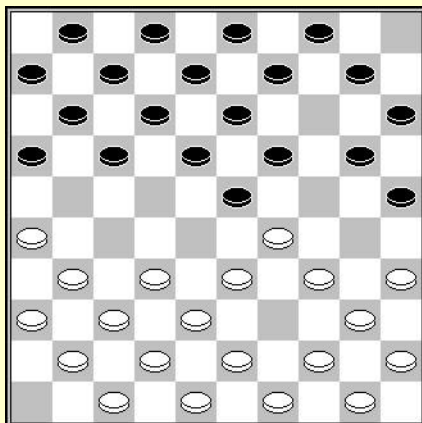
Springer opening

19-23 36-31 14-19 41-39 10-14 46-41 5-10

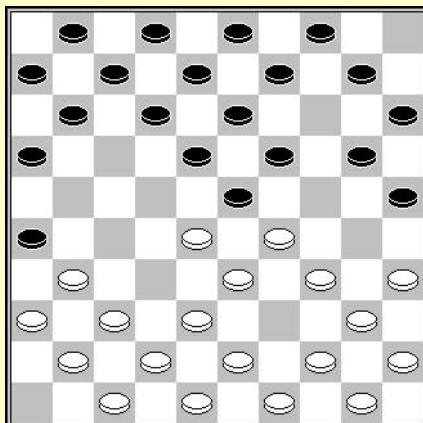
33-29 20-25

(17-22) is meer gewoon.

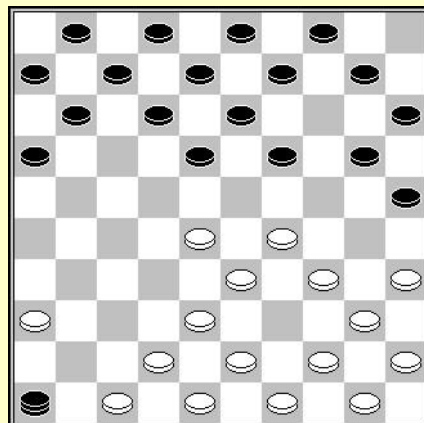
39-33 14-20 ?

Wit aan zet

Dam geven

Dam op 5 en damafname

Alles is klaar om de slag uit te voeren :

26-21 17x26

De slag (16x27) 32x21 verandert niets.

32-28

Tweede diagram : wit geeft zwart een dam.

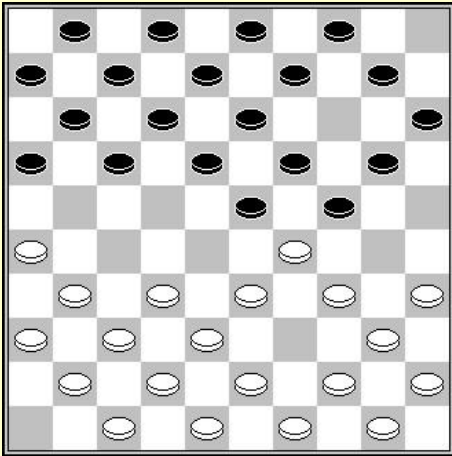
... **23x32 37x28 26x46**

Derde diagram

29-23 18x29 34x5 46x19 5x46 enz.

De slag komt ook voor in de volgende opening, haast analoog aan de vorige :

31-26 19-23 36-31 14-19 41-36 10-14 46-14 5-1
33-29 19-24 39-33 14-19

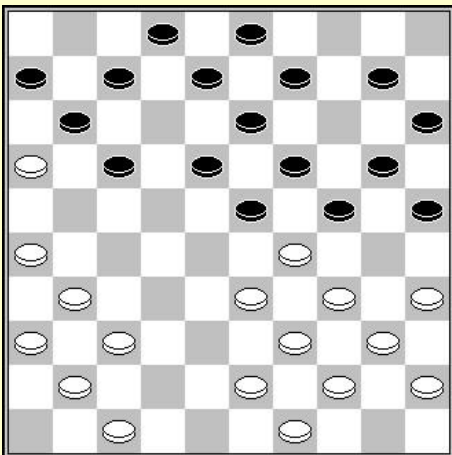
Wit aan zet

Het zetje van Bergen, zorgt ditmaal voor schijfverlies :

26-21 16x27 32x21 17x26 35-30 24x35
32-28 23x32 37x28 26x46 29-23 18x29
34x5 46x10! 5x25 15-20 25x14 9x20 Zw+1

Het zetje van BERGEN komt eveneens voor in de Leningrad variant :

33-29 19-23 39-33 14-19 44-39 10-14 46-41 05-10 31-26 20-25 37-31 15-20
42-37 10-15 48-42 04-10 31-27 19-24 37-31 14-19 41-37 17-22 46-41 11-17
27-21 16x27 32x21 06-11 21-16 01-06 38-32 22-28 33x22 18x38 42x33 12-18 ?

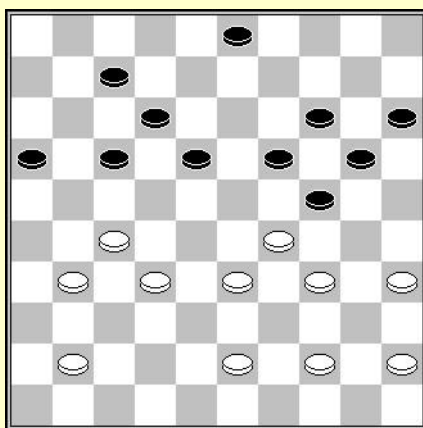
Wit aan zet

Wit heeft een beslissend zetje van Bergen ter beschikking door :

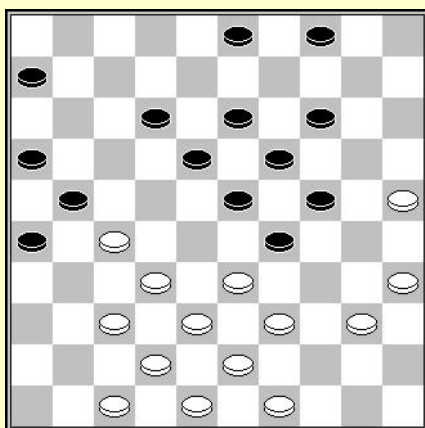
35-30 24x35 26-21 17x26 33-28 23x32
37x28 26x46 29-23 18x29 34x5 46x23
5x46

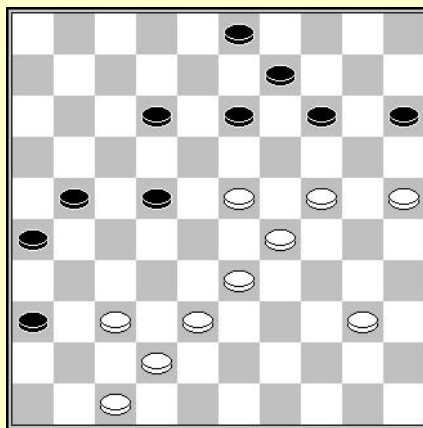
Combinaties in 5 en 6 tijden

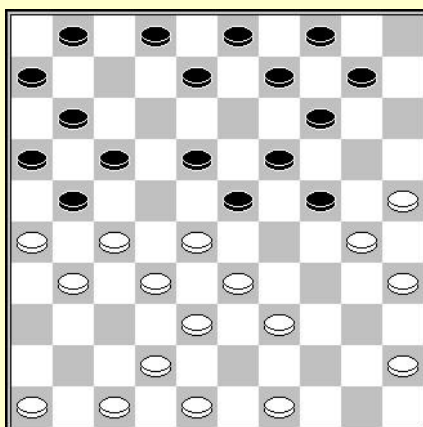
D1 : zwart aan zet

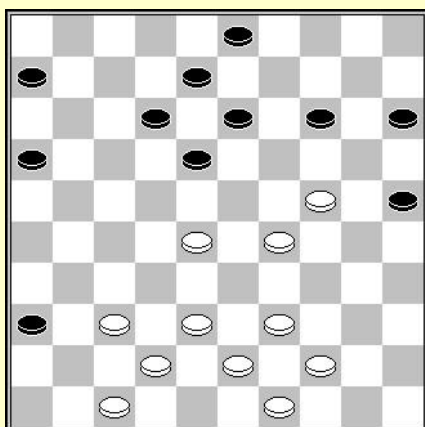
D2 : wit aan zet

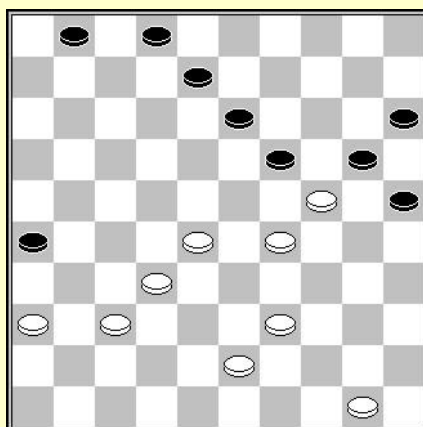
D3 : zwart aan zet

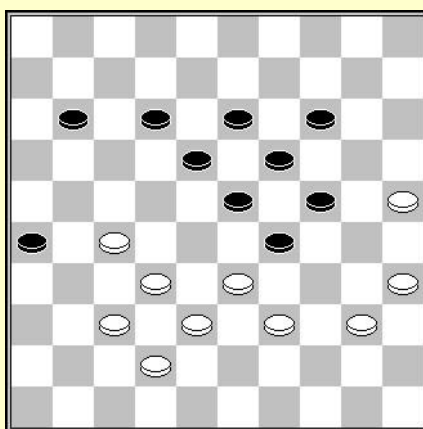
D4 : zwart aan zet

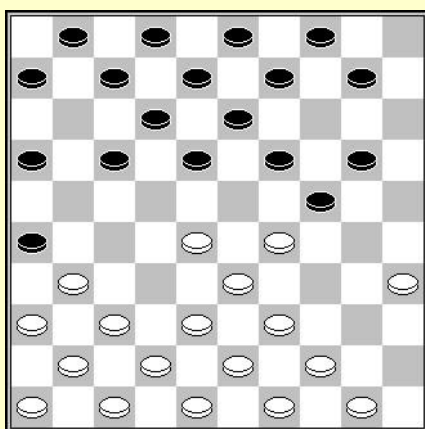
D5 : wit aan zet

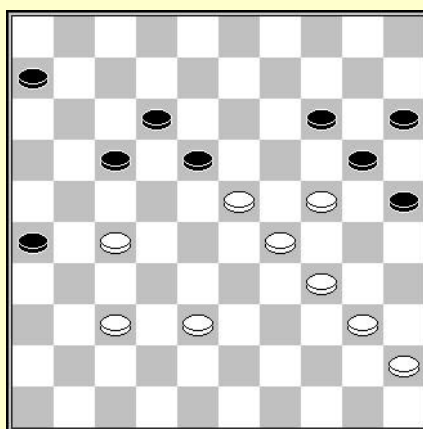
D6 : wit aan zet

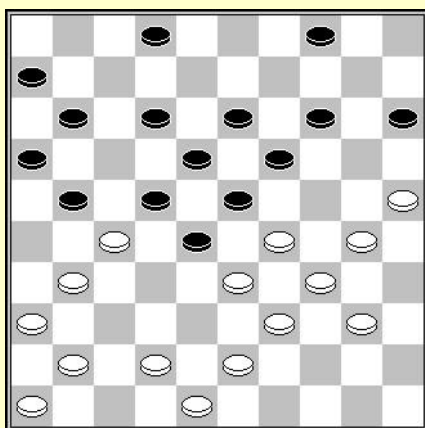
D7 : wit aan zet

D8 : wit aan zet

D9 : wit aan zet

D10 : wit aan zet

Oplossingen :

D1 : Bert van OOSTEROM – Carlo van den HURK (NI kamp T 1e klasse C, 2005)
(18-22) 27x18 (12x23) 29x18 (24-29) 33x13 (14-19) 13x24 (20x47)

D2 : Een coup Philippe. Het volstaat om de slagen in de goede volgorde uit te voeren.
27-22 (18x27) 35-30 (24x44) 33x24 (19x30) 25x34 (44x33) 38x20

D3 : Vadim VIRNY – Fred IVENS (2015)
Talrijke gaten bij wit. Dam geven en een plakker zijn denkbeeldig. Alles is nogal logisch.
(14-19) 23x14 (9x20) 25x14 (3-9) 1420 25x14 (3-9) 14x3 (36-41) 3x28 (41x45).

D4 : Raphaël ZDOROVIAK – Aleksej DOMCHEV (Nijmegen, 2011)
Een eindslag 3x34 is niet courant. Eens men dit idee ziet, loopt alles verrassend vlot.
(24-29) 33x22 (8-13) 28x8 (17x37) 26x17 (3x34) 30x39 (37x26)

D5 : Een interessant thema waarbij men tussendoor een dam geeft.
28-22 (18x27) 47-41 (36x47) 38-33 (47x38) 43x21 (16x27) 24-20 (15x24) 29x7

D6 : Een zetje van Weiss :
43-38 (19x30) 39-34 (30x39) 29-24 (20x29) 28-23 (29x18) 38-33 (39x28) 32x3

D7 : Een coup Philippe :
27-22 (18x27) 32x21 (26x17) 35-30 (24x44) 33x24 (19x30) 25x34 (44x33) 38x20

D8 : Alexey KHALIN – Alexey TOMASHEVSKIY (Ukr kamp 2008)
Een damzet naar veld 5 met als slag 41x5.
29-23 18x29 38-32 29x27 31x11 6x17 28-22 17x28 37-31 26x37 41x05

D9 : Een verrassende coup Napoleon
23-19 14x23 37-31 26x37 38-32 37x28 27-22 18x27 29x7 20x29 34x12

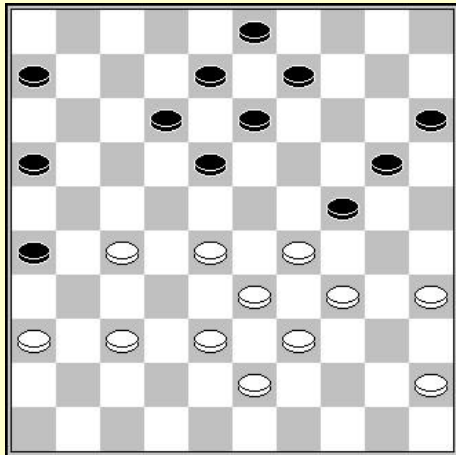
D10 : 30-24 ad lib 42-34 ad lib 31-27 22x42 33x22 18x27 42x17 11x22 40-35 W+

Enkele combinaties in de halve hekstelling

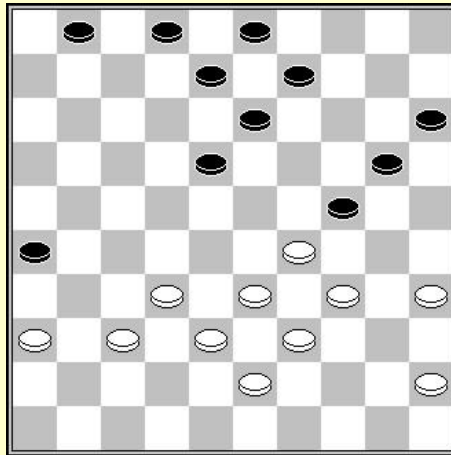
Om de halve hekstelling tegen te spelen bestaan er enkele combinaties die redelijk frequent voorkomen.

Zie hier de voornaamste :

1 – Op het thema van het zetje van Weiss

Wit aan zet

Wit aan zet

In het eerste diagram kan wit het spel forderen door :

34-30 en indien :

A – (6-11) 30x19 (13x24), zetje van Weiss, door 34-29 (23x34) 28-23 (34x23) 37-31 (26x37) 38-32 (37x28) 33x4

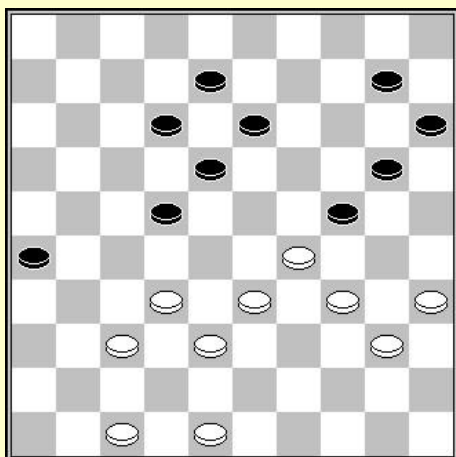
B – (20-25) 30x19 (13x24) 29x20 (15x24), zetje van Weiss, door 27-22 (18x27) 28-22 (27x18) 37-31 (26x37) 38-32 (37x28) 33x4

In het twee diagram wordt het zetje van Weiss ingeleid door :

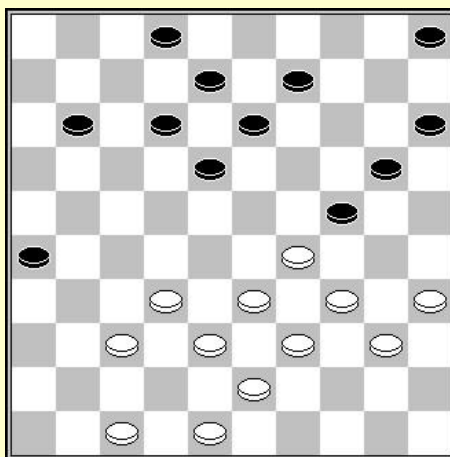
34-30 18-22 30x19 13x24 32-28 22-27 28-22 27x18
37-31 26x37 35-30 24x35 38-32 37x28 33x4

2 – Damzet naar 5

Door de afwezigheid van een schijf op 25 en wel een schijf op 9 of 10, kan men op zeer natuurlijke wijze een damzet naar 3 of 5 uitvoeren, gebruik makend van een plakker.

Wit aan zet

Wit aan zet

In het eerste diagram speelt wit en haalt een dam op 5 door :

37-31 26x30 40-34 24x42 34x5

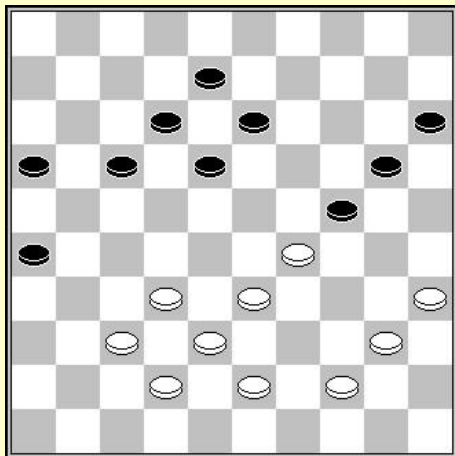
In het tweede diagram forceert wit het spel door :

34-30 18-22

Op elke andere zet volgt na het slaan 37-31 met dam op 4.

30x19 13x24 37-31 26x28 39-34 28x30 40-34 24x42 34x3

3 – Doorbraak naar dam

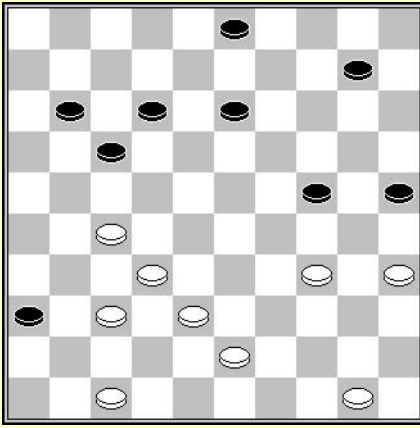
Wit aan zet

Deze manier van offeren en doorbraak naar dam komt zelden voor maar is nochtans interessant om te kennen :

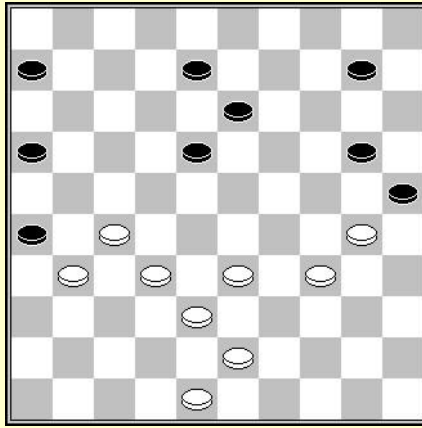
35-30 24x35 29-24 20x29 33x24

En de dreiging van doorbraak door
24-20 (15x24) 44-39 (35x33) 38x20
kan niet weerlegd worden.

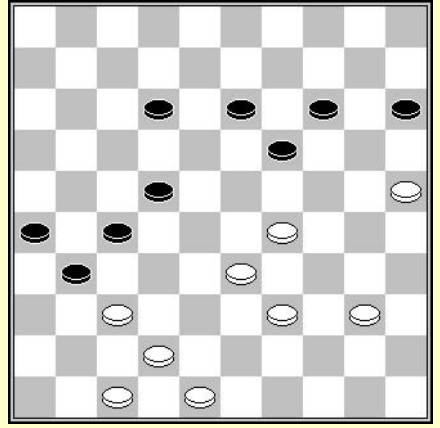
Combinaties in 5 en 6 tijden

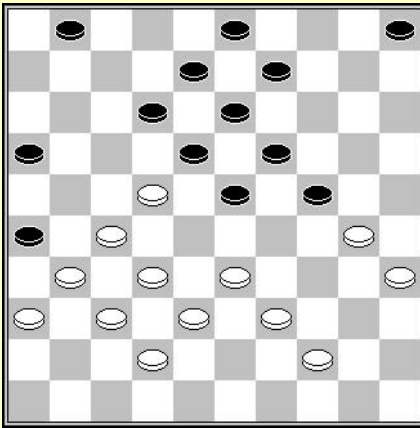
D1 : wit aan zet

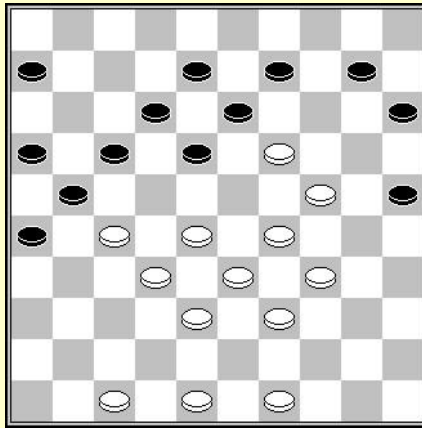
D2 : wit aan zet

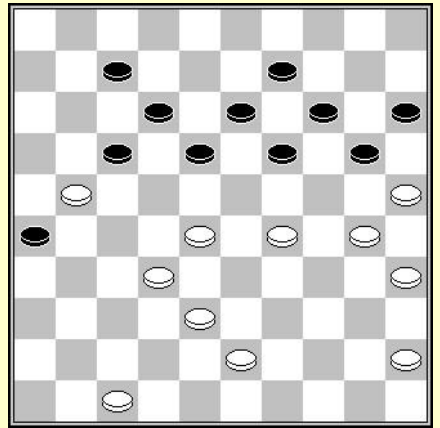
D3 : wit aan zet

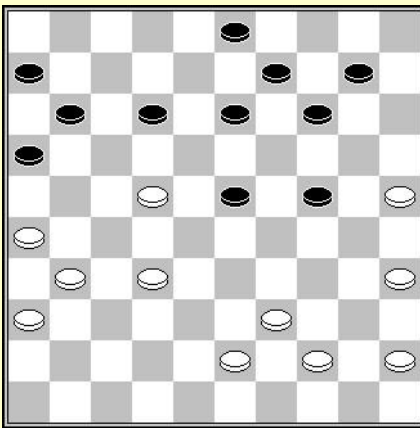
D4 : zwart aan zet

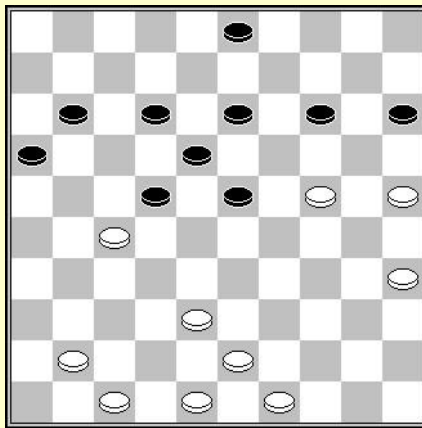
D5 : wit aan zet

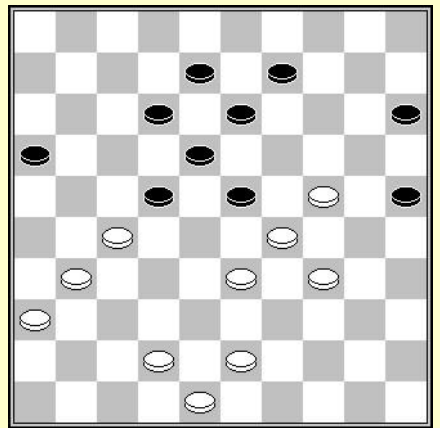
D6 : wit aan zet

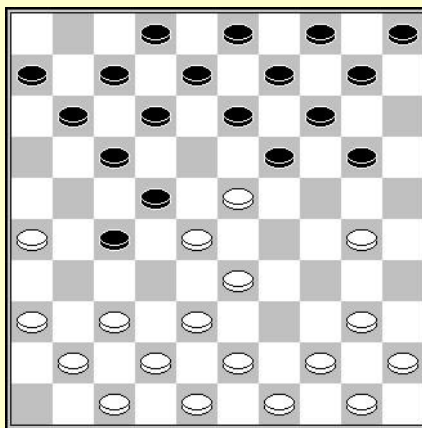
D7 : zwart aan zet

D8 : wit aan zet

D9 : wit aan zet

D10 : wit aan zet

Oplossingen :

D1 : Een combinatie gebaseerd op dam geven en meerslag :
34-30 (25x34) 27-21 (17x26) 47-41 (36x47) 43-39 (47x44) 50x6

D2 : Een damzet naar veld 4 gebruik makend van een vrij tempo :
32-28 (26x37) 48-42 (37x39) 34x43 (25x34) 28-23 (18x29) 33x4

D3 : Een combinatie gebaseerd op het dam geven :
37-32 (27x38) 48-43 (38x49) 39-34 (49x35) 34-30 (35x24) 29x36

D4 : A. STRUNKIS – Andris ANDREIKO (Urs j, 1959)
Een combinatie met een dubbele slagzet. Geen andere oplossing dan mentaal de slagen volgen
(23-28) 32x14 (9x20) 30x19 (13x24) 22x2 (20-25) 2x30 (25x41) 36x47 (26x48)

D5 : Wim van der KOOIJ – H. HESSEL (ADG Amersfoort, 1985)
Een zetje van Weiss :
24-20 (25x23) 28x19 (13x24) 29x20 (15x24) 27-22 (17x37) 38-32 (37x28) 33x15

D6 : Damzet naar veld 2 vertrekkend van veld 35.
29-23 (18x29) 28-22 (17x37) 45-40 (26x17) 38-32 (37x28)
30-24 (19x30) 35x2

D7 : Edmondo FANELLI – Andris ANDREIKO (Wk 1972)
Een onverwachte coup Philippe onderverdeeld in 2 slagen.
(14-20) 25x5 (24-30) 35x24 (12-18) 5x28 (18x40) 45x34 (16-21) 26x17 (11x44)

D8 : Jan van KRIEKEN – Hans VERMIN (NI kamp T 1e klasse A, 1982)
Talrijke gaten in het zwarte kamp. Een aanval die een vrij tempo oplevert. Men dient dus te zoeken naar een slagzet. Vervolgens loopt alles als een trein.
49-44 (22x31) 41-37 (31x33) 25-20 (14x25) 35-30 (25x34) 43-39 (34x43) 48x6

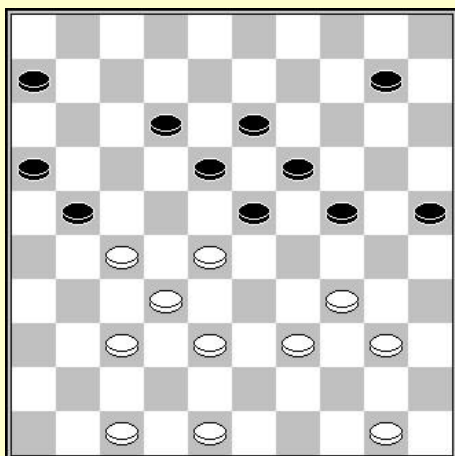
D9 : 27-21 (16x27) 33-28 (23x32) 24-19 (13x33) 42-38 (33x42) 48x17 (12x21) 31x2

D10 : Een damzet naar veld 1.
36-31 (27x36) 23-18 (12x32) 38x18 (13x22) 37-31 (36x27) 30-24 (20x38) 43x1

Combinaties 34x3 of 34x5

De damzetten met de slag 34x3 of 34x5 komen regelmatig voor en klassieke partijen. De gebruikte mechanismen hebben tot doel de zwarte schijf 23 te verwijderen en schijf 16 of schijf 18 naar 29 te loodsen.

Enkele voorbeelden :

Wit aan zet

Deze methode is genoegzaam gekend :

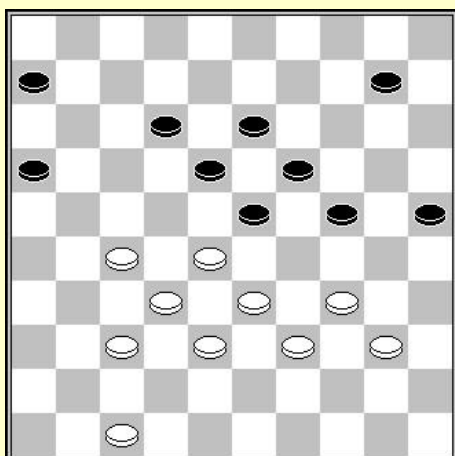
27-22 18x27 38-33 27x29

Schijf 18 staat op 29.

37-31 23x32

Veld 23 is vrij

34x5

Wit aan zet

Deze methode is eveneens gekend :

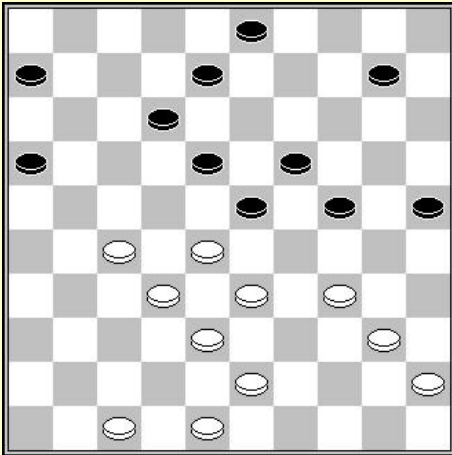
27-22 18x27 32x21

Dit laat toe veld 23 leeg te maken. Zwart heeft 2 mogelijke manieren van slaan :

A – (23x41) 47x36 (16x27) 38-32 (27x29) 34x5

B – (23x43) 39x48 (16x27) 37-32 (27x29) 34x5

Een forcing

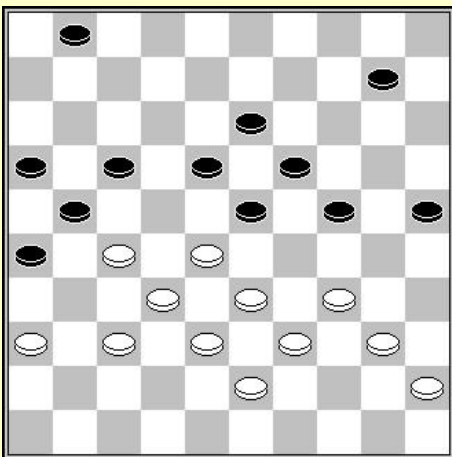
Wit aan zet

28-22 8-13 32-28 23x21

Elimineert schijf 23 en levert een vrij tempo op dat het mogelijk maakt schijf 18 naar 29 te brengen.

**43-39 18x27 38-32 27x29
34x5**

Dam geven

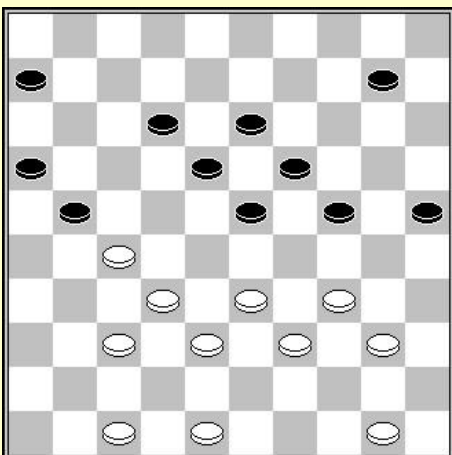

Wit aan zet

De verplaatsing van schijf 18 krijgen we hier voor elkaar door een dam te geven :

**27-22 18x27 37-31 26x37 32x41 23x32 36-31 27x47
38x27 21x32 43-38 32x43 39x48 47x29 34x5**

Dam geven gevolg door slag met de dam

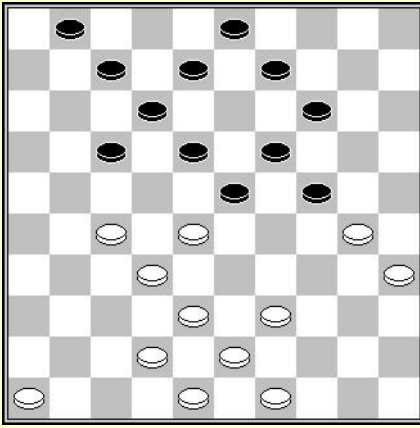
Wit aan zet

De volgende combinatie is tevens met dam geven, maar wat er zo speciaal aan is dat na het terug slaan van schijf 25 dit gevolgd wordt door het slaan van 4 schijven door de dam op 5.

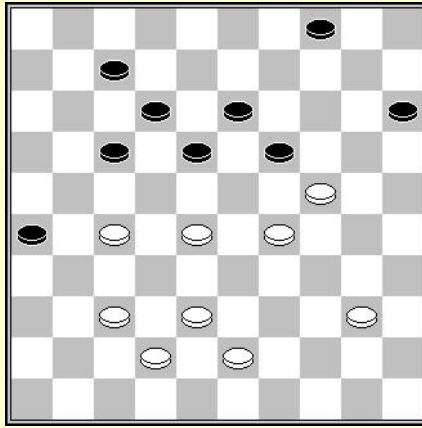
**27-22 18x27 37-31 27x36 47-41 36x47 32-28 23x43
50-45 47x29 34x5 43x34 40x20 25x14 5x26**

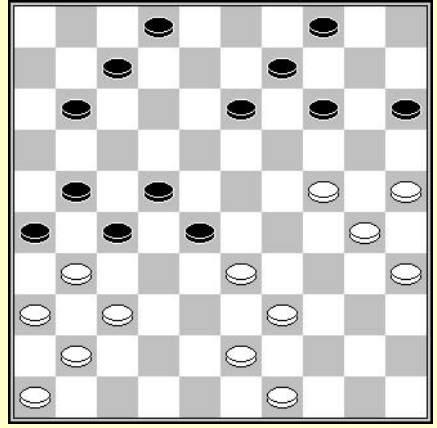
Combinaties in 5 en 6 tijden

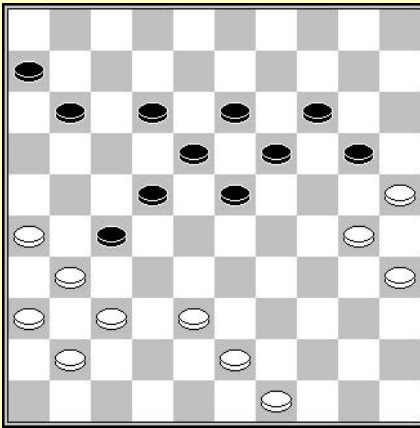
D1 : zwart aan zet

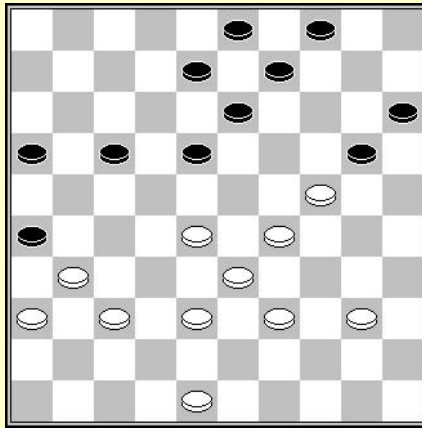
D2 : wit aan zet

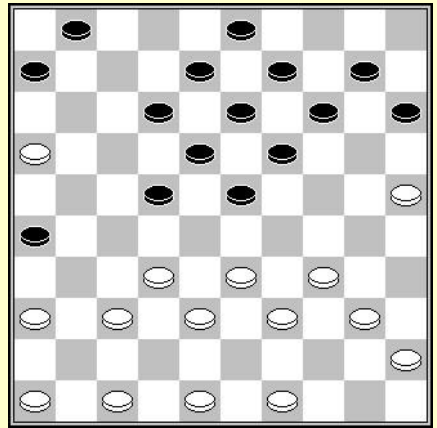
D3 : wit aan zet

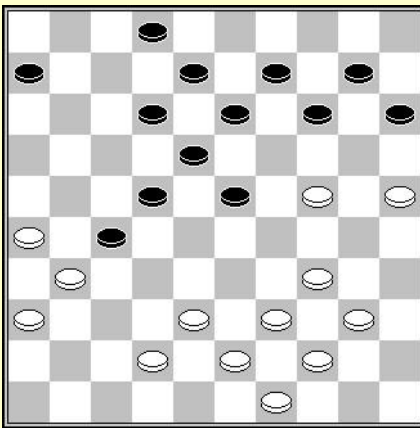
D4 : wit aan zet

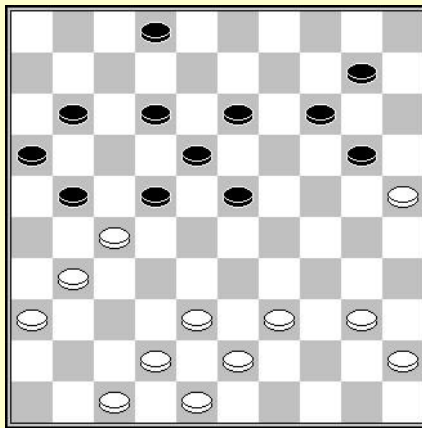
D5 : wit aan zet

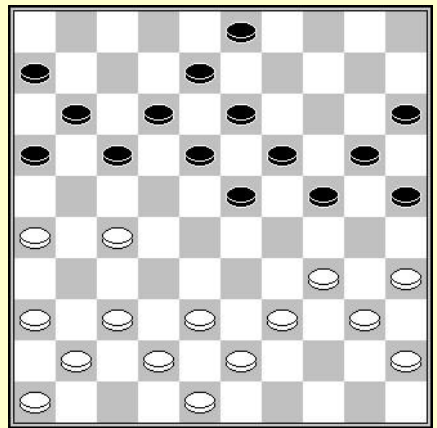
D6 : zwart aan zet

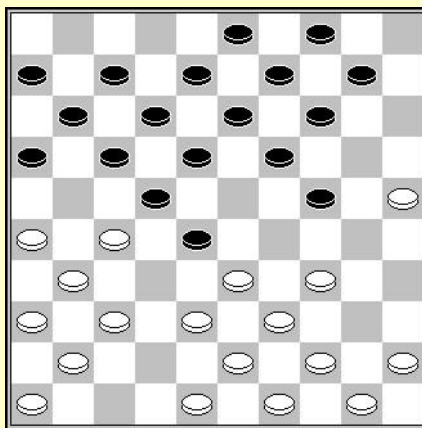
D7 : wit aan zet

D8 : wit aan zet

D9 : wit aan zet

D10 : wit aan zet

Oplossingen :

D1 : Paul TEER – Martin DOLFING (Open Heerhugowaard 2015)

Een moeilijk te vinden combinatie daar de eindslag nog niet op zijn plaats staat.
(17-21) 27x16 (7-11) 16x7 (18-22) 7x20 (22x44) 49x40 (14x45)

D2 : Overweeg de slagzet om te profiteren van het vrije tempo veroorzaakt door de aanval op de schijf.

27-21 (19x30) 29-23 (18x29) 28-22 (17x28) 40-35 (26x17) 35x2

D3 : Evert BRONSTRING – Tengiz BARAMIDZE (Soechoemi, 1966)

Een slag eindigend op 6. Een coup Napoléon.

24-19 (14x23) 37-32 (27x29) 43-38 (26x37) 41x32 (28x37) 25-20 (15x24) 30x6

D4 : De aanwezigheid van de 2 schijven 41 en 37 doet ons denken aan een dubbele slagzet 37x8 en vervolgens 31x. Het doel is dus een zwarte schijf naar 32 te brengen.

30-24 (20x29) 25-20 (14x25) 35-30 (25x34) 43-39 (34x32) 37x8 (13x2) 31x33

D5 : Iser KOUPERMAN.

Een mooie combinatie naar veld 1. Geen andere oplossing dan alle contactpunten te bekijken en mentaal alle mogelijke slagen te doorgronden.

29-23 (18x29) 28-23 (29x18) 37-32 (26x28) 33x11 (16x7) 39-34 (20x29) 34x1

D6 : F. TROMPEN – R.C. KELLER (Gezellig Samenzijn oc, 1957)

Met schijf 16 gaan we denken aan een valluikslag :

(6-11) 16x7 (22-28) 33x22 (18x27) 7x29 (27-31) 36x27 (19-23) 29x18 (13x35)

D7 : Men moet de schijven 13 en 22 zien te verwijderen om een slag 31x te kunnen uitvoeren.

24-19 (13x24) 25-20 (14x25) 34-30 (25x45) 44-40 (45x34) 39x17 (12x21) 31x4

D8 : Kenneth KARP - Mindaugas SIMA (Wk A, 1994)

Een slagzet eindigend op veld 6.

38-33 (21x32) 33-28 (22x35) 45-40 (35x44) 43-39 (44x33) 42-38 (32x43) 48x6

D9 : Een zuivere coup Philippe :

26-21 (17x26) 27-22 (18x27) 37-31 (26x37) 41x21 (16x27) 34-30 (25x34) 40x16

D10 : Paul OUDSHOORN – Jacob OKKEN (Brunssum, 1985)

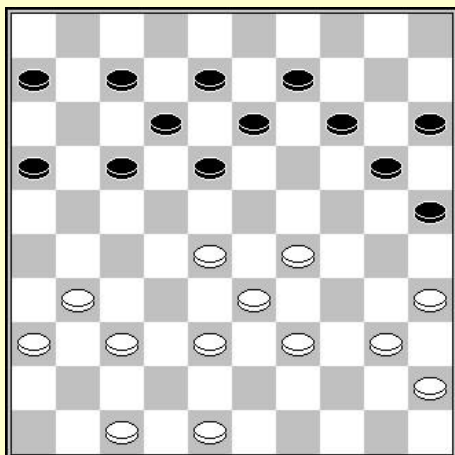
Een slagzet eindigend op veld 5.

34-30 (24x35) 25-20 (14x25) 27-21 (16x27) 38-32 (27x29) 39-33 (28x39) 43x5

Combinaties 31x22x11x2

Slagzetten naar veld 2 zijn vaak voorkomend. Deze die uitgevoerd worden via 31x22x11x2 verdienen een bijzondere behandeling omdat ze zeer dikwijls aan onze aandacht ontsnappen

Een eerste voorbeeld :

Nico Kocken – Jan de Jong

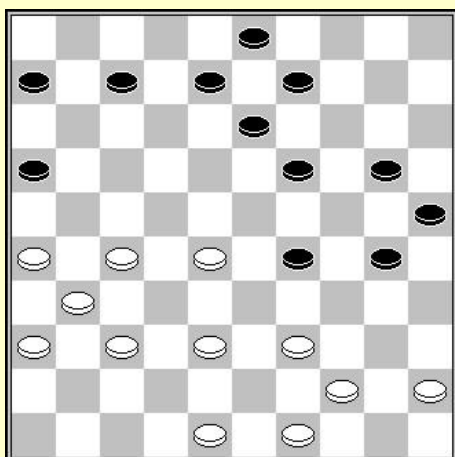
Excelsior oc, 1977

Wit aan zet

Wit heeft een damzet via .

29-23 18x29 33x24 20x29 38-33 29x38

37-32 38x27 31x2

Ton Sijbrands – Andris Andreiko

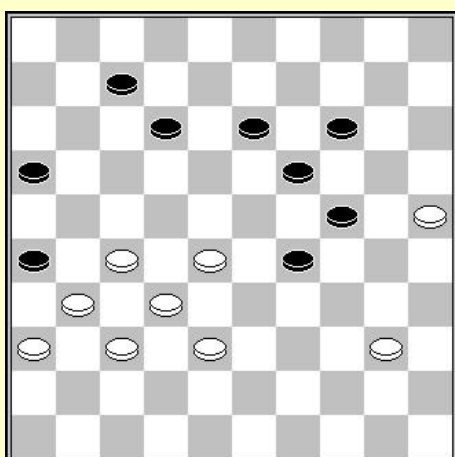
Wch, 26-10-1973

Wit aan zet

Deze stand komt uit de match om de wereldtitel in 1973. De combinatie die volgt kan men als meer gecompliceerd beschouwen als voorgaande :

38-33 29x38 28-23 19x28 27-22 28x17

37-32 38x27 31x2

Wit aan zet

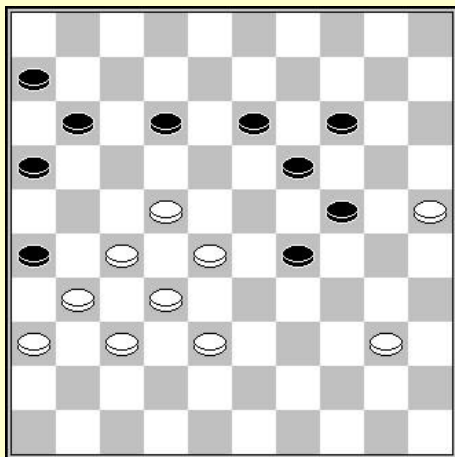
Deze combinatie is eveneens verrassend in dit type standen :

27-21 16x27

Op 26x17 volgt direct 38-33.

32x21 26x17 38-33 29x38 37-32 38x27

31x2

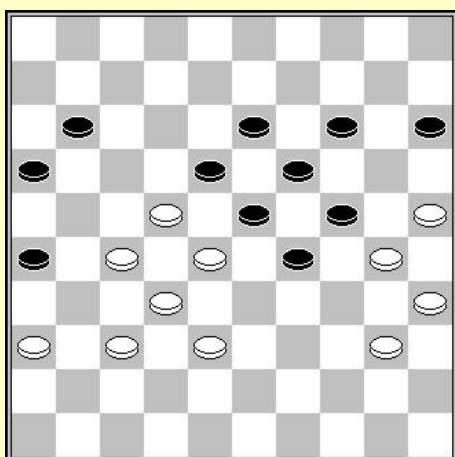
Zwart aan zet

Dit type combinatie vraagt een interessen in de delicate standen bij het einde van het middenspel in klassieke partijen. De volgende ruil is verboden :

... **11-17 22x11 16x7**

Nu is er een damzer door :

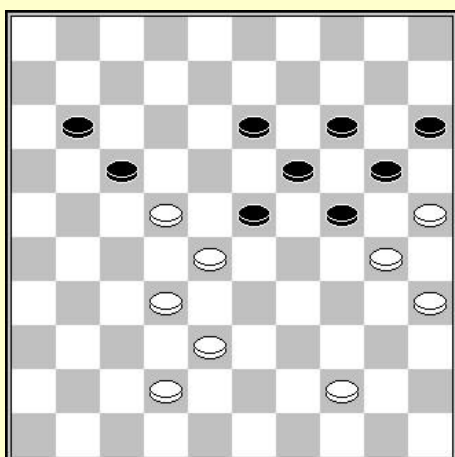
27-21 26x17 38-33 29x27 31x2

Zwart aan zet

Wegens hetzelfde principe is de achterwaartse ruil niet mogelijk :

... **11-17 22x11 16x7 27-21 26x17 38-33 29x27 37-31 23x34 31x2**

Ton Sijbrands) – Tjalling Goedemoed

NI kamp T Hoofdklasse, 10-11-2001

Zwart aan zet

In deze stand forceert zwart winst door :

... **23-29**

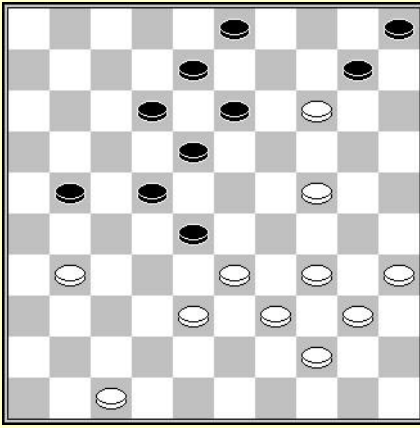
Dreigt (29-33)

42-37 29-34

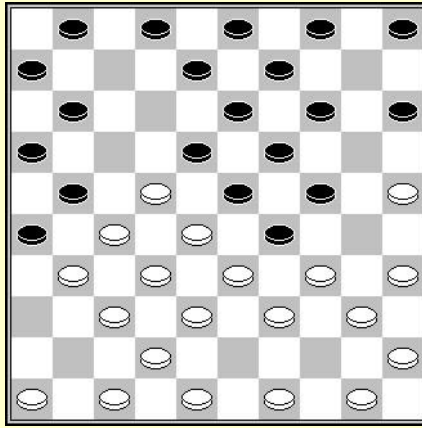
En zwart gaf op zonder het vervolg af te wachten :

30x39 (24-30) 35x24 (19x30) 25x34 (13-18) 22x13 (14-19) 13x24 (20x49).

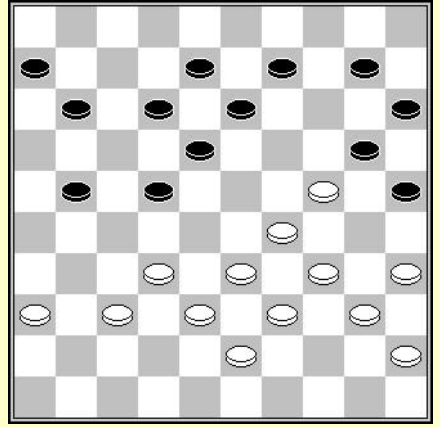
Combinaties in 5 en 6 tijden

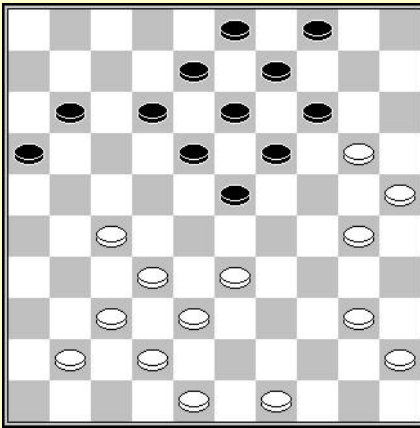
D1 : wit aan zet

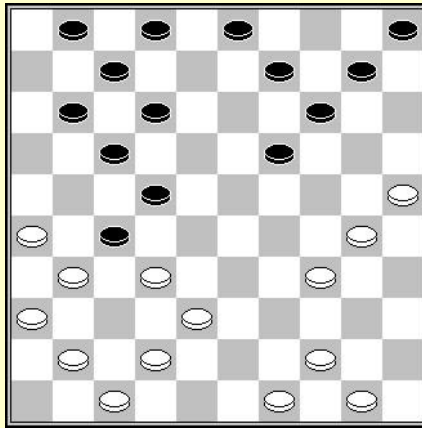
D2 : zwart aan zet

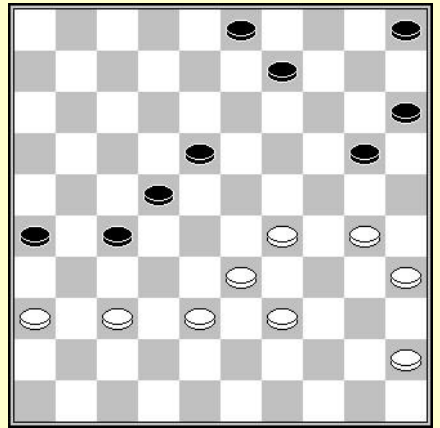
D3 : wit aan zet

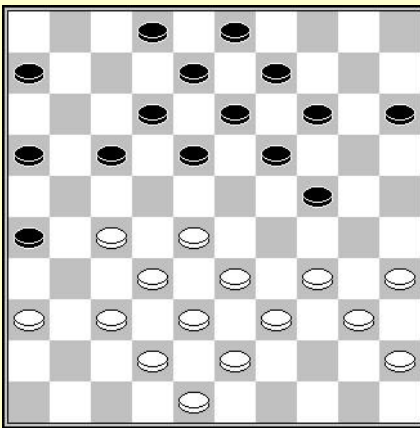
D4 : wit aan zet

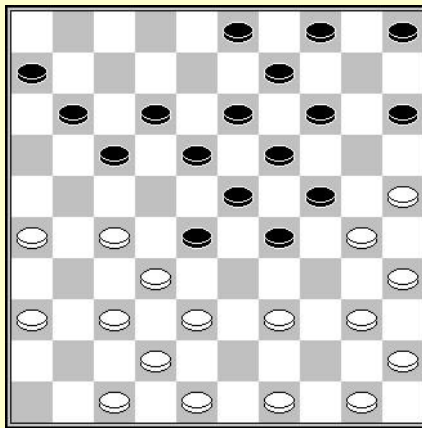
D5 : zwart aan zet

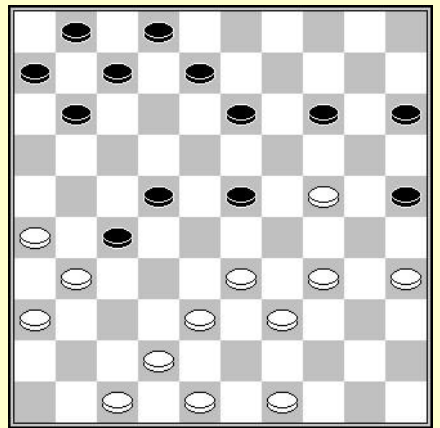
D6 : zwart aan zet

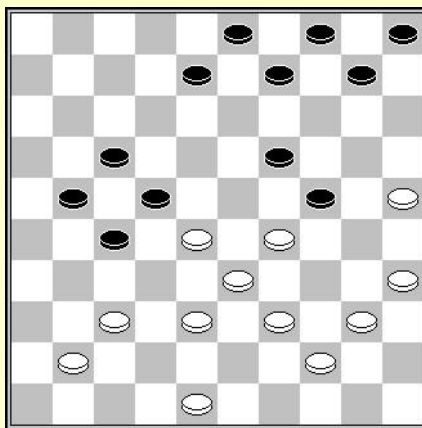
D7 : wit aan zet

D8 : wit aan zet

D9 : wit aan zet

D10 : zwart aan zet

Oplossingen :

D1 : Jean-Marc NDJOFANG- Otgonbayaryd TUVSHINBOLD (Wk, 2007)

Aangegeven door Ton Sijbrands :

24-19 (13x24) 35-30 (10x19) 34-29 (24x35) 29-23 (18x29) 33x2.

In de partij speelde wit 24-20

D2 : Jan de KLUIJVER – Jean SIMONATA (Brinta MA, 1967)

Een coup de chevron, 't is te zeggen het slaan van 4 schijven in de vorm van een dakspaar. Het doel is simpel, het volstaat schijf te verwijderen. Om hiertoe te komen geen andere manier dan alles proberen.

(14-20) 25x14 (19x10) 28x30 (11-17) 34x12 (17x28) 33x22 (8x28) 32x23 (21x25)

D3 : Jean-Pierre DUBOIS :

Een combinatie eindigend op veld 5. Het startveld dient noodzakelijk veld 34 te zijn. Men dient dus een schijf op 29 te krijgen en schijf 12 te verwijderen. Alles is logisch :

34-30 (25x23) 33-28 (22x31) 36x7 (12x1) 39-34 (20x29) 32-28 (23x32) 34x5

D4 : Fred PASSCHIER – J. BLAAUW (NI kamp T Hoofdklasse 1, 1970)

Een coup Philippe :

27-22 (18x27) 32x21 (16x27) 30-24 (19x30) 25x34 (14x25) 34-30 (25x34) 40x16

D5 : Mari van BALLEGOOIJEN – Marinus MORSINK (NI kamp T Hoofdklasse, 2003)

Een klassieke combinatie volgend op een aanval op schijf 24 terwijl zwart de formatie 5-10-14 heeft die toelaat een slag 10x46 uit te voeren.

(19-23) 32x21 (23-29) 34x23 (22-28) 23x32 (12-18) 21x23 (14-20) 25x14 (10x46)

D6 : Tjeerd HARMSMA – Anatoli GANTVARG (NI kamp T Hoofdklasse, 1993).

Een erg logische combinatie 3x34.

Solution : (20-24) 29x20 (15x24) 30x19 (27-32) 37x17 (26-31) 36x27 (9-13) 19x8 (3x34)

D7 : Coup de l'Espagnol : 27-22 (18x27) 32x21 (16x27) 37-31 (26x37) 42x11 (6x17) 28-23 (19x28) 33x11

D8 : Ton SIJBRANDS (1972)

Un coup philippe inhabituel : 38-33 (29x38) 42x22 (17x28) 39-33 (28x39) 27-22 (18x38) 25-20 (14x34) 40x16

D9 : Kaspar HEIJNEN – Nicole SCHOUTEN (Brunssum, 2009)

Un coup parallèle : 24-20 (15x24) 34-30 (25x32) 33-29 (24x33) 26-21 (27x16) 42-38 (33x42) 47x20

D10 : Jean-Marc NDJOFANG – Alexander SHVARTSMAN (Cannes, 2007).

Une combinaison aboutissant sur la case 45 : (21-26) 29x20 (19-23) 28x19 (26-31) 37x26 (17-21) 26x28 (9-14) 20x9 (3x45)

Samenvatting

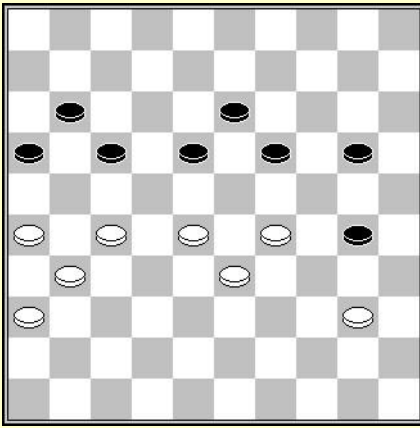
Dit eerste gedeelte in hierbij beëindigd. De 440 combinaties van 2 tot en met 6 tijden die u heeft uitgevoerd, laten u toe wat tactische kennis en visie te vergaren die het moeten mogelijk maken in een hogere klasse te spelen.

Dit omvat de eerste etappe.

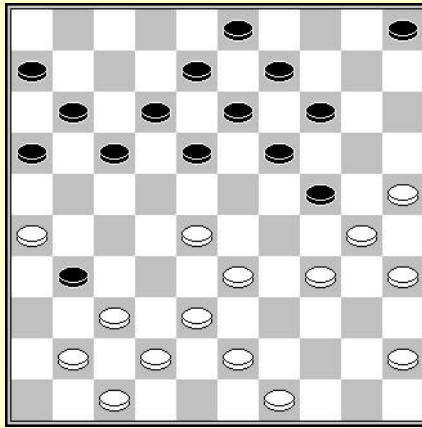
De combinaties zijn een fundamenteel onderdeel van het damspel. Het is onmogelijk ze los te zien van het positiespel. De twee zijn complementair.

Om jullie kennis nog te vergroten zijn er nog een aantal fiches beschikbaar op de site van Jean-François LATAPIE, "allons à dame"

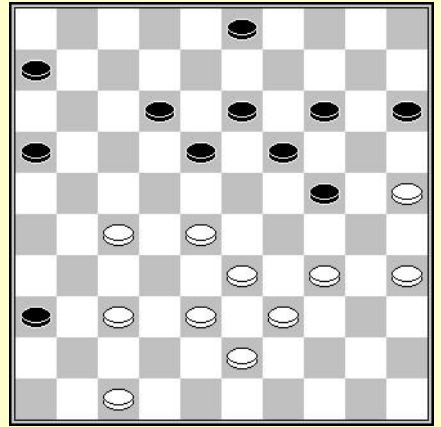
Combinaties in 6 tijden

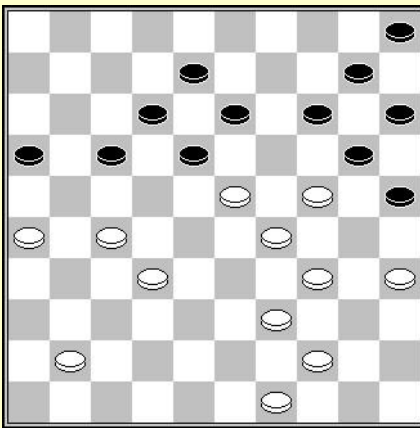
D1 : wit aan zet

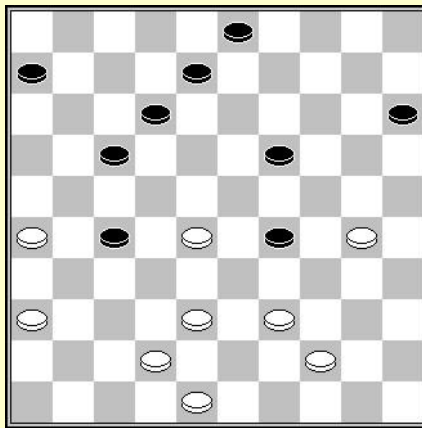
D2 : zwart aan zet

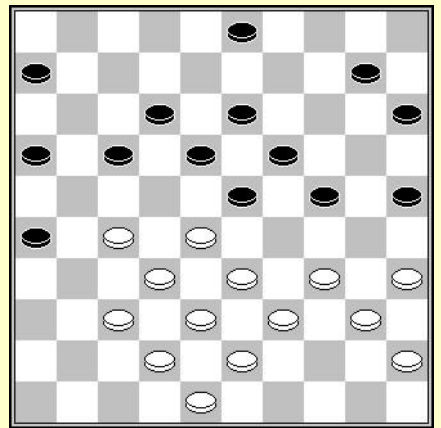
D3 : wit aan zet

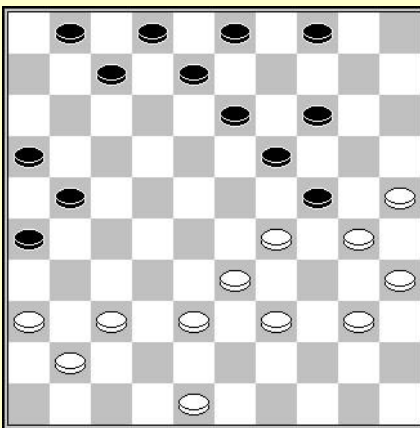
D4 : zwart aan zet

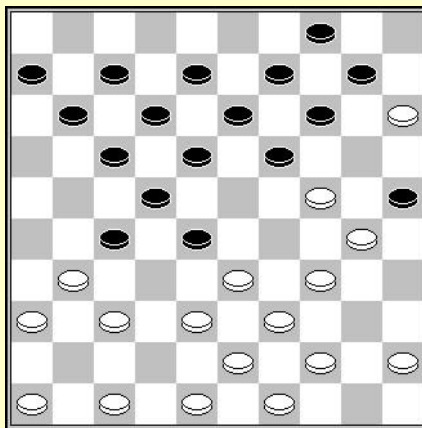
D5 : zwart aan zet

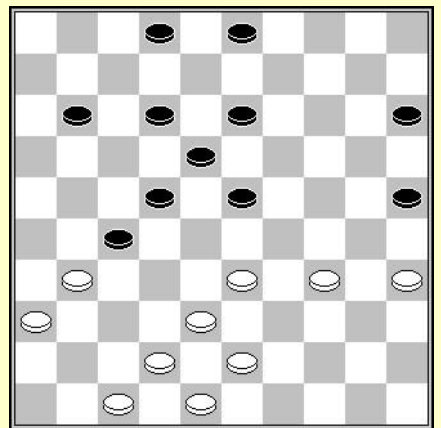
D6 : wit aan zet

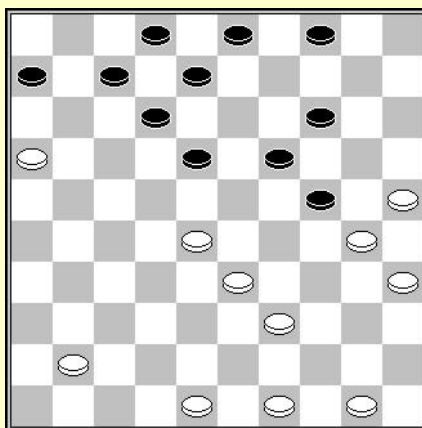
D7 : zwart aan zet

D8 : wit aan zet

D9 : wit aan zet

D10 : zwart aan zet

Oplossingen :

D1 : Alexander FEDORUK – GORJATSCHEW (Troed-kamp 1968).

Een coup Napoléon :

28-23 (19x39) 29-23 (18x29) 40-34 (29x40) 27-22 (17x28) 26-21 (16x27) 31x15

D2 : G. DERBY – A. VLAM (NI kamp T 2e klasse B, 1996)

Slagzet naar veld 46 :

(17-21) 26x17 (12x21) 37x17 (11x22) 28x17 (24-29) 34x12 (13-18) 12x23 (19x46)

D3 : De formative 34-39-43 doet ons denken aan een slag 39x17.

27-22 (18x27) 28-23 (19x28) 33x31 (36x27) 25-20 (14x25) 34-30 (25x34) 39x17

D4 : Thijs GERRITSEN - Harmjan LAMMERS (NI kamp J, 2009)

Een damzet naar 46 gebaseerd op het thema van de hielslag :

(25-30) 34x25 (18-22) 27x7 (8-12) 7x9 (14x3) 25x14 (10x46)

D5 : L. SWAAB – van der SLEEN (NI kamp T, 1920)

Slagzet 3x34.

(17-22) 28x17 (12x21) 26x17 (27-31) 36x27 (19-24) 30x19 (8-13) 19x8 (3x34)

D6 : Haarlemmer zet :

34-30 (25x34) 40x20 (15x24) 35-30 (24x35) 33-29 (23x34) 39x30 (35x24) 28-22 (17x28) 32x5

D7 : Ramon SAKIDIN – Edwin FEDDEMA (NI kamp T 1e klasse B, 1990)

Een slagzet waar moeilijk een naam is op te plakken wegens zeer zeldzaam.

Het mechanisme is echter simpel.

(21-27) 29x18 (26-31) 37x26 (16-21) 26x17 (27-31) 36x27 (7-12) 18x7 (1x45)

D8 : Ganbold GERELBOLD - Andrejs CEHANOVICS (Wk J, 2008)

Een damzet 43x3 of 43x5. Klopt maar hoe de zwarte schijf 14 wegstrijken en een schijf naar 38 loodsen ? Hier dient men mental de mogelijke slagen te proberen.

34-29 (25x23) 24-20 (14x25) 33-29 (23x34) 39x30 (25x34) 38-32 (27x38) 43x5

D9 : Cor van DUSSELDORP – Bert WOOLSCHOT (NI kamp T Hoofdklasse, 2003)

Een combinatie 48x6 :

34-30 (25x34) 43-39 (34x32) 33-28 (22x33) 31x22 (18x27) 42-38 (33x42) 48x6

D10 : Alexander PRESMAN – Edvard BUZINSKIJ (Urs kamp 1985)

(14-20) 25x23 (18x38) 30x19 (7-11) 16x18 (38-43) 49x38 (8-13) 19x8 (3x34)